



W. F. M. St. Louis

(249)

192-ԱԶ

ԲՕԼ ՏԵԿՈՒՐԱՄՕՆ

ՄԷՍԵՒԻԿ
Ե Ի Ի Ր Է Բ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՄՄ

Գ Ը Ր Լ Ա Ն Ղ Ը Ճ

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄԻ ՆԱՇԻՐԻ
ՊԵՌՊԻ ՍԻՄՔԵՇԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԵՐԵԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک ۶۸۲ نومرولی
فی ۲۹ تشرین اول سنه ۱۳۰۶ تاریخی رخصتنامه سیله طبع اولمشدر

Կ. ՊԻՊԵՐԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱԸ
ԵԷՆԻ-ճԱՄԻ, ՉԻՇԻՔ-ԲԱԳԱՐԸ Ն. 23
Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

1890



Պի աֆլիլահի Թէալա մէսլէքիմիզին ալթընճը սէնէսինէ դատէմ պասըյորըզ : Մուգատտէմէի նէշրիյաթըմըզտա սէյլէմիշ օլտըզըմըզ վէճհէ, մագսատըմըզ՝ միլլէթիմիզին հէր սընըֆ էֆրատը արասընտա արզուի գըրաաթըն թէզայիւտինէ պիր վէսիլէ հազըրլամագ տըր . պու մագսատա խատիմ օլմագ իշիւն , էվրօբատա էյատիի թագատիրտէ կէզէն հիքեայաթտան պիլ ինթիխապ շիմոյէ գատար սէքիզ օն բարչա քիթապ նէշր իթմիշ օլտըզըմըզ կիպի , պու տէֆատախի ՊէՕՅԻԻԲ ԵԻԻԲԷԻ նամընտաքի իշպու հիքեայէի նէֆիսէնին նէշրինէ իպթիտար իտիյօրըզ :

Քիթապըմըզըն նէ՛ տէրէճէ մէհարէթ վէ սէնաաթ իլէ թէրթիպ իտիլմիշ պիր էսէր օլտըզընը գարիլէրիմիզ օգուտըգտան սօնրա թագտիր իտէճէքլէր տիր . պինաէն ալէյճ քիթապըմըզըն միւնտէրիճաթը հագգընտա պիր թագըմ մէտհիլէլէր եազմագըզըա լիւզում կէօրմէյիպ , եալընըզ շուրասընը սէյլէրիզ քի , իշպու հիքեայէ՝ Ֆրանսատա է՛ն գիյատէ բէվաճը պուլունան էրթի ժուրնալ զագէթասընաա վէ բաթիթաթըմըզտա նէշր օլունան Ֆրանսըզ վէ բում զագէթալարընտան պազըլարընտա թէֆրիգա սուրէթիլլէ նէշր իտիլմիշ օլտըզը կիպի , մուախսարէն էրպապը թարաֆընտան տրամ սուրէթինէ թահվիլ իտիլէրէք , մէվգըլի թէմաշայա վազ իտիլէճէյի տէ իսթիխապար օլընմըշ տըր : Քիթապ թագտիր իթմէյի պիլգտէն տահա էյի պիլէն էվրօբալըլարըն իշպու հիքեայէ հագգընտա կէօսթէրտիքլէրի բաղպէթ՝ միւնտէրիճաթընըն նէֆասէթ վէ էհէմիլլէթինէ պիր տէլիլ տիր գանն իտէրիզ :

Պինաէն ալէյճ՝ հէր սընըֆ խալգըմըզըն միւթալասընա շայէսթէ օլան իշպու հիքեայէնին գարիլէրիմիզ թարաֆընտան տախի մագհարը հիւսնիւ գապուլ օլաճաղը մէմուլ օլուպ , շիմոյէ գատար հագգը աճիզանէմիզտէ իպրազ իտիլէն թէշվիգաթըն պուլնտան պէյլլէ տախի պէրտէվամ օլմասընը արզու իտէրիզ :



45081-64
31887-64

2004

Ե Ի Ի Ր Է Ք

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Գ Ը Ր Լ Ա Ն Ղ Ը Ճ

1

Ե Ա Ն Ղ Ը Ն

Վազթ եարը կէճէյի կէչմիչ իտի : Իւք պէհարըն կիւղէլ պիր կէճէսի իտի իսէ տէ , հավա դարանըգ վէ օրթալըգ սէ-րին իտի :

Մահիթապըն չէհրէի լաթիֆի հէնուղ ուֆուգտա ըու-նումուն օլմամըչտը . լաքին երլտըղլար ուֆագ ուֆագ աթէչ-բարէլէր կիպի գուպպէի ասիւմանըն հէր թարաֆընտա բար-լայօր վէ հավանըն գուլմէթինի ազաճըգ թաատիլ իտիյօր ըտը :

Տէրին պիր սիւքիւնէթ պիւթիւն ալէմի իսթիլա իթ-միչտի . եալընըղ ուղագտան ուղաղա պագը կէճ գալմըչ քիմ-սէլէրին այագ սէտալարը վէ արապալըգլարընա տէճնէն պա-ղը արապալարըն խաֆիֆ կիւրիւթիւսիւ իչիտիլմէքտէ իտի :

Սէն-Մօր սօգաղընըն եանընտաքի Ֆօնթէն-օ-Րուա սօգա-ղը թէքէսինտէ վագը պէօյիւք պիր խանէտէ սէտալար եա-վաչ եավաչ չէքիւմիչ իտի :

Պու խանէ իքի պինատան իպարէթ օլուպ , պիրի սօգա-ղա վէ տիկերի տէ խանէնին հավիւսինէ նազըր ըտը . իչպու-իքի պինանըն հիչ պիր բէնճէրէսինտէ ըղըգ կէօրիւլմէյօր վէ

գաբուճըննն օտասը պիլէ ըջըգտան խալի պուլունըյօր ըտը :
իշճի սընըֆընա մախսուս օլան պու կիպի մահալլէրտէ ալէս-
սէվլիյէ էրքէն եաթարլար :

Նակէհան , սօգաղա նազըր օլան պինանըն զէմին գա-
թընտա վազը պիր տաիրէնին արգա գաբուսը քէմալը իհթի-
յաթլա աչըլտը վէ ազըլլարա հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ
կիւզէլ պիր գատընըն պաչը զուհուր իյէտի :

Մէրգուճէ թէնհա օլան հավլիյի վէ հավլիյէ նազըր օ-
լան պինանըն գարանըգ քէնճէրէլէրինն նազարը թէտգիգտէն
կէչիրտիքտէն սօնրա , եավաշ եավաշ տըշարը չըգտը վէ գա-
բուլը եինէ քէմալը իհթիյաթլա գաբայըպ իքի տէֆա քիլիտ-
լէտիքտէն սօնրա , անախթարը ալըպ ճէպինէ գօյտու . պա-
տէհու տիվարլարըն ալթընտան եիւրիւյէրէք , հավլինին պիր
քէօչէսինտէ կէօրիւլէն պիր սունտուրմանըն ալթընա կիտիպ
սագլանտը :

Գատընըն հավլիյէ չըգմասընը միւթէագըպ , հավատա
կազ գօգուսը կիպի քէսկին պիր գօգու ինթիշար իթմիշ ի-
տի : Օրթալըղըն սիւքիւնէթի էվվէլքի կիպի տէվամ իտիյօր
ըտը : Գատըն իսէ սունտուրմանըն ալթընտա կիզլէնմիշ օլտը-
ղը հալտէ , կէօզլէրինի մէզքիւր պինանըն զէմին գաթընա
տիքմիշ տուրույօր ըտը :

Պու սըրատա կէնճտէն պիր ատէմ իլէ կէնճ պիր գա-
տըն թամբլ սօգաղընը թէրքլէ , Րէբիւպիք մէյտանընա չըգ-
տըլար : Գատըն պէրապէրինտէքի ատէմէ խիթապէն .

— Պէնի պէքլէմէյէ հագգըն եօղ ըտը , Րօզլէն , մատամ
Վարնէ եարըն սապահ սաաթ տօգուզտա տէսթկեահ պաչըն-
տա պուլընմաղը պանա թէնպիհ իթմիշ իտի :

Րօզլէն . - (Բէօյիւլէրէ մախսուս պիր թէլէֆֆիւզ իլէ .)
Սէնին պու մահալլէլէրի եալընըզճա կէչէճէյինի տիւչիւնտիւք-
ճէ , եիւրէյիմ էզիլիյօր , ազիզէմ Լօր . . . սէն աճէլէ սըբա-
րըլարընը պիթիրտիյին սըրատա , պէն տէ տէսթկեահըն պիր
քէօչէսինտէ իքի իսկէմլէ իւզէրինտէ ույու մայը թէրճիհ իյլէ-
տիմ :

— էյ Մօրիս :

— Սաաթ սէքիգտէն պիր ազ էվվէլ էվէ կիտիպ ագչամ
եէմէյինի եէտիրտիմ . պատէհու քէնտիսինի ագաճըգ էյլէն-
տիրտիմ :

— Բիւչիւք Մարի Ֆուլուն եօգարը չըգմատը մը :

— Բէնտիսինի կէօրմէտիմ . տըշարը չըգտըղըմ զէման ,
վալիտէ Ֆուլունըն տիւքքեանընա կիրտիմ վէ քէնտիսիյլէ պէ-
րապէր պիրիսի պուլընտըղընը կէօրտիւմ :

— Տիւքքեանընտմ մը :

— Խա՛յր , արգատաքի քիւչիւք եէմէք օտասընտա . կիւ-
զէլ վէ կէնճ պիր գատըն ըտը . կէօլկէսի՛ եէմէք օտասը իլէ
պագգալ տիւքքեանը արասընտա պուլունան գաբուսըն պէ-
յազ բէրտէսի իւզէրինէ վուրմըլ ըտը . քէնտիսինի բէք կիւ-
զէլ Փարգ իտիյօր ըտըմ : Վալիտէ Ֆուլուն իլէ պու գատըն
զանն իտէրսին քի միւճատէլէ իտիյօրլար ըտը . հաթթա պու
միւճատէլէ օ գատար քէսպի շիտտէթ իյլէմիշ իտի քի , իչէրի
կիրտիյիմ զէման , պէնի կէօրմէտիլէր :

— Աճայիպ . . . վալիտէ Ֆուլուն հիշ քիմսէյի գապուլ իթ-
մէզ իքէն , նասըլ օլմուշտա պու գատընը գապուլ իթմիշ :
Լաքին պու իշ պիզէ այիտ տէյիլ տիր . պաչգա շէյտէն պահս
իտէլիմ : Սէն տըշարը չըգտըղըն զէման , Մօրիս ույո՛ւյօր մը ըտը :

— Մէլէք կիպի մըշըլ մըշըլ ույույօր ըտը : Կիւզէլ պիր
եավրուճըգ տէյի՛լմի , ազիզէմ Լօր :

— Շիւպհէ՛ մի վար , սէնին իճատ իթտիյին շու կիւզէլ
մաքինայը իչլէթմէք վէ անըն սայէսինտէ էվլատըմըլ իչիւն
պիր սէրվէթ իսթիհսալ իթմէք իհթիմալի հագգընտա տիւ-
չիւնտիւլիւմ զէման , արթըգ զահմէթ վէ եօրղունլուգ կիպի
շէյլէր տույմամ :

— Պէն տէ սէնին կիպի տիւչիւնիւրիւմ , ազիզէմ Լօր .
լաքին պէնիմ է՛ն պիրինճի արղում սէնին պիւս պիւթիւն ի-
յատէի սըհհէթ իթմէքլիյին մատտէսի տիր . տիւչար օլտը-
ղըն զալըմ խասթալըգտան հէնուլ քեամիլէն գուրթուլամա-
տըն . . . :

— Պու խասթալըգ օճաղըմըզը պաթըրտը , պիզի պիր
բարասըղ պըրագտը :

— Շիմտի ազճէյի տիւշիւնմէ . ազճէ նէ՛ վագթ օլսա , կէլիր . ֆագաթ սըհհէթ ու աֆիյէթ գօլայ գօլայ եհրինէ կէլմէզ . սըհհէթ օլուհնա , հէր շէյ օլուր : Պէնիմ տիւնեա . տա էն զիյատէ սէվտիյիմ պիր շէյ վար ըսա , օ տա սէն սին , սէվկիլի մէլէյիմ , սէն պէնիմ նազարըմտա պէհասըզ պիր խազինէ սին :

Լօր . - (Հէյէճանա կէլէրէք .) Սէվկիլի գօճաճըղըմ , նէ՛ գատար լութֆրեար սըն . . . հագգընտաքի մուհապպէթի ֆէվգ էլատէմ իլէլ էպէտ պագը գալաճագ տըր . պունտան պիր գաչ այ էվլէլ քիւշիւք Բօզըմըզ գուճաղըմտա էօլտիւլիւ զէման , եալընըզ պու մուհապպէթ սայէսինտէ սաղ գալտըմ :

Պիր միւտտէթտէն պէրու գարը գօճա մօնթէն-օ-Րուս սօգաղընտան եօգարը չըգմագտա ըտըլար :

Լօր՝ պիր գաչ այ մուգատտէմ էօլմիւշ օլան քիւշիւք գըղընըն խաթըրէսիյէ ֆէվգ էլատէ հէյէճանա կէլմիշ օլտըղընտան , ազաճըգ նէֆէս ալմագ վէ եանագլարընտա պիրիքէն կէօզ եաչարընը սիլմէք իւզրէ տուրմաղա մէճպուր օլտու :

Բօզլէն պու հալտէն պիլ իսթիֆատէ գօլլարընը Լօրըն ինճէ վէ զայըֆ պէլինէ տօլտտը , վէ պատէհու սօգագ թէնհա վէ հավա տա գարանըզ օլտըղընտան , մէրգուլէյի քէմալը մուհապպէթլէ կէօյսինէ պաստըղը կիպի , տուտագլարընը տա կիւզէլ սաչարընա թագրիպ իյլէտի :

Լաքին պիրտէն պիրէ կէնճ գատընըն քէնտի գօլլարը արասընտա թիթրէմէքտէ օլտըղընը հըսս իթտի : Պունլար քէնտի խանէլէրինէ վասըլ օլմագ իւզէրէ իտիլէր : Բօզլէն զէվճէսինին թիթրէմէսինէ հիչ պիր մանէա վէրէմէյէրէք , քէմալը տէհչէթլէ :

— Նէ՛ օլույօրսըն , ալիզէմ Լօր , նիշիւն թիթրէյօրսըն . - տէյու սօրտու :

Լօր էլինի ուղաթտը վէ կէօզլէրինի չանագ չանագ աչմըշ , վէ պօղազը թըգըլմըշ օլտըղը հալտէ , քէքէլէյէրէք :

— Օրատա . . . օրատա . . . - տէյու հայգըրտը :

Բօզլէն . - Օրատա՞ մը . . . օրատա նէ՛ վար :
Լօր . - Եանղը՛ն . . . :

— Եանղը՛ն մը . . . նէ՛րէտէ . . . չըլտըրտը՛ն մը , գարը . . . պէն հիչ պիր շէյ կէօրէմէյօրըմ :

Պու սըրատա տէհչէթինտէն նութգու թութուլմըշ օլան Լօրըն եհրինէ ճէվապ վէրմէք իւզրէ , քէնտիլէրինտէն էքէյի ճէ ուղագտա պուլունան պիր տիւքքեանըն զէմին գաթընտան պիր քիւմէ գըղըլճըմ հավայա չըգտը :

Բօզլէն տիւքքեանըն հէր թարաֆընտան ինճէ տիւմանլար չըգմաղա պաչլատըղընը կէօրիւնճէ , հիտտէթինտէն սըչըայարագ :

— Հէլէ շու պէլայա պագ , շիմտի նէ՛ եաբմալը . . . հայտէ , Լօր , օյալանմաղա կէլմէզ , կիտէլիմ վալիտէ մուլոնը ույանտըրալըմ . լաքին , մէրագ էթմէ , պիզիմ իգամէթկեահըմըզ արգատա , խանէնին իքինճի պինասընտա տըր . Մօրիսճէ հիչ պիր թէհիլէք եօգ տըր . - տէտի :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ կէնճ գատըն օլանճա գուլվէթիւնի թօբլատը վէ գօճասըլլա պիրիքտէ գօշմաղա պաչլատը : Պիր ազ սօնրա տիւքքեանըն եանընա վասըլ օլտըլար վէ Բօզլէն եուլուլարըլլա տիւքքեանըն գանատլարընա վուրարագ :

— Պագսանըզ ա՛ , մատամ մուլոն , վալիտէ Գլէմանս , գալգըն . . . գալգըն . . . եանըյօրըզ . - տէյու հայգըրտը :

Լաքին ճէվապ վէրէն օլմատը : Տիւքքեան տախիլինտէ հիչ պիր սէտա , հիչ պիր գարըչըզլըզ պագգալ գատընըն վէ եա քիւշիւք գըղընըն օրատա պուլընտըզլարընը իյմա իթմէյօր ըտը :

Ճիւման կիթտիքճէ տահա զիյատէ գաթըլաչմագտա ըտը . օրթալըզ ատէթա կէօզ կէօզիւ կէօրմէյէճէք ըատտէյէ կէլմիշ իտի :

Ճիւլարտա սաքին օլան գօմշուլարըն էքսէրիսի Բօզլէնին բաթըրտըսընտան ույանարագ , բէնճէրէլէրի աչտըլար վէ քէմալը էնտիշէ իլէ « նէ՛ վար . . . նէ՛ վար . . . » տէյու սօրուչմաղա պաչլատըլար :

Բողէն այնը թէլաշ վէ էնտիշէ իլէ և Եանդըն վար . . .
Եանըյորըզ . . . » տէյու պաղըրտը :

Հոր իսէ խանէյէ տողրու գոյարագ գաբուճըյը ույան-
տըրմըշ օլտըղընտան , պիր ազ սօնրա . « Եանդըն վար . . . »
սէտալարը խանէնին հէր թարափընտա աքսէնտազ օլտու .
գաբուճը գարը իլէ գօճասընըն ֆէրեաա ու ֆիղանլարը տա-
խի պու տէհչէթէնկիզ ալաղէլէրէ գարըշմագտա իտի :

Պու սէտալար պիր սանիյէ զարփընտա տաիրէտէն տաի-
րէյէ , օտատան օտայա եայըլտը . իլը տէֆա ույանանլար
եաթագլարընտան տիվանէ կիպի սըշրայարագ գօմչուլարընը
ույանտըրտըլար , վէ պիր ազ սօնրա գատըն , էրքէք անճագ
կիյինմէյէ մէյտան պուլարագ , պիր պիրինի իթիշտիրէրէք
հավիյէ էնտիլէր :

Օ զէման հավիինին քէօշէսինտէքի սունտուրմատան եա-
վաշ եավաշ պիր կէօլիէ զուհուր իյէտի :

Մահիթապ ուֆուգտա արզը տիտար իթմէյէ պաշլամըշ
օլտըղընտան , խանէնին հավիսինէ սալտըղը զըյաի խաֆիֆ
էյանէսիյլէ , պու կէօլիէնին կէնճ վէ զայէթ կիւղէլ պիր գա-
տըն օլտըղը միւշահէտէ իտիլտի : Պու գատըն զալէպէլիք ա-
րասընտա քէնտիսի կիպի պաշը գաբալը տիկէր պիր գատըն
պուլընմատըղընը կէօրէրէք , հէման քէնտիսի տէ պաշընտաքի
սիյահ տանթէլա շալը գալտըրտը վէ եըլան կիպի զալէպէլիք
արասընտա գարըշտը :

Ղալէպէլիյի թէշքիլ իտէն ատէմլէրին քեաֆֆէսի տէ
շաշըրմըշ գալմըշ օլտըղլարընտան , հիչ պիր սէօզ թէաթի
իթմէմէքտէ իտիլէր . լաքին եավաշ եավաշ պու հալ միւն-
տէֆի օլարագ , զալէպէլիք արասընտա շու սէօզլէր իշիտիլ-
տի :

- Վալիտէ Փուլընըն պագգալ տիւքքեանը Եանըյոր :
- Թուլուճպաճըլար կէլտիլէր մի :
- Խա'յը , տահա կէլմէտիլէր , Եանդընըն խապէրի հէ-
նուզ էթրաֆա եայըլտը :
- Տիւքքեանըն իշինտէ կազ վա'ր մը :
- Օլմալը :

— Էօյլէ իսէ իշ ֆէնա . . . պիւթիւն մահալլէ պերպատ
օլաճագ տըր :

— Ահ , եա' Բապպի , պու նէ' ֆէլաքէթ . . . հէբիմիզ
տէ քիւլլէր իւթիւնէ օթուրաճաղըզ :

Հոր Բօզլէն' հավիյէ նազըր օլան պինանըն իւշիւնճիւ
գաթընտա վագը քիւշիւք օտասընա կիթմէք իւզրէ , մէրտի-
վէնի տէօրտէր տէօրտէր աթլայըպ չըգմըշ ըտը : Մէղքիւր
հավլի էրէյիճէ վասի օլտըղընտան , պու իքինճի պինա բէք
տէ օ գատար թէհլիքէ իշինտէ սայըլամազ ըտը :

Մէրգուճէ' իշճիլէր կիւրուհընա գարըշմաղտան էվվէլ ,
էվլատընը կէօրմէք վէ անը աղուշը մատէրանէսինտէ սըգմագ
իսթէյօր ըտը :

Հոր օտասընա վասըլ օլտըղը զէման , չօճուգ քիւշիւք
գարեօլասընտա մէլէքլէրէ մախսուս պիր թավրը մասուճանէ
իլէ ույույօր ըտը : Մինի մինի պաաշընը պէյազ գօլուճա
տայաթմըշ ըտը : Կիւլլէնկ տուտագլարը եարը աշրգ գալմըշ
օլտըղընտան , ինճու կիպի ուֆագ պէյազ տիշլէրինի նագար-
լարա արզ իտիյօր ըտը :

Գատըն եավաշ եավաշ չօճուղըն գարեօլասընա եագ-
լաշտը վէ պիր շէֆագաթը մատէրանէ իլէ եիւզիւնէ պագա-
րագ . « Ույույօր , սէվկիլի' մէլէք . . . » տէտիքտէն սօնրա ,
տուտագլարընը չօճուղըն բէմպէ եանագլարընա եանաշտըրտը :

Չօճուգ վալիտէսինին պուսէլէրի թէէսիրիլլէ թէպէս-
սիւմ իթտի վէ կէօզլէրինի աշմագսըղըն և Վալիտէճիլի' մ' . . . »
տէյու նիտա իթտիքտէն սօնրա , տիվարա տողրու տէօնէրէք ,
եէնիտէն տէրին պիր ույգույա տալտը :

Հոր' չօճուղըն եանաղընա պիր պուսէ տահա գօնտուրա-
րագ :

— Իշթէ շիմտի եիւրէյիմ րահաթլանտը . արթըզ կիտէ-
յիմտէ պիր իշ տէ պէն կէօրէյիմ . - տէտի :

Պատէհու օտասընտան տըշարը չըգարագ գաբույը քէ-
մալը իթինա իլէ գաբատը վէ գօճասընը պիր ան էվվէլ կի-
տիպ պուլմագ իւզրէ գօշարագ մէրտիվէնի էնտի :

Տիւքքեանըն տէմիր գանատլարը էլլի գատար ամէլէնին

սայ ու զայրէթի իւէ պերապեր աչըմամը ըտը : Մատամ քուռնըն հավլիյէ աչըւան օտասընըն գաբուսընա վէ եանըն . տա պուլընան պիր բէնճէրէյէ տախի պիր չօգ տէֆալար վուրմըլար վէ ֆագաթ եինէ հիչ պիր ճէվապ ալամամըլար ըտը :

Մա մաֆիհ պիր միւտտէթտէն պերու պագգալ գարընըն գըզը քիւչիւք Մարինին՝ պօղուգ վէ սէօնիւք պիր սէտա իւէ « ճան գուրթարան եօ՛գ մը . . . » տէյու ֆէրեատ ու ֆիղան իթտիյի միւպհէմ սուրէթտէ իչիտիլմէքտէ իտի :

Մէճհուլէ գատըն պու ալագէլէրի իչիտիլմէ պիրտէն պիրէ թիթրէտի վէ եավաչ եավաչ օ թարաֆա եագլաչտը :

Պիր գաչ քիչիւէր տէրհալ գաբուսըն եանընա կիտիպ աչը գըրմաղա չապալատըլար . լաքին գաբու մէչէ աղաճընտան եարըմըլ օլտըղընտան , եէրինտէն պիւլէ գըմըլտամատը :

Պունըն իւգէրինէ խարիճտէն պիր գաչ քիչի . « Գաբուլը ա՛չ , Մարի , գաբուլը ա՛չ . . . » տէյու պաղըրտըլար . լաքին գըզ զայրֆ պիր սէտա իւէ . « Աչամամ , աչամամ . . . եա՛ Բապպի . . . պօղուլըյօրըմ . . . » տէյու հայգըրտը :

Պու սըրատա էվվէլքինտէն տահա շիտտէթլի պիր սէտա իչիտիլտի վէ միւթէագըպէն պիր ճիսմ եէրէ եըզըլտը : Պատէհու մէզարիսթան սիւքիւթի կիպի պիր սիւքիւթ հիւքմֆէրմա օլտը :

Պու սըրատա Բօզլէն հէր քէսի իթիչտիւրէրէք մահալը վագըրայա վասըլ օլտու վէ քէմալը հէյէճան իւէ .

— Քիւչիւք գըզ վալիտէսիյլէ պերապեր պօղուլմըլ տըր մատամ քի պու գարը սէսիմիզի իչիթմէյօր , պիզ տէ գաբուլը գըրարըզ . - տէտի :

Գաբուճը . - Գօմիսէրի չաղըրմագ իչիւն ատամ կէօնտէրիլտի , մօսիէօ Բօզլէն , ազաճըգ պէքլէսէնիզ տահա էյի օլուր զանն իտէրիմ :

Բօզլէն . - Ազաճըգ պէքլէյի՛մ մի . . . չօճուգ հէնուզ նէֆէս ալըյօրսա , պօղուլուպ էօլսիւն միւ . խա՛յր , խա՛յր , գօմիսէր նէ՛ իսթէրսէ տէսին , պէն գաբուլը գըրաճաղըմ :

Մէրգուլմըն շու ֆիքրի խալգ թարաֆընտան տախի թասավիպ իտիլտիլմէն :

— Էվվէ՛թ , էվվէ՛թ , գըրընըզ , պիզ տէ սիզէ մուավէնէթ իտէրիզ . - տէյու հայգըրտըլար վէ տիկէր պիրի տէ :

— Մօսիէօ Բօզլէն , շու պալթա իչինիզէ եարար զանն իտէրիմ , ալընըզ . - տէյու պաղըրտը :

Պու պալթա էլտէն էլէ վէրիլէրէք Բօզլէնէ գատար վասըլ օլտը : Սէն-Մօր սօգաղընտաքի շիլինկիրլէրտէն պիրի պէօյիւք պիր տէմիր բարչասըլլա բէնճէրէնին գանատլարընը գօրլատըղը սըրատա , սաիր պիր չօգ ատէմլէր տախի Բօզլէնին գըրմաղա չապալատըղը գաբուսըն եօգարըսընա քիւթիւքլէր իւէ վուրմագտա իտիլէր :

Քէսիլին վէ պուլանթը վէրիճի պիր գօգու , հավլիյի , սօգաղը վէ պիւթիւն մահալէյի իսթիլա իթմիչ իտի :

Է՛ն եագըն մէրքէզտէն կէլէն թուլումպաճըլարըն պօրուսը ուզագտան ուզաղա իչիտիլմէյէ պաչլատը :

Իչէրտէն եանմագտա օլան գաբու նիհայէթ եըզըլտը վէ քէսիլին պիր ալէվ էթրաֆը սարտը . եանըն պիրտէն պիրէ քէսպի շիտտէթ իթմիչ օլտըղընտան , օրատա պուլունանլար ալէվլէր իչինտէ գալտըլար :

Մա մաֆիհ պիր գաչ ճէսարէթլի քիմսէլէր հայաթլարընը թէհլիքէյէ գօյարագ , ճէհէննէմէ տէօնմիւչ օլան տիւքքեանըն աթէչլէրի արասընա աթըլտըլար :

Բօզլէն է՛ն էվվէլ կիրմիչ օլտըղընտան , պիր իքի տագըգա սօնրա տըլարը չըգտը վէ գըսըգ պիր սէտա իւէ « Պօղուլըյօրըմ . . . պօղուլըյօրըմ » տէյու քէքէլէտի :

Մէրգուլմ ազաճըգ թագէ հավա թէնէֆֆիւս իթտիքտէն սօնրա , գարչըսընտաքի մէնղարէի միւտհիչէ քէնտիսինէ ճէսարէթ վէրմիչ կիպի , եէնիտէն աթէչլէր արասընա աթըլտը : Միւրուր իտէն տագըգալար ասըլար գատար ուզուն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Օ սըրատա թուլումպաճըլար տախի կէլմիչ օլտըղլարընտան , էլլէրինտէ պիրէր պալթա օլտըղը հալտէ Բօզլէնին արգասը սըրա եանընըն իչինէ կիրմիչլէր իտի :

Նիհայէթ Բօզլէն սագալը վէ սաչլարը եանմըչ , էավապլարը քէօմիւրէ տէօնմիւչ վէ սօլուղը քէսիլմիչ օլտըղը հալտէ

զուհուր իթտի : Գուճաղընտա շէքիւսիզ վէ հարէքէթսիզ պողչա կիպի պիր շէյ պուլունըյոր ըտը :

Պու պողչայը ալմագ իւզրէ օթուզ գատար էլ քէնտիսինէ ուզանտըղը կիպի , պիր չօգ սէտալար տախի « Պրավօ՛ Բօզլէն . . . պրավօ . . . » տէյու հայգըրտըլար :

Լաքին Բօզլէն պիր պագըլչա զէվճէսինի կէօրմիւշ օլտըղընտան , չօճուղը անա թէսիմ իյլէտի . Լօր իսէ գօճասընըն պօյնընա աթըլարագ , ընչգըրա ընչգըրա աղլամաղա պաչլատը . գօճասընըն շու հարէքէթի գահրամանանէսի մէրգուճէնին գալպինէ բէք զիյատէ թէէսիր իյլէմիշ իտի :

Մէճհուլէ գատըն Լօրըն եանընտա տուրմըշ օլտըղը հալտէ , տիք տիք պողչայա պագըյոր ըտը . մէրգուճէ ֆիւթուրսըզ վէ գայտսըզ կէօրիւնիւյօր իտի իսէ տէ , եիւզիւ էօլիւ չէհրէսի կիպի սօլմուշ ըտը . կէօզլէրի իսէ պիր շաչաաի պիրահմանէ իլէ բարլայօր ըտը :

Լօր՝ քիւչիւք Մարինին պիւրիւնմիւշ օլտըղը եօրղանը աչտը : Մարի պէշ ալթը եաչընտա սէվիմի պիր գըզճըղազ օլուպ , մահալլէտէ հէր քէս քէնտիսինի սէվէր իտի : Պիչարէ չօճուզ ֆէվզ էլ ատէ սարարմըշ վէ կէօզ գաբագլարը մօրարմըշ իտի . մէնէքէ ըէնկինի ալմըշ օլան տուտագլարընտան նէֆէս չըգմայօր ըտը . պաչը տա կէվլէքճէ էօթէյէ պէրիյէ սալլանըյօր ըտը :

Լօր՝ չօճուղըն շու հալինի կէօրիւնճէ , հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայարագ .

— Չա՛վալը չօճուզ . . . էօլմիւշ . - տէյու նիտա իյլէտի :

Պու նիտա իւզէրինէ խալգ արասընտան պիր գաչ գատընլար մէրգուճէյէ եագլաչտըլար վէ չօճուղըն կէօյսիւնիւքէմալը տըգգաթ վէ իթինա իլէ տինլէտիլէր . Լաքին հիչ պիր հայաթ էսէրի կէօրէմէտիքլէրինտէն , մահղունանէ պիր շէհրէ իլէ .

— Էվլէթ , էօլմիւշ . . . զա՛վալը չօճուզ . - տէյու թէքըրար իթտիլէր :

Պու սըրատա մէճհուլէ գատըն տահա զիյատէ իսթիւրա .

հաթլա նէֆէս ալըր կիպի կէօրիւնտիւ . գաչլարը տէհչէթլի պիր սուրէթտէ չաթըլմըշ օլտըղը հալտէ , եավաչ եավաչ կէվլէմէյէ պաչլատը :



2

Թ Ա Ա Գ Ի Պ

Նակէհան խալգ արասընտա աթիտէքի շայիա տէվէրան իթտի :

Թախմինէն սաաթ իքի ըտտէլէրինտէ , իքինճի գաթտա օթուրան խասթա պիր իչճի գատըն՝ Գլէմանս Փուլոնըն հավլիյէ նազըր օլան տախրէ գարուսընտան կէնճտէն պիր գատընըն խըրսըզ կիպի տըչարը չըգմըշ օլտըղընը կէօրմիւշ իտի : Ղարիպ պիր ըչըգ քէնտիսինի արգատան թէնվիր իտիյօր ըտը :

Իչճի գատըն պու ըչըղըն նէ՛ օլտըղընը օ վագթ քէստիրէմէմիշ իտի . Լաքին չիմտի մէճհուլէ գատըն թարաֆընտան թութըչտըրըլմըշ օլան եանղընտան իլէրի կէլմէքտէ օլտըղընը անլամագտա իտի : Հաթթա իչճի գատըն մէրգուճէյի կէօրէճէք օլուրսա տէրհալ թանըյաճաղընը տա իտտիա իթմէքտէ իտի :

Պու սէօզլէր խալգ արասընտա շայի օլունճա , Լօրըն եանընտա պուլընան մէճհուլէ գատըն պիւթիւն վիւճուտիլլէ թիթրէտի վէ պիր հըսսը տէրունիյէ թապի օլարագ ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարտըգտան սօնրա , ալնընտա պիրիքմիշ օլան թէր տանէլէրինի սիլմէք իւզրէ եիւզիւնէ կէօթիւրտիւ : Հալ պու քի մէնտիլի չըգարըրքէն աղըր պիր շէյ եէրէ տիւշմիւշ իտի : Մէրգուճէ զալէպէլիք արասընտան եօլ աչըպ սիվիչմէք իւզէրէ օլտըղընտան , պուլըն ֆարգընտա օլամատը :

Լաքին Մարսէլ Պարրէր նամընտա կէնճ պիր ըէսսամ՝

պէսպէս լիմէր գումէնին հիւսնիւ ճէմալինէ հայրան օլարագ պիր միւտտէթտէն պէրու քէնտիսինէ պագմագտա օլտըղընտան , էյիլտի վէ էլինէ սօղուգ վէ աղըր պիր շէյ կէլէրէք տէրագապ ալտը : Պատէհու եանղընըն էթրաֆա նէշը իթտիլի ըշըգ իյանէսիլէ պունըն նէ՛ օլտըղընը անլամագ իսթէյէրէք , ինճէ էօրկիւլիւ քիւչիւք պիր քէսէ օլտըղընը միւշահէտէ իյլէտի : Պու քէսէ լուի ալթունըյա քեամիլէն տօլու իտի :

Մարսէլ պունտան ֆէվգ էլ ատէ միւթէաճճիպ օլարագ , քէնտի քէնտինէ :

— Աճայի պ . . . աճապա պու գատըն քի՛մ տիր . - տէտի :

Պու սըրատա գատըն տախի խարիճտէքի գաբույա վասըլ օլմագ իւզէրէ իտի :

Մարսէլ Պարրէր ուսուլճա զալէպէլիլի եարըպ , մէրգումէյէ իլթիհագ իթմէյէ շիթապ իթտի : Սօգաղա վասըլ օլտըգտա , գատըն էրէյիճէ ուղագլաշմը ըտը . զիրա ֆէվգ էլ ատէ սիւրաթլա եիւրիւմէքտէ իտի :

Պարրէր տագանլարը գալտըրտը իսէ տէ , գատըն իլէ քէնտիսի արասընտա պուլընան մէսաֆէյի աղալթմատը . զիրա քէնտի քէնտինէ :

— Եիւրիւյէ եիւրիւյէ եօրուլաճագ տըր . Րէբիւպիլիք մէյտանընտա քէնտիսինի եագալարըմ . - տէմէքտէ իտի :

Լաքին զաննընտա խաթա իտիյօր ըտը : Գատըն թամբլ վարըղընըն նիհայէթինէ վասըլ օլունճա , Անթրըբօ սօգաղընա կիրիպ նապէտիտ օլտու :

Մարսէլ մէրգումէտէն էրէյիճէ ուղագտա պուլընտըղընտան , քէնտիսինի արթըգ կէօրէմէղ իտի : Հալ պու քի պու գատընտա պիր էսրար պուլընտըղընը հըսս իթմէքտէ իտի . մէրգումէ ագըլարա հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ կիւզէլ իտի . իլթէ պու կիւզէլիլիք՝ մէրգումէնին պիւրիւնմիւշ օլտըղը բէրտէի էսրարը եըրթըպ աչմաղա քէնտիսինի սէվգ իթմէքտէ իտի :

Մարսէլ նէֆէսինի թուլթարագ գօշմաղա պաշլատը վէ Անթրըբօ սօգաղընըն աղղընա վասըլ օլտըգտա , մէճհուլէ գատընըն Տուան սօգաղընա սարմագտա օլտըղընը կէօրտիւ :

31887-64 / 45054-64

Պունըն իւզէրինէ պիր գաթ տահա սիւրաթլա գօշմաղա պաշլատը :

Գատըն իսէ արգասընտան պիրիսի գօշտըղընը իշիտինճէ , տիւշարը էնտիշէ վէ թէլաշ օլարագ պաշլընը արգասընա շէվիրտիլինտէն , Մարսէլ :

— Մատա՛մ , մատա՛մ , տուրընը՛ղ , տուրընը՛ղ . - տէյի պաղըրտը :

Գատըն պու իիթարա գուլագ վէրէճէք եէրտէ թարիֆի նագապիլ պիր տէհշէթէ տիւշար օլմուշ կիպի կէօրիւնտիւ , վէ Սէն-Մարթէն պուլվարը իւզէրինտէն քէնտիսի տէ գօշմաղա պաշլատը :

Լաքին Մարսէլ ճէսարէթտէն տիւշմէտի : Մէրգում սէսինի եէթիշտիրէճէք տէրէճէտէ գատընա եագլաշմըլ օլտըղընտան :

— Պագասնըղ ա՛ , մատամ , տուրմայաճագ օլուրասնըղ , գաթիլ վար տէյի պաղըրըրըմ վէ իլք տէֆա գարըմա չըգան բօլիս մէմուրընա սիղի թէսլիմ իտէրիմ . - տէտի :

Պու թէհտիտ գապիլի իճրա իտի . զիրա վագթ կէճէ օլտըղընտան , պուլվարը իւզէրինտէ բօլիս մէմուրլարը քէսրէթլէ պուլունուր ըտը :

Գատըն պու սէօղիլի իշիտինճէ , եըլտըրըմտան վուրուլ մըշճասընա օլտըղը եէրտէ տուրտու : Սիյահ տանթէլա շալըյա պաշլընը եէնիտէն էօրթմիւշ իտի :

— Լաքին պէնտէն նէ՛ իսթէյօրսընըղ , պէնի նի՛չիւն գօվալայօրսընըղ . - տէյի սօրտու :

Մարսէլ . - (Եանը սըրա եիւրիւյէրէք .) Սիլի գօվալամա . յօրըմ , մատամ , ֆոնթէն-օ-Րուա սօգաղընտաքի եանան խանէնին հավիսինտէ զայպ իթմիշ օլտըղընըղ շէյի սիղի թէսլիմ իթմէք իսթէյօրըմ :

Գատըն . - (Տէհշէթինտէն թիթրէյէրէք .) Պէ՛ն մի , պէն հիշ պիր շէյ զայպ իթմէմիշիմ տիր :

Մարսէլ ալթուն իլէ տօլու օլան քէսէյի չըգարըպ կէօսթէրէրէք .

— Եա պո՛ւ նէ տիր :



Գատըն . - (Քէմալը մէթանէթլէ .) Օ պէնիմ տէյիլ տիր :
Մարսէլ . - Սիզին տէյիլ մի տիր , լաքին պէն պունըն սիզին ճէպինիզտէն տիւշտիւյիւնիւ կէօրտիւմ :

— Սլտանմըշտընըզ :

— Խա'յր , պու քէսէ սիզին ճէպինիզտէն տիւշտիւ :

— Պու քէսէ պէնիմ տէյիլ տիր : Պունըն իշիւն պիր սէ-պէպիմ տէ վար տըր :

— Նէ կիպի :

— Պէնիմ կիպի ֆագըր պիր իշճի գատըն պէօյլէ պիր քէսէյէ վէ պու գատար ալթունա մալիք օլամազ :

— Սիզ իշճի մի սինիզ . . . :

— Էվվէթ , պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ վար :

— Լաքին սիզին թավրընըզ , հարէքէթինիզ , լիպասլարը-նըզ իշճի սընըֆընա մէնսուպ պիր գատընընքինէ պէնղէմէ-յօր :

— Թավր ու հարէքէթ տէտիյինիզ շէյլէր հէր եհրտէ պիր օլապիլիր . էլպիսէյէ կէլինճէ , սըրթըմտաքի էսվապլար՝ մէթրօսը պիր պուշուգ ֆրանգլըգ սիյահ գաշմիր պիր ֆիս-թան իլէ օն պիր ֆրանգա ալընմըշ պիր եաղմուրլըգտան ի-պարէթ տիր :

Մարսէլ պու ճէվապլարտան շաշըրարագ , պիր իքի տա-գըգա գատար հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին տուրտու . պա-տէհու գօրգագճա պիր թավր իլէ .

— Պու ճիվարլարտա օթուրմազսընըզ , տէյիլ մի . - տէտի :

Գատըն . - Պիլաքս պու ճիվարլարտա օթուրուրըմ :

— Էվինիզ նէրէտէ պուլընտըղընը սօրապիլիր միյիմ :

— Շիւպհէսիզ :

— Բէք էյի , էվինիզ նէրէտէ տիր :

— Օպէրգամֆ սօգաղընտա . վալիտէմլէ պէրապէր ին-ճիտէն թաճլար եաբարըզ :

— Աճայի պ . . . :

— Նէտէ'ն . . . :

— Պէն սիզի օրատա հիչ կէօրմէմիշիմ տիր :

— Իհթիմալ քի օրայա սըգ սըգ կիթմէզսինիզ :

— Պիլաքս հէր կիւն կիտէրիմ . էֆէնտիմ օրատա իգա-մէթ իտէր :

— Օ հալտէ այնը սաաթտա իքիմիզ տէ սօգագտա պու-լունմալըզ :

— Պէլքի :

Գատըն վէ ըհսսամ քէմալը սիւրաթլա եիւրիւմէքտէ ի-տիլէր . Սէն-Մարթէն պուլվարընը կէշտիքտէն սօնրա , Սէ-պասթօրը պուլվարընը էլէ ալմըշլար ըտը :

Մարսէլ պիր միւտտէթ ճիք միւլահազատան սօնրա .

— Ուզաղա՞մը կիտիյօրսընըզ . - տէյի սօրտու :

Կէնճ գատըն պիրտէն պիրէ սարսըլտը վէ պիր իքի սա-նիյէ գատար սիւքիւթ տուրաղգտան սօնրա .

— Բազար եհրինէ կիտիյօրըմ . - ճէվապընը վէրտի :

Մարսէլ . - Բազար եհրինէ՞ մի կիտիյօրսընըզ . . . պո՞ւ վա-գըթ մը :

Գատըն . - (Օմուղլարընը գալտըրարագ .) Բէք գիյատէ մէրագ էսէրի կէօսթէրիյօր սընըզ . . . նէ'րէյէ կիթտիյիմի ան-լամագտա սիզճէ նէ՞ մէնֆաաթ վար տըր :

— Չօգ :

— Սահի'հ մի . . . :

— Էվվէթ , պա խուսուս նէ'րէտէն կէլտիյինիզի անլա-մագ իսթէրիմ :

— Ֆիքրինիզի անլայամայօրըմ , մագսատընըզ նէ՞ իսէ , ալըգտան ալըղա սէօյլէյինիզ . պէն պու կիպի մուամմալար-տան խօշանմամ :

— Բէք էյի , հագըգաթը հալի անլամագ իսթէր միսինիզ :

— Էվվէթ :

— Պանա սէօյլէտիյինիզ սէօյլէրին հիչ պիրիսինէ ինա-նամայօրըմ :

— Նա՞սըլ . . . պէն Օպէրգամֆ սօգաղընտա սաքին պիր իշճի տէյիլ միյիմ :

— Սապահըն սաաթ պէշինտէ բազար եհրինէ կիտիպ նէ՞ եաբաճագսընըզ :

— Պազը չիչէքէր սաթըն ալմաղա մէճպուր ըմ. զիրա պանա եարըսը չիչէք վէ եարըսը ինճի, ալթը տանէ թամ ըամարլատըլար. չիչէքէրի ուճուզճա ալապիլմէք իչիւն, սա պահլայըն էրքէն գալգմաղա մէճպուր օլտում:

— Տէմէք քի հիչ ույումատընըզ:

— Ույումտըմ, ֆագաթ չօգ ույումատըմ:

— Նաճըլ օլուպ տա ֆոնթէն-օ-րուա սօգաղընտա պու- լունտընըզ:

— Պունըն սիղէ թէալլիւգի օլմատըղընը սէօյլէյէճէք օ- լուրսամ, կիւճէնմէզսինիզ զանն իտէրիմ:

— Պէօյլէ պիր ճէվապ սիղճէ թէհիլքէլի օլապիլիր, մա- տամ, սագընընըզ:

Մէճհուլէ գատըն Մարսէլին եիւղիւնէ խաֆիլէն պիր նա- զար աթֆ իթտի վէ պատէհու կիւյա թէսատիւֆէն արգա- սընա տէօնտիւ:

Թիւրպիկօ սօգաղընըն քէօչէսինէ կէլմիչլէր իտի: Սապահ- լայըն էրքէն սօգաղլարը սիւբիւրմէքտէ օլան պիր թագըմ սիւբիւրկէճիլէր միւսթէսնա օլարագ, պուլվար իւզէրինտէ անճագ պիր քաչ քիչի պօլլունմագտա իտի: Սէպղէվաթճը արապալարը իսէ, հէնուզ եանմագտա օլան ֆէնէրլէրինին ըլըղըլա բազար եէրինէ տօղրու եիւրիւմէքտէ իտիլէր:

Քէնտիլէրինտէն պիր ազ ուզագտա, պիր գուրէ արա- պասը կէօրիւլմէքտէ իտի:

Մէճհուլէ գատըն պերապէրինտէքի տէլիգանլընըն պաչ- գա պիր շէյլէ մէչղուլ օլտըղընը կէօրէրէք, տէրհալ պիր ի- շարէթ վէրտի վէ գուրէ արապասը թիւրպիկօ սօգաղընըն աղղընա տօղրու իլէրիլմէյէ պաչաար:

Գատըն պու իչի պիթիւրտիքտէն սօնրա, թէքրար ըէսսա- մա տէօնէրէք:

— Մէճհուլ պիր քիմնէնին սիւալլէրինէ ճէվապ վէրմէմէք- տէ նէ թէհիլքէ օլապիլմէճէյինի անլայամայօրըմ. լաքին պէն էյի եիւրէքլի պիր գատըն օլտըղըմտան, եինէ ճէվապ վէր- մէյէ մուվաֆագաթ իտէրիմ: Օպէրգամֆ սօգաղընտան բա- զար եէրինէ կիթմէք իչիւն է՛ն թապիլի վէ է՛ն գըսա եօլ Սէն

—Մօր սօգաղը իլէ ֆոնթէն-օ-րուա սօգաղը տըր, տէյիլ մի:
— Էվվէթ:

— Իչթէ եանմագտա օլան խանէնին էօնիւնտէն կէչտի- յիմ սըրատա, եանղընը սէյր իթմէք իչիւն իչէրի կիրմէք ար- զուսընտա պուլունտըմ. լաքին պու արղում պանա զարարը մուճիպ օլաճագ տըր. չունքի շիմտի է՛ն կիւզէլ չիչէքէր սա- թըլմըչ պիթմիչ տիր:

— Եանմագտա օլան խանէնին էօնիւնտէն կէչտիլինիզ սըրատա, սաաթ գա՛չ վար ըտը:

— Պիլմէմ, լաքին իւչ օլմալը իտի:

— Իչթէ եինէ եալան սէօյլէյօրսընըզ:

Կէնճ գատըն պիր եըլան իւզէրինէ պասմըչ կիպի պիր- տէն պիրէ սարսըլտը:

Սէնթ-էօսթաչ սօգաղը քէօչէսինէ վասըլ օլմուչլար ը- տը: Օրատա պիր թագըմ եիւք արապալարը, սաթըճըլար, բազարճըլար, վէլ հասըլ խայլը իզտիհամ պիւրիքմիչ իտի:

Մարսէլ գատընըն պիրտէն պիրէ սարսըլտըղընը կէօր- միւչ օլտըղընտան:

— Նէ օլույօրսընըզ, մատամ. - տէյու սօրտի:

Գատըն. - Այաղըմըն իւսթիւնէ պաստըլար տա, պիր- տէն պիրէ պիր ֆէնալըգ հըսս իթտիմ: Լաքին եալան սէօյլէ- մէքտէ օլտըղըմը նէրէտէն անլատընըզ:

Մարսէլ. - Զիրա պէն սիղի ֆոնթէն-օ-րուա սօգաղըն- տաքի խանէտէ եանղընտան էվվէլ կէօրտիւմ:

— Սի՛զ մի:

— Էվվէթ, պէն:

— Բույա կէօրմիւչ օլմալըսընըզ:

— Խա՛յր, ծնտան սօնրա ույումատըմ քի բույա կէօրմիւչ օլայըմ:

— Տօղրուսը կիւզէլ պիր գուլվէի խայալիլէյէ մալիք ի- միչ սինիզ:

— Պէնի տինլէյինիզ. պէն եարը կէճէ իլէ սաաթ պիր պուչուգ արասընտա էվլէ կէլտիմ: Գաբու գաբանմամըչ օլ- տըղընտան, գաբուլը չալմաղա հաճէթ գալմատը: Հավիլի

հէնուզ կէչմիշ իքէն , պիր գատընըն տիվարլար ալթընտան երբրիւյէրէք , մուգալվաճը պապա ֆովէլին սունտուրմասը ալթընա կիտիպ կիզլէնտիյինի կէօրտիւմ : Պու գատըն սիզ իտինիզ . հաթթա իքինճի գաթտա սաքին օլան իշճի գատընըն՝ վալիտէ ֆուլունըն հավլիյէ նազըր օլան տաիրէ գաբուսընտան չըգտըղընը կէօրտիւյիւմ գատըն տախի սի՛զ օլտըղընըզ տէրքեար տըր :

Մէճհուլէ գատըն հիշ պիր հէյէճան էսէրի կէօսթէրմէտի . եալընըզ չէհրէսինտէ պիր թէաճճիւպի ֆէվզ էլ ատէ էսէրի կէօրիւլտիւ : Պիր ազ սօնրա Մարսէլին էֆքեարընը սարսաճագ տէրէճէտէ սաքին վէ թապիի պիր սէտա իլէ .

— Սիզի թէէմին իտէրիմ քի պիւթիւն պու սէօղլէր եանլըլըզ էսէրի տիր . պագգալ տիւքքեանընը աթէշէ վէրտիքտէն սօնրա , սունտուրմանըն ալթընա կիտիպ կիզլէնտիյինի կէօրտիւյիւնիւզ գատըն պէն տէյիլիմ . լաքին նիշիւն սունտուրմանըն ալթընա կիտիպ պագմատընըզ :

Մարսէլ . - Վալիտէմ պէնի պէքլէյօր ըտը , զիրա պէն էվէ կէճ կէլէճէք օլուրսամ , վէսվէսէ իտիպ եաթմագ :

— Տէմէք քի պէնի թէքրար թանըտընըզ . . . :

— Էվլէթ , հաթթա ճէպինիղտէն տիւշէն ալթուն քէսէսի շիւպհէլէրիմի պիր գաթ տահա թէէեհա իլլէտի :

— Նէ շիւպհէտէ պուլունըյօրսընըզ :

— Սիզ եիւքսէք ֆամիլեայա մէնսուպ զայէթ զէնկին պիր գատըն սընըզ քի . . . :

— Թէրէտտիւտ իթմէյինիզ , սէօլլէյինիզ :

— Բէք էյի , սէօլլէյիմ . . . մէնֆաաթընըզը միւսթէլլիմ պիր ճինայէթ իրթիքեապը իշիւն քէնտինիզի կիզլէյօրսընըզ :

Մէճհուլէ գատընըն մէրմէր կիպի տօնուգ չէհրէսինտէ հիշ պիր թէղայեիւր էսէրի կէօրիւլմէտի . պիլաքս քէմալը սիւքիւնէթլէ .

— Եանըլըյօրսընըզ , էֆէնտիմ , պէն պիր ազ էվլէլ սէօլլէտիլիմ վէճհլէ , ֆագըր պիր իշճի իմ . հէր կիւնիւք էքէյիմի գաղանմագտան պաշգա պիր աբղում եօգ տըր :

— Շիմտի սէօղիւնիւզիւն աօղլու օլուպ օլմատըղընը թահգիգ իտէճէյիմ :

— Նէ սուրէթլէ :

— Օպէրգամֆ սօգաղընտաքի խանէնիղէ գտտար սիզէրէֆագաթ իտէճէյիմ :

— Պունա միւմանաաթ իտէճէք օլո՛ւրսամ :

— Շուրատա տուրան զապթիյէ նէֆէրինէ իշի խապէր վէրէճէյիմ :

— Պունըն պէնճէ հիշ պիր մաղարաթը օլամագ . լաքին մատամ քի արղու իտիյօրսընըզ , կէլինիզ . բազարտան ալտէթիմտէ չիշէքլէրիմի կէթիլիրսինիզ :

Գատըն իլէ Մարսէլ պու սուրէթլէ գօնուչմագլա պէրապէր , պէօյիւք բազար եէրինի կէչմիշլէր վէ չիշէք բազարընա կիրմիշլէր իտի :

Օրատա պէօյիւք պիր գարղաշալըզ հիւքմ իտյօր ըտը : Բիմիսի չիշէք սաթմագտա , քիմիսի պաղըրըպ չաղըրմագտա վէ քիմիսի տէ ախը ու իթա իլէ մէշղուլ օլմագտա իտի :

Մէճհուլէ գատըն իսէ պիր սէրկիտէն օ պիր սէրկիյէ կիտէր վէ չիշէքլէրի մուայէնէ իտէր իտի . քէնտիսի ըսսամա պագմայօր կիպի կէօրիւնիւյօր ըտը : Ղայէպէլիյին քէսրէթի հասէպիլլէ պիր գաշ տէֆալար պիր պիրլէրինտէն այրըլտըլար . լաքին գատըն քէնտիսինտէն ուզագլաչմագա մէյեալ կէօրիւնմէյօր ըտը : Մա մաֆիհ Մարսէլ Պարրէր մէրգումէյի նազարը տըրգաթընտան զայպ իթմէմէքտէ իտի :

Նակէհան գատըն անը արթըզ կէօրմէտի : օ գէման երլանլարա մախսուս պիր չէվիքիքլէ պիր սէրկինին արգասընտա հէման թօրբագ հիզասընա էյիլտի վէ այագ գապլարընը պաղլայօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Պիր գաշ տագըգա սօնրա եինէ քէմալը իհթիյաթլա եօգարը գալգարը վէ կէօղլէրիլլէ ըսսամը արաշարըտը . պիր իքի տագըգա սօնրա մէրգումը ուզագտան կէօրտիւ քի , սըրթընը քէնտիսինէ չէվիրմիշ օլտըղը հալտէ , էնտիշէլի վէ հիտտէթլի պիր չէհրէ իլէ քէնտիսինի արաշարըրյօր ըտը :

Կէնճ գատըն քէնտի քէնտինէ . « Արթըզ պէնի կէօրմէ-

յօր , մահիրանէ տավրանմագ վագթը կէլմիշ տիր » տէտի վէ հէման աշաղը է յիւէրէք , քէտիւէրէ մախսուս պիր սիւրաթլա սիւրիւնիւպ եիւրիւմէյէ պաշլատը :

Տիւրթիւպ կէչտիյի ստէմէր բէք զիյատէ մէշղուլ օլտըզլարընտան , անըն շու հալինի ֆարգ իթմէմէքտէ իտիւէր . պինաէն ալէյհ սէրկիւէրին նիհայէթինէ գատար եիւրիւմէյէ վէ օրատան Բիէր-Լէսգօ վէ Սէն-Տընի սօգազլարընա վասըլ օլմաղա մուվաֆֆազ օլտու :

Լաքին Սէպասթօրօլ պուլվարը քէօչէսինէ վասըլ օլտըգտա , ֆէվզ էլ ատէ եօրուլուշ օլտըղընտան , աղաճըգ տուրտու վէ էթրաֆընա պիր նազարը թէճէսսիւսքեարանէ աթֆ իթտի . Լաքին կէօզիւնիւն ալտըղը գատար եէրտէ հիչ պիր թէհլիքէ էսէրի կէօրէմէտիյինտէն .

— Շիւքիւրէր օլտուն , եւ՛ Բապպի . . . թէհլիքէյի սաւուշտըրտըգ . . . աղաճըգ տահա կէչմիշ օլտայըտը , իշիմ պիթմիշ իտի . - տէտի :

Պատէհու Սէպասթօրօլ պուլվարընը եիւրիւյէրէք , տէրագապ Թիւրպիկօ սօգաղընըն աղղընա վասըլ օլտու :

Պիր սաաթ գատար էվվէլ պիր իշարէթ վէրմիշ օլտըղը գուրէ արապասը էլան այնը մահալտէ տուրըյօր ըտը :

Մէճհուլէ գատըն մէզքիւր արապանըն եանընա կիթտի : Արապաճը մէրգումէյի կէօրիւնճէ տէրհալ աշաղը սըչրատը վէ արապա գաբուսընը աշտը : Գատըն արապայա պինտիքտէն սօնրա .

— Չաբուզ , ժա՛ն , պէնի Օրլէան մէվգիֆինէ կէօթիւր . զիրա էօլլում տէրէճէսինտէ պիր թէհլիքէ իշինտէ իմ . - տէտի :

Արապաճընըն պէնգի ուշտը վէ ֆագաթ գատընըն էմրինէ տէրհալ մուվաֆագաթ կէօսթէրտի :

Մէճհուլէ գատըն արապա գաբուսընը գաբատըգտան սօնրա , պաղըն պիր հալտէ եասթըզլար իւզէրինէ տիւշէրէք , քէնտի քէնտինէ .

— Շիմտի եիւրէյիմ բահաթ տըր , իշիմ պիթտի , արթըգ հիչ պիր շէյտէն գօրգմամ . - տէտի :

Լաքին այնը սըրատա ուզագտան պիր սէտա իշիտիլտի քի , օլանճա գուվվէթիլէ . « Արապաճը՛ . . . արապաճը՛ . . . տո՛ւր . . . տո՛ւր . . . » տէյի հայգըրմագտա իտի :

Մարսէլ Պարրէր՛ գատընըն իզինի զայպ իթտիքտէն սօնրա , կէրիյէ տէօնմէյէ մէճպուր գալմըշ օլտըղընտան , պիր հըսսը տէրունիյէ թապի օլտրագ Թիւրպիկօ սօգաղընը չըգաճաղը սըրատա , մէրգումէյի ուզագտան կէօրիւպ թանըմըշ վէ միւքէլլէֆ վէ շաշալը պիր արապայա բաքիպ օլտըղընը տա կէօրտիւյիւնտէն , շիւպհէլէրինին էսասըլ օլտըղընա գանաթ հասըլ իյէմիշ իտի :

Պինաէն ալէյհ սօլույա սօլույա գօշմագտա վէ « Արապաճը՛ . . . արապաճը՛ . . . » տէյի հայգըրմագտա իտի :

Մէճհուլէ գատըն պու սէսի իշիտինճէ , էօնտէքի ճամը էնտիրտի վէ թիթրէք պիր սէտա իլէ .

— Տահա չաբուզ , ժա՛ն , տահա չաբուզ . . . հայաթըմը գուրթարմագ իսթէրսէն , հայվանլարը տահա չաբուզ եիւրիւթ . - տէտի :

Արապաճը էլինտէքի գամը իլէ արապայա գօշուլու օլան պարկիրէ շիտտէթլի պիր տարպէ էնտիրտի վէ Սէպասթօրօլ պուլվարընը օգ կիպի սիւրաթլա եիւրիւտիւքտէն սօնրա , Պուր-ՂՄպպէ սօգաղընա վասըլ օլտու :

Մարսէլ Պարրէր էլան . « Թուլթընը՛գ . . . թուլթընը՛գ . . . գաթիլի թուլթընը՛գ . . . » տէյու հայգըրմագտա իտի :

Սօգագտան կէչէն պաղը քիմսէլէր . « Գիմի՛ . . . քիմի՛ . . . » տէյի սէսլէնիպ էթրաֆլարընա պագմագտա իտիլէրսէ տէ , բէսսամտան պաշգա հիչ քիմսէյի կէօրէմէտիքլէրինտէն , հիչ պիր շէյ անլայամամագտա իտիլէր :

Բէսսամըն հիտտէթ ու զագապը կէչիպ տէ ֆիքրինի իյգահ իտինճէյէ գատար , արապա ուզագաղաճըշ վէ արգասընտան եէթիշիլմէսի մուհալ տէրէճէսինէ կէլֆշ իտի :

Պիր գաշ տագըգա սօնրա , մէզքիւր արապա Օրլէան մէվգիֆինին հավլիսինտէ տուրմագտա իտի :

Լաքին արապատան էնէն գատըն Մարսէլ Պարրէրին թապիպ իթմիշ օլտըղը իշճի գատընա պէնգէմէյօր ըտը :

Մէրգումէ զայնթ կիրանպէհա ուզուն պիր սամուր քիւրք կիլինմիշ վէ սիյահ սաչլարը իւզէրինէ տէ սիյահ գաթիֆէտէն մամուլ պիր գարօթ շապգա գոյմըշ օլտըղընտան , չէհրէսինտէքի մէլահէթ վէ թարավէթի ֆէվգ էլ ատէ պիր գաթ տահա մէյտանա չըգմըշ ըտը :

Պօրտօ գաթարը վասըլ օլտու : Գատըն հէման բարմագլըղա եագլաչտը վէ օթուզ եաչընտա գատար պիր ատէմ կէօրէրէք կիւլիւմսէտի . պու ատէմ զարիֆ վէ տիւզկիւն լիպսալար կիլինմիշ օլուպ , սօլղուն չէհրէսի խասթա օլտըղընը իյմա իթմէքտէ իտի :

Մէրգումըն արգասընտա պիր օտա ուչաղը եիւրիւմէքտէ օլուպ , պու ուչաղըն պիր էլինտէ պիր չանթա վէ տիկէր էլինտէ տէ պիր բաքէթ կէօրիւմէքտէ իտի :

Եօլճու մէճհուլէ գատընը կէօրիւնճէ , կէօղլէրի բարլամաղա պաչլայարագ , պիր թավըր մէսուրանէ իլէ .

— Վա՛յ , մարքիզ , պէօյլէ էրքէն էրքէն պուրատա նէ՞ իշինիզ վար , շու հալինիգտէ հագըգաթէն բէք սէվիմլի կէօրիւնիւյօրսընըղ . — տէտի :

Գատըն . — (Թալթիֆամիզ պիր չէհրէ իլէ .) Սիղի տահա էրքէն կէօրմէք արզուսընտա պուլունըյօրտըմ . . . պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար . լաքին չաբուգ կէլինիզ , սապահքի հավա սիզճէ մագարրաթը մուճիպ օլապիլիր . Պաթիսթ էչեալարընըղը թէրթիպ իտէր . բուսուլա եանընտա՞ մը տըր :

— Էվվէթ :

— Էօյլէ իսէ կէլինիզ :

Իքիսի պիրլիքտէ գուբէ արապասընըն եանընա կիթտիլէր վէ կէնճ գատըն է՛ն սօնրա պինէրէք , գարույը գարամագ իւզէրէ օլան արապաճըյա պիր իքի սէօզ սէօյլէտի , վէ աւրապա քէմալը սիւրաթլա հարէքէթէ պաչլատը :



3

Մ է Ճ Հ Ո Ի Լ

Մարսէլ Պարրէր եանմագտա օլան խանէտէն չըգաղը սըրատա , օրատա պուլունանլարըն քեաֆֆէսի՛ պագգալ գաւընըն գըղը Մարի Ֆուլոնը գուճաղընտա թութմագտա օլան Լօր Բօղլէնին էթրաֆընը ալմըչար . պիչարէ չօճուգ հարէքէթսիզ պիր հալտէ պուլընտըղընտան , հէր քէս քէնտիսինի էօլմիւշ զանն իթմէքտէ իտի :

Լօր՝ չօճուգ քէնտիսինին իմիշ կիպի անը էօբիւպ օխչամագլա պէրապէր , հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայարագ .

— Հագըգաթէն էօլմիւշ միւ տիւր . . . խա՛յր , պու օլամազ շէյ տիր . — տէմէքտէ իտի :

Տիկէր պիր գատըն . — Պանա սօրարսանըզ , քէնտիսինի պիր եէրէ կէօթիւրմէլի վէ ազաճըզ վիւճուտինի օվալամալը տըր . պունըն բէք զիյատէ ֆաիտէսի վար տըր :

Լօր . — Էվվէթ , էվվէթ , մատամ Հիւմպէրին հագգը վար տըր , չօճուղը ազաճըզ ֆանէլա իլէ օվալամալըյըզ :

Գարուճը . — Զօճուղը պէնիմ օտայա կէօթիւրինիզ , մատամ Բօղլէն :

Գարուճընըն գարըսը եանընըն սէտասընը ալըր ալմազ օտասընտաքի լամպայը եագմըշ օլտըղընտան , պու լամպա էթրաֆա քէսկին պիր ըշըգ սալըյօր ըտը :

Լօր հէման օրայա գօշտու վէ պէշ ալթը գատըն տախի արգասընտան կիթտիլէր : Օ զէման չօճուղըն էլլէրի վէ պաճագլարը ինճէ պիր գըննապ իլէ պիր պիւլէրինէ պաղը օլտըղընը քէմալը հայրէթլէ միւչահէտէ իթտիլէր : Պունըն իւզէրէնէ հիշ քիմսէտէ արթըզ շիւպհէ գալմատը . տէհէթլի պիր ճինայէթ գարչըսընտա պուլունըյօրլար ըտը :

Լօր չօճուղըն պէյազ կէօյսիւնիւ քէմալը տըզգաթլա օ .

վալատըը կիպի, կէնճ պիր գըզ տախի չօճուղըն իւղէրինէ էյիւմիշ օլտըը հալտէ, եարը աչըգ դալմըշ օլան աղըընա նէֆէս վէրմէքտէ վէ պիր գօմչու դատըն տախի տիղ չէօք միւշ օլտըըը հալտէ, բամուգ կիպի եուամուշագ վէ ֆագաթ մէրմէր կիպի սօղուգ օլան մինի մինի այագլարընը ըսըթ մագտա իտի :

Պիր չարեէք գատար պու ամէլյաթ տէվամ իթ տիքտէն սօնրա, գօմչու դատըն .

— Զօճուգ ազաճըգ ըսընտը զանն իտէրիմ, էլլէրի ա յագլարը էվվէրի կիպի սօղուգ տէյիլ տիր . - տէտի :

Լօր էլան աղլամագտա օլտըըընտան, պաչընը միւքէտ տէրանէ պիր սուրէթտէ սալլայարագ .

— Էվվէթ, ֆագաթ իւմիտիմիղ պիհուտէ տիր... զիրա չօճուգ հալէա նէֆէս ալմայօր . - տէտի :

— Զա՛վալը չօճուգ... նէ տէ կիւղէլ վէ նաղիք գըզ ըտը... :

Լօր . - Եա՛ թապիաթը... պէնիմ պիչարէ Բօղըմըն խաս թալըըը էսնասընտա, քէնտիսինի էյլէնտիրմէք իւղըն հէր կիւն օտամա կէլիր իտի . վէլ հասըլ ինճի կիպի գըյմէթտար պիր գըզ ըտը : Քէնտիսինի պու հալտէ կէօրմէքլէ եիւրէյիմ բարա բարչա օլույօր... գըզըմըն էօլտիւլիւնիւ էլան գարչըմտա կէօրիւյօրըմ տէյի զանն իտիյօրըմ :

Պու սէօղիւ միւթէագըպ Լօր եէնիտէն աղլամաղա պաշ լատը :

Նախէհան կէնճ գըզ պաչընը եօգարը գալտըըտը վէ կէօղլէրինտէ պիր նուրը մէսէրէթ բարլայարագ .

— Էվվէթ, քիւչիւք Մարի հէնուգ սաղ տըր . պու տէֆա նէֆէս ալտըըընը հըսս իթ տիմ . - տէտի :

Յիլ հագըգա, չօճուղըն եիւղիւնտէքի պէյագ ըէնկ խաֆիֆճէ գըզարմաղա պաշլամըշ ըտը . վիւճուտիսինի սօղուգլըղը տախի ազար ազար միւնտէֆի օլուպ, եէրինէ սըճագլըգ գաիմ օլույօր ըտը :

Պիր աղ սօնրա չօճուգ կէնիշ պիր նէֆէս ալարագ, սէ մանըն լաճիլէրտ ըէնկի կիպի լաթիֆ օլան կէօղլէրինի աչար

վէ « Վալիտէճիյիմ... » տէյի սէսլէնտի իսէ տէ, քէնտիսինի Լօրըն տիղլէրի իւղէրինտէ կէօրէրէք, մինի մինի էլլէրինի մէրգումէյէ տօղրու ուղաթտը :

Լօր իսէ պիր գաթ տահա մուհագպէթլէ չօճուղը էօքիւպ սէվէրէք .

— Շիւքիւրլէր օլսուն, եա՛ Բապպի... չօճուգ գուր թուլտը . - տէյի նիտա իյլէտի :

Գօմչու դատըն . - Էվվէթ, գուլթուլտը, շիմտի ագ ճիյէր խասթալըընա տիւչար օլմասընա մէյտան մէրմէմէյէ չալըշմալը :

Լօր՝ գատընըն շու միւթալաասընը մուվաֆըզը մասա հաթ կէօրտիւլիւնտէն, չօճուղը ալէլ աճէլէ կիլինտիրտի վէ պատէհու չըգըպ կիթմէյէ հագըրլանարագ .

— Շիմտի չօճուղը պէնիմ օտայա կէօթիւրէճէյիմ վէ քէնտիսինէ սըճագ պիր շէյ իչիրտիքտէն սօնրա, էվլատըմըն եանընտա եաթըրաճաղըմ : Շայէտ վալիտէ մուլոն տիւքքեանընտան սաղ սէլիմ գուրթարըլաճագ օլուրսա, Մարինին պէնիմ եանըմտա օլտըըընը քէնտիսինէ սէօլլէյինիղ :

Գարուճը գարը . - Սաղ սէլիմ մի... պու տէտիլինիղ աթթըգ միւմքին տէյիլ տիր :

Լօր չօճուգ իլէ պիրլիքտէ տըչարը չըգտը :

Եանըն՝ պագգալ տիւքքեանը տէրունինտէ պուլընան կաղ թէնէքէլէրինին բաթլամասը սէպէպիլլէ պիր գաթ տահա քէսպի շիտտէթ իթմիշ իտի : Մա մաֆիհ թուլու մպալար պիլա ֆասըլա իչլէմէքտէ իտիլէր . զիրա եանընը խանէնին պիրինճի վէ իքինճի գաթլարընտա պաստըրմագ իւմիտիւտէ պուլուներյօրլար ըտը :

Հէր թարաֆտան ատէմ կէլմէքտէ իտի : Զապթիյէ նէֆէրլէրի ճիվարտա պուլունան մէրքէղլէքտէն կէլէրէք զալէպէլլի զապթ ու իտարէ իթմէքտէ իտիլէր :

Խանէնին զէմին գաթը քէմալը շիտտէթլէ եանմագտա իտի : Գարա պիր տիւման հէր թարաֆը գարլամըշ ըտը :

Խանէնին եօգարքի գաթլարընտա սաքին օլան քիրաճըլար օլանճա էչեալարընը ըէնճէրէլէրտէն աչարը աթմըլար

ըտը : Հավիինին իլէրիսինտէ իսէ տիլսրաշ պիր մէնզարէ կէօ-
րիւիւյօր ըտը . կէնճ վէ իխթիյար գատընլար ըսլագ տէօ-
շէքլէր իւզէրինտէ օթուրմըշ օլտըզլարը հալտէ , տիւշար օլ-
տըզլարը շու ֆէլաքէթի ազիմէյի տիւշիւնէրէք , աճը աճը
ֆէրեատ ու ֆիդան իթմէքտէ իտիլէր :

Հաթթա իշճիլէրտէն պիրի տէ սաչլարընը եօլարագ .

— Ա՛հ , եա՛ Բապպի . . . շիմտի նէ՞ եաբաճաղըմ , պէշ
պին ֆրանգլըգ սըբարըշլարըմ՝ վէ ալատանլըզլարըմ՝ վար ը-
տը , պաթտըմ , պաթտըմ . = տէմէքտէ իտի :

Տիկէր պիր իշճի . - Պիզտէ էօյլէ , տէօրթ այտան պէրի
տիր քի քէնտի հիսապըմըզա իշլէյօր ըտըգ . իշիմիզ ազար ա-
զար սըրասընա կիրիյօր ըտը . ալ սանա պիր ֆէլաքէթ . . . ա՛հ ,
պունըն սէպէպի օ սէրխօշ վալիտէ Ֆուլոն տէյի՛լ մի տիր . . .
քի՞մ պիլիբ , իշմիշ իշմիշ , սէրխօշլուգ հալիլլէ պիր թարաֆը
թութըշտըմըշ տըր :

Պիր տիկէրի . - Վալիտէ Ֆուլոնը իթհամ իթմէյինիզ ,
քէնտիսի սէրխօշլուղընա գուրպան կիթտի :

— Քէնտիսինի հէնուզ պո՛ւլմատըլար մը :

— Խա՛յր , քիւշիւք Մարիյի գուրթարան շախս իլէ թու-
լումպաճըլար տէօրթ տէֆա տիւքքեանըն իշէրիսինէ կիրտի-
լէր . լաքին տէօրթ տէֆասընտա տախի հիշ պիր նէթիճէյէ
տէսթրէս օլամայարագ տըշարը չըգտըլար . վալիտէ Ֆուլոն է-
պէտի պիր ույգույա տալմըշ օլմալը :

— Եանղըն սէօնմէյէ պաշլայօր գանն իտէրիմ . հայտէ
կիտէլիմ , գօմշո՛ւ , սիզ իւշիւնճիւ գաթտա օթուրուրսընըզ ,
սիզին ալատանլըզլարընըզ եանմամըշ տըր :

Փիլ հագըգա եանղընըն տիւմանը էվվէլքի կիպի սիյահ
տէյիլ իտի . գըղըլճըմլար տախի կիթտիքճէ ազալմագ իւզէրէ
իտի : Լաքին թուլումպալար էլան տէվամ՝ իտիյօրլար ըտը :

Օրթալըգտա հիւքմ իտէն հէյէճան ազար ազար քէսպի
սիւքիւնէթ իթմէքտէ իտի . եանղըն շաֆաղըն իւք ըշըղըյա
պէրապէր սէօնմէյէ եիւզ թութմըշ ըտը :

Սաաթ սէքիզէ տօղրու , Բօղլէն վէ թուլումպաճըլար
պագգալ տիւքքեանընա կիրտիլէր վէ հէնուզ եանմագտա օ-

լան թախթա բարչալարը ալթընտա պագգալ Գլէմանս Ֆու-
լոնըն պիրուհ ճէսէտինի պուլտըլար : Լաքին տէսթկեահըն
մէրմէր թաշը քէնտիսինի պիւս պիւթիւն քէօմիւր քէսիլմէքտէն
մուհաֆազա իյլէմիշ իտի :

Մէրգուլմէնին եանընտա քիւշիւք պիր տէմիր սանտըգ
պուլոնըյօր ըտը . պու սանտըգ աթէշին թէհսիրիյլէ սիյահ-
լանմըշ ըտը ըսա տա , հիշ պիր եէրի բախնէտար օլմամըշ իտի :
Գատընըն ճէսէտի գալտըրըլտըգտա , եինէ մէզքիւր մէրմէր
թաշ սայէսինտէ եանմամըշ պիր տէֆթէր մէյտանա չըգտը :

Գօմշուլար պու տէֆթէրի տէրհալ թանըտըլար վէ վա-
լիտէ Ֆուլոնըն ուֆագ թէֆէք հիսապլարը օրատա գայտ իթ-
տիլինի սէօյլէտիլէր :

Պու տէֆթէրտէն մատա հէր շէյ եանմըշ իտի : Տէր-
հալ պիր թէճկէրէ կէթիթիթտիլէր վէ պիշարէ գատընըն նա-
շընը իշինէ եէրլէշտիրտիլէր :

Հավիտէ պուլոնանլար պու մէնզարէտէն միւթէհսսիր
օլարագ .

— Չօճուղը նէ՞ եաբաճաղլար . - տէյի սօրուշմագտա ի-
տիլէր :

Գաբուճը գարը . - Վալիտէ Գլէմանս տաշրալը իտի , Բա-
րիստէ նէ՛ ագրապասը վէ նէ՛ տէ տօսթը վար ըտը . պիշարէ՛
չօճուգ . . . օ տա էօքսիւզլէր եէթիմիսանէսինէ թէսլիմ՝ օլու-
նաճագ տըր . - տէտի :

Լօր Բօղլէն՝ վալիտէ Ֆուլոնըն նաշը տըշարը չըգարըլտը-
ղը զէման հավլլիյէ էնմիշ օլտըղընտան , Բօղլէնին եիւզիւնէ
նիյազքեարանէ պիր նազար աթֆ իտէրէք .

— Մարի եէթիմիսանէյէ թէսլիմ՝ օլունմայաճագ , տէ-
յի՛լ մի , գօճաճըղըմ . - տէտի :

Բօղլէն զէվճէսինին ֆիքրինի քէշֆ իտէրէք .

— Մարիյի սագլամագ մը իսթէյօրսըն . - տէյի սօրտը :
կէնճ գատըն թաատիգի հավի պիր իշարէթ իթտի :

Բօղլէն . - Մարի՛ Մօրիսին եանընտա՞ մը տըր :

Լօր . - Էվվէթ , լաքին շիտտէթլի պիր սըթմայա թու-
թուլմըշ տըր :

— Պէիս եօզ , պիզ քէնտիսինի է յիւնչտիբիբիզ : օլտըզը եէրտէ գալսըն :

Լօր մէսէրրէթի իյմա իտէր պիր նիտա սալըվէրտի վէ պատէհու հավիտէ պուլունանլարա թէվէճճիւհլէ :

— Մարինին հալինտէն էնտիչէ իթմէ յինիզ , գօճամ անը քէնտիմէ էվլատ իտինմէ յէ վէ քէնտի օղլումլա պէրապէր պէօյիւթմէ յէ միւսաատէ իթտի . . . պուլունտան սօնրա Մարինին վալիտէսի պէն օլաճաղըմ . - տէտի :

Պատէհու սէվինճինտէն աղլայարագ , Բօզլէնին գօլունտան թուլթաը վէ իքիսի պիրլիքտէ իքինճի պինատա վագը օտալարընա չըգտըլար :

Պիւթիւն կիւն եանմըչ տիւքքեանըն խարապէլէրի նազարէթ ալթընտա պուլընտըրըլար :

Խանէնին պիրինճի վէ իքինճի դաթլարընտա սաքին օլան քիրաճըլարըն մօպիւեալարը քեամիլէն խարապ օլմուչ օլտըղընտան , սիկուրթա գուլմքանեալարընա զարարլարընըն պէտէլինի թաղմին իթտիրմէք իւզրէ թէչէպպիոսաթը լաղըմէ յի իճրա իթմէ յէ պաշլատըլար . զիրա խանէնին հէման հէր օտասը սիկուրթայա վաղ իտիւմիչ իտի :

Չապթիչէ նէֆէրլէրի խանէնին էթրաֆընա գօրտօն չէվիրմիչ օլմագլա պէրապէր , խանէնին քիրաճըլարը բէք քէսքէթի օլտըղընտան , հավի հիչ պիր վագթ ինսանտան խալի գալմամագտա իտի :

Կէլէն կիտէնլէր արասընտա խանէ խալգընըն ագրապապընտան չօղլարը վէ հաթթա թապիպլէր տախի պուլունմագտա իտի . զիրա խանէ խալգընտան էքսէրիսի գօրգուսընտան խասթալանմըչլար ըտը :

Վալիտէ Փուլունըն տիւքքեանընտաքի արգա գարուտան գուլնտագճը գարընըն չըգտըղընը կէօրմիւչ օլան իչճի դատըն պախի պու կիւրուհտան օլուպ , մէրգումէ տիւչար օլտըղը հէյէճան սէպէպիլլէ պիր գաթ տահա գուլվէթտէն տիւչմիւչ օլտըղընտան , բօլիս գօմիսէրի հուզուրընտա իֆատէսինի վէրմէք իւզրէ աշաղը էնմէ յէ պիւն մուգթէտիր օլամամըչ ըտը :

Բօլիս գօմիսէրի իսէ պիր մատտէի միւսթաճէլէ իչիւն օրատան կիթմէ յէ մէճպուր պուլընտըղընտան , թահգիգաթը լաղըմէնին էմրի իճրասընը ագշամա թաալիգ իյլէմիչ իտի :

Պագգալ գարընըն գըզը քիւչիւք Մարի տախի շիտտէթլի պիր սըլթմայա թուլթըմըչ ըտը . պիչարէ չօճուգ աթէչլէր իչինտէ եանմագտա օլտըղընտան , վագթ վագթ կէօղլէրինի տէհչէթլի պիր սուրէթտէ աչար , վէ եալընըզ քէնտիսինէ կէօրիւնէն պիր շէ յէ խիթապէն .

— Ահ , մատա՛մ . . . մատա՛մ . . . Ալլահ աչգընա՛ օլտուն . . . մէրհամէ՛թ իտինիզ . . . պէնի էօլտիւրմէ յինիզ . . . - տէյի սալըզլար ըտը :

Պատէհու թիթրէ յէ թիթրէ յէ եաթաղընտան գալգար վէ ֆագաթ եէնիտէն պայղըն պիր հալտէ եաթաղը իւզէրինէ եըգըլըր գալըր ըտը :

Թապիպ իքի տէֆա կէլիպ չօճուղը մուայէնէ իյլէմիչ վէ գաթը իւմիտ իթմէքտէ օլան Լօրա , չօճուղըն պէօյիւք պիր գօրգուտան միւթէվէլլիտ պիր սինիր սարսընթըսընա ուղրամըչ օլտըղընը սէօյլէմիչ իտի . լաքին քէնտիսի թէճրիւպէքեար վէ մահիր պիր ատէմ օլտըղընտան , միւտալաթը վագըրասը բէք չաբուգ թէէսիր իյլէմիչ իտի :

Թապիպին իքինճի զիյարէթինտէ Բօզլէն տախի հաղըր պուլընտըղընտան , թապիպ իչինի պիթիրիպ կիտէճէյի սըրատա քէնտիսի տէ պիրլիքտէ աշաղը էնէրէք .

— Պիզիմ ֆագըր իչճիլէր օլտըղըմըզ մալիւմինիզ տիր , տօգթէօր էֆէնտի . ֆագաթ սըգ սըգ կէլիպ չօճուղը պագմագտան չէքինմէյինիզ . էկէր պու չօճուղա պիր շէյ օլաճագ օլուրսա , զէվճէմ քէտէրինտէն էօլիւր : Սիզ իւճրէթինիզի ալաճագսընըզ , գօրգմայընըզ . - տէտի :

Թապիպ . - Բէք էյի , բէք էյի , սիզ մէրագ իթմէյին , պէն վագիֆէմտէ գուսուր իթմէմ , լաղըմ օլտըղը վագթ կէլիրիմ :

Բօզլէն . - Էկէր պիր գօնսօլթօ լաղըմ ըսա , չէքինմէյինիզ , սէօյլէյինիզ :

Թապիպ . - Պագալըմ , իճապ իտէրսէ , պէն սիզէ սէօյ .

լէրիմ. շիմտիլիք վէրտիլիմ թէնպիհաթը իճրա իտինիզ:

Իքի սաաթ սօնրա, թապիպ եէնիտէն կէլտի. Լաքին չօ-
ճուգտա հիչ պիր թէպէտտիւլ էսէրի կէօրէմէտի. պիւաքս
նէօպէթի պիր գաթ տահա աթմըչ իտի:

Պինաէն ալէյճ Լօրտան պաշգա հէր քէսի օտատան տը-
չարը չըգարտը վէ օտայը տաիմա հավալաթմայը վէ ալնընա
միւթէմատիլէն պուզու սու գօյմայը թալսիլէ իթտիքտէն
սօնրա, ագչամա տօսթլարընտան պիրիսինի պիրլիքտէ կէթի-
րէճէյինի պէյան իտէրէք, օրատան չէքիլտի կիթտի:

Յիւ հագըգա էօյլէտէն սօնրա ուզուն պօյլու, սիյան լի-
պասը վէ ֆագաթ մէրմէր կիպի սօլղուն չէհրէլի պիր ատէմ
կէլտիլինտէն, հավիտէ պուլընան պիր գաչ քիչիւէր պիր պիր-
լէրինէ.

— Տօգթէօր ժագիէնին կէօնտէրէճէյի թապիպ օլմալը.
- տէտիլէր:

Լաքին շախը մէճհուլ քէնտիսինէ խապէր վէրիւմիչ օլան
գարուճը գարըյա եագլաշտը վէ անը սուրէթի իճթիլրամ-
քեարանէտէ սէլամլայարագ.

— Սիզինլէ գօնուշմագ իսթէրիմ, մատամ. - տէտի:
Գատըն իյատէի սէլամ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի օտա-
սընը կէօսթէրէրէք.

— Լութֆէն իչէրի պույուրընը, էֆէնտիմ. - տէտի:
Շախսը մէճհուլ պու տավէթէ իճապէթլէ տէրհալ օ-
տայա կիրտի վէ գարույը գարամասընը լէճա իթտիքտէն
սօնրա, գատընա խիթապէն.

— Սըրը սագլամագ խուսուսընտա սիզէ իթիմատ իտէ-
պիլիբ միլիմ, մատամ. - տէյի սօրտու:

Պու սէօղիւ սէօյլէտիլի զէման, տուտագլարը տէհչէթլի
պիր սուրէթտէ թիթրէմէքտէ իտի. չէհրէսի իսէ էօլիւ չէհ-
րէսինտէն տահա սօլղուն կէօրիւնիւյօր ըտը. Լաքին կէօզլէ-
րինտէ ասարը խալիտէթ վէ իսթիգամէթ բարլամագտա իտի:

Գարուճը մատամ Շարլ տախի էյի եիւրէքլի պիր գա-
տըն օլտըլընտան, մէրգում հագըղնտա պիր թէվէճճիւհի
մախսուս հրսս իթմէյէ պաշլայարագ.

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, սըրը սագլամագ խուսուսընտա
պանա իթիմատ իտէպիլիսինիզ. պէնտէն ֆէնա պիր շէյթա-
լէպ իտիլմէյէճէք օլուրսա, հէր տիւրլիւ խըամէթի իյֆա իթ-
մէյէ հագըրըմ. - տէտի:

Շախսը մէճհուլ. - Խա'յը, սիզտէն ֆէնա պիր շէյթա-
լէպ իթմէյէճէյիմ. սիզտէն պիր մալիւմաթ տիլէյէճէյիմ:

— Պու մալիւմաթ հիչ քիմսէյէ ֆէնալըղը մուճիպ օլմա-
յաճագ մը:

— Խա'յը, պիւաքս էյիլիլի մուճիպ օլաճագ տըր:
— Յիքրինիղի անլայամայօրըմ, մէրամընըղը տահա աչըգ
սուրէթտէ իֆատէ իտինիզ:

— Պէն վալիտէ Յուլոնը թանըր ըտըմ... հագըղնտա
ֆէվզ էլատէ հիւսնիւ թէվէճճիւհիմ վար ըտը... տիւքքեա-
նը եանտըղընը խապէր ալընճա, քէնտիսինէ պազը մուալէ-
նէթտէ պուլընմաղա կէլիյօրըմ:

— Ահ, էվվէթ, զավալը գատընըն տիւքքեանը եան-
տը... պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ վազը օլտու:

— Գէնտիսի' նէ օլտու:
— Եանտը, էֆէնտիմ, եանտը...:

— Եա' Բապպի, նէ սէօյլէյօրսընըղ, մատամ:
— Էվվէթ, տիւքքեանտան գուրթարըլամայը եանտը,
լաքին տէսթկեահըն մէրմէր թաշը պիւս պիւթիւն քէօմիւր
քէսիլմէքտէն քէնտիսինի մուհաֆագա իլլէտի. պիչարէ' գա-
տըն... աճապա նէ տէհչէթլի աղըլար տույտու:

— Չա'վալը գատըն, զա'վալը գատըն...:
Պու սէօղիւ սէօյլէտիլի վագթ, շախսը մէճհուլըն եիւ-
զիւնտէ ազիմ պիր հէյէճան էսէրի կէօրիւլիւյօր ըտը. պա-
տէհու գըսըգ վէ թիթրէք պիր սէտա իլէ.

— Գիւչիւք գըզը նէ' օլտու:
— Գուրթարըլտը, էֆէնտիմ:

— Գուրթարըլտը' մը:
— Էվվէթ:

Շախսը մէճհուլ մէսէրէթի իյմա իտէր պիր նիտա սալը-
վէրտի վէ կէօղլէրինտէ տախի պիր շուլէի սաատէթ բարլատը:

Գարուճը գատըն պու հալին մանէասընը անլայամատը իսէ տէ , սէօղիւնտէ տէվամ իլէ .

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , վալիտէ Ֆուլոնըն գըզը ճէսուր պիր տէլիգանլը թարաֆընտան գուրթարըտը . պու տէլիգանլը պիր մաքինաճը օլուպ , օն սէնէտէն պէրի զէվճէսիլլէ պէրապէր պու խանէտէ իգամէթ իտէր :

— Չօճուգ նէրէտէ տիր . . . :

— Անլէրին եանընտա տըր . քէնտիսինի սագլայըպ պէօյիւտէճէքլէրինի սէօյլէյօրլար :

— Նամուսը՞ւ մը տըրլար :

— Շիւպհէ՞ մի վար . . . վագըա զէնկին տէյիլլէր ամմա , բէք նամուսըու ատէմլէր տիր : Քէնտիլէրի վալիտէ Ֆուլոնըն ագրապատը պուլունմատըղընը միւլահաղա իտէրէք , վէ չօճուղըն եէթիմխանէյէ թէսիլիմ օլունմասընը տա իսթէմէյէրէք , պէօյլէ պիր արզուտա պուլընտըլար . ֆագաթ վալիտէ Ֆուլոնըն ագրապատը վար ըսա , օ զէման իչ տէյիլի . ագրապատը չիւպհէ եօգ քի չօճուղը իսթէյիպ ալաճագլար տըր :

— Գլէմանս Ֆուլոնըն ագրապատը եօգ տըր :

Պու սըրատա օտանըն գաբուսը չալընտըղընտան , մատամ Շարլ « Կիրինի՞ղ » տէտի :

Պունըն իւզէրինէ շախսը մէճհուլ այաղա գալգտը վէ տիվար իւզէրինտէ սիյահ թախթատան մամուլ պիր չէրչիվէ իչինէ ալընմըչ պիր սիլահ մուալլիմի շահատէթնամէսի կէօրիւպ օգուճաղա պաշլատը . պու շահատէթնամէ գաբուճը գարընըն գօճասը Մ. Շարլ Մալէյէ վէրիմիչ իտի : Շախսը մէճհուլ սըրթընը գաբույա չէվիւրմիչ օլտըղը հալտէ , քէմալը տըգգաթլա օգույօր կիպի կէօրիւնիւյօր ըտը :

Գարու աչըլտըգտա , պիր բօլիս մէմուրը իչէրի կիրէրէք .

— Մատամ Շարլ , վալիտէ Ֆուլոնըն տաիրէսինտէն գունտագճը գարընըն չըգտըղընը կէօրմիւչ օլան իչճի գատընըն օտասը հանկը գաթտա տըր . - տէյի սօրտու :

Գարուճը գարը . - Իւչիւնճիւ գաթտա , տար կէչիտին

նիհայէթինտէքի գաբու . հավլիյի կէչինիղ , վէ իքինճի մէրտիվէնտէն եօգարը չըգընըզ :

Բօլիս մէմուրը « Թէչէքքիւր իտէրիմ , մատամ » տէտիքտէն սօնրա , տըչարը չըգտը վէ գաբու եէնիտէն գաբանտը :

Բօլիս մէմուրը կիտինճէ , շախսը մէճհուլ եէնիտէն էվվէթի եէրինէ ավտէթ իլլէտի : Եիւզիւնտէքի սօլղունլուգ պիր գաթ տահա արթմըչ ըտը : Աթէչ կիպի բարլամագտա օլան կէօղլէրինին էթրաֆընտա տա սիյահ վէ էնլի պիր տալրէ բէյտա օլմուչ ըտը :

Գարուճը գատըն հէրիֆին ըէճասընա իհթիյաճ պըրագմագսըզըն , պիտիյի շէյլէրին քեաֆֆէսինի նագլ ու հիքեայէ իլլէտի . հաթթա վալիտէ Ֆուլոնըն զէմին գաթընտաքի գաբուտան չըգտըղը կէօրիւմիւչ օլան գատընըն ֆէվգ էլատէ կիւզէլ օլտըղընը տա սէօյլէտի :

Պու հիքեայէ էսնասընտա , օճաղըն գարչըսընտա տուրմըչ օլան շախսը մէճհուլըն պայըլըպ տիւչէճէյի զանն օլունըյօր ըտը : Նիհայէթ մէրգուճ էլինի ալընա կէօթիւրէրէք , քէնտի քէնտինէ .

— Եա՛ Բապպի . . . Եա՛ Բապպի . . . արթըգ տէրէճէսի աչտը . - տէտի :

Գարուճը գատըն մէրգուճըն հալինէ մէրհամէթ իտէրէք .

— Խասթա՞ մը սընըզ , էֆէնտի . - տէյի սօրտու :

Շախսը մէճհուլ . - Ղայէթ աղըր պիր խասթալըգտան գալգըյօրըմ . շու ֆէլաքէթլէրի տիւչիւնտիւքճէ , նէ՛ գատար միւթէէսսիր օլույօրըմ պիլմէզսինիղ :

— Պիր շէյէ իհթիյաճընըզ վա՞ր մը :

— Խա՛յր , թէչէքքիւր իտէրիմ , եալընըզ պանա պիր թապագա քեաղըտ իլէ պիր տէ զարֆ վէրինիղ :

— Պաչ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ :

Մատամ Շարլ պըրօնըն իւզէրինտէն քիւչիւք պիր տէֆթէր ալտը վէ իչինտէն լագըմ օլան շէյլէրի չըգարագ , մասա պաշընտա օթուրմըչ օլան շախսը մէճհուլըն էօնիւնէ գօյտու . պատէհու պիր գալէմ իլէ պիր տէ հօգգա կէթիւրտի :

Լաքին մէրգուճ ճէպինտէն ալթուն պիր գուրչուն գալէմ

չըգարմըջ օլտըղընտան , ալէլ աճէլէ պաղը սէօղլէր եաղը-
յօր ըտը : Մէքթուպ պիթիւնճէ , բալթօսընըն ճէպինտէն ճըղ-
տանընը ալտը վէ իչինտէն իքի ատէտ պանգա գաիմէսի չը-
գարտըգտան սօնրա , պուռնլարտան գըթաճա տահա պէօյիւք
օլանընը մէքթուպըն իչինէ գօյարագ :

— Գիւչիւք Մարի Ֆուլունը եանլարընա ալմըջ օլան ֆա-
միլեանըն իսմի նէ՞ տիր . - տէյի սօրտու :

Գատըն . - Բօղլէն :

— Բէք էյի , պու մէքթուպը քէնտիլէրինէ կէօթիւրիւ-
նիւզ . իչինէ գօյարըղմ պանգա գաիմէսի չօճուղը գայըրմագ
իչիւն տիր . պու գաիմէյի տէ սիզ ալընըզ վէ իւճըթիւնիզի
ալըգօյարգտան սօնրա , պիչարէ Գլէմանսըն թապութը իւ-
րինէ տէ պիր գըրլանթա վազ իտինիզ :

Մատամ Շարլ՝ մէրգուլմըն ուզաթտըղը եիւզ ֆրանգ-
լըզ գաիմէյի կէօրիւնճէ , անըն շու մուամէլէի սէխավէթ-
քեարանէսինտէն տօլայը միւթէէսսիր օլարագ , քէնտիսինէ
նէ՞ եօլտա թէչէքըիւր իտէճէյինի պիւմէտի :

Շախսը մէճհուլ եիւրէք բարալայաճագ պիր թավըը
մահզունանէ իլէ .

— Կէօրիւյօրսընըզ քի սիգտէն թալէպ իթտիյիմ շէյ հիչ
քիմսէյէ ֆէնալըղը մուճիպ օլմայաճագ տըր :

Գատըն . - Օ՛հ , պիւաքս էյիլիյի մուճիպ օլաճագ տըր
տէտինիզ , պու պապտէ հագգընըզ վար ըմըջ :

— Պու սըրըր մէյտանա չըգմայաճագ տըր , տէյի՛լ մի :

— Խա՛յր . . . պանա էմնիյէթ իտէպիլիրսինիզ :

— Պա խուսուս պուրայա կէլտիյիմի հիչ քիմսէյէ սէօյ-
լէմէյինիզ :

— Միւթթէրիհ օլունըզ էֆէնտիմ , միւսթթէրիհ օլունըզ :

Պու սէօզ իւզէրինէ շախսը մէճհուլ այաղա գալգտը վէ
գատընը եինէ սուրէթի իհթիրամքեարանէտէ սէլամլատըզ-
տան սօնրա , օրատան չէքիլտի կիթտի . լաքին գարուճընըն
օտասընա կիրտիլինի կէօրմիւշ օլանլար , անըն մատամ Շարլ
իլէ պու գատար վագթ գալտըղընտան թէաճճիւպէ վարա-
րագ , գարուճը գատընա խիթապէն .

— Պու հէրիֆ քիմ իտի , մատամ Շարլ . - տէյի սօր-
տուլար :

Գարուճը գատըն ապա ֆիւթուրընը պօղմայարագ .

— Պիր Ղազէթա մուհարըրի իմիշ . - տէտի :

— Շիւպհէ եօգ քի եանղընա տաիր պաղը մալիւմաթ
ալմաղա կէլիւշ :

— Էվվէթ , շու Ղազէթաճըլար տա նէ՛ կէվէզէ վէ մէ-
րագլը տըրլար . . . հէր շէյի էթրաֆլըճա անլամագ իս-
թէրլէր : Պէն Բօղլէնին օտասընա չըգաճաղըմ , մատամ Հիւմ-
պէր , ազաճըզ օտամա նազարէթ իտէ՞ր միսինիզ . պէն չար
չաբուգ ալտէթ իտէրիմ . չօճուղըն նա՛սըլ օլտըղընը անլա-
յաճաղըմ :

— Բէք էյի , բէք էյի , իչինիզէ պագընըզ :

Պիր իքի տագըզա սօնրա , գարուճը գատըն Լօրըն օտա-
սընա կիրտի վէ շախսը մէճհուլըն քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը
մէքթուպը կէնճ գատընա ուզաթարագ .

— Շու մէքթուպ սիզին տիր , մատամ Բօղլէն . - տէ-
տի :

Լօր մէքթուպը ալտը վէ եալընըզ գալտըղը զէման օ-
գումագ իւզրէ բրօսթէլասընըն ճէպինէ գօյաճաղը սըրատա ,
գարուճը գատըն անըն ֆիքըրինի քէչֆ իտէրէք .

— Շիմտի աչմալսընըզ , մատամ Բօղլէն , իչինտէ նէ՛
եաղըլմըջ օլտըղընը պիւմէմ . լաքին պաչգա շէյ վար . - տէ-
տի :

Լօր . - Նէ՛ վար :

— Իչինտէ պէօյիւք պիր պանգա գաիմէսի վար :

— Պիզիմ իչիւն մի . . . :

— Էվվէթ :

— Քիմտէ՛ն :

Պու սըրատա Բօղլէն իչէ գարըչարագ էլինի ուզաթտը
վէ թապէն սապըրսըզ օլտըղընտան « վէր պագայըմ , գարը »
տէտի :

Լօր « Խա՛յր , պիր ազ սօնրա » ճէվապընը վէրտիքտէն
սօնրա , գարուճը գարըյա խիթապէն .

— Իշ նէտէն իպարէթ տիր, մատամ Շարլ. - տէյի սորտու :

Գատըն . - Հիշ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէմէյի պանա թավսիյէ իթտիլէր . Լաքին պու թավսիյէ սիզին իչիւն տէյիլ տիր . սիզ տէ հիշ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէնիզի վատ իտէճէք օլուրսանըզ, իչին նէտէն իպարէթ օլտըղընը սէօյլէրիմ :

Լօր . - Պիզիմ աղղըմըզ բէք օլտըղընը սիզ պիլիրսինիզ, մատամ Շարլ :

Գատըն . - Եվվէթ, իշթէ պոււնըն իչիւն իչի սիզէ նագլ իթմէյէ ճէսարէթ իտիյօրըմ : Պոււնտան պիր սաաթ գատար էվվէլ, պիր էֆէնտի կէլտի վէ պէնիմլէ գօնուշմագ իսթէտի . քէնտիսի օ գատար նէզաքէթլի վէ օ գատար էյի թապիաթլը կէօրիւնիւյօր ըտը քի, կէրէք պէն վէ կէրէք հավլիտէ պուլընան սաիր քիմսէլէր քէնտիսինի իպթիտա տօզթէօր ժագիէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք թապիպի զանն իթտիք :

Բօզլէն . - Օ տէյիլ մի իտի :

Գատըն . - Խա'յր, շիմտի կէօրէճէքսինիզ : Պիրլիքտէ օտամա կիրտիք վէ քէնտիսի գաբույը պանա գաբաթտըգտան սօնրա, վալիտէ ֆուլընը թանրմագտա օլտըղընը վէ տիւքքեանը եանմըջ օլտըղը խապէրինի ալընճա, քէնտիսինէ մոււավէնէթ իթմէյէ կէլմիշ պուլընտըղընը սէօյլէտի վէ մէրգուճէնին նէրէտէ պուլընտըղընը պանա սորտու : Անըն էօլմիւշ օլտըղընը խապէր ալընճա, պէօյիւք պիր հէյէճանը գալպէ տիւշար օլտու . ֆագաթ գըզը քիւշիւք Մարինին գուրթարըմըջ օլտըղընը իչիտինճէ, մէսէրրէթի իյմա իտէր պիր նիտա սալըվէրտի վէ կէօզլէրի քէմալը մէսէրրէթինտէն բարլամաղա պաշլատը ,

Լօր . - Պու զարիպ շէյ տիր :

Բօզլէն . - Խա'յր, պու էֆէնտի պէսպէլլի վալիտէ ֆուլընըն մէմլէքէթինտէն օլմալը . իհթիմալ քի սիւտ գարտաշը օլտուն :

Գատըն . - Գապիլ տիր . ֆագաթ նէ օլուրսա օլտուն, չօճուգ հագգընտա պէօյիւք պիր էսէրի թէվէճէիւհ կէօսթէ-

րիյօր ըտը . զիրա սիզին քիմ օլտըղընըզը, նամուսու օլուպ օլմատըղընըզը վէ սաիր շէյլէրի անլամագ իսթէտի : Պատէհու պու մէքթուպը եաղտը վէ իչինէ պիր պանգա գաիմէսի գօյտըգտան սօնրա « Պու գաիմէ չօճուզը գայըրմագ իչիւն տիւր » տէտի :

Լօր . - Իսմինի սէօյլէտի՞ մի :

Գատըն . - Իսմինի սօրմաղա ճէսարէթ իտէմէտիմ . Լաքին մէքթուպտա եաղըմըջ օլմալը տըր . քէնտիսի զայէթ նէզաքէթլի վէ զայէթ էյի եիւրէքլի պիր ատէմ տիր : Պա խուսուս զիյարէթի վագըասընը հիշ քիմսէյէ սէօյլէմէմէյի պանա թէնպիհ իյլէտի . պէն սիզտէն պաշգա հիշ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէյիմ . սիզ տէ սէօյլէմէյէճէքսինիզ, տէյիլ մի :

Լօր . - Իչին նէ րէնկ ալաճաղընա պագմալըյըզ :

Գատըն . - Մէքթուպընըզը օգուճագ իչիւն սիզի եալընըզ պըրագըրըմ : Չօճուգ նա'սըլ տըր :

Լօր . - Էյի տէյիլ տիր, էվվէլքի կիպի աթէշլէր իչինտէ եանըյօր, վագթ վագթ նէօպէթի տէ թութըյօր :

Գատըն . - Պէն եէնիտէն կէլիրիմ :

Լօր՝ գաբուճը գարընըն կիթտիյինի կէօրիւնճէ, մէքթուպըն զարֆընը ալէլ աճէլէ եըրթտը վէ ֆիլ հագըգա իչինտէ մաի մարգալը պիր պանգա գաիմէսի պուլընտըղընը կէօրտիւ . պոււնըն իւզէրինէ Բօզլէն .

— Վա'յ պին ֆուանգլը՞ գ մը իմիշ . . . տէմէք քի պու ա-տէմ պիր բրէնս տիր . - տէտի :

Լօր . - Սուս օլ քի օգույայըմ :

Բօզլէն . - Բէք օգու տա պէն տէ տինլէյիմ :

Կէնճ գատըն գօճասընըն էմիրինէ իթաաթլա, շու սէօզլէրի օգուտը .

« Օ քիւշիւք էօքսիւզիւ եանընըզա ալմագլա, պէօյիւք պիր խայր իչլէմիշ օլույօրսընըզ : Լաքին էկէր քէնտիսինի սէվէրսէնիզ, էկէր քէնտի սաատէթինի արզու իտէրսէնիզ, ֆէվգ էլ ատէ իհթիյաթլը տավրանընըզ . զիրա պիր էօլիւմ թէհլիքէսի քէնտիսինի թէհտիտ իտիյօր : Էկէր անըն պու

թէհլիքէտէն գուրթուլմասընը արզու խտերսէնիզ, իգամէթ-
կեհհընըզը, մահալլէնիզի վէ էկէր միւմքին իսէ իսմինիզի տա-
խի թէպտիլ իտինիզ: Քէնտիսինէ կէլինճէ, պունտան պէօյլէ
Հանրիէթ տէյի եատ իտինիզ: Մէքթուպըմա մէլֆուֆէն ճիւ-
զի պիր մէպլազ կէօնտէրիօրըմ: պու մէպլազ՝ քէնտիսինի գա-
յըրմագ վէ թէպտիլի մէքեան իթտիլինիզտէ մէսարըֆաթը
լազըմէյէ գուլլանմագ իչիւն տիւր:

« Էկէր պու սըրըր սագլայաճագ օլուրսանըզ, թէքրար
կէլէճէյիմ, քէնտիսի սիզէ թանըթտըրաճազըմ վէ սիզէ է-
յիլիք վէ հէմ տէ բէք չօգ էյիլիք իտէճէյիմ:

« Թարիխտէն իւչ այ զարֆընտա թէպտիլի մէքեան իթ-
տիլինիզի միւթէագըպ, Պօրսա գալէմինէ օլարագ պիր մէք-
թուպ եազընըզ վէ օթուրտըղընըզ մահալի պանա պիւտիրինիզ,
մէքթուպըն իւզէրինէ Մ. Ֆ. Ս. հարֆլարընը եազընըզ վէ
բօսթախանէտէ գալմագ շարթըյլա տէյի իչարէթ իտինիզ: »

Մէքթուպըն զիյրինտէ իմզա եօղ ըտը:

Լօր մէքթուպը օգույըպ պիթիրտիքտէն սօնրա, գաչլա-
ընը չաթմըջ օլտըղը հալտէ, տէրին տէրին տիւչիւնմէյէ
պաչլատը. լաքին Բօզլէն քէնտիսինի թուլթամայարագ:

— Մլ սանա պիր մուամմա քի տիւչիւնմէքլէ հալլ օլուն-
մազ. լաքին իսմիմիզի թէպտիլ իթմէք միւչքիլ պիր շէյ տէ-
յիլ տիր. Բօզլէն պէնիմ վաֆթիք իսմիմ տիր. թաչընաճա-
զըմըզ խանէտէ քէնտիսիզէ վալօրի նամընը վէրտիրիքիզ:

Լօր. — Լաքին ֆապրիգատա եինէ սանա Բօզլէն նամը-
նը վէրմէյէճէքլէր մի. եապանճը պիր ատէմ ազաճըզ ա-
րաչտըրսա, Բօզլէն իլէ վալօրի այնը ատէմ օլտըղընը տէր-
հալ անլայաճագ տըր:

Բօզլէն. — Օ հալտէ ֆապրիգամըզը տա թէպտիլ իտէրիզ:
Սպուքիր սօգաղընտաքի Լըլօրէն ֆապրիգասը սահիպլէրի
խայլը դէման տըր քի, արգամըզա տիւչմիւչլէր. պէնի պաչ
մաքինաճը վէ սէնի տէ նազըրէ սըֆաթըյլա եանլարընա ալ-
մագ իսթէյօրլար. պու թէքլիֆլէրի գապուլ իտէրիզ կիտէր:

— Օ հալտէ պիզիմ Բօզլէն օլտըղըմըզը եինէ պիլէճէք-
լէր:

— Խա'յր, տիկէր ֆապրիգանըն սահիպէսի օրայա կիր-
տիյիմիզի տույմասըն իչիւն պաչգա պիր իսմ թագընմաղա
մէճպուր օլտըղըմըզը քէնտիլէրինէ սէօյլէրիզ. ծնլար տա պիզի
էլտէն գաչըրմագ իսթէմէյէճէքլէրինտէն, պու սըրըր սագլա-
յաճագլար վէ հիչ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէքլէր տիր:

— Բէք չաբուգ գարար վէրիյօրսըն . . . պիրտէն պիրէ
պէօյլէ պիր գարար իթթիխազ իթմէք նէ՝ տէրէճէ աղըր օլ-
տըղընը պիլիւսին:

— Պէնիմ էմիլիէթիմ վար տըր. եէք թախթատան պին
ֆրանգ վէրէն պիր քիմսէ՝ վատընը հէր հալտէ թուլթար. հէմ
քիմ պիլիւր, իհթիմալ քի իճատ իթտիլիմ մաքինայը իչլէթ-
մէք իչիւն լազըմ կէլէն մէպլազը տա վէրէճէք տիր:

— Սէն չըլտըրմըջ օլմալըսըն, Բօզլէն:

— Պէն սանա էմիլիէթիմ վար տէյօրըմ. պէնիմ չահա-
տէթի գալպիմ պէնի հիչ պիր վագթ ալտաթմամըջ տըր:

— Բէք էյի, էկէր նագլը մէքեան իթմէմիզ հէր հալտէ
մուգթագի իսէ, պունը չար չաբուգ եաբըպ պիթիրմէլի-
յիզ. զիրա չօճուգ էյիլէշէճէք օլուրսա, քէնտիսինի եանընըն
վուգու պուլտըղը մահալտէն ուզագ պիր մահալտէ պուլուն-
տըրմագ լիւզումընա մէպնի, նագլը մէքեանա մէճպուր օլ-
տըղըմըզը էօթէյէ պէրիյէ սէօյլէյէպիլիւրիզ. ֆագաթ շիմ-
տիլիք պաչգասընա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէ:

— Օ պապտէ միւսթէրիհ օլ:

— Հէմ տէ չօճուղը եանըմըզտա սագլամագ իչիւն լազըմ
կէլէն թէչէպպիւսաթը պու կիւն եաբ պիթիր. թա քի թէպ-
տիլի մէքեան իթմէգտէն էվվէլ հէր շէյ սըրասընտա օլսուն:

— Բէք էյի, բէք էյի:

— Շիմտի պաչգա պիր շէյ տահա գալտը:

— Նէ՞ գալտը:

— Ֆապրիգանըն սահիպէսինի ունուլթտըն մը:

— Խա'յր:

— Պու կիւն ֆապրիգայա կիթմէտիք. գատընըն բէք չօգ
իչի վար, պիզէ պէքլէր:

— Խա'յր, պէն օ իչի սըրասընա գօյտըմ. պու սապահ

Ֆապրիգայա կիթտիմ վէ իշի քէնտիսինէ խապէր վէրտիմ . հէր իքիմիզին տէ սէրպէսթ օլմատըղըմըղը պիլիր . հաթթա պիզէ պիր գաչ կիւն միւսաատէ պիլէ վէրտի :

— Բէք էյի , պու խուսուս տիւշիւնմէմիզէ միւսաիտ տիր . հայտէ սէն կիթ տէ չօճուղա միւթէալիզ օլան իշէրի պիթիր . Եարըն Եինէ պու պապտէ կէօրիւշիւրիւզ :

Րօզլէն գաբույա տօղրու իլէրիլէմէքտէ իքէն , գաբուըն չանը չալընտը վէ պիր բօլիս մէմուըը իշէրի կիրէրէք .

— Բօլիս գօմիսէրի էֆէնտի աշաղըտա տըր . քէնտիսի թահգիգաթը լազըմէյէ իպթիտար իյլէտի . շիմտիյէ գատար պիր գաչ շահիտլէր տիյնէնտի . շիմտի սիզի պէքլէյօր . - տէտի :

Րօզլէն պիր ատըմ կէրի չէքիւլէրէք վէ պիւա իթթիյար թիթրէյէրէք . « Գօմիսէր մի » տէյի թէքրարլատը :

Բօլիս մէմուըը . - Եվվէթ , սիզ չօճուղը սագլամագ իս . թէյօրսընը , տէյիլ մի . . . օ հալտէ հէր իշի սըրասընա գօյմագ լազըմ տըր :

Լօր . - Բէք էյի , իքիմիզ տէ աշաղը էնէրիզ . Ֆագաթ էվվէլա գօճամ կէլէճէք տիր . քիւշիւք Մարի Փուըն բէք իաս . թա օլտըղընտան , քէնտիսինի իքիմիզ պիրլիքտէ պըրագամա . յըզ :

Բօլիս չէքիլտի կիթտի : Լօր գաբույը գաբատըգտան սօն . րա , Րօզլէնի օտանըն օրթասընա կէթիրէրէք .

— Օլմայա քի մէքթուպ հագգընտա աղզընտան պիր սէօզ գաչըրասըն . - տէտի :

Րօզլէն . - Եա՛ գաբուըը մատամ Շարլ սէօյլէյէճէք օլուրսա . . . :

— Օ վագթ իճապընա պագարըզ . սիւքիւթ իթմէք ինձ սանը հիչ պիր վագթ թէհիլքէյէ տիւշիւրմէզ . տըզգաթ էթ , էկէր չօճուղըն էթրաֆընտա պիր էսրար պուլընտըղընը անլայաճագ օլուրլարսա , չօճուզ էլիմիզտէն կիտէր . էկէր անը էլիմիզտէն ալըրլարսա , քէտէրիմտէն էօլիւրիւմ , Րօզլէն :

Րօզլէն արզուսը վէճհ իւզրէ հարէքէթ իտէճէյինի վատ իթտիքտէն սօնրա , Ֆիքրի խայալաթ վէ էվհամ իլէ տօլու

օլտըղը հալտէ , մէրտիվէնի էնտիյի սըրատա , Լօր տախի քէնտի քէնտինէ .

— Օհ , պու մինի մինի Եավրուըըղը պէնիմ Եանըմտա պըրագսընլար , պէն պաչգա շէյ իսթէմէմ . . . պանա էօյլէ կէլլօր քի գուճաղըմտա վէֆաթ իթմիշ օլան Րօզլէնը ըուհը պու չօճուղա ինթիգալ իթմիշ տիր . . . - տէմէքտէ իտի :



4

ՕՐԼԵԱՆ ՄԵՎԳԻՓԻՆՏԷ

Փիլ հագըգա բօլիս գօմիսէրի խանէյէ կէլմիշ վէ պիր գաչ բօլիս մէմուըը իլէ պէրապէր թահգիգաթը լազըմէյէ իպթիտար իյլէմիշ իտի :

Աթէշ՝ խասթա գատընըն Եանան տաիրէ գաբուսընտան չըգտըղընը կէօրմիւշ օլտըղը վէ Մարսէլ Պարրէրին տախի թաագիպ իյլէմիշ պուլընտըղը մէճհուլէ գատըն թարաֆընտան իյգա՛ իտիլմիշ օլտըղը թէհագգուզ իթմիշ իտի :

Բօլիս գօմիսէրի իպթիտա Մարսէլի իսթիճվապ իթմէյէ պաշլամըը ըտը . մէրգուճ ճէրէյան իտէն վագըայը քեամիլէն նագլ ու հիքեայէ իթտի . գօմիսէր անը քէմալը տըզգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա .

— Պիր բօլիս մէմուըը նիշիւն չաղըրմատընըզ , գուրէ աբապասընըն չաբուգլըղը նէ գատար զիյատէ օլուրսա օլտուն , անը պէհէմէ հալ էլէ կէշիլմէյէ մուվաֆֆագ օլաճագ իտինիզ . - տէտի :

Մարսէլ . - Սէօյլէմէք գօլայ տըր , գօմիսէր էֆէնտի , մէրգուճ հագգընտաքի շիւպհէլէրիմի թէէհիտ իթմէք իշիւն բէք չօզ վագթ ղայպ իթտիմ . պիր քէնտի քէնտիմէ « Շիւպհէ Եօզ քի պու գատըն թէպտիլի գըլաֆէթ իթմիշ պէօյիւք

պիր գատըն տըր քի, մէնֆաաթը պուլընտըղը իչին վալիտէ
Ֆուլոնըն տիւքքեանընը աթէչէ վէրտի ք տէր իտիմ. պիր տէ
գատըն օ գատար թապիի ճէվապար վէրիր իտի քի, քէնտի
քէնտիմէ. « Պէն տիվանէ իմ. . . պու գատընը եանըլը մուհա-
քէմէ իտիյօրըմ. . . » տէ յի տիւչիւնիւր իտիմ. գուբէ արա-
պասընա պինտիյինի կէօրտիւլիւմ վագթ, շիւպհէլէրիմ թէ-
հագգուգ իթտի ամմա, նէ՞ չարէ. . . գատընը էլտէն գա-
չըրմըլը ըտըմ:

- Պու գուբէ արապասը նէ՞ շէքիլտէ իտի :
- Խուսուսի գուբէ արապալարը նէ՞ շէքիլտէ իտէ, օ տա
օ շէքիլտէ, եանի սիյահ վէ զայէթ կիւզէլ իտի :
- Գաբուսը իւզէրինտէ եաղըլար վէ եախօտ ասալէթ
արմալարը եօ՞գ մը իտի :
- Կէօրմէտիմ:
- Աթը նա՞սըլը ըտը :
- Պէօյիւք վէ կիւզէլ իտի :
- Պիր ալէամէթի ֆարիգասը եօ՞գ մը իտի :
- Պիլմէմ: Գէնտիսինի էլտէն գաչըրաճաղըմը տիւչիւնէ-
րէք, նէ՞ պարկիրէ, նէ՞ արապայա վէ նէ՞ տէ արապաճըյա
պագմատըմ:
- Հիյնի հաճէթտէ օ գատընը եէնիտէն թանըյապիլէ-
ճէ՞ք միսինիզ:
- Հա՛յ հա՛յ :
- Գէնտիսի նա՞սըլը գատըն ըտը .
- Ֆէվգ էլ ատէ կիւզէլ, ուզուն պօյլու, էսմէր եիւզ-
լիւ, ուֆագ պուրունլու, տօնուգ շէհրէլի պիր գատըն ըտը .
կէօզլէրի, օ՛հ, միւտտէթի էօմրիւմտէ պու կէօզլէր կիպի
հիչ պիր վագթ կէօրմէմիչիմ տիր :
- Նէ՞ կիյինմիչ իտի :
- Պիր իչճի կիպի սիյահ գաչմիրտէն պիր ֆիսթան վէ
սիյահըմը պիր եաղմուրըգ կիյինմիչ իտի. պունընլա պէրա-
պէր գրալիչալարա մախսուս պիր թալր ու հարէքէթէ մա-
լիք պուլընտըղընտան, քէնտիսինի կէօրէնլէր կիւզէլ լիպաս-
լարը տա պուլընտըղընը հըսս իտէրլէր իտի: Պէն տէ քէնտիմի

թուլթամայարագ, պու լիպաս վէ հարէքէթ իլէ իչճի օլտը-
ղընա ինանմագ գապիլ օլամայաճաղընը սէօյլէտիմ:

- Նէ՞ ճէվապ վէրտի :
- Թալր ու հարէքէթ հէր եէրտէ պիր օլապիլէճէյինի
վէ լիպասա կէլինճէ, սըրթընտաքի էսվապար մէթրօսը պիր
պուչուգ ֆըրանգըգ սիյահ գաչմիրտէն պիր ֆիսթան իլէ օն
պիր ֆըրանգա ալընմըլ պիր եաղմուրըգտան իպարէթ օլտը-
ղընը սէօյլէտի :
- Պաչգա պիր մալիւմաթընըլ եօ՞գ մը :
- Խա՛յր :
- Արապանըն հա՛նկը թարաֆա կիթտիյինի կէ՞օրմէտի-
նիզ մի :
- Ֆէվգ էլ ատէ սիւրաթլա Պուր լՄպպէ սօգաղընա
սաբտը վէ պատէհու կէօզտէն զայպ իթտիմ: Փագաթ քէն-
տիսի հավիտէ պուլընտըղը զէման ճէպինտէն շու քէսէ տիւչ-
տիւ վէ պէն տէ ալտըմ. հաթթա արգասընտան գօչմաղա տա
պու քէսէ սէպէպ օլտու :
- Մարսէլ Պարէր պու սէօղիւ սէօյլէմէքլէ պէրապէր եէ-
լէյինին ճէպինտէն ալթուն իլէ տօլու օլան քէսէյի չըգարըպ
գօմիսէրէ վէրտիյինտէն, գօմիսէր .
- Պու քէսէյի նի՛չիւն քէնտիսինէ վէրմէտինիզ :
- Վէրտիմ, ֆագաթ քէնտիսինէ այիտ օլտըղընը ին-
քեար իյլէտի :
- Պու քէսէնին քէնտի ճէպինտէն տիւչտիւլիւնիւ էյիճէ
պիլի՛ր միսինիզ:
- Էվվէթ, պիլիրիմ, կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ:
- Բօլիս գօմիսէրի քէսէյի մուայէնէ իյլէտի վէ զայէթ
ինճէ էօրկիւլիւ օլտըղընը վէ թօգասը տա ինճէ օյմալար իլէ
միւզէյեէն պուլընտըղընը կէօրմէքլէ .
- Պու քէսէնին ուսթա պիր էլտէն չըգարըլը ալլեքեար
տըր. անը սաթան հէրիֆի պէլքի պուլուրըլ. - տէտի :
- Պատէհու քէսէյի աչտը վէ իչինտէ ալթուն օլտրագ տօ-
գուզ եիւզ օն ֆրանգ պուլունտըղընը կէօրտիւլիւնտէն, պիր
գաչ տագըգա միւլահագատան սօնրա, Մարսէլէ իսթապէն .

— Մէճհուլէ գատընըն պագգալ տիւքքեանընը աթէչէ վերմէքտէ պիր մէնֆաաթը պուլունաճաղընը պիր աղ էվվէլ սէօյլէմիշ իտինիզ . պու մէնֆաաթ նէտէն իպարէթ տիր . . . :

Մարսէլ . - Պէն օ սէօզիւ պիր ֆիքըր մագամընտա սէօյլէտիմ, գօմիսէր էֆէնտի :

— Եօգսա մէճհուլէ գատընըն պիր սէօզիւնտէն նէչէթ իթմիշ պիր շէյ մի տիր :

— Խա'յր , քէնտիսի ֆէվզ էլ ատէ իհթիյաթը տավրանըյօր ըտը :

— Օ կէճէտէն էվվէլ քէնտիսիսի պիր եէրտէ կէօրմիւշ միւ իտինիզ :

— Խա'յր :

Պու սատէ վէ ֆագաթ նամուքեարանէ շահատէթին հագիգաթընա շիւպհէ իթմէյէ մահալ պուլընմատըղընտան , գօմիսէր՝ Բօղլէնի տախի իսթիհմալ իյլէտի վէ Բօղլէն հարիգին վուգու պուլտըղը ագչամ սաաթ օն րատտէլէրինտէ Գըլէմանս Ծուլընըն եէմէք օտասընտա մէրգումէ գատընը վէ եախօտ կէօլկէսինի կէօրմիւշ օլտըղընը պէյան իյլէտի :

Խանէ սէքէնէսինտէն տիկէր պիր գատըն տախի՝ պագգալ տիւքքեանընըն գաբուսը արգասընտա օ գատընը կէօրմիւշ օլտըղընը պէյան իյլէտի վէ գօմիսէր տահա աչըգ սուրէթտէ իֆատէի մէրամ իթմէսինի ըհճա իթտիյինտէն , գատըն .

— Էլինի գաբուլըն մանտալը իւղէրինէ գօյտըգտան սօնրա , ազաճըգ կէրիյէ չէքիլտի վէ օրատան տիւքքեանըն իչէրիսինի կէօրմէյէ շալըշըյօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Գօմիսէր . - Քիմի կէօզէթմէքտէ օլտըղընը անլայամաաթընըզ մը :

— Տիւքքեանըն իչէրիսինտէ պիր տէլիգանը վար ըտըքի , պիր մօմ սաթքն ալըյօր ըտը : էվվէլի էմրտէ պու գատըն օ տէլիգան լրդա պէքլէյօր զանն իթտիմ . լաքին տէլիգանը տըշարը չըգընճա , գատըն արգասընտան կիթմէտի վէ պիր իքի տագըգա սօնրա , վալիտէ Ծուլըն միւթատը իւզըէ լամպայը էնտիրմիշ օլտըղընտան , պատըն իչէրի կիրտի :

— Սօնրա :

— Սօնրասընը պիլմէյօրըմ . . . պու իչին պանա հիշ պիր թէալիլգի պուլընմատըղընտան , պըրագըպ օտամա չըգտըմ :

Գօմիսէր՝ մէճհուլէ գատըն հագգընտա տահա զիյատէ մալիւմաթ ալամայաճաղընը անլատը . զիրա կէրէք Լօր Բօղլէն , կէրէք գաբուճը գատըն վէ կէրէք պագգալ տիւքքեանընըն սաիր միւշթէրիլէրի վալիտէ Ծուլընըն տիւքքեանընտա պիր էճնէպի գատըն աղա կէօրմէմիշ օլտըղընընը վէ մէրգումէնին հիշ պիր տօսթընը , հիշ պիր խըսըմընը թանըմատըղընընը պէյան իթմէքտէ իտիլէր . հաթթա նէրէլի օլտըղընը տա պիլմէմէքտէ իտիլէր :

Վալիտէ Ծուլըն գըսա պօյլու , զայըֆ վիւճուտը վէ էսմէր չէհրէլի պիր գատըն ըտըքի , օթուզ պէշ վէ եախօտ գըրգ պէշ եաչարընտա կէօրիւնիւր իտի . ալթը սէնէ էվվէլ մէզըիւր խանէնին զէմին գաթընտաքի տիւքքեանընը թուլթմըշ վէ պագգալըգլա մէշղուլ օլմաղա պաչամըշ ըտը . պէրապէրինտէ տէ քիւչիւք պիր գըզը վար ըտըքի , օ վագթ հէնուզ այաղա գալգմամըշ ըտը : Պու գըզ քիւչիւք Մարի իտի :

Վալիտէ Ծուլըն տուլ օլտըղընը վէ պու չօճուղըն քէնտիսինէ այիտ պուլընտըղընը սէօյլէր իտի : Հիշ քիմսէ պու պապտէ շիւպհէ իթմէմիշ իտի . զիրա մէրգումէնին նամուսըն , չալըշգան , ալիճէնապ վէ հէր քէսին թէվէճհիւհինէ լայըգ պիր գատըն օլտըղը կէօրիւմիւշ իտի :

Մուամէլաթընտա տախի բէք զիյատէ խայրխահ ըտը . ֆագըրըլարա վէրէսիյէ վէրիւր , թագսիթ իլէ բարա գապուլ իտէր վէ ազճէյէ իհթիյաճը օլմատըգճա , հիշ քիմսէյէ աղըրըգ վէրմէզ իտի :

Քիւչիւք Մարի մահալլէտէ պէօյիւմիւշ օլտըղընտան , խանէ խալգը վէ գօմշուլար քէնտիսինի ֆէվզ էլ ատէ սէվէրէր իտի : Գըլէմանս քէնտիսինի պիր զարաֆէթի ֆէվզ էլ ատէ իլէ կիյինտիրի իտի : Քէնտիսի իսէ մաի կէօզիւ , զայըֆ եիւզիւ կիւզէլ պիր գըզըզալ օլտըղընտան , կիյինտիլի էլպիսէլէրի բէք կիւզէլ եագըշտըրըր ըտը : Թապէն հէր շէյէ մու-

գայեէտ իտի . տիկէր չօճուգլարլա օյնատըղը զէման , իւս-
թիւնիւ պաշընը նէ՛ քիրլէտիր վէնէ՛ տէ երրթար ըտը . Պուն-
տան պաշգա , հէր քէսէ իթաաթ իթտիյինտէն , տիկէր չօ-
ճուգլարա իպրէթ օլարադ կէօսթէրիլի իտի . հաթթա քէն-
տիսինին ֆէվգ էլատէ սէվտիյի պիր օյուն էսնասընտա , վա-
լիտէսինին տիւքքեանընտաքի չան չալընընճա , չար չարուգ
այաղա գալգար վէ տիկէր չօճուգլար օյունըն պիթմէսինէ
գատար տուրմասընը ըէճա իթտիքլէրինտէ , վալիտէսինին տա-
ըլլաճաղընտան պահսլա հէման գօշար կիտէր իտի :

Քէնտիսինին է՛ն սէվլիլի տօսթը՝ Լօր Բօղլէնին գըղը քիւ-
չիւք Բօղ ըտը . պու չօճուգ պիրատէրի Մօրիստէն իքի եաշ
քիւչիւք իտի :

Բօղ հէր զէման սինիր տիթրէմէսինէ տիւչար օլուր ըտը .
լաքին պիր կիւն պիրտէն պիրէ խասթալանըպ , վիւճուտի
կիւնտէն կիւնէ էրիմէյէ պաշլատը . հիչ պիր տէվա ու տէր-
ման պու խասթալըղըն էճիւնիւ քէստիրէմէտի :

Պիչարէ չօճուգ պիր սէնէ գատար քիւչիւք պիր գօլթուգ
սանտալիէսի իւգէրինտէ պէօյլէճէ օթուրմիչ գալտը . արթըգ
հիչ պիր շէյէ իսթէյի , հիչ պիր շէյէ արգուօը եօղ ըտը :

Տիւնեատա քէնտիսինի էյլէնտիրէճէք պիր քիմնէ վար ը-
սա , օ տա քիւչիւք Մարի իտի . մէրգուճէյի կէօրիւր կէօր-
մէգ , հէման տիրիլիպ գալգար վէ պայղըն կէօղլէրի էլմասքա-
րէլէր կիպի բարլամաղա պաշլար ըտը . եիւզիւնտէ տէ ասարը
մէճնունիյեթ վէ սիւքիւնէթ մէշհուտ օլուր ըտը :

Մարի իսէ՛ քէնտիսինի արաթտըրմաղա հաճէթ պըրադ-
մագսըղըն , սէվտիյի օյունլարը պըրագըպ հէր կիւն պիչարէ
Բօղը զիյարէթէ կէլիլ իտի . ֆագաթ էլլէրի պօշ օլարադ կէլ-
մէգ իտի . կեահ պիր չիչէք , կեահ պիր գօրտէլա բարչասը վէ
կեահ տախի պիր շէքէր վէ եա տիկէր նատիտէ պիր շէյ ալըպ
կէթիլիլ իտի :

Պու ճիհէթլէ Լօր անը ֆէվգ էլատէ սէվէր վէ միւնասէ-
պէթ տիւչտիւքճէ գուճաղընա ալըպ էօրէր իտի . հաթթա
Բօղ էօլտիւքտէն սօնրա , Մարի՝ Լօրըն օտասընա չըղըպ տա
պիչարէ վալիտէնին քէտէրի տէրունինի թէսքինէ չալընընճա .

Լօրըն չօճուգ հազգընտաքի մուհապպէթի պիր գաթ տահա
թէզայիւա իթմիչ իտի :

Գլէմանս Ֆուլունա կէլինճէ , մէրգուճէնին էվսաֆը մէմ-
տուհէսի արասընտա պիր գուսուրը վար ըտը քի , օ տա սէր-
խօշըղը իտի :

Չօգ ագչամլար , տիւքքեանընը գաբատըգտան սօնրա ,
քէօր սէրխօշ օլարադ էավապլարընը պիլէ չըգարմագսըղըն
տէսթկեահըն ալթընտա տիւչէր վէ սապահա գատար օրատա
ույուլա գալըր ըտը : Լօր չօգ տէֆալար պու քէյֆիլէթտէն
պահս աչըպ .

— Սօն սօնու պաշընըղա պիր պէլա կէթիլէճէքսինիգ ,
վալիտէ Գլէմանս , պու սէրխօշըղտան վազ կէչմէնին պիր
չարէսինի պագընըղ . զիրա պու էյի պիր եօլ տէյիլ տիր . -
տէր իտի :

Ֆագաթ վալիտէ Գլէմանս սաֆտիլանէ պիր սուրէթտէ .

— Նէ՛ եաքայըմ , գըղըմ , էլիմտէ տէյիլ , վազ կէչէմէմ .
- ճէվապընը վէրիլ իտի :

Իչթէ Լօր Բօղլէն պու շէյլէրի խիւլատաթէն բօլիս գօ-
միսէրինէ նագլ ու հիքեայէ իլլէտի . հաթթա չօճուգ պուլուն-
տըգտա , էլլէրի վէ այագլարը ինճէ պիր գըննապ իլէ պաղը
օլտըղընը տա սէօյլէմէյի ունութմատը :

Բօլիս գօմիսէրի՝ մատամ՝ Ֆուլունըն էօմիւնիւն հիչ պիր
էսրարընտան պահս իթմիչ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւգ-
րէ եէնիտէն պաղը սիւալլէր սօրտու : Լաքին Լօր ասլա թէ-
րէտտիւա իթմէքսիզին , վալիտէ Ֆուլունըն հիչ պիր հալի չիւպ-
հէյէ մահալ վէրմէմիչ օլտըղընը ճէվապէն սէօյլէտի իսէ տէ ,
չախսը մէճհուլըն կէօնտէրմիչ օլտըղը մէքթուպտան ասլա
պահս իթմէտի :

Գօմիսէր ալմագ իսթէտիյի մալիւմաթա տէսթրէս օլա-
մատըղընտան .

— Իչթէ պու պիր ֆէլաքէթ սայըլըր , տիւքքեանըն պիւ-
թիւն էչեասը եանըղնա գուրպան կիթմիչ տիր . գապիլ տիր քի
պու պիչարէ գատընըն քի՛մ վէ նէրէլի օլտըղընը , ֆամիլեա-
սը պուլունուպ պուլունմատըղընը կէօսթէրիլ պաղը քեաղըտ .

լարը վար ըտը : Պու քեաղըտլար պէհեմէհալ պու ճինայէթին
Փախինի մէյտանա չըգարմաղա եարտըմ իտէճէք իտի . - տէտի :

Լօր . - Լաքին , գօմիսէր էֆէնտի , տիւքքեանըն իչինտէն
պիր տէմիր սանտըգ պուլունտը զանն իտէրիմ :

Գօմիսէր . - Սահի՞հ մի :

Լօր . - Էվվէթ , պագգալ գարընըն ճէսէտի եանընտա
քիւչիւք պիր սանտըգ իլէ պիր տէ տէֆթէր պուլունտը :

Գօմիսէր . - Պուլարը նէրէյէ գօյտըլար , պիլի՞ր միսինիզ :

Լօր . - Գարուճը մատամ Շարլըն օտասընա գօյտըլար
զանն իտէրիմ :

Գօմիսէր գարուճընըն օտասընա պիր մէմուր կէօնտէր-
տի . Ֆիլ հագըգա մէմուրը մէրգուժ պիր աղ սօնրա քիւչիւք
պիր սանտըգ իլէ պիր տէ տէֆթէր գուճագլամըչ օլտըղը հալ-
տէ ալտէթ իլլէտի . պու տէֆթէրտէ տիւքքեան միւչթէրի-
լէրինին պագը ուֆագ թէֆէք պօրճլարը գայտ իտիլմիչ իտի :

Սանտըղըն քիլիտի էսկի օլմագլա պէրապէր հիւնէրլի պիր
չէյ օլմատըղընտան , գօմիսէրին էմրի իւզէրինէ աչըլտը վէ
իչինտէ եիւզ ֆրանգլըգ տէօրթ ատէտ պանգա գաիմէսի իլէ
տիւքքեանըն քիրասը ալընմըչ օլտըղընա տաիր պագը իպրա
սէնէտլէրի վէ ժիւսթին-Վլէմանս Փուլոն նամընա պիր տէ վէ-
լատէթ իլմ ու խապէրի պուլունտըղը կէօրիւլտիւ . գօմիսէր
պու իլմ ու խապէրի մուայէնէ իտինճէ , պագգալ գարընըն
Փրանսանըն Կասգօնեա էյալէթինտէ վագը Գասթէլնօ տ'Օզան
գարիյէսինտէն օլտըղընը տէրհալ անլատըղընտան , քէմալը
մէմուլնիյեթլէ .

— Իչթէ պու գըյմէթտար պիր քեաղըտ տըր , պուլըն
սայէսինտէ իչին ուճընը էլէ կէչիրէպիլէճէյիզ զանն իտէրիմ .
- տէտի :

Լօր . - (Գօրգագճա պիր սէտա իլէ .) Չօճուգ նէ՞ օլա-
ճագ , գօմիսէր էֆէնտի , քէնտիսինի սագլամամըղա միւսաա-
տէ իտիլէճէք մի տիր :

Գօմիսէր . - Գլէմանս Փուլոնըն ֆամիլեատը անը թալէպ
իթմէյէճէք օլուրսա , սիզի եանընըգտա գալմասընա թապիլի
միւսաատէ իտիլի . պու հարէքէթինիզ պէօյիւք պիր էյիլիւք

տէմէք տիր . զիրա չօճուղը սիզ ալմայաճագ օլուրսանըզ , եէ-
թիմսանէյէ թէսլիմ օլունաճագ տըր :

Լօր . - Պիչարէ վալիտէ Փուլոն զէնկին տէյիլ իտի . օ-
լանճա վարիյէթի տիւքքեանընտաքի էմթիատան իպարէթ ի-
տի . հալ պու քի պուլար սիկուրթատա օլմատըղընտան ,
պիւթիւն սէրվէթի չիւրիւտիւ կիթտի :

Գօմիսէր . - Տիւքքեանընտաքի էմթիանըն սիկուրթատա
օլմատըղընա էմի՞ն մի սինիզ :

Լօր . - Էվվէթ , սիկուրթանըն միւտտէթի իքի այտան
պէրի իիթամ պուլըչ ըտը . հալ պու քի վալիտէ Փուլոն սի-
կուրթա գուճրանեասընը տէյիչտիրմէք ֆիքրինտէ պուլըն-
ղընտան , սիկուրթայը թէճտիտ իթմէք իսթէմէտի :

Գօմիսէր . - Պու տա պիր պէտպալթլըգ տըր :

Լօր . - Իչթէ , պու քիւչիւք տէֆթէրտէ գայտ իտիլմիչ
օլան պիր գաչ զուրուչ վէրէսիյէ , էմանէթ ամպարընտա
պուլունան պիր գաչ ֆըչըչարապ վէ սանտըգտաքի տէօրթ
եիւզ ֆրանք պու այըն պէտէլի իճարէսինի վէ ըուսուժը սա-
իրէյի էօտէմէյէ անճագ քիֆայէթ իտէր . շու հալտէ , վա-
լիտէ Փուլոնըն ագրապասը վար ըսա պիլէ , չօճուղը թալէպ
իթմէքտէ պէօյիւք պիր մէնֆաաթ կէօրէմէյէճէքլէր տիր ,
գօմիսէր էֆէնտի :

Գօմիսէր . - Էվվէթ , տօղրու սէօյլէյօրսընըզ , չօճուղա
էվլատընըզ նաղարըլլա պագապիլէճէքսինիզ զանն իտէրիմ .
պուլընլա պէրապէր մալիւմաթը լագըմէյի իսթիհսալ իչին
Կասգօնեայա եագմատըգճա , պու պապտէ գաթի պիր հարէ-
քէթ թուլմայընըզ :

Լօր . - Տէմէք քի պէքլէմէյէ մէճպուր օլաճաղըզ , էօյլէ՞
մի :

Գօմիսէր . - Էվվէթ . . . պուլուտա թէհամիլլ իտէմէյէ-
ճէք նէ՞ վար :

Լօր . - Հիչ պիր շէյ եօգ , ֆագաթ պուլըն ուղուս սիւ-
րիւպ սիւրմէյէճէյինի անլամագ իսթէր իտիմ :

Գօմիսէր . - Նի՞չին :

Լօր . - Չօճուղը պէնիմ եանըմտա պըրագաճագլա՞ր մը ,

պըրա՞գմայաճագլար մը , պուրասընը պիլմէք իսթէր իտիմ .
զիրա եանըմտա պըրագմայաճագլար ըսա , անը գայըրմագլը-
ղը շիմտիտէն պիհուտէ աատ իտէրիմ :

Գօմիսէր . - Շիմտիլիք պու պապտէ հիչ պիր չէյ սէօյլէ-
յէմէմ , մատամ . Կասգօնեատա պուլունան ըէֆիգլէրիմտէն
պիրիսինէ պիր թէզքէրէ եաղաճաղըմ վէ պու իչէ միւթէալ-
լիգ օլան քեաղըտարը կէօնտէրէրէք , թահգիգաթը լազըմէյի
իճրա իթմէսինի թավսիյէ իտէճէյիմ : Փրանսանըն ճէնուպի
մէմլէքէթլէրինտէ պիր իչի չաբուգ կէօրիւպ պիթիւրմէզլէր ,
պուրասընը պիրիսինիգ . պինաէն ալէյհ իքի իւչ հաֆթա գա-
տար պէքլէյէճէք սինիգ զանն իտէրիմ :

Լօր գօմիսէրին պու սէօղիւ իւզէրինէ արթըգ ըօրար իթ-
մէտի վէ ալէլ աճէլէ օտասընա չըգարագ , գօճասընա .

— Բօզլէն , տիւքքեանտան չըգան տէմիր սանտըգ իչին-
տէ Գլէմանս Փուլունըն վէլատէթ իլմ ու խապէրի պուլունտը ,
պիրիմը միսին . - տէտի :

Բօզլէն . - Սահի՛հ մի :

Լօր . - Էվվէթ :

Բօզլէն . - Էյ նէ՞րէլի իմիչ :

— Գասթէլնօ տ'Օղան նամը վէրիլէն քիւչիւք պիր գա-
րիյէտէն իմիչ :

— Ագրապասը պուլունուպ պուլունմատըղը անլաչըլըմ
մը :

— Խա՛յր , ագրապասը հագգընտա հէնուզ հիչ պիր մա-
լիւմաթ եօգ տըր . լաքին շախսը մէճհուլ վալիտէ Փուլունըն
ագրապասը պուլունմատըղընը գարուճը մատամ Շարլա սէօյ-
լէմիչ տիր :

— Օ հալտէ Մարի վէ եախօտ Հանրիէթ պիզիմ եանը-
մըզտա գալաճագ տըր , տէյի՛լ մի :

— Շիւպհէսիգ . . . պէն արթըգ պու չօճուգտան այրը-
լամամ . էկէր անը էլիմտէն ալաճագ օլուրլարսա , պէնի ի-
քինճի տէֆա օլարագ Բօզըմտան այրըլօրլար զանն իտէճէյիմ :

— Եապանճը պիր չօճուգ իչիւն պու գատար մուհապ-
պէթ տույմագ բէք զարիպ տիր :

Լօր . - (Կէօղլէրի եաչարըպ .) Պու չօճուգ եապանճը
տէյիլտիր . . . քիւչիւք Բօզըմըզ վէֆաթ իթտիլի զէման , բու-
հընը անա թէրք էյլէտի :

Բօզլէն՝ զէվճէսինին շու իթիգատը սաֆտիւանէսինէ
գարչը արթըգ պիր սէօղ սէօյլէմէյէրէք .

— Օ հալտէ պանա նէ՛ սէօյլէյէճէքսէն , սէօյլէ . . . զի-
րա պանա պիր թէքլիֆտէ պուլունաճաղըն եիւզիւնտէն ան-
լաչըլըլօր :

Լօր . - Էվվէթ , գօմիսէր՝ վալիտէ Փուլունըն ագրապասը
չօճուզը իսթէմէյէճէք օլուրլարսա , անը պիզիմ եանըմըզտա
պըրագաճագլարը շիւպհէսիգ օլտըղընը սէօյլէտի . լաքին պու
պապտէ գաթի պիր գարար վէրմէք իչիւն , Կասգօնեատան
մալիւմաթ ալմասը իգթիզա իտէճէյինի տէ պէյան էյլէտի :

— Մալիւմաթ մը ալաճագ . . . Կասգօնեայա մէմուրլա՛ր
մը կէօնտէրէճէք . . . :

— Խա՛յր , օրատա պուլունան ըէֆիգլէրիմտէն պիրինէ
պիր թէզքէրէ եաղաճագ վէ պու իչէ միւթէալլիգ օլան քեա-
ղըտարը կէօնտէրէրէք , թահգիգաթը լազըմէյի իճրա իթ-
մէսինի թավսիյէ իտէճէք տիր :

— Էօյլէ իսէ իչ ուզանաճագ . . . պէն օրա ատէմլէրինի
թանըրըմ . . . պիր իչի եարմագ իչիւն , բէք չօգ օյալանըրլար .
պու ատէմլէր գալէմտէն , հօգգատան նէֆրէթ իտէրլէր :

— Իչթէ պէն տէ պուրասընը պիրտիլիմ իչիւն օրայա
կիթմէնի իէնտէն ըէճա իտէճէյիմ :

— Նէ՞րէյէ :

— Գասթէլնօ տ'Օղանա :

— Կիտիպ տէ նէ՛ եաբաճաղըմ :

— Գլէմանս Փուլունըն ագրապասընը պուլաճագսըն :

— Իչթէ շախսը մէճհուլ անըն ագրապասը պուլընմա-
տըղընը սէօյլէմիչ եա՛ . . . :

— Իհթիմալ քի հագրգաթը հալի սէօյլէմէմիչ տիր . պէն
պու ճիհէթի միւմքին օլտըղը գատար չաբուգ անլամագ իս-
թէրիմ : Պունտան պաչգա , ագրապասընտան շայէա իթի-
յար պիր գատըն վար ըսա , պիզիմ էյի ատէմլէր օլտըղըմը-

զը , չօճուգ պիղտէ գալաճագ օլուրսա , քէնտիսինի մէսուտ
իտէճէյիմիզի վէ անը պէօյիւթմէք իչիւն հիչ պիր շէյ թա-
լէպ իթմէյէճէյիմիզի սէօյլէյէրէք , քէնտիսինի պէլքի գան-
տըրապիլիրսին :

— Բէք էյի , ֆագաթ ագճէյի նէ՞րէտէն պուլաճաղըզ .
պու եօլճուլըզ էն աղը իքի իւչ եիւզ ֆրանքա մալ օլաճագ
տըր :

— Շախսը մէճհուլըն կէօնտէրմիչ օլտըղը պին ֆրանգ-
լըզ պանգա գաիմէսինի ունութտը՞ն մը . անը իսթէտիյիմիզ
կիպի սարֆ իթմէյէ մէէզուոն տէյի՛լ միյիզ :

— Շիւպհէսիզ , չօճուղը պէօյիւթմէյի պիզ տէրէօհտէ
իթմիչիզ տիր . լաքին իճատ իթտիյիմ մաքինա նէ՞ օլաճագ ...
էկէր պու բարայը եօլ մէսարըֆը ուղուլընա սարֆ իտէճէք
օլուրսագ , մաքինայը նէ՞ վագթ եաբտըրաճաղըզ :

— Պէնի տինլէ , Բօզլէն , պէնիմ նէ գատար իտարէճի
վէ չալըչգան օլտըղըմը պիլիրսին :

— Էվվէթ :

— Շիմտիյէ գատար օն բարա պօշ եէրինէ խարճ իթմի՛չ
միյիմ :

— Խա՛յր , հաթթա պօշ եէրինէ բարա խարճ իթմէմէյի
հէր կիւն սէնի պանա նասիհաթ իտէրսին :

— Իչթէ պու կիւն պէնի նէ՞ սէվզ իտիյօր պիլմէմ . պու
քիւչիւք Հանրիէթ պէնիմ մալիմ օլաճագ տըր . հալ պու քի
պէօյլէ գարարսըղըզ իչինտէ գալմագ պէնճէ բէք զիյատէ
միւէլլիմ տիր : Պուստան պաչգա , չօճուղը պիղիմ եանըմըզ-
տա պըրագսալար պիլէ , պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն անը
էլիմիզտէն ալաճագլար զաննընտա պուլուճաճաղըմ : Խա՛յր ,
խա՛յր , իչին նէթիճէսի նէ՞ օլաճաղընը պիլմէլիյիմ , եօգսա
բէք պէտպախթ օլաճաղըմ :

— Բէք էյի , հէյէճանընը թէսքին էթ , իսթէտիյին վա-
գըթ եօլա չըգարըմ : Լաքին խաթըրըմա պիր շէյ կէլտի , է-
կէր վէլատէթ քեաղըտը Գլէմանս Ֆուլոն իսմինի հալի իսէ ,
պու իսմ ֆամիլէասընըն իսմի օլմալը տըր . . . գօճասընըն
իսմինի նիչիւն թէրք իթմի՛չ :

— Պու տա տօղրու , իչթէ պիր մուամմա տահա մէյտա-
տա չըգտը :

— Գապիլ տիր քի գօճասը ֆէնա պիր քիմնէ օլտըղըն-
տան , անտէն այրըլմաղա մէճպուր օլմուչ տըր . զիրա վալի-
տէ Գլէմանս բէք նամուսու պիր գատըն ըտը :

— Էօյլէ օլմալը , օ հալտէ պիր պէլա տահա գուհուր իթ-
տի . եա՛ պու բէտէր մէյտանա չըգաճագ օլուրսա . . . :

— Կասգօնեայա կիտէճէք օլուրսամ , պիւթիւն պու շէյ՝
լէրի անլամաղա չալըչըրըմ . պու կիւն եօլա չըգայը՛մ մը , իս-
թէ՞ր միսին :

— Խա՛յր , պու կիւն եաբաճագ իչլէրին վար տըր , եա-
ըն :

— Եաբաճագ իչլէրի՛մ մի վար . . . նէ՞ կիպի :

— Քիւչիւք Մարիյի սագլայաճագ օլուրսագ , իսմիմիզի
վէ մահալլէմիզի թէպտիլ իթմէյէ մէճպուր պուլուճաղըմըզը
ունութտը՞ն մը :

— Խա՛յր , խաթըրըմտա տըր :

— Իհթիմալ քի ալտէթինտէ նագլը մէքեան իթմէյէ
մէճպուրիյէթ կէօրիւրիւզ . պու ճիհէթլէ , շիմտի տօղրու
ֆապրիգայա կիտիպ մատամ վարնէյի պուլուրսըն վէ պէնիմ
էվվէլքինտէն տահա զիյատէ խասթալանմըչ օլտըղըմը պէյան
իթտիքտէն սօնրա , պաղը ֆամիլէա իչլէրինտէն տօլայր Բրօ-
վանսա կիթմէյէ մէճպուր պուլուճաղընտան , սանա արթըզ
իթիմատ իթմէմէսինի քէնտիսինէ սէօյլէրսին :

— Բէք էյի , կիտէրիմ :

— Ֆագաթ մատամ վարնէնին ֆապրիգասընա կիթմէզ-
տէն էվվէլ , Լըլօրէն ֆապրիգասը սահիպլէրինէ միւրաճաթ
իտէր վէ էլան պիղէ իհթիյաճլարը պուլուճուպ պուլուճու-
տըղընը անլարսըն : Էկէր էվվէլքի կիպի եինէ պիզի եանլա-
տըղընա ալմագ իսթմէյէճէք օլուրլարսա , օրայա կիրէճէյիմիզի
հիչ քիմնէյէ սէօյլէմէմէլէրինի քէնտիլէրինէ թէնպիհ իտէրէք ,
ալտէթինտէ թէքրար կէլէճէյինի սէօյլէրսին :

— Էվվէթ , էվվէլա Լըլօրէն ֆապրիգասը սահիպլէրինէ
վէ օրատան տա մատամ վարնէնին ֆապրիգասընա կիտէ-

րիմ, վէ եարըն տա Կասգօնեայա աղիմէթ իթմէք իւզրէ եօլա չըգարըմ:

Բօզլէն շապգասընը պաշընա գօյտու վէ ալէլ աճէլէ մեր-տիվէնտէն էնէրէք, Ապուքիր սօգաղընա կիթտի. Լըլօրէնլէ-րին ֆապրիգասը Մոնմարթըրտա վագը օլուպ, Ապուքիր սօ-գաղընտա տախի սաթը իչիւն մաղաղալարը վար ըտը:

Բօզլէն Լըլօրէնլէրին խանէսինէ վասըլ օլարգտա, քէն-տիսինի քէմալը մէմնունիյէթլէ գապուլ իթտիլէր:

Լըլօրէնլէր պիր գէմանտան պէրի պէօյիւք շէրիտ վէ ղայ-թան ֆապրիգասընա պիր սիւզէնի տէսթկեանը տախի իլավէ իթմիլլէր իտի. Լօր՝ քէրկէֆ վէ սիւզէնի իշլէրինտէ ղայէթ մահիր օլտըղընտան, պու տէսթկեանը հիւսնիւ սուրէթտէ ի-տարէ իտէպիլի իտի:

Մէրգումէ՝ մատամ վարնէնին ֆապրիգասընտա ղէքեա-վէթ վէ մէհարէթինին ասարընը կէօսթէրմէքտէ օլտըղընտան, Լըլօրէնլէր միւտաթի մէտիտէտէն պէրի անը էլէ կէչիւրմէք արզուսընտա պուլունըյօլլար ըտը. պինտէն ալէյհ պու ար-զուլարընըն հուսուլ պուլաճաղընը կէօրմէքլէ բէք զիյատէ մէմնուն օլտուլար:

Բօզլէն՝ մուհիմմ պիր իշտէն տօլայը մէմլէքէթի օլան Բը-րօվանսա կիտէճէյինի վէ ավտէթինտէ կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք գէվճէսի քէնտիլէրինին եա ընա կիրէճէքլէրինի վէ ֆագաթ մատամ վարնէ քէնտիլէրինի եէնիտէն ֆապրիգայա ալմաղա չալըչաճաղընտան, կէրէք իգամէթկեանըլարընը վէ կէրէք իսիմլէրինի թէպտիլէ մէճպուր օլաճաղըլարընը պէյան իյլէտի:

Լըլօրէնլէրին էն պէօյիւյիւ պու սօն սէօղիւ իշիտինճէ, ազաճըգ գաչարընը չաթարագ, թիւճճար սընըֆընա մախ-սուս պիր էմիլլէթսիլլիքլէ:

— Պու իհթիյաթ նէտէն նէշլէթ իտիյօր . . . սիլ սէր-պէսթ տէյիլ միսինիլ, իսթէտիլինիլ եէրէ կիրիպ, իսթէ-տիլինիլ եէրտէն չըգմաղա մէէզուն տէյիլ միսինիլ. — տէտի:

Բօզլէն. — էվլլէթ, ֆագաթ եէտի սէնէտէն պէրի տիր քի մատամ վարնէնին ֆապրիգասընտայըլ. էկէր մատամ

վարնէ ըսրար իտէճէք օլուրսա, գէվճէմ օրատան եագասընը գուրթարամալ. սիլի թէէմին իտէրիմ քի մատամ վարնէ պիրիսինի իգնա վէ իսքեաթ իթմէքտէ բէք զիյատէ մահիր տիր:

— Օ հալտէ քէնտիսինի նի՛չիւն թէրք իտիյօրսընըլ:

— Պիլիմ չօճուգլարըմըլ վար տըր. հալ պու քի մա-տամ վարնէնին ֆապրիգասընտա իսթիգպալ իւմիտի կէօրէ-մէյօրըլ:

Բօզլէնին չէհրէսի սէօլլէտիլի սէօղլէրին տօղուլըղընը իս-պաթ իթմէքտէ օլտըղընտան, ֆապրիգաճը.

— Բէք էյի, հագգընըգտա պազը մալիւմաթ ալմագ իսթէյէճէք օլուրսամ, կիւճէնմէլ սինիլ, տէյիլ մի:

— Նի՛չիւն կիւճէնէճէյիմ, պիլիմ ալըմըլ աչըգ տըր, գօրգաճագ պիր չէյիմիլ եօգ տըր:

— էկէր ալաճաղըմ մալիւմաթ սէօղիւնիւղիւ թաստիգ իտէրսէ, ավտէթինիլտէ թէքրար կէլինիլ, արզու իթտիլինիլ մէվգըյը իհրալ իտէճէքսինիլ:

Պու սէօղիւ միւթէագըլ, Բօզլէն օրատան մուֆարա-գաթլա, մատամ վարնէնին ֆապրիգասընա կիթտի:

Մատամ վարնէ ույանըգ վէ գէքեավէթլի պիր գատըն օլտըղընտան, գօճասընըն վէֆաթընտան սօնրա, ատէթա թէհիլքէյէ տիւշիւշ օլան ֆապրիգայը եէնիտէն իհեա իթ-միշ իտի. Պունտան պաշգա ֆէվգ էլ ատէ գուրնալ օլտը-ղընտան, մագսատընա վասըլ օլմագ իչիւն հէր տիւրիւ թէ-տապիր վէ վէսայիթի իսթիմալ իթմէյի պիլի իտի:

Լօր ֆապրիգատա տէսթկեան միւտիրէսի վէ Բօզլէն տախի պաշ մաքինաճը օլուպ, էկէր մատամ վարնէ անլէրին ֆապրիգայը նէ՛ սէպէպէ մէպի թէրք իթմէքտէ օլտըղըլարընը քէշֆ իթմիշ օլայըտը, անը հիւքիւմսիւլ պըրագմագ իչիւն հէր տիւրիւ թէչէպպիւսաթտա պուլունաճաղը տէրքեար ըտը:

Բօզլէն ֆապրիգայա կիրտիլի գէման, խաֆիֆճէ թիթ-րէտի:

Իլք կէճէսի քիւչիւք պիր գըլը գուրթարմագ իչիւն ա-թէչլէր արասընա աթըլմըլ օլտըղընը ֆապրիգա ամէլէսի

պիլիբրէր իտի . մատամ վարնէ քէնտիսինի սապահլայըն կէօր-
միւշ օլտըղընտան , անտէն ալտըղը մալիւմաթը հէր քէսէ հի-
քեայէ իթմիշ իտի :

Պինաէն ալէյհ Ռօղլէն՝ սագալը վէ սաշարը եանմըշ օլ-
տըղը հալտէ ֆապրիգատան իշէրի կիրինճէ , բէք չօղլարըն
կէօղլէրի եաշարըպ հէր թարաֆտան աթիտէրի սէօղլէր իշի-
տիլտի .

— Ճէսո՛ւր Ռօղլէն . . . պրավօ . . . պրավօ . . . :

— Տէմէք քի պիշարէ չօճուգ շիմտի սէնին եանընտա
տըր , էօյլէ՞ մի : Շիւպհէ եօգ քի զէվճէն անը սագլամագ իս-
թէյէճէք տիր :

— Մհ , պիղիմ կիպի ֆագըր ատամլարըն պէօյլէ պիր
պիրլէրինէ մուավէնէթտէ պուլունմալարը նէ՛ կիւղէլ շէյ
տիր :

Ռօղլէն պու սէօղլէրտէն հէյէճանա կէլէրէք վէ ֆագաթ
պուըր պէլի իթմէք իսթէմէյէրէք , պաշընը եօգալը գալ-
տըրար վէ կիւլմէյէ ճահա իտէրէք .

— Սիզ տէ պէնիմ եհրիմտէ օլսայըտընըզ , պէնիմ կիպի
եա՛րմայաճագ մը բտընըզ . . . պիր տիւքքեանըն իշինտէն
չայրը գուշու գատար ճիւրմիւ պուլընմայան պիր չօճուղը գալ-
տըրմագ կիւճ պիր շէյ մի տիր :

— Էվվէթ , պիր տիւքքեանըն իշէրիսինէ կիրմէք գօլայ
տըր ամմա , աթէշլէր արասընա աթըլմագ գօլա՛յ մը տըր :

Ռօղլէն . - Ատամ սէնտէ . . . պիզ Բրօլանսըլըզ , պիզ
սըճաղը սէվէրիզ . կիւնէշ վէ աթէշ պիզիմ նազարըմըզտա
միւսավի տիր :

Պու սէօղլու սէօյլէտիքտէն սօնրա , Ռօղլէն տօղրուճա մա-
տամ վարնէնին օտասընա չըգտը վէ զէվճէսինին թալիմաթը
վէճհ իւզրէ , Լօրըն էվվէլքինտէն տահա զիյատէ խասթալան-
մըշ օլտըղընը վէ պազը ֆամիլեա իշէրիսինի թէսվիյէ զըմըն-
տա քէնտիսի տէ մէմլէքէթէ կիտէճէյինի պէյան իյլէտի :

Մատամ վարնէ պու սօն սէօղլու իշիտինճէ , գուլագլա-
րընը տիքէրէք .

— Հա՛նկը մէմլէքէթէ կիտէճէքսինիզ . - տէյի սօրտու :

Ռօղլէն . - Բրօլանսա :

— Պէն սիզին օրատա ագրապանըզ եօգ տուր տէյի զանն
իտիյօր բարմ :

— Բէտէրիմին խանէսինտէ օն պիր քիշի վար բար , մա-
տամ , լաքին չօղու էօլտիւ :

— Օրատա չօգ գալաճագ մըսընըզ :

— Իշի պիլիբ . . . օն պէշ կիւն գատար թախմին իտի-
յօրըմ :

— Օ՞ն պէշ կիւն միւ :

— Էվվէթ , նէ՛ չարէ , իշիմի օ վագթա գատար անճագ
թէսվիյէ իտէպիլիբիմ :

— Ավտէթինիղտէն էվվէլ զէվճէնիզի կէօրէ՛մէյէճէքմի-
յիմ :

— Էկէր քիւշիւք գըզ վէ քէնտիսի էյիլէշէճէք օլուր-
լարսա , կէօրէպիլիբիսինիզ , մատամ , լաքին շիմտի քէնտիսի
խասթա օլտըգտան պաշգա , չօճուղը տա պըրագըպ տըշարը
չըգամագ :

— Բէք էյի , պէն քէնտիսինի կիտիպ կէօրիւրիւմ :

— Քէնտիսինի բէք զիյատէ մէմնուն իթմիշ օլուրսընըզ :
Պիր սասթ սօնրա , Ռօղլէն Ֆօնթէն-օ-Րուա սօգաղըն-
տաքի խանէյէ ալտէթ իթմիշ իտի :

Եանգընըն արթըզ մուճիպի էնտիշէ օլաճագ հիշ պիր
հալի գալմամըշ բար : Հավիտէ էլան մէվճուտ օլան թու-
լումպա արա սըրա խանէնին եանմըշ ճիհէթլէրինի սուլամագ-
տա իտի իսէ տէ , պու տա օլմամըշ օլսայըտը , հէր շէյ պիթ-
միշ սայըլապիլիբ իտի :

Պինա տէմիր տիրէքլէր իլէ եաբըլմըշ օլտըղը ճիհէթլէ ,
հիշ պիր թէհլիքէ վուգուի մէլհուզ տէյիլ իտի իսէ տէ , իհ-
թիյաթա ըիայէթէն , անը պիր թագըմ տէսթէքլէր վէ բա-
յանտալար իլէ թուլթտըրմըշլար բար . հաթթա աթէշ իքինճի
գաթտան եօգարը չըգամամըշ օլտըղընտան , խանէնին զէմին
գաթընտան իքինճի գաթա չըգարան մէրտիվէնի տէ թամիր
իթմէյէ պաշլամըշլար բար :

Լօր Ռօղլէն՝ խանէնին արգա պինասընտա պուլունան օ-

տասընտաս օթուրմը օլտըղը հալտէ, Մարի Ֆուլոնը գայըր-
մագլա մէշղուլ օլույօր վէ Մօրիս տօգուզ օն եաչլարընտա
ղէքի պիր չօճուգ օլտըղընտան, վալիտէսինէ եարտըմ իաի-
յօր ըտը: Քէնտիսի քիւչիւք հէմիթէսինին խասթալըղը էսնա-
սընտա Մարինին հէր կիւն կէլիպ կիթմէսինէ ալըշմը օլտը-
ղընտան, անը ֆէվգ էլ ատէ սէվիյօր վէ քէնտիլէրինտէն
արթըգ այրըլմայաճաղընը տիւշիւնտիւքճէ, բէք զիյատէ սէ-
վինիյօր ըտը:

Տօգթէօր ժագիէ՝ իւշիւնճիւ տէֆա կէլէրէք չօճուղը ա-
ղաճըգ էյի պուլմըշ վէ ահվալը սըհհիյէսինին էլան թէհիքէլի
օլտըղընը վէ ֆագաթ մուճիպի մէմուսնիյէթ պիր նօզթա վար
ըսա, օ տա տահա զիյատէ ֆէնայա եիւզ թուլթամտըղը ճի-
հէթի օլտըղընը սէօյլէմիշ իտի:

Իրթէսի կիւնիւ, Բօզլէն եօլ հազըրըգլարընը կէօրտիւ
վէ ազշամ իւզէրի Օրլէան մէվգիֆինէ կիթմէյէ հազըրլան-
տը: Լօր չօճուղըն եանընտա գալմաղա մէճպուր պուլընտը-
ղընտան, գօճասընա ըէֆագաթ իտէմէղ իտի. Լաքին Մար-
սէլ Պարրէր քէնտիսիյլէ պերապէր կէլմէյէ մուվաֆագաթ
կէօսթէրտի. չունքի եանըն կէճէսինտէ զուհուրա կէլէն վու-
գուաթը մուխթէլիֆէ սէպէպիյլէ, պուլար արասընտա պիր
մահրէմիյէթի թամմէ հասըլ օլմուշ ըտը:

Պօրտօ գաթարը սաաթ սէքիզի եիկիրմի տագըգա կէչէ-
րէք հարէքէթ իտէր վէ Բօզլէնին Գասթէլնօ տ'Օղանա կիթ-
մէք իւզըրէ պինէճէյի գաթար իսէ սաաթ սէքիզի գըրգ պէշ
տագըգա կէչէրէք եօլա չըգար ըտը:

Բօզլէն վէ Մարսէլ սաաթ սէքիզտէն էվվէլ Օրլէան մէվ-
գիֆինէ վասըլ օլտուլար վէ պիլէթ նէ'րէտէն ալընաճաղընը
անլամագ իւզըրէ պիր մէմուրա միւրաճաաթ իթտիլէր. մէմու-
րը մէրգուլմ պիլէթ մահալինի կէօսթէրտիքտէն սօնրա, պիր
սաաթա գատար անճագ աչըլապիլէճէյինի պէյան իյլէտի:
Պուլըն իւզէրինէ Բօզլէն Մարսէլէ թէվէճճիւհլէ:

— Պագսան ա՛, տօսթըմ՝ էվիմիզ իլէ պուրասը արասըն-
տա խայլը մէսաֆի վար տըր. պու ճիհէթլէ պէնիմ ազիմէ-
թիմէ պէքլէմէքսիզին էվէ ավտէթ իթսէնիզ, ֆէնա օլմաղ.

հագըրմտա կէօսթէրտիյինիզ էսէրի լուլթֆու թէվէճճիւհ-
տէն տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ. - տէտի:

Լաքին Մարսէլ՝ Բօզլէնին թէքլիֆինի ըէտտ իտէրէք.
— Խա՛յր, պէնիմ թավուգլար կիպի էրքէն եաթմաղա
արզուլմ եօգ տըր. գաթար հարէքէթ իտինճէյէ գատար
սիզտէն այրըլմայաճաղըմ վէ սիզի վալօնա գօյմատան թէրք
իթմէմիշ օլտըղըմը եարըն զէվճէնիզէ սէօյլէյէճէյիմ. - տէ-
տի:

Պօրտօ գաթարընա պինէճէք եօլճուլար բէյ տէր բէյ վա-
սըլ օլմագ իւզէրէ իտիլէր: Պիլէթ ալընաճագ բէնճէրէ էօ-
նիւնտէ պիր չօգ զալէպէլիք երղըլմըշ ըտը:

Բօզլէն վէ Մարսէլ՝ պու եօլճուլարըն էվվէլա պիլէթ ալ-
մաղա վէ սօնրա տա էչեալարընը գայտ իթտիլմէյէ շիթապ
իթմէլէրինի սէյր իտէրէք էյլէնմէքտէ իտիլէր: Պիր ազ սօն-
րա, սաաթ սէքիզի շարեք կէչմէքտէ օլտըղընը մէվգիֆին
չալար սաաթը իլան իյլէտի. եօլճուլարըն շիթապը վէ մէ-
մուլարըն թէլաշը սիւքիւնէթ պուլմըշ իտի. պիլէթ ալընա-
ճագ մահալտէ պիր իքի քիշի տահա գալմըշ ըտը ըսա տա,
պիր ազ սօնրա պուլար տա չէքիլիպ կիթտիլէր. պուլըն իւ-
զէրինէ պիլէթ մահալի գաբանտը վէ պիր ազ էօթէտէ Աթէն
գաթարը իշիւն պիլէթ վէրիլէն բէնճէրէ աչըլտը:

Բօզլէն այաղա գալգըպ մէքքիւր մահալէ կիթտիյի սը-
րատա, պիր դուբէ արապասը մէվգիֆին խարիճինտէ տուր-
տու վէ կէնճ պիր գատըն, պերապէրինտէ կէնճտէն պիր տէ-
լիգանլը վէ պիր տէ օտա խըտմէթքեարը պուլընտըղը հալտէ,
հավլիյէ կիրտի վէ մէմուլարտան պիրիսինէ միւրաճաաթլա.

— Պօրտօ գաթարը հարէքէթ իթտի՞ մի. - տէյի սօր-
տու:

Մէմուր հէնուզ աչըգ օյան եօլու կէօսթէրէրէք.
— Շիմտի հարէքէթ իտէճէք, մատամ, տիւտիւլիւ չա-
լըյօր, Լաքին պիլէթ ալամայաճագսընըզ, պիլէթ եէրի գա-
բալը տըր. - տէտի:

Կէնճ գատըն « Պիզիմ եէրիմիզ հազըր տըր » տէյէրէք
վէ պերապէրինտէքի տէլիգանլըյա խիթապէն.

— Չարուգ երևիւ , չարուգ երևիւ , ընծա իտէրիմ . - տէյի պաղըրարագ , վակօնլարա տօղրու սէյիթտի :

Մարսէլ Պարրէր պու սէտայը իշխոննէ , պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնտիւ վէ գատընը կէօրիւննէ , ազլը պաշընտան կիտէրէք .

— Քէնտիսի տիր . . . քէնտիսի տիր . . . - տէյի պաղըրար :

Պատէհու քէնտիսիի թօբլայարագ վէ « թուլընը զ . . . թուլընը զ . . . էլիմտէն երնէ գաշաճագ . . . » տէյի հայգըրարագ , գատընըն արգասընտան գօշմաղա պաշլատը :

Գատըն իսէ՝ խըտմէթքեարըն սուրէթի իհթիրամքեարանէտէ գաբուսընը աշմըշ օլտըղը վակօնըն էօնիւնէ վասըլ օլմուշ օլտըղընտան , ասլա էսէրի հէյէճան կէօթէրմէյէրէք , վէ ըէսսամըն քէնտիսիի իյմա իթմէք իսթէտիիի անլամայօր կիպի կէօրիւնէրէք , գայտսըղճա պիր թավը իլէ վակօնա պինտի :

Լաքին պէրապէրինտէ պուլընան տէլիգանը պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնմիւշ վէ եիւզիւնտէքի սօղրուն ըէնկ եէմ եէշիլ քէսիլմիշ իտի . գանն իտէրսին քի իւզէրինէ պիրտէն պիրէ պիր պաղընըլըգ կէլմիշ իտի :

Գատըն պու հալի ֆարգ իթմիշ օլտըղընտան , ֆէվգ էլատէ սապըրսըղըզլա .

— Հայտէ՛ , Ժան , Մ . մարքիյէ եարտըմ էթ տէ վակօնա պինտին , սէն տէ պիգիմիէ պէրապէր օթուր , զիրա թրէն հարէքէթ իտիյօր . - տէտի :

Փիլ հագըգա վակօնլար եավաշճա սարսըլըյօր իտի : Գատընըն « մարքիլ » թէսմիյէ իթտիյի տէլիգանը , խըտմէթքեարըն մուավէնէթիլլէ վակօնա պինտիյի կիպի , խըտմէթքեար տախի թըրմանա թըրմանա եօգարը չըգարագ , անլէրին եանընտա օթուրտու , թամ պու սըրատա թրէն տէ հարէքէթ իթմէքտէ իտի :

Մէվգիֆ հալիսինտէ իսէ մէմուրլար Մարսէլ Պարրէրի թուլմըշ օլտըղըլարընտան , մէրգուժ ճին չարմըշ կիպի չըրընմագտա վէ քէմալը հիտտէթլէ .

— Լաքին թուլընըղ տէյի պաղըրտըղըմ հալտէ , նիշիւն թուլմատընըղ . - տէյի հայգըրմագտա իտի :

Մէրգուժար պու սէօղլէրտէն հիշ պիր շէյ անլայամատըղլարընտան , իշլէրինտէն պիրի .

— Փագաթ քիմի՞ թուլթալըմ . - տէյի սօրտու : Մարսէլ . - Քէնտիսիի . . . գատընը . . . :

— Նէ՞ իշիւն . . . գապահաթը՞ նէ :

— Փոնթէն-օ-րուա սօգաղընտա վագը պիր խանէյի աթէշէ վէրտի . . . Լաքին թրէն հարէքէթ իտիյօր , ա՛հ , էլիմտէն երնէ գաշըրտըմ , եա՛ րապպի , Լաքին թուլթու՞նը զ . . . :

Մէմուրլար քէնտիսիի տիվանէ գանն իտէրէք գավիճէ թուլթմըշ օլտըղլարընտան , Մարսէլ ավաղը օլտըղճա .

— Եթիշի՛ն . . . Եթիշի՛ն . . . գունտագճըյը թուլթը՛ն . . . - տէյի պաղըրմաղա պաշլատը :

Պատէհու կէօղլէրինի չանագ չանագ աշարագ , պիրտէն պիրէ իլէրիյէ աթըլտը : Պու հարէքէթ օ գատար շիտտէթլէ վագը օլմուշ ըարքի , Մարսէլ քէնտիսիի թուլթանլարըն էլինտէն գուրթարտը վէ պիր սըյրայըշտա մէվգիֆ ըլթըմընա վասըլ օլարագ , էթրաֆընա պագընընճա , թրէնին քէմալը սիւրաթլա հարէքէթ իթտիյի կէօրաիւ :

Պունըն իւզէրինէ պիր գանաբէ իւզէրինէ տիւշտիւ վէ մէյուսիյէթինտէն սաշլարընը շէքէրէք .

— Էլիմտէն երնէ գաշտը հա՛ . . . ա՛հ , շէյթան քէնտիսիինէ մուավէնէթ իտիյօր . - տէտի :

Քէնտիսիի իտարէ մէմուրը հուզուրընա կէօթիւրտիւլէր . Լաքին միւմաիլէյհ անըն ճէվապլարընտան հիշ պիր շէյ անլայամատըղընտան , քէնտիսիի պիր տիվանէտէն զիյատէ պիր սէրխօշ ատտ իտէրէք , մէմուրլարա խիթապէն .

— Կէօթիւրիւն գաբու արասընա գօյուճ տա ույույարագ սէրխօշըղընը տէօքսիւն . եարըն , ֆիքրինի տահա աչըգ սուրէթտէ իյղահ իտէպիլըր . - տէտի :

Մարսէլ պու էմրէ գարըն բէք շօգ իթիրաղտա պուլընտը իսէ տէ , սէօյլէտիլի սէօղլէրէ էհէմիլլէթ վէրիլմէյիպ ,

ճէպրէն գարու արասը տէնիլէն մուվագգաթ հապսխանէյէ կէօթիւրիւլտիւ :

Իրթէսի կիւնիւ քէնտիսինի եանղընըն թահգիգաթընը իճրա իթմիշ օլան բօլիս գօմիսէրինին հուղուրընա չըգարտըլար . բօլիս գօմիսէրի իշէ վագըֆ օլունճա , հիտտէթլէ :

— Նիչիւն չար չարուգ կէլիպ պանա խապէր վէրմէտիւնիղ , Պօրտօյա պա թէլէկրաֆ քէյֆիյէթի իշար իտէր իտիմ . եանընտա պուլունան խասթա տէլիգանլը սայէսինտէ , գատընը հէման թանըյապիլիլէր իտի . - տէտի :

Մարսէլ . - Լաքին , էֆէնտիմ , իշի անլաթմագ իսթէտիմ իսէ տէ , պէնի ճէպրէն հապսխանէյէ կէօթիւրտիւլէր :

Գօմիսէր . - Էվվէթ , ֆագաթ սիզ տէ տիվանէճէ հալլէրտէ պուլունմըչսընըղ :

Պու սէօղ իւղէրինէ Մարսէլ հիտտէթլէնտի իսէ տէ , խարիճտէն հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէտի :

Գօմիսէր հէման Պօրտօյա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք , քէյֆիյէթի իշար իլլէտի . Լաքին պունտան հիշ պիր նէթիճէ հասըլ օլամատը . թրէն խայլը զէմանտան պէրի վասըլ օլմուշ վէ ֆագաթ կէօնտէրիլէն էշքեալա միւշապիհ հիշ քիմսէ կէօրիւլմէմիշ իտի :

Քէզալիք Բարիստէ , օ կիւնիւ Օրլէան տէմիր եօլու մէվգիֆինէ ատէմ կէթիլմիշ օլան էվ արապաճըլարընըն զապթիյէ նաղարէթի մէրքէզինէ կէլմէլէրի իլան իտիլտի . Լաքին հիշ քիմսէ կէօրիւլմէտի :

Մա մաֆիհ զապրթա միւտիրի պու իշի էլէ ալմըշ օլտըղընտան , Գլէմանս Ֆուլունըն , գօճասընըն վէ ֆամիլիտասընըն սէվապըզը ահվալի հագգընտա պազը մալիւմաթ ալմագ իւղրէ Գասթէլնօ տ'Օզանա տէրհալ պիր մէմուրը մախսուս կէօնտէրիլմէսի գարարկիր օլտու :



Ճ

Կ Ա Ս Գ Օ Ն Ի Ա

Բօզլէն՝ իւշիւնճիւ կիւնիւ սապահլայըն , ժէր էյալէթի հուտուտընտա , Թէնարէզ նամը վէրիլէն պէօլիւք վէ էսկի պիր եօլ քէնարընտա վագը Գասթէլնօ տ'Օզան գարիյէսինէ վասըլ օլտու :

Պու գարիյէ՝ մէշէ վէ չամ աղաճլարընտան միւթէշէքքիլ պիր եէշիլլիք իշինտէ զայպ օլմուշ օլուպ , կիւղէլ պաղչէլէրի վէ պլինհայէ չիմէնլիքլէրի իլէ Արմանեագ շէհրինին էն կիւղէլ մէվգըլարընտան պիրի իտի :

Գարիյէնին նիհայէթինտէ , միւթէմատիյէն եէշիլ օլան չիմէնզարլար օրթասընտա , խօշ գօգուլու շիշէքլէր իլէ միւղէյեէն իքի պայըր արասընտա , ժէլիղ նամ քիւշիւք պիր նէհր վար ըտը քի , խաֆիֆ խաֆիֆ ճէրէյան իտէր իտի :

Պու նէհրին սահիլինտէ պիր գաշ գուլիպէլէր պուլունմաղա , պունլար տա պիր թագըմ նէպաթաթ ալթընտա զայպ օլմուշլար ըտը :

Բօզլէն պէօլիւք եօլա էնէրէք , հայրան հայրան էթրաֆընա պագմաղա պաշլատը :

Միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պէօլլէ թարապէթլի վէ նաղարրուպա պիր մէնզարէ կէօրմէմիշ , պէօլլէ թաղէ պիր հավա թէնէֆֆիլս իթմէմիշ վէ պէօլլէ բուհէֆզա պիր սիւքիւնէթ իշինտէ պուլունմամըշ ըտը :

Աղաճլարըն իւղէրինտէ խաֆիֆ պիր տիւման տալղալանըյօր ըտը : Պիր գաշ չօճուգլար պայըրըն քէնարընտա քիւշիւք պիր էլ արապասը իլէ էյլէնմէքտէ օլտըգլարը կիպի , պիր գաշ չօճուգլար տախի եէշիլ չիմէնլէր իւղէրինտէ եուվարլանմագտա իտիլէր :

Բողլէն նէ՛ սուրէթլէ հարէքէթ իտէճէյինի թրէն իչին-
տէ տիւշիւնմիւշ վէ թութաճաղը մէսլէքի տէ գարարլաշտորմըշ
օլտըղընտան , արգատաշլարընտան տահա գապաճա օլան պիր
չօճուղա եագլաշտը վէ պիր պագըր սիքքէ կէօսթէրէրէք .

— Եիրմի բարա գազանմագ իսթէ՛ր միսին , չօճուղ . -
տէյի սօրտու :

Չօճուղ բարայը կէօրիւնճէ , կէօղլէրի հըսսը թամա՛ իլէ
բարլամաղա պաշլայարագ .

— Էվվէթ , ֆագաթ նէ՛ խըտմէթտէ պուլունաճաղըմ . -
տէյի սօրտըգտա , Բողլէն .

— Պէնի գարիյէ քիլիսէսինին պաշ բաբաղընա կէօթիւրէ-
ճէքսին . - ճէվապընը վէրտի :

Չօճուղ « Պաշ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ » տէտիքտէն սօնրա ,
այագլարը չըպլագ օլտըղը հալտէ , Բողլէնին էօնիւնտէն գօշ-
մաղա պաշլատը վէ սիվրի գալտըրըմլը քիւշիւք պիր սօգագ-
տան կէշտիքտէն սօնրա , պիր մէյտանա սաբտը . պուլ մէյ-
տանըն օրթապընտա պիր քիլիսէ կէօրիւլիւյօր վէ քիլիսէնին
եանընտա տա պէյաղ պօյալը քիւշիւք պիր էվ պուլունըյօր
ըտը :

Չօճուղ բարմաղընըն ուճըյլա պուլ խանէյի կէօսթէրէ-
րէք .

— Իշթէ պաշ բաբաղըն էվի օրասը տըր . - տէտի :

Բողլէն վաա իթտիյի եիրմի բարայը վէրտիքտէն սօնրա ,
կէօսթէրիլէն խանէյէ տօղրու կիթտի վէ գաբույա վասըլ օլ-
տու . լաքին իւզէրինտէ ասըլը պուլընան քիւշիւք չանը չէքմէ-
յէ մէճպուր օլմատը . գաբու զաթէն աչըգ պուլունըյօր ըտը :

Բողլէն իչէրի կիրտի վէ կիւլ ֆիտանլարը վէ սալգըմ ա-
ղաճլարը իլէ տօլու օլան պիր կէշտիւն նիհայէթինտէ , խալի-
սանէ չէհրէլի պիր բաբաղ կէօրտիւ քի , գաֆթանընը եօգա-
րը ալմըշ վէ էլինտէ տէ պիր պաղչէպան մագգասը թութ-
մըշ օլտըղը հալտէ , քէնտիսինէ տօղրու կէլմէքտէ իտի :

Միւմաիլէյհ՛ Բողլէնին եանընա եագլաշընճա , բէտէրանէ
պիր թավը իլէ .

— Նէ՛ իսթէյօրսընըղ , օղլում . - տէյի սօրտու :

Բողլէն . - Սիղտէն պիր մալիւմաթ ալմաղա կէլիյօրըմ ,
բաբաղ էֆէնտի :

Բաբաղ . - Մահրէմանէ՞ մի տիր . . . էկէր մահրէմանէ ի-
սէ , սալօնա պուլուրուն :

Պու սէօղիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա , բաբաղ սօլ թարաֆ-
տա , պաղչէնին թա եանընտա վագը քիւշիւք վէ թէմիզ պիր
օտա կէօսթէրտի . պու օտա պիր գաշ օթ իսկէմլէ վէ չըղըլը
էօրթիւլիւ պիր մատա իլէ միւզէյեէն իտի . պէյաղ բէրքալ
պէղլնտէն մամուլ բէրտէլէրի վէ գըրմըղը տէօշէմէսի միւպ-
հէմ սուրէթտէ կէօրիւլմէքտէ իտի :

Բողլէն խարիճտէքի աղաճլարա վէ չիչէքլէրէ հայրան օ-
լարագ .

— Հէմ մահրէմանէ տիր վէ հէմ տէ տէյիլ տիր , ֆա-
գաթ սալօնա կիթմէյէ հաճէթ եօգ տըր , պաղչէտէ տէ գօ-
նուշապիլիլիլ . - տէտի :

Բաբաղ . - Աչըգ հավա սիզէ տօղունմա՞ղ մը :

Բողլէն . - Խայր , պիւլաքս ֆէրահը գալպիմի մուճիպ օ-
լուր :

Բաբաղ . - Բէք էյի , էօյլէ իսէ արգամ սըրա կէլինիլ :

Պաղչէ չալըլըզլար իլէ մուհաթ պէօյիւք պիր եէր օլուպ,
տէրունինտէ հէմ մէյվէ աղաճլարը , հէմ չիչէքլէր վէ հէմ
տէ էթրաֆը չիմլիլի սէպղէվաթ թարլալարը վար ըտը :

Բաբաղ Բողլէնի պաղչէնին հէր թարաֆընտա կէզտիր-
տիքտէն վէ օրատա պուլընան նատիտէ չիչէքլէրի վէ սէպղէ-
լէրի կէօսթէրտիքտէն սօնրա , պիր կէօլկէլիք ալթընա կէթի-
լէրէք , կիւզէլ պիր օթ սանտալիէսի իւզէրինտէ օթուրթտը
վէ պատէհու քէնտիսինտէն թալէպ իթտիլի մալիւմաթըն նէ-
տէն իպարէթ օլտըղընը պէյան իթմէսինի բէճա իլլէտի :

Բողլէն սէօղէ պաշլամագ իւզրի աղընը աչտը իսէ տէ ,
բաբաղ հէման լագըրտըսընը քէսէրէք .

— Տօս տօղրու Բարիստէն մի կէլիյօրսընըղ , - տէյի սօր-
տու :

Բողլէն . - Էվվէթ , Աթէն վէ Գոնտոմ թարիգիլլէ , բա-
բաղ էֆէնտի :

— Գասթէլնօտա հիշ քիմսէյի թանրմա՞ղ մըսընըզ .

— Խա՛յր , Գասթէլնօյա հիշ կէլմէմիշ օլտըղըմտան , հիշ քիմսէյի թանրմամ : Բէտէրիմ Բրօվանստա պաղչէպան օլտըղընտան , պէն օրատա տօղմըլըմ տըր . օն իքի սէնէտէն պէրի Բարիստէ օթուրուրըմ վէ օրատա մաքինաճըլըզ իլէ մէշղուլ օլուրըմ :

— Մատամ քի սիղին պուրատա ագրապանըզ վէ տօսթընըզ եօգ տըր , պէնիմլէ պէրապէր գահվալթը իտէճէքսինիզ :

— Ճագաթ , բաբազ էֆէնտի . . . :

— Պիհուտէ եէրէ ըսրար իթ մէյինիզ . սուֆրա իւղէրինտէ տահա էյի գօնուշուլուր . հէմ տէ սիղէ պէնտէն տահա էսկի պիր րագը տա իքրամ իտէճէյիմ :

Բաբազ՝ միւսաֆիրինին ճէվապընա պէքլէմէքսիղին հէման այաղա գալգտը վէ պիր սէթէ տօղրու պիր գաշ ատըմ աթարագ . « Գատէթ » տէյի պաղըրտը : Միւթէագըպէն պիր քէօյիւ սէտասը « էֆէնտիմ » տէյի ճէվապ վէրտի :

Բաբազ . - Պիր թագըմ զիյատէ հազըրլայըն , պիր միւսաֆիրիմ վար տըր . պիր գազ պուտընը տա թավատա գաւփուրուպ , պիւտիլինիզ կիպի բիշիրին . նիհայէթ նէ չիչէք օլտըղընըզ կէօսթէրմէք իշիւն , օլանճա մէհարէթինիղի սարֆիտին , Գատէթ :

— Բէք էյի , բէք էյի :

— Պիղի չօգ պէքլէթմէգսինիզ , տէյիլ մի : Միւսաֆիրիմ Գոնտոմտան պու սապահ սաաթ ալթըտա հարէքէթ իթ միշտիր . գարնը բէք աճ օլմալը տըր :

— Բէք էյի , սիղ միւսթէրիհ օլուն :

Բաբազ պու սէօգ իւղէրինէ արթըզ էմին օլարագ , թէքրար Բօղլէնին եանընա կէլտի վէ կիւլիւմսէյէրէք .

— Շիմտի սէօղիւնիւղիւ տէվամ իտէպիլիբսինիզ , էֆէնտիմ . եէմէք հազըր օլուրաա , Գատէթ կէլիպ պիղէ խապէր վէրէճէք տիր . - տէտի :

Բօղլէն . - Չօգտան պէրի՞ մի պու գարիյէտէ սինիզ , բաբազ էֆէնտի :

Բաբազ . - Էլվէթ , օն պէշ սէնէտէն պէրի պէնի պուրատա պաշ բաբազ նսոպ իթ միշլէր տիր . Փագաթ պու քէօյտէն բէք խօշնուտ ըմ . էհալիսի բէք Փագիլէթի վէ բէք սաֆտիլատէմլէր տիր :

Բօղլէն . - Թահթը իտարէնիզտէ պուլընան էհալիյի քեամիլէն թանը՞ր մըսընըզ :

— Էլվէթ , օլտըգճա թանըրըմ :

— Անլէրին հիքեայէլէրինի , սերկիլի զէշթլէրինի վէ հաթթա կէվէգէլիքլէրինի տէ պիլի՞ր միսինիզ :

Բաբազ . - (Կիւլիւմսէյէրէք .) Հէր կիւն էօթէտէ պէրիտէ կէօրտիլիւմ կէվէգէ քէօյիւլէրտէն պաշգա պիր շէյիլիտէպիլի՞ր միյիմ . Բրօվանս էհալիսի նա՛սըլ տըր պիլմէմ , լաքին պուրատա տիլսիղ ատէմ եօգ տըր :

— Բրօվանստա տա էօյլէ տիր , բաբազ էֆէնտի . . . շարապ իլէ կիւնէշ պէօյլէ եաբար տէրլէր ամմա , սահիհ միտիր , պիլմէմ :

— Կիւնէշէ տէյէճէյիմ եօգ , լաքին շարապըն հիւքմիւտըր . վագըա պուրատա շարապ կէթիլթ տիրիլէր ամմա , չօգ իլմէղլէր . պուրա էհալիսի իշկի խուսուսընտա բէք բէրհիգքեար տըր :

Բօղլէն՝ բաբազըն սատէթտէն տըշարը չըգմասընա նազարէն , անըն տալիսի պիր կէվէգէ օլտըղընը անլայարագ .

— Գլէմանս Թուլտը խաթըլլա՞ր մըսընըզ , բաբազ էֆէնտի . - տէյի սօլտու :

Բաբազ . - Եա խաթըլլամա՞ղ մըլըմ , սէվկիլն գատըն . . . զայէթ նամուսըլ վէ զայէթ տինտար պիր գատըն ըտը . . . պիր գուսուրը վար ըտը ըսա , օ տա ազաճըգ սերխօշըղը իտի . հէմ տէ էօյլէ պիր մէմլէքէթտէ քի , հէման պիւթիւն գատընլարը սուտան պաշգա պիր շէյիլիլմէղլէր :

Բօղլէն . - Իշթէ պու , սերխօշըղընըն մալի քէնտիսինէ չօղա օթուրտու :

Բաբազ պու սէօղիւ իշիտինճէ , պիւթիւն վիւճուտիլլէ թիթրէյէրէք , էնտիլէ իլէ :

— Նէ՞ սէօյլէյօրսընըզ , օղլում . - տէտի :

Բօզլէն . - Սօնրա ֆիքրիմի էյզահ իտէրիմ, բարազ էֆէն-տի . . . էվվէլա պաշգա շէյլէր անլամաղա միւհթաճ ըմ :

- Սէօյլէյիհիզ, սիզի տինլէյօրըմ :

- Քէնտիսինի եալընըզ Գլէմանս Ծուլոն նամըյլա՞ մը թանըր ըտընըզ :

- Պաշգա պիր իսմի տէ վար ըտը զանն իտէրիմ : էվվէթ, էվվէթ, ժիւսթին տախի թէսմիյէ օլունուր ըտը :

- Անլաշըտը, ժիւսթին-Գլէմանս Ծուլոն, էօյլէ մի . . . լաքին պաշգա . . . :

- Նա՞սըլ պաշգա . . . ֆիքրինիզի անլայամայօրըմ :

- Պահս իթտիյիմ գատըն ժիւսթին Գլէմանս Ծուլոն նամըյլա պուրատա, Գասթէլնօ տ'Օղանտա իգամէթ իտէր իտի, տէյիլ մի :

- էվվէթ :

- Լաքին գօճասընըն իսմի նէ՞ իտի :

- Բարազ . - (Սլըզ ալըզ Բօզլէնէ պագարագ .) Գօճասընըն իսմի մի . . . լաքին Գլէմանս Ծուլոն էվլէնմէմիշ տիր :

- Նէ՞ սէօյլէյօրսընըզ, բարազ էֆէնտի, օ հալտէ չօճուղը՞ նէրէտէն օլտու :

- Նա՞սըլ չօճուգ :

- Իշթէ գըզը, քիւչիւք Մարի քի ալթը եաշընտա սէվկիլի պիր չօճուգ տըր :

- Պու չօճուգ քէնտի գըզը տէյիլ տիր :

- Աճայիւպ . . . քէնտիսի տուլ օլտըղընը վէ Մարինին տէ քէնտի չօճուղը օլտըղընը պին տէֆա սէօյլէմիշ տիր :

Բարազ . - (Պու սէօզլէրտէն նազարը տըզգաթը ույանարագ .) Տէմէք քի պու պիչարէ գատընա պիր ֆէլաքէթ վագը օլտու, էօյլէ մի :

Բօզլէն . - էվվէթ, Բարիստէ պիզիմ իգամէթ իթմէքտէ օլտըղըմըզ խանէտէ վագը տիւքքեանընտան պիր եանըն զուհուր իթտի վէ քէնտիսի պու եանընա գուրպան կիտէրէք եանտը :

- Բարիստէ նէ՞ սէնաաթ իլէ մէշղուլ օլուր ըտը :

- Պագալլըզ իտէր իտի :

- Նէրէտէ :

- Ծոնթէն-օ-Րուա սօգաղընտա :

- Չօգտա՞ն պէրի մի :

Բօզլէն . - (Տիւչիւնէրէք .) Մարի ալթը եաշընտա տըր, Գլէմանս տիւքքեանը աշտըղը զէման, Մարի հէնուզ աշաղա գալգամարշ ըտը :

- Պարը գազանը՞յօր մը՞ իտի :

- էվվէթ, քէնտիսի նամուսլու վէ համիյեթլի պիր գատըն ըտը : Զէվճէմ թամ իւշ սէնէ խասթա եաթտը . պու խասթալըզ բէք շիտտէթլի օլտըղընտան, իտարէ իլէ թօրլամըզ օլտըղըմըզ բարալար քեամիլէն կիթտի . պու խասթալըզ էսնասընտա, Գլէմանս Ծուլոն հէր կիւն օտամըզա կէլիր վէ քէնտիսինի պիր շէֆագաթը մատէրանէ իլէ գայըրըր ըտը . պուընն իչիւն տիր քի, քէնտիսինէ վէ քիւչիւք զըզընա պու գատար մուհապպէթ կէօսթէրիյօրըզ :

- Զա՞վալը Գլէմանս . . . աթէլէր իչինտէ եանտը հա՞, պու բէք տէհշէթլի շէյ տիր :

Բօզլէն՝ եանընըն նասըլ զուհուր իթմիշ օլտըղընը, խանէ խալգընըն նէ՞ ֆիքրիլէրէ զահիպ օլտըզարընը վէ գունտագճը գարընըն նա՞սըլ ֆիրար իթմիշ պուլունտըղընը նագլու հիքեայէ էյլէտի . լաքին գարուճը մատամ Շարլա մէճհուլ պիր քիմսէ կէլմիշ օլտըղընը վէ պու ատէմ քէնտիլէրինէ պին ֆրանգլըզ պիր պանգա գաիմէսի իլէ պիր տէ մէքթուպ կէօնտէրմիշ պուլընտըղընը սէօյլէմէտի . զիրա Լօր պուընլարտան աշլա պահս իթմէմէյի քէնտիսինէ թէքրար թէքրար թավսիյէ էյլէմիշ իտի :

Բարազ պու հիքեայէյի տինլէտիքտէն սօնրա, հէյէճանը գալպ իլէ :

- Եա՞ Րապպի, շիմտի պու չօճուղըն հալի նէրէյէ վարաճագ . - տէտի :

Օ զէման Բօզլէն՝ զէվճէսինին չօճուղը քէնտիսինէ էվլատ իտինմէք իսթէտիյինի սէօյլէյերէք, մէրգումէնին էօլմիւշ օլան գըզլարընըն լուհը պու էօքսիւզ չօճուզա ինթիգալ իթմիշ օլտըղը իթիգատընտա պուլընտըղընը վէ պուընն իչիւն

անը սագլայրպ պէօյիւթմէք իսթէտիյինի պէյան իյլէտիքտէն սօնրա .

— Շուրասընը պիւմէլիսինիզ քի , զէվճէմ պէնիմ նազա-
րըմտա պիր մէլէք մէսապէսինտէ տիր , բաբազ էֆէնտի .
քէնտիսինին հէր պիր նասիհաթընը , հէր պիր սէօղիւնիւ տին-
լէրիմ . պինաէն ալէյհ պու արգուսընը ըէտտ իտէճէք հիչ
պիր շէյ կէօրմէմ : Պիզ զէնլիին տէյիլիզ , ֆագաթ մատամ
քի զէվճէմ էքմէյիմիզէ օ քիւչիւք էօքսիւզըղազը տա հիւ-
սէտար իթմէք իսթէյօր , պու արգուսընա մուխալէֆէթ իտի-
լէմէզ : Պիզիմ ծն եաշընտա պաշգա պիր էրքէք էվլատըմըզ
տա վար տըր . շիմտի իւչ քիշի իչիւն չալըշըյօրսագ , օ վագթ
տէօրթ քիշի իչիւն չալըշըրըզ :

Բաբազ . - (Շէվզէ կէլէրէք .) Լաքին սիզ բէք քէրէմ
քեար ատէմլէր իմիշսինիզ . . . :

— Ինսան՝ էլինտէն կէլտիյի գատար պաշգասընըն էյի-
լիյինէ չալըշմալը տըր , բաբազ էֆէնտի : Զէվճէմ բօլիսին
վէրէճէյի գարարա պէրլէմէք իսթէմէտի . զիրա բօլիս իլէ
ճիտտի պիր շէյ եաբըլամայաճաղընը տիւչիւնտիւ . նիհայէթ
Գլէմանսըն ֆամիլեասը հազգընտա պազը մալիւմաթ ալմագ,
չօճուղը քէնտի եանընտա պլրագաճագլա՛ր մը , պըրա՛գմա-
յաճագլար մը , պուրասընը անլամագ , քէնտիսինի պէօյիւթ-
տիւյիւմիւզտէ ագրապասընտան պիրինին անը թալէպ իթմէ-
յէ գալգըշմասը կիպի պիր թէհիքէ պուլունուպ պուլունմա-
տըղընը էօյրէնմէք իսթէտի . պէն տէ քէնտիսինի թէէմին իթ-
մէք իւզըէ եօլա չըգըպ կէլտիմ վէ Գլէմանս հազգընտա
պազը մալիւմաթ ալմագ իւզըէ սիզէ միւրաճաաթ իլէտիմ :

— Միւմքին օլտըղը գատար սիզէ մալիւմաթ վէրմէյէ
հազըր ըմ :

— Էօյլէ իսէ իլք պահատան պաշլայալըմ . պու քիւչիւք
չօճուղըն Գլէմանս Ծուլնա այիտ օլմատըղընտան էմի՛ն մի
սինիզ :

— Սիզի գարշըմտա կէօրտիւյիւմտէն նա՛սըլ էմին իսէմ .
պունտան տա էօյլէճէ էմին իմ : Հաթթա պու պապտէ պազը
սէպէպլէրիմտէ վար տըր քի , պաշըճալարընը սիզէ արզ ի-

տէյիմ . էվվէլա պու չօճուղըն ալթը եաշընտա օլտըղընը
սէօյլէյօրսընըզ , տէյի՛լ մի . . . :

— Էվվէթ , պիր այա գատար ալթը եաշընտա օլաճագ
տըր :

— Բէք էյի , ալթը սէնէտէն զիյատէ վար տըր քի ,
Գլէմանս Գասթէլնօտա իգամէթ իտէր իտի . պուրատան կի-
տէլի պէշ պուչուգ սէնէտէն զիյատէ օլտու , պուրասընը
բէք ալէա խաթըրլայօրըմ :

— Կէչիրտիյի էօմր աշիքեարէ՞ մի իտի :

— Էվվէթ , քէնտիսի էվվէլա իսկէմլէ էօրմէքլէ կէչինիւր
իտի , սօնրատան տիքիչ վէ էվ իլլէրի իլէ մէշղուլ օլմաղա
պաշլատը : Պու պէրէքէթլի մէմլէքէթտէ մէսուտ օլմագ ի-
չիւն պէօյիւք պիր շէյ լազըմ տէյիլ տիր : Գիւչիւք պիր էվի
վար ըտը . պու էվին պաղչէսինի քէնտի էլիլլէ տիւզէլթմիշ
վէ չիչէքլէր վէ սէպզէլէր տիքմիշ իտի . պունտան պաշգա
նամուսըլլա պիր գաշ բարա տա գազանըր ըտը . . . պու
գատար շէյ քեաֆի տէյի՛լ մի տիր :

— Տախիլի էօմրիւ նա՛սըլ ըտը :

— Տախիլի էօմրիւ տէ հիչ քիմնէնին շիքեայէթինէ մահալ
վէրմէմիշ իտի . քէնտիսի տահա կէնճ եաշընտա իքէն իթթի-
յար պիր գատըն կիպի թիթիզ վէ գօրգագ իտի : Պուրատա
հէր քէս պիրի պիրինի պիտիյինտէն , քէնտիսի՝ էլինին պիր
էրքէք թարաֆընտան սըգըլմասընա միւսատէ իթմիշ օլ-
տըղընը հիչ քիմնէ սէօյլէյէմէզ :

— Գասթէլնօտան պաշգա եէրտէ իգամէթ իթմի՛շ մի
տիր :

— Կէնճլիյինին իլք զէմանլարընտա , էվվէլա Գոնտամտա
վէ սօնրա տա լլթէնտէ պէսլէմէլիք իթմիշ տիր . լաքին իքի
տէֆասընտա տախի զայէթ նամուսլու ատէմլէր էլինէ տիւչ-
միւշ տիր . օրատա կէչիրտիյի էօմր տախի լէքէսիզ օլմուշ
տըր տէնիլէպիլիւր :

— Տէմէք քի Գլէմանսըն հիչ պիր խաթատա պուլընմա-
միշ օլտըղընա էմին սինիզ , էօյլէ՞ մի :

— Էվվէթ , ալթը սէնէտէն զիյատէ վար տըր քի , Գլէ-

մանա պիր չօգ սենելէր խարիճտէ տուրտըգտան սօնրա թէք-
րար պուրայա կելմիչ վէ արթըգ ետրինտէն գըմըլտամամըչ
տըր : Պիր չօճուգ իսէ՝ էստրինի կէօսթէրմէքսիզին տօղմայա-
ճաղընտան , պահս իթտիյինիզ չօճուղըն Գլէմանս Թուլընըն
րահմինտէն տօղմամըչ օլտըղը աշիքեար տըր :

— Մատմուլազէլ Գլէմանս քէօյտէ հիչ քիմսէ իլէ միւ-
նասէպէթէ կիրիչմէ՞զ մի իտի :

— Խա՛յր :

— Ճիվարտաքի պէօյիւք ֆամիլեալար արասընտա պիր
խաթա իչէմիչ վէ սօնրա տա չօճուղընը նասէպտիտ իթմիչ օ-
լամազ մը :

Պու սէօզ իւզէրինէ, բարազ պիր գաչ տագըգա տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա .

— Խա՛յր , նէ գատար ինթիյաթ կէօսթէրիլիրսէ կէօսթէ-
րիլսին , պու կիպի իչէրտէն մութլագա պիր շէյ տույուլուր .
պէն պիլմէլի իտիմ . - տէտի :

Լաքին պիրտէն պիրէ կէօզլէրի բարլամաղա պաչլատը .
գուվվէի հաֆըզասընըն է՛ն ուզագ պիր նօգթասընտա չիր
խաթըրէ ույանմագտա օլտըղընտան .

— Տուրընըզ , տուրընըզ . . . խաթըրըմա պիր շէյ կէլիյօր .
- տէտի :

Բօզլէն թիթրէյերէք վէ ֆէվգ էլ ատէ մերագա տիւշէ-
րէք :

— Նէ՞ կիպի , բարազ էֆէնտի . - տէյի սօրտու :

Պու սըրատա , ազաճըգ էվ հանըմը թավրընը թագընան
մատմուլազէլ Գատէթին եուվարլագ վէ շիշման չէհրէսի պաղ-
չէ գաբուսընտա նիւմայան օլտըղընտան , բարազ եէմէք հա-
զըր օլտըղընը անլատը վէ հէման այաղա գալգարագ , Բօզ-
լէնէ միւթէվէճճիհէն .

— Գատէթի պէքլէթմէյէ կէլմէզ , գահվէ զէմանընտա
խաթըրըմա կէլէն շէյի սիղէ սէօյլէրիմ . Լաքին պուսըն պէօ-
յիւք պիր շէյ օլմատըղընը բէչինտէն սէօյլէյիմ . - տէտի :

Բօզլէն . - Պագալըմ , պաղը քէրրէ է՛ն ճիւզի շէյլէրին էն
պէօյիւք շէյլէր գատար հիւքմիւ օլուր :

Պու սէօզիւ միւթէագըպ , Բօզլէն իլէ բարազ թաամ օ-
տասընա կիթտիլէր :

Գատէթ թաամ էսնասընտա տըշարը չըգար , իչերի կիրէր
վէ քէնտիսինէ էհէմիլէթ վէրէն պիր ատէմ կիպի սէօզէ գա-
րըչըր ըար . պու հալ տէվամ իթտիքճէ , նէ՛ Բօզլէն վէ նէ՛ տէ
բարազ՝ Գլէմանս մէսէլէսի հագգընտա հիչ պիր սէօզ թէաթի
իթմէտիլէր :

Մուհավէրէի վագրա ալէլ ումում քէօյ վէ լաթիֆ պիր
սուրէթտէ իպթիտա իտէն իլք պահար հագգընտա ճէրէյան
իթմէքտէ իտի :

Բօզլէն գարչըտա կէօրիւլմէքտէ օլան եէչիլ տաղլարը
կէօսթէրէրէք .

— Քէօյիւնիւզ բէք կիւզէլ տիր , բարազ էֆէնտի , պէ-
նիմ կիպի ֆապրիգանըն մաքինասը արգասընտա էօմր կէչի-
րէն ատէմլէր՝ քէնտիլէրինի պէօյլէ պիր եէրտէ օ գատար էյի
պուլուրլար քի , հիչ այրըլմագ իսթմէմէզլէր :

Բարազ . - Նիչիւն պուրայա կէլմէզսինիզ :

— Նա՛սըլ կէչինէպիլիրիմ :

— Քէօյիւմիւզ բէք պէրէքթիլի տիր :

— Պէնիմ սէնաթըմ՝ իչիւն տէյիլ . ֆամիլեամ ազչա-
մա էքմէք իսթէր . պա խուսուս շիմտի քի չօճուղըմըզ պիր ի-
քէն իքի օլաճագ տըր :

Պու սօն սէօզլէր՝ բարազըն զիհինտէքի խաթըրէյի եէնի-
տէն թագէլէնտիրտի :

Պու սըրատա Գատէթ տըշարը չըգմըչ վէ գաբույը տա
գաբամըչ ըար . սուֆրանըն իւզէրինտէ գահվէ թիւթմէքտէ
իտի . գահվէ ֆիլճանլարընըն եանընտա տա բարազըն էվվէլճէ
վատ իթմիչ օլտըղը ըագը շիչսի մէվճուտ իտի քի , բարազ
պուսըն մահզա տօսթլար իլէ իչէր իտի :

Բօզլէն Գատէթին զայպուպէթինտէն իսթիֆատէ իթմէք
իսթէյերէք .

— Շիմտի եալընըզ պուլուրըյօրըզ , բարազ էֆէնտի ,
պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիլինիզ սէօզիւ իյզահ իտինիզ . - տէտի :
Բարազ . - Սէօյլէյէճէյիմ սէօզ բէք ազ պիր շէյ տիր ,

պունտան թախմինէն պէշ պուշուգ սէնէ մուգատտէմ, Գլէմանս Ծուռն հիշ քիմսէյի, հաթթա ագրապասընը պիլէ գապուլ իթմէզ իքէն, խանէսինէ միւթէմատիյէն պիրիսի կէլմէյէ պաշատը :

Րօզլէն . - Կէլէն էրքէք մի, եօգսա գատըն մը իտի :

Բարազ . - Գատըն իտի :

— Իսմի՞ նէ իտի :

— Անլաշըմատը :

— Աճայի՛ պ . . . պէօյլէ պիր քէօյտէ հէր շէյ պիր պիրիսի սէօյլէնիւր իքէն, նա՛սըլ օլմուշ տա պուրասը անլաշըլաւմամը . . . :

— Հագգընըզ վար, լաքին պու էճնէպի գատըն ֆէվգ էլատէ իհթիյաթլա տավրանըյօր ըտը . եիւզիւնիւ ղայէթ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթէր վէ հիշ քիմսէ իլէ գօնուշմազ ըտը . հաթթա տաիմա եայա օլարագ կէլտիյինտէն, նէրէտէն կէլտիյի պէլի օլմատը :

— Կէ՛նճ մի իտի :

— Թավր ու հարէքէթինէ պագըլսա, կէնճ օլտըղը հիւքմ օլունուր ըտը :

— Ատի պիր գատը՞ն մը իտի :

— Խա՛յր, ղայէթ ղարաֆէթլի պիր գատըն ըտը . կիյինտիյի էսվապար հէր իշլէմէլէր վէ տանթէլալար իլէ միւզէյեւէն իտի :

— Սիզ քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ միւ :

— Էվվէթ, լաքին ագշամ վագթը կէօրտիւմ . պու թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթը պաշգալարընտան ալտըմ :

— Քէնտիսիյլէ գօնո՛ւշմատընը մը :

— Խա՛յր, պիր ագշամ պէն քիլիսէյէ կիրէրքէն, օ տա աըշարը չըգըյօր ըտը . քէնտիսի պանա սիւրիւնիւպ կէշտիյինտէն, ղայէթ թաթլը պիր գօգու բէյտա օլտու . օ վագթ պու գատընըն կէնճ, ղէնկին վէ պէլքի տէ ղայէթ կիւզէլ օլտըղընը քէնտի քէնտիմէ տիւշիւնտիւմ :

— Պու էճնէպի գատըն սըգ սըգ կէլի՛ր մի իտի :

— Իւշ տէֆա կէլտի զանն իտէրիմ . սօնընճը տէֆասըն .

տա, Գլէմանս էվինի վէ իյինտէքի էշտասընը սաթտը . պատէհու հիշ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին, պուրատան շէքիլտի կիթտի : Օ զէմանտան պէրի քէօյտէ անըն պահսը իշտիլմէտի, անըն նէ՛ օլտըղընը հիշ քիմսէ պիլմէյօր ըտը :

— Օնտան պէրի ալթը սէնէ՞ մի օլտու :

— Պէշ պուշուգ սէնէ գատար օլտու . զիրա պաղ պօզումը վագթընտան պիր ազ էվվէլ իտի :

— Օ հալտէ, պունտան նէ՛ նէթիճէ չըգարըյօր սընըզ, բարազ էֆէնտի :

— Պէն շու նէթիճէյի չըգարըյօրըմ՞ քի, Գլէմանս Ծուռն պու քիւշիւք չօճուղը օ էճնէպի գատընտան ալմըլ տըր . պու գատըն քէնտիսինէ բէք չօգ ագճէ վէրմիշ օլմալը քի, Գլէմանս պուրատան չըգըպ կիթմէյէ գարար վէրտի . զիրա պիւթիւն քէօյիւ գարըլարը կիպի, Գլէմանս տախի ագճէյի սէվէր իտի :

— Օ հալտէ պու չօճուգ պիր խաթա՛ մահսուլու մը տըր :

— Ինճիլի շէրիֆ « Պիրատէրլէրինիզի մուհաքէմէ իթմէյին » տէր . լաքին սիզին պէյան իթտիյինիզ ֆիքը էօյլէ պիր շէյ տիր քի, հէր քէսին զիհնինէ կէլէպիլըր :

— Օ հալտէ եինէ այնը միւշքիլաթ էօնիւնտէ պուլունըյօրըզ տէմէք օլուր . եա պու վալիտէ պիր կիւն պիզտէն քիւշիւք Մարիյի իսթէյէճէք օլուրսա . . . :

— Պու իհթիմալտէն տէյիլ տիր . պիր վալիտէ էվլատընը թէրք իթտիյի զէման, մուախխարէն անը թէքրար ալմագ իսթէմէսի նատիր տիր : Հէր նէ տախի օլսա, պու էօքսիւզիւ պէօյիւտէրէք, ղայէթ պէօյիւք պիր էյիլիք ի՛միշ օլաճագսընըզ վէ ճէնապը Հագգ տախի պունտան տօլայը սիզի մագհարը միւքեաֆաթ իտէճէք տիր :

— Պանա պիր տօսթլուգտա պուլունո՛ւր մըսընըզ, բարազ էֆէնտի :

— Էլիմտէն կէլիւսէ, բէք էյի :

— Պուրայա կէլտիյիմի հիշ քիմսէյէ սէօյլէմէյինիզ, բէճա իտէրիմ :

— Միւսթէրիհ օլուն :

— Գլխմանս Ծուլոննն վեֆաթընը տա հիչ քիմսէյէ տու-
յուրմայըն :

— Միւսթէրիհ օլուն տէտիմ ա' :

— Շայէտ մէրգումէյէ միւսթէալիգ պիր շէյ տույաճագ
օլուրսանըգ , պանա պիւտիրէճէճ միսինիգ :

— Էվվէթ , մէքթուպ իլէ իշար իտէրիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , Գլխմանսն չօգ ագրապասը վա՛ր
մը տըր :

— Խա՛յր , պազը ուզագ խըսըմլարընտան պաշգա հիչ
քիմսէսի եօգ տըր . պունլար Գազօպօն թարաֆլարընտա օ-
թուրուրլար : Գլխմանս Ծուլոննն սէրվէթի վա՛ր մը տըր :

— Խա՛յր , հիչ պիր շէյսի եօգ տըր . տիւքքեաննն իչին-
տէքի էմթիա պիւթիւն սէրվէթինի թէշքիլ իտէր իտի . հալ
պու քի պունլար սիկուրթատա օլմատըղընտան , պիւթիւն
վարիյէթի չիւրիւտիւ կիթտի : Մահալլէտէ պուլունան պիր
գաշ ղուրուշ վէրէսիյէսի վէ տիւքքեանտան չըգարըմըշ քիւ-
չիւք պիր սանտըգ իչինտէ պուլընա՛ : տէօրթ ատէտ եիւզէր
ֆրագըրգ պանգա գաիմէսի՛ պօրճլարընը էօտէմէյէ անճագ
քիֆայէթ իտէր :

— Էօյլէ իսէ ագրապասընտան հիչ քիմսէ չօճուղա սաօ
հիպ չըգմայաճագ տըր , պու պապտէ միւսթէրիհ օլունըգ :

Բօզլէն՝ Լօրըն վէրտիյի նասիհաթլարա սալիք օլմըշ օլ-
տըղընտան տօլայը քէնտի քէնտիսինէ մէմնուն օլտու :

Մէրգում՝ բաբաղա ատրէսինի վէրմէք իւզէրէ իքէն , սօ-
գագ գաբուսընն քիւչիւք չանը քէմալը չիտտէթլէ չալընտը :

Քէնտիլէրի թէքրար պաղչէտէքի կէօլկէլիյին ալթընա
կէլմիչլէր վէ օրատա գահվէլէրինի իշմէյէ պաշլամըշլարըտը :

Չանըն սէտասընը իչիտինճէ , բաբաղ հէման այաղա
գալգտը վէ Բօզլէնէ . « Ա.ֆվ իտէրսինիլ , էֆէնտիմ , աղա-
ճըգ պէնի պէքլէյինիլ , կիտէյիմ պագայըմ քի՛մ տիր » տէ-
տիքտէն սօնրա , խանէյէ կիրտի :

Պիր գաշ տագըգա սօնրա , Բօզլէն՝ օթուրմըշ օլտըղը
սէթ իւզէրինտէն , բաբաղ իլէ կէլէն ատէմ արասընտա տա-
խի Գլխմանս Ծուլոնտան պահս իտիլմէքտէ օլտըղընը իչիթտի .

բաբաղ կէլէն ատէմի սալօնա կիրտիրմիլ օլուպ , սալօնն բէն-
ճէրէլէրի իսէ եարը աչըգ օլտըղընտան , սէօյլէնիլէն սէօզլէր
գուլաղընա գատար աքս իթմէքտէ իտի :

Բօզլէն էվվէլի էմրտէ թիթրէտի վէ Լօրըն քէտէր վէ է-
լէմինի տիւչիւնէրէք աղաճըգ մուղտարըպ օլտըգտան սօնրա ,
նէֆէսինի տէ թուլթարագ տինլէմէյէ պաշլատը : Լաքին չօգ
կէլմէքսիլին ըզտըրապը գալպի սիւքիւնէթեապ օլտու . զիրա
կէլէն ատէմին՝ Գլխմանս Ծուլոննն սէվապըգը ահվալի հագ-
գընտա պազը մալիւմաթ ալմագ վէ Մարսէլին էլինտէն գաշ-
մըշ օլան մէճհուլէ գատընըն իզինի պուլմաղա չալըշմագ իւզ-
րէ գապթիյէ նագարէթի ճանիպինտէն կէօնտէրիլմիլ պիր մէ-
մուր օլտըղընը անլատը :

Պունըն իւզէրինէ , Բօզլէն օրատա պուլունտըղընը ան-
լաթմագ իւզրէ չիտտէթլիճէ էօքսիւրտիւլիւնտէն , մէմուրը
մէրգում թէլաշ իլէ արգասընա տէօնտիւ վէ բաբաղա խի-
թապէն .

— Եալընըգ տէյի՛լ միյիլ , բաբաղ էֆէնտի . - տէյի սօր-
տու :

Բաբաղըն էվվէլա ճանը սըգըլտը իսէ տէ , քէնտիսինի
հէման թօրլայարագ .

— Հագըգաթը հալի սիգէ սէօյլէյիմ , էֆէնտիմ , ղայէթ
ալիճէնապ պիր տէլիգանը տըր . . . :

Մէմուր . - Քի՛մ :

Բաբաղ . - Օրատա պուլունան տէլիգանըլ :

— Պու տէլիգանընըն պուրատա նէ՛ իչի վար :

— Օ տա սիգին կիպի այնը մասլահաթ իչիւն կէլմիլ տիր :
Մէմուր . - (Կէօզլէրինի իրի իրի աչարագ .) Այնը մաս-
լահաթ իչիւն միւ :

Բաբաղ . - Էվվէթ , ֆագաթ մէրագ իթմէյինիլ , ծնուն
մագսատը պաշգա , սիզինքի պիւս պիւթիւն պաշգա տըր . քէն-
տիսինի սիգէ թագտիմ իտէրիմ . պիղզաթ սիլ տախի քէն-
տիսինի մուհաքէմէ իտէպիլիսինիլ :

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա , բաբաղ մէմուրը մէր-
գումը Բօզլէնին պէքլէմէքտէ օլտըղը կէօլկէլիք ալթընա կէօ-
Ա.—6

Թիւրտիւ : Լաքին մէմուր նէ՛ պաղչէյէ վէ նէ՛ տէ չիչէքէրէ պագարագ , Բօզլէնին եիւզիւնէ աթֆը նագար իտինճէ , ալ նընտաքի պուրուշուգ պիրտէն պիրէ զաիլ օլտու վէ կիւլիւմ սէյէրէք :

— Վա՛յ , մօսիէօ Բօզլէն . - տէյի հայգըրտը :

Բօզլէն մէմուրըն շու սէօզիւնտէն միւթէաճճիպ օլարագ .

— Պէնի թանը՞յօրմըսընըզ , էֆէնտի . - տէյի սօրտու :

Մէմուր . - Էվվէթ , սիզի եանդըն ագչամը կէօրտիւմ : Սիզ հագըգաթէն պիր գահրաման սընըզ . Սիզ իտինիզ քի հայաթընըզը թէհիթէյէ գօյարճասընա աթէչլէր արասընա աթըլարագ , վալիտէ Ֆուլտընըն էվլատընը գուրթարտընըզ :

Բաբազ . - Էօյլէ իսէ չօճուգ պուլնտան պէօյլէ եանընտա պըրագըլմալը տըր . ատալէթ պէօյլէ իճապ իտէր :

Մէմուր . - Քիւչիւք Մարի իչիւն մի պուրայա կէնտինիզ :

Բօզլէն . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Մէրգուլմ՝ րէճա իթմէյէ մահալ պըրագմագսըզըն Լօրըն չօճուզը նա՛սըլ սէվմէքտէ օլտըզընը վէ իչին նէրէյէ միւնճէրր օլաճազընը պիր ա՛ն էվվէլ ա՛նլամագ իւզրէ քէնտիսինի Գասս թէնօ տ՛Օզանա կէօնտէրմիչ պուլընտըզընը պէյան իյլէտի :

Մէմուր պու սէօզլէրի տինլէտիքտէն սօնրա , քէմալը մէմուռնիյէթլէ :

— Պանա թաճիզիք վէրմէյէճէյինիզի կէօրիւյօրըմ , պիրլիքտէ եօլա չըգապիլիրիզ . սիզ պու կիւն ազիմէթ իտէճէճմիսինիզ :

Բօզլէն . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , պու սապահ կէլմիչ օլտըզըմ արապա իլէ ազիմէթ իտէճէյիմ :

Մէմուր . - Քիրա՛ արապասըյլա մը կէլտինիզ :

Բօզլէն . - Խա՛յր , Գոնտոմտաքի բօսթա արապասըյլա :

Բաբազ . - (Սաաթընա պագարագ .) Բօսթա արապասը պիր պուչուգ սաաթտան պէրի հարէքէթ իթմիչ տիր :

Բօզլէն . - Թամա՛մ , պու ագչամ իչիւն պաչգա պիր բօսթա արապասը եօ՞գ մը :

Բաբազ . - Խա՛յր , հէբսի տէ հարաքէթ իթմիչլէր տիր :

Մէմուր . - Մէրագ իթմէյինիզ , տօսթըմ , պէնիմ Գոն .

տոմտան իսթիճար իտիլմիչ պիր արապամ՝ վար տըր , օրատա սիզէ պիր եէր վէրիրիմ , գապուլ իտէ՞ր միսինիզ :

Բօզլէն . - Մէմուռնիյէթլէ :

Պու սէօզ իւզէրինէ , մէմուր վէ Բօզլէն այաղա գալըտըլար վէ բաբազը սուրէթի իհթիրամքեարանէտէ սէլամլատըգտան սօնրա , մէմուրըն սապահ թաամընը եէմիչ օլտըզը միւսաֆիրխանէյէ կիթ տիլէր : Մէմուրը մէրգուլմ արապասընը օրատա թէրք իթմիչ իտի :

Պուլար միւսաֆիրխանէտէն իչէրի կիրինճէ , էսմէր կիւզէլի պիր գըզ հէման իսթիգպալլէրինէ չիթապ իթտիյինտէն , էօթէն Կրէլիչ նամրնտա օլան մէմուր մէրգուլմէյէ խիթապէն .

— Պարկիրիմ հազը՞ր մը տըր . - տէյի սօրտու :

Գըզ . - (Թէաճճիւպլէ .) Կիտիյօր մըսընըզ , էֆէնտիմ :

Կրէլիչ . - Էվվէթ , նիչիւն սօրտընըզ :

Գըզ . - Պիր ազտան կէճէ օլաճագ տա անըն իչիւն . . . պու ագչամ՝ պուրատա գալըպ տա եարըն սապահ էրքէն եօլա չըգասընը տահա էյի օլուր զանն իտէրիմ :

Կրէլիչ . - Ատամ սէն տէ . . . իք պահար մէվսիմինտէ կէճէլէր կիւզէլ օլուր , պարկիրիմ տախի գուվվէթլի օլտըզընտան , պու պապտէ հիչ պիր գօրգուլմ եօգ տըր :

Էօթէն Կրէլիչ միւսաֆիրխանէ սահիպինէ օլան քիւչիւք պիր պօրճընը թէէտիյէ իթտիքտէն սօնրա , իքիսի պիրլիքտէ Գոնտոմ բօլիս գօմիսէրինին սապահլայըն իսթիճար իթտիրմիչ օլտըզը ֆայթօնա պինտիլէր :

Բօզլէն ֆայթօնըն իչինէ եէրլէշտիքտէն սօնրա , մէմուրա խիթապէն .

— Եօլու էյի պիլիւրմիսինիզ . արգատաչ . - տէյի սօրտու :

Մէմուր . - Տօս տօղրու կիթմէքտէն պաչգա պիր շէյ եօգ տըր . պուլընլա պէրապէր պու քիւչիւք պարկիր զէքի պիր հայվան օլտըզընտան , քէնտի ախրընա կիտէճէք եօլու բէք ալէա պուլաճագ տըր , միւսթէրիհ օլուն :

Պու սըրատա արապա գարա վէ չընար աղաճլարըյլա մուհաթ կիւզէլ պիր եօլա կիրտի :

Կիւնէչ զուրուպ իթմէք իւզրէ օլտըզընտան , օրթալըգտա

տէրին պիր սիւքիւնէթ բէյտա օլմուշ բար : Բօզլէն իլէ մէ-
մուր արասընտա տախի պէօյլէ պիր սիւքիւթ հիւքմ իթմէք-
տէ իտի : Պու սիւքիւթիւ իլք տէֆա մէմուր գաթ իտէրէք .

— Ղարիպ տէյիլ մի քի իքիմիզտէ այնը թավչանը գօ-
վալայօրըզ . - տէտի :

Բօզլէն . - Խայր , պէնիմ մագսատըմ սիզին մագսատընը-
զա հիչ թէվաֆուգ իթմէզ :

— Էվվէթ , պիլիյօրըմ , սիզ վալիտէ Ֆուլունըն չօճուղընը
սագլամագ մագսատընա խըրամէթ իտիյօրսընըզ . ֆագաթ պի-
չարէ տօսթընըզը տիրի տիրի եագմըչ օլան օ մէլուն գատը-
նըն իսմինի անլամայը արզու իթմէզ միսինիզ :

— Հա՛յ հա՛յ :
— Բէք էյի , Գասթէնօտաքի պաշ բարագ իլէ վուգու
պուլան միւլագաթընըզ նէթիճէսինտէ , նէ գանաաթ հասըլ
իթտինիզ :

Բօզլէն . - (Կէօզլէրինի իրի իրի աչարագ .) Պէ՛ն մի . . .
պու քիւչիւք չօճուղըն պիր նամուսըզըզընը էօրթմէյէ մէճ-
պուր պուլընան պէօյիւք պիր ֆամիլեա թարաֆընտան Գլէ-
մանա Ֆուլունա վէրիւմիշ օլտըղընա , վէ պու ֆամիլեանըն չօ-
ճուղը ունութմագտա պէօյիւք պիր մէնֆաաթը պուլունտը-
ղընա գանաաթ հասըլ իթտիմ շիմտի պիչարէ զէվճէմին հիչ
քիմնէտէն գօրգուսը օլմատըղընա էմին իմ . պանա տա պուն-
տան զիյատէ պիր շէյ լազըմ տէյիլ տիր :

— Պու գատար շէյ իլէ իքթիֆա իտէ՞ր միսինիզ :
— Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսընըզ :

— Տէմէք իսթէյօրըմ քի պունտան զիյատէ պիր շէյ
անլամագ իսթէմէզ միսինիզ :

— Պունտան զիյատէ պիր շէյ օլտըղընա էմին միսինիզ :
— Հա՛յ հա՛յ :

— Նէ՛ օլուրսա օլսուն , պէն պիր իչճի իմ , պէօյլէ գա-
րըչըզ շէյլէր իչիւն զիհնիմի եօրաճագ վազթըմ եօգ տըր :

— Եա՛ զէվճէնիզ հագըզաթը հալի անլամագ իսթէյէ-
ճէք օլուրսա :

— Սիզին պանա սէօյլէյէճէյինիզ շէյլէրի քէնտիսինէ

թէքրար իտէրիմ . սիզ տէ քէնտի լէյինիզի պէյան իտինիզ , պու
պապտէ քէթմի էսրար իտէճէյիմիզտէն էմին օլապիլիրսինիզ :

— Բէք էյի , քէնտիսինի կիզլէմէքտէ պու տէրէճէ մա-
հիր օլան գատընըն Գլէմանա Ֆուլունա թէվտի՛ իթմիշ օլտըղը
պու քիւչիւք չօճուգ՝ պիր խաթա մահսուլը տէյիլ տիր :

— Նէ՛ սէօյլէյօրսընըզ :
— Էվվէթ , պու չօճուղը նապէտիտ իթմէքտէ պէօյիւք
պիր մէնֆաաթ վար տըր . լաքին պու մէնֆաաթ մանէվի
տէյիլ տիր , մատտի տիր :

— Նէյէ իսթինատէն պու սէօզիւ սէօյլէյօրսընըզ :
— Չօճուղը ալըպ սագլամասընը Գլէմանա Ֆուլունա թէք-
լիֆի իթմիշ օլան գատըն պէօյիւք պիր գատըն տըր , վէ
բարագ մէրգումէնին եիւզիւնիւ տէյիլ իսէ պիլէ աթվար ու
հարէքեաթընը պանա թարիֆի իթմիշ օլտըղընտան , պու թա-
րիֆ՝ Մարսէլ Պարրէրին թաագիպ իթմիշ օլտըղը գատընըն
աթվար ու հարէքեաթընա օ գատար միւշտպիհ տիր քի ,
պու իքի գատընըն այնը շախս օլտըղը աշիքեար տըր :

— Հագըզընըզ վար , տօսթըմ , պէն պուրասընը տիւչիւն-
մէմիշ իտիմ :

— Պու գատըն իպթիտա չօճուղը պիւս պիւթիւն օրթա-
տան գալտըրմաղա ճէսարէթ իտէմէյէրէք , անը պիր
եէրտէ սագլաթմըշ տըր . ճինայէթ ֆիքրինէ ալըչմագ իչիւն ,
ալթը սէնէ գատար կէչմէսինի միւսաատէ իթմիշ վէ պագ-
գալ տիւքքեանընը աթէչէ վէրտիյի կիւն պու ֆիքրէ պիւս
պիւթիւն ալըչմըշ տըր : Պիր խաթասընը էօրթմէյէ մէճպուր
պուլունան պիր վալիտէ , նէ՛ գատար մէթանէթի էֆքեար
սահիպի օլուրսա օլսուն , մանէվի պիր մէնֆաաթ իչիւն , պէօյլէ
պիր ճինայէթ իչլէյէմէզ :

— Հագըզընըզ վար , տօսթըմ , այագլարը վէ էլլէրի՛ ին-
ճէ պիր գըննապ իլէ պաղը օլարագ պուլտըղըմ քիւ-
չիւք չօճուգ՝ էօլտիւրմէք գասթիլլէ պու հալէ գօնուլմուշ
տըր :

— Էվվէթ , չօճուգտան գուրթուլմագ իչիւն , վալիտէ
Ֆուլունըն տիւքքեանը աթէչէ վէրիւմիշ տիր :

— Լաքին Մարի զէքի պիր չօճուգ տըր . տիւշար օլտըղը խասթալըգտան գուրթուլաճագ օլուրսա , պու գունտագճը գարընըն իսի նէ՛ օլտըղընը սէօյլէյէճէք տիր . . . :

— Ալլահ վէրէ տէ գատընը թանրսա . . . :

— Օ հալտէ ճինայթի վագըասը ճէզասը՞զ մը գալաճագ տըր :

— Խայր , լաքին քէնտիսինի պու մէմլէքէթտէ պուլմաղա մուվաֆֆագ օլմալըյըզ . պու պապտէ պանա մուավէնէթ իտէր միսինիզ :

— Հայ հայ , լաքին պէնիմ գուվվէթլի օլմատըղըմը բէչինտէն սէօյլէյիմ :

— Չարար եօգ , պանա ըէֆագաթ իտինիզ , գօնուշա գօնուշա գուվվէթ վէ մէթանէթ պուլուրըզ :

— Օ հալտէ իսթէտիյինիզ գատար սիզէ ըէֆագաթ իտէրիմ : Լաքին գատընը արամագ իւզրէ եարըն թէքըար Գասթէլնօյա՞ մը ավտէթ իտէճէյիզ :

Կրէլիշ . - (Կիւլիւմնէյէրէք .) Գասթէլնօյա ավտէթ իթմէյէնէ լիւզուլմ վար . . . բարաղըն պիր ագչամ քիլիսէյէ կիրէրքէն կէօրմիւշ օլտըղը գատըն , եանի Ֆոնթէն-օ-Ռուս սօգաղընտաքի տիւքքեանը ավտէչէ վէրէն գատըն Գասթէլնօլու տէյիլ տիր . Գլէմանս Ֆուլոն պու գատընը պէսպէլլի կէնճիք չաղընտա Գոնտոմտա վէ Աթէնտէ պէսլէմէլիք իթտիյի զէմանլար թանրմըշ տրր : Իշթէ պիզ տէ քէնտիսի հագգընտա պազը մալիւմաթ ալմագ իւզրէ Գոնտոմա կիտիյօրըզ . իհթիմայլ քի պազը էմարէլէր թօրլամաղա մուվաֆֆագ օլուրըզ : Գոնտոմտաքի բօլիս գօմիսէրի պանա զէքի պիր ատէմ կէօրիւնտիւ . պու պապտէ պիզէ մուավէնէթ իտէճէյինի մէմուլ իտէրիմ :

Պու սըրատա արապա սարք պիր եօգուշու էնմէքտէ օլտըղընտան , եօլուն թա օրթասընտա պուլուան իրի պիր թաշա վուրուլարագ , գուրու պիր բաթըրտը իշիտիլտի վէ արապա էյիլիր կիպի օլտու :

Էօթէն Կրէլիշ պուրնընըն ալթընտան քիւֆիւրլէր եաղտըրարագ .

— Տինկիլ գըրըլտը , շիմտի նէ՛ եարաճաղըզ . - տէտի , Ուզագտա , քիւչիւք պիր թէբէ իւզէրինտէ պիր քէօյ կէօրիւնմէքտէ վէ պուլնըն ըշըգլարը կէճէ գարանլըղը արասընտա բար բար բարլամագտա իտի :

Էօթէն էվվէլա արապատան աշաղը աթլայարագ .

— Չարէ եօգ , աշաղը էնմէլի , պու սապահ Գասթէլնօյա կէլիր իքէն եօլ իւզէրինտէ պիր տէմիրճի տիւքքեանը կէօրտիւմ . կիտէլիմ տէ արապայը թամիլ իթտիրէլիմ , հաղըր պարկիր տէ ազաճըգ տիյնէնիր վէ սօնրա եինէ եօլա չըգարըզ . - տէտի :

Պու սէօզ իւզէրինէ Ռօզլէն տախի արապատան էնէրէք , իքիսի պիրլիքտէ պիր գաշ ատըմ ուզագտա կէօրիւլէն պիր տօղրու կիթտիլէր վէ օրատա քիւչիւք պիր խանէ պուլտըլար . պու խանէնին եանընտա տա տիւքքեան կիպի պէօյիւք պիր սունտուրմա պուլընմագտա իտի :

Էօթէն Կրէլիշ գաբույը չալտը վէ միւթէագըպէն պիր քէօյլիւ սէտասը « Կիրինիզ » տէտի :

Կրէլիշ վէ Ռօզլէն իչէրի կիրտիլէր վէ հէնուզ սուֆրատա պուլընան պիր ֆամիլեանըն գարչըսընտա պուլունտըլար :

Փամիլեանըն բէտէրի անլէրին էճնէպի օլտըղընը անլայարագ .

— Նէ՛ իսթէյօրսընըզ , էֆէնտիլէր . - տէյի սօրտու : Էօթէն Կրէլիշ՝ եօլտա պիրտէն պիրէ վուգու պուլան հատիսէյի պէյան իտինճէ , տէմիրճի .

— Իշինիզ աճէլէ՛ մի տիր . - տէտի : Ռօզլէն . - էվվէթ , պու ագչամ հէր հալտէ Գոնտոմտա պուլունաճաղըզ :

Տէմիրճի . - Պու ագչամ պուլունամաղսընըզ . ֆագաթ սապահա եագըն սէօղիւմ եօգ . . . պէն իլէ օղլում հէման չար չարուգ իշէ պաշլայաճաղըզ :

Կրէլիշ . - Պարկիրէ եէյինթի վէրմէք իշիւն նէրէտէ միւսաֆիրխանէ պուլունուր :

Տէմիրճի . - Միւսաֆիրխանէյէ հաճէթ եօգ տըր , էօֆէնտիմ . պուրատա պիզիմ պիր ախըրըմըզ վար տըր քի ,

քէօյլիւէր բանայր կիւնլէրինտէ հայվանլարընր օրայա պաղ-
լարլար : Արապա թամիր իտիլիննէյէ գատար , պարկիրինիզի
օրայա գօյապիլիբիզ :

Կրէշիլ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Տէմիրճի . - Ձայվանա եուլաֆ վէրմէք լազը՞մ մը տըր :

Կրէլիշ . - Էվվէթ , քէնտիսինէ հէր նէ՛ լազըմ՞ ըսա վէ-
րինիզ :

Տէմիրճի . - Պաշ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ , արապա նէ՛րէտէ
տիր :

Կրէլիշ . - Գասթէնո տ՛Օզան եօլու իւզէրինտէ :

Պապա օղուլ տէմիրճիլէր՝ Լօթէն Կրէլիշին տէլալէթիլլէ
հէման արապանըն եանընա վասըլ օլտըլար :

Կրէլիշ . - Շիմտի թաամ իթմէք իչիւն պիզէ օթէլ կիպի
պիր եէր կէօսթէրէպիլի՞ր միսինիզ . զիրա աճըլգտան էօլիւյօ-
րըզ . - տէտի :

Տէմիրճի . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , պու թէրէյի չըգաճագ
օլուրսանըզ , Մոն-Րէալ նամը վէրիլէն շու քէօյտէ ղայէթ կիւ-
ղէլ պիր օթէլ պուլուրսընըզ :

Կրէլիշ . - Պու օթէլի պուլմագ կիւ՛ն միւ տիր :

Տէմիրճի . - Խայր , եօլ իւզէրինտէ տիր . լաքին տուրը-
նըզ , քիւչիւք օղուլմ սիզի կէօթիւրիւր , պու տահա էյի օ-
լուր :

Տէմիրճի քիւչիւք օղուլնը չաղըրտը վէ Կրէլիշ իլէ Րօզլէն
չօճուղըն տէլալէթիլլէ մէզքիւր օթէլէ վասըլ օլտըլար :

Կրէլիշին տէմիրճիյէ սէօլլէտիյի վէճհլէ , գարնը բէք աճ
օլտըղընտան , միւքէմմէլ պիր թաամ հազըրլաթտը . քէօյիւն
կիւզէլ շարապը տախի վիւճուտլարընը ըսընտըրտը . լաքին պու
շէյլէրին Րօզլէն նազարընտա ղէրրէ գատար հիւքմիւ եօլ ը-
տը . զիրա միւտտէթի ղայպուպէթիլինին ուզանմասընտան տօ-
լայը Լօրըն էնտիշէ վէ վէսֆէսէսինտէն էօլէճէյինի պիլիր իտի :

Պիր չօզ ղէման սօնրա , արապա թամիր իտիլէրէք եօլա
տէվամ իտէճէք հալտէ պուլուլնտըղընտան , պարկիր ախըր-
տան չըգարըլարագ եէնիտէն արապայա գօշուլտու վէ էօթէն
իլէ Րօզլէն թէքրար արապայա պինտիքտէն սօնրա , հայվան

աղաճլար ալթընտան վէ հէնուզ գազըլմը թօքրագլար իւ-
ղէրինտէն քէմալը սիւրաթլա եիւրիւմէյէ պաշլատը :

Կէճէ բէք կիւզէլ իտի : Մահիթապըն խաֆիֆ այտընլը-
ղըյլա , եօլըն հէր իքի թարաֆընտա կէօրիւլէն տիրուպա
մէնզարէլէր թէմամըյլա մէյտանա չըգմագտա իտի . եօլ իւզէ-
րինտէ իսէ հէր տիւրիւ եապանի չիչէքլէր էթրաֆա լաթիֆ
պիր գօգու նէշը իթմէքտէ իտիլէր :

Ուֆուգտա բէյտա օլան պազը սօլղուն զըյալար վէ եօլ
իւզէրինտէքի աղաճլարը սալլատան սէրին պիր րուզկեար՝ կիւ-
նէյին տօղմագ իւզէրէ օլտըղընը իւն իթտիլէր : Րօզլէն իլէ
էօթէն պու սըրատա Գոնսոմ իլէ էթրաֆընտաքի վատիյէ նա-
զըր օլան թէրէյէ վասըլ օլմուչլար ըտը :

Չօզ կէչմէքսիզին կիւնէշ տօղրու վէ պու քիւչիւք շէհրին
խանէլէրինէ թէնվիր իլլէտի :

Արապա իսէ Պուգըրի մահալլէսինի կէչմիշ վէ էսկի պիր
քէօքրիւ իւզէրինտէն եիւրիւմէյէ պաշլամըլ ըտը . պու սը-
րատա արապանըն եաճընտան պիր լանտօ արապասը կէչտի :
Պու արապայա իքի ըէս կիւզէլ պարկիր գօշուլմըլ օլուպ , ի-
չինտէ տէ կէնճ պիր գատըն իլէ պիր տէլիգանլը կէօրիւմէք-
տէ իտի :

Տէլիգանլը ատէթա ուզանմըլ եաթմըլ օլտըղը հալտէ ,
ույուլմագտա վէ եիւզիւ բէք զիյատէ սօլղուն օլտըղընտան ,
պիր էօրիւյէ պէնզէմէքտէ իտի :

Գատըն իսէ պաշընը պէյաղ տանթէլալը պիր շալ իլէ
էօրթմիւշ օլուպ , սըհհէթ վէ հայաթ էսէրի կէօսթէրմէքտէ
իտի : Մէրգուլմէ ազըլարա հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ կիւ-
ղէլ օլուպ , սիյահ զիւլիֆլէրի գաշարընա գատար էնէրէք ,
սիյահ վէ բարլագ կէօզլէրինի պիր գաթ տահա կիւզէլ կէօս-
թէրմէքտէ իտի :

Մէրգուլմէ աչըգ օլան ճամըն քէնարընա տայանմըլ օլ-
տըղը հալտէ , սապահըն թագէ հավասընը թէնէֆֆիւս իտի-
յօր կիպի կէօրիւլմէքտէ իտի :

Կրէլիշ պու գատընը կէօրիւննէ , սարսըլարագ .
— իշթէ կիւզէլ պունա տէրլէր . . . պու գատար ճաղի-

պելի պիր գատընա միւտտէթի էօմրիւմտէ իւք տէֆա օլաւ-
րագ թէսատիւֆ իտիյօրըմ . - տէտի :

Բօզլէն տէրին տէրին տիւշիւնմէքտէ օլտըղընտան , պա-
շընը եօգարը զալտըրտը վէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնիյօրմըշ
կիպի .

— Պու գատընը կէօրմիւշիւմ ամմանէ՞րէտէ կէօրմիւշիւմ ,
անըն շէհրէսի պէնճէ մէճհուլ տէ յիլ տիր . - տէտի :

Լանտօ արապասը՝ ըրթթըմտան Օշ եօլունա կիտէն սօ-
գաղա սաբարագ , կէօղտէն նիհան օլտու :

Կրէլիշ՝ Բօզլէնին սէօզլէրինի իշիթմէմիշ օլտըղընտան , ա-
րապասընը սօլա շէվիրմիշ իտի : Դիւշիւք պարկիր տախի ըրթ-
թըմ պօյունճա գօշմագտա վէ ախըրընըն պուլընտըղը Պարլէ
սօգաղընա տօղրու իլէրիլէմէքտէ իտի :

Գրիսէլէրտէքի չանլար չալընմագտա վէ շէհրին հէր թա-
րաֆընտա հայաթ վէ հարեքէթ էսէրի կէօրիւլմէքտէ իտի :

Կրէլիշ արապայը սահիպինէ թէսիմ իթտիքտէն սօնրա ,
բօլիս գօմիսէրինին խանէսինէ կիտէպիլէճէ յինի տիւշիւնտիւ :

Բօլիս գօմիսէրի Մանտա մէյտանընըն քէօշէսինտէ , Ս.
Պետրոս քրիստէսիլէ էսկի մանասթըրլար արասընտա քիւշիւք
պիր խանէտէ իգամէթ իտէր իտի :

Կրէլիշ միւմաիլէյհին խանէսինէ կիտէրէք , Գասթէյնօ
տ՝Օզանտա թօբլամըշ օլտըղը մալիւմաթը անա հիքեայէ իթ-
տիքտէն սօնրա .

— Պու մալիւմաթը պանա վէրէն բաբազ՝ մէզքիւր գա-
րիյէտէ հիշ պիր ֆամիլեա արասընտա պէօյլէ պիր նամուս-
սըզըզ վուգու պուլմատըղընը պէյան իտիյօր . պինաէն ալէյհ
Գոնտոմտա վէ Աթէնտէ Գլէմանս Փուլոնըն թանըտըղը քիմսէ-
լէրի պուլմագ լազըմ տըր . զիրա Գլէմանս Փուլոն կէնճլիյինին
իւք զէմանլարընտա , պու իքի գարիյէտէ պէսլէմէլիք խըտմէ-
թինտէ պուլունմըշ տըր :

Գօմիսէր . - Պէն տօգուզ սէնէտէն պէրի տիրքի պու շէ-
հիրտէ իմ . պունա պէնզէր եալընըզ պիր վագըա խաթըրլա-
յօրըմ :

Կրէլիշ . - Նէ՞ կիպի :

Գօմիսէր . - Յագաթ պու վագըանըն սիզինքի իլէ թէալ-
լիւզի եօգ տըր :

— Նէտէ՞ն պիլիրսինիզ :

— Էվվէլա պունտան սէքիզ սէնէ մուգատտէմ վուգու
պուլմըշ տըր . սանիյէն չօճուղըն նէրէտէ պուլունտըղընը պի-
լիրիմ : Պու վագըա օ վագթա գատար նամուսու պիր ֆա-
միլեա արասընտա վուգու պուլմըշ տըր : Պիր բէտէր հէր
նասըլսա պիր խաթատա պուլընմըշ վէ պէօյիւք օղու քէնտի-
սինէ ֆէտաքեարըլզ կէօսթէրէրէք պու ճինայէթի իւզէրինէ
ալմըշ վէ վաթանընտան թարտ իտիլմիշ տիր : Պիշարէ վալի-
տէ շիմտի պիր մանասթըրտա բահիպէ տիր :

— Տօղան չօճուգ գը՞գ մը տըր , էրքէք մի տիր :

— Գըզ տըր ամմա պու կիւն սէքիզ եաշընտա տըր վէ
Լիօնտա պիր բահիպէ մէքթէպինտէ պէօյիւյօր :

— Էմի՞ն մի սինիզ :

— Էվվէթ , պու պապտէ իքի տէֆա թահգիգաթ իճրա
իթտիմ , պիր չօճուգ տօղտուգտան սօնրա վէ պիր տէ իւշ
սէնէ սօնրա :

— Օ հալտէ իշի պաշգա պիր ճիհէթտէն թէտգիգ իթ-
մէլիլիզ , Գլէմանս Փուլոնըն Գոնտոմտա քիմի՞ն եանընա կիրմիշ
օլտըղընը պիլըր միսինիզ . . . :

— Խա՛յր , լաքին պիր ազ սօնրա օտամա թէչրիֆ իթտի-
լինիզտէ , պունը սիզէ սէօյլէյէպիլէճէ յիմի մէմուլ իտէրիմ :

— Նէ՞ վագթ կէլէյիմ :

— Պիր սաաթա գատար :

— Պաշ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ :

Պու սէօղիւ միւթէագըպ , Կրէլիշ օրատան մուֆարագաթ
էյլէտի վէ վագթը մուայեհնտէ մահալը մէզքիւրտէ հազըր
պուլունտը :

Բօլիս գօմիսէրի մէրգումը կէօրիւնճէ , կիւլիւմսէյէրէք .

— Իսթէտիյինիզ մալիւմաթը իսթիհասալ իթտիմ . - տէտի :

Կրէլիշ . - (Մէսէրրէթլէ .) Սահի՞հ մի :

— Էվվէթ :

— Սէօյլէյինիզ , ըէճա իտէրիմ :

— Գլխմանս Ֆուլոն պունտան երմի սեքիզ սենէ մու-
գատտէմ . . . :

Կրէլիշ . - (Թէաճճիւպլէ .) Երմի սեքիզ սենէ մուգատ-
տէմ մի օ զէման գա՛ջ եաչընտա վար ըմըշ . . . :

— Օն ալթը օն եէտի եաչընտա անճագ վար ըմըշ . պու
կիւն տէ գըրգ տէօրթ գըրգ պէշ եաչլարընտա օլաճագ իտի :

— Էվվէթի սեօղիւնիւզիւ տէվամ իտինիզ ըէճա իտէրիմ :

— Գլխմանս Ֆուլոն պունտան երմի սեքիզ սենէ մու-
գատտէմ, Գոնտոմտա Պուգըրի մահալլէսինտէ սաքին պիր
րագը թաճիրինին խանէսինէ կիրմիշ . գարը գօճա նամուսու
ատէմլէր օլմագլա պերապէր , բէք զիյատէ իսրաֆճը իմիշլէր .
պու հալ Գլխմանս Ֆուլոնը օսանտըրմըշ վէ օրատա պիր սենէ
գատար գալտըգտան սօնրա , Աժէնէ կիթմիշ վէ տիկէր ֆա-
միլեա նէ՛ գատար իսրաֆճը իսէ շիմտի տէ օ գատար ճիտտի
վէ րապըթալը պիր իթիթիյար գարը գօճանըն եանընա կիր-
միշ . օրատա օն սենէ գալմըշ վէ Գասթէլնօտա քիւչիւք պիր
խանէ իլէ պիր պաղչէ սաթըն ալաճագ գատար բարա թօք-
լայընճա , թէքրար Գասթէլնօյա ավտէթ իթմիշ :

— Պուրատա պու թաճիրին խանէսինտէ հիշ քիմսէ իլէ
միւնասէպէթէ կիրի՛շմէմիշ մի :

— Պու տէտիյինիզ իճթիմալտէն տէյիլ տիր : Պունտան
պաչգա , պու ֆամիլեա Պօրտօտան կէլմիշ զայէթ քիւչիւք վէ
հաթթա ֆագըր ատէմլէր տիր : Սիզ եինէ Աժէնտէ արամա-
լըսընըզ :

— Պէն տէ էօյլէ եարաճաղըմ . Գլխմանս Ֆուլոնըն Աժէն-
տէ եանլարընա կիրմիշ օլտըղը ֆամիլեանըն իսմի՛ նէ իմիշ,
սօրտընը՞զ մը :

- Էվվէթ , Մ . վէ մատամ Տիւբէն իմիշ :
- Սէնաաթլարը՞ :
- Գօճասը էսկի վէ իթիթիյար պիր միյմար ըմըշ . գարըսը
տա , քէնտիսի տէ բէք նամուսու ատէմլէր իմիշլէր :
- Թէշէքքիւր իտէրիմ , պիր շէյ տահա սօրաճաղըմ :
- Սօրընըզ :
- Շէհիրտէ , զայէթ պէօյիւք պիր ֆամիլեայա մէնսուպ :

ուզոն պօյլու , էսմէր , սօլղուն շէհրէլի վէ կիւզէլ սաչը պիր
գատըն թանը՞ր մըսընըզ :

— Պուրնու գարթա՛լ կակասը կիպի մի :

— Էվվէթ , քէնտիսինտէ գրալիչալարա մախսուս պիր հալ
վար տըր :

— Պու թարիֆինիզէ էբէյիճէ մութապըգ պիր գատըն
խաթըրըմա կէլիյօր :

— Սահի՛հ մի :

— Լաքին պէնիմքինին շէհրէսի պէյազ , կէօղլէրի եէշիլէ
մաիլ վէ սաչլարը տա քէսթանէ ընկինտէ տիր : Քէնտիսի
զայէթ շիշման տըր . թավր ու հարէքեաթը տա պիր քէօյլիւ-
նիւն թավր ու հարաքեաթընը անտըրըր :

— Պու գատըն պէնիմ արատըղըմ գատըն տէյիլ տիր .
պէնիմքի զայըֆ վէ նաղիք տիր :

— Էօյլէ իսէ օ պիչիմտէ պաչգա գատըն թանըմամ . սի-
ղին թարիֆ իթտիյինիզ գատըն զայէթ կիւզէլ օլմալը տըր :

— Էվվէթ :

— Մէմլէքէթիմիզտէ էօյլէ գատըն եօզ տըր , պուլունսա-
յըտը , պէն թանըյաճագ իտիմ :

— Բէք էյի , պէն տէ Աժէնէ կիտէրիմ :

Կրէլիշ օրատան մուֆարագաթ իթտիքտէն սօնրա , Բօզ-
լէնի պըրագմըշ օլտըղը օթէլէ կիթտի վէ իքիսի պիրլիքտէ
պիր եօլ արապասընա րաքիպ օլարագ , Գոնտոմտան Աժէնէ
կիտէն եօլու թութուլար :

Արապա էբէյիճէ իլէրիլէյինճէ , Բօզլէն՝ Կրէլիշէ խիթա-
պէն .

— Գատընըն իզինի պուլապիլտիինի՞զ մի , տօսթըմ . - տէ-
յի սօրտու :

Կրէլիշ . - Խայր , հէնուղ հիշ պիր շէյ պուլամատըմ ,
Բօզլէն . - Պէն պիր ան էվվէլ զէվճէմի կէօրմէք իսթէ-

րիմ . պու իշտէն արթըգ օսանտըմ :

— Տէմէք քի իշին նէթիճէսինի ալմագ իսթէմէյօրսընըզ ,
էօյլէ՞ մի :

Պու սէօղիւ սէօյլէտիլի սըրատա , Կրէլիշ Բօզլէնին եիւ-

զիւնէ պագմագտա վէ վերէճէյի ճէվապա պէքլէմէքտէ ի-տի . զիրա մէրգում արգատաշլա հօլճուլըգ իթմէյի տահա զիյատէ սէվէր իտի :

Բօզլէն պիր տագըգաճըգ թէրէտտիւտ իթտիքտէն սօն-րա , միւտտէթի զայպուպէթինին ուղամասընտան տօլայը Լօ-րըն տիւշար օլաճաղը էնտիշէ վէ վէսվէսէյի տիւշիւնէրէք .

— Իշին նէթիճէսի մի . . . հիշ պիր շէյ պուլամայաճա-ղըգ տա , պու գատար եօրղունլըղըմըզ պօշա կիտէճէք . - տէտի :

Մէրգումըն քէշֆի տօղրու չըգտը : Գոնտոմտա օլտըղը կիպի , Աթէնտէ տախի էտնա պիր էմարէ պուլմագ գապիլ օ-լամատը :

Տիւբէն ֆամիլեասը զայէթ նամուսլու պիր ֆամիլեա ի-տի . Մ . Տիւբէն իքի սէնէտէն պերի էօլմիւշ իտի . զէվճէսի՝ ինթիյար վէ սագա՝ օլմագլա պերապէր , ֆիքրինին պերրագ-լըղընը վէ գուվվէի հաֆըղասընըն բարլագլըղընը էլան մու-հաֆագա իյլէմիշ իտի :

Մէրգումէ՝ Կրէլիշ վէ Բօզլէնէ հիւսնիւ գապուլիյէթ կէօսթէրտի վէ Գլէմանս Ֆուլոն հագգընտա մալիւմաթ վէ-րէրէք , անըն քէնտի խանէլէրինտէ պուլընտըղը զէման հիշ թանըտըղը պուլընմատըղընը թէէեիտէն պէյան իթտիքտէն սօնրա , սէօղիւնիւ տէվամ իլէ .

— Պու գըղճըղաղըն մէլէքլէրէ մախսուս պիր հալի վար ըտը . եալընըգ բաղարա վէ քիլիսէյէ կիթմէք իշիւն տըշարը չըգար ըտը . պաշգա վագթլար էվտէ օթուրուր ըտը . պիրի-սիյլէ կէօրիւշտիւյիւնիւ վէ եախօտ գօմշուլար իլէ գօնուշտը-ղընը պիր կիւնտէն պիր կիւնէ կէօրմէմիշիմ տիր . - տէտի :

Պու սըրատա Կրէլիշ աչըգ օլան բէնճէրէտէն տըշարը պագըյօր ըտը :

Կիւնէշ՝ քիւշիւք պիր թէրէյի թէնվիր իթմէքտէ օլտը-ղընտան , թաշտան մամուլ զայէթ կիւղէլ պիր իպատէթխա-նէ օրատաքի էվլէր արասընտա կէօղէ չարբմագտա իտի :

Կրէլիշ պիր միւտտէթ պուլ մէնղարէյի թէմաշա իթտիք-տէն սօնրա .

— Պու քիւշիւք իպատէթխանէ քիմէ՝ այիտ տիր . - տէ-յի սօրտու :

Մատամ Տիւբէն . - Գարմէլ թարիգաթը ըահիպլէրինէ այիտ տիր :

— Գլէմանս Ֆուլոն տուա իթմէք իւզրէ օրայա՝ մը կի-տէր իտի :

— Էվվէթ :

— Իթիրաֆ բաբաղը տախի օրատա՝ մը իտի :

— Էվվէթ :

— Պու բաբաղըն իսմի նէ՞ իտի , խաթըրընըղտա՝մը տըր :

— Էվվէթ , խաթըրմտա տըր , զիրա պիղիմ տէ իթի-րաֆ բաբաղըմըզ օ իտի . քէնտիսինէ ըահիպ թէնթիմ նամը-նը վէրիր իտիք . քէնտիսի ազիպ տէնիլէճէք գատար սաֆվէ-թի գալպ սահիպի կէնճ վէ կիւղէլ պիր ատէմ իտի . հաթթա Սբանեալը ասըլգատէ պիր ֆամիլեայա մէնսուպ իտի . պիւ-թիւն պու շէյլէր գատընլարըն մէրագընը թահրիք իթտիյին-տէն , բէք չօգ գատընլար քէնտիսինի իթիրաֆ բաբաղը իթ-թիխազ իթմիշլէր իտի :

— Գլէմանս Ֆուլոն պու գատընլարտան պագըլարընը թանըր մը իտի :

— Ձանն իթմէմ :

— Պու գատընլարտան պիրիսինտէն սիղէ հիշ պահս իթ-մէմիշ մի իտի :

— Խայր , էֆէնտիմ :

— Ըահիպ թէնթիմ էլան հայաթտա՝ մը տըր .

— Խայր , պունտան իքի սէնէ մուգատտէմ , Պա՛եէր-տը-Պիկորտա Գարմէլ թարիգաթընա այիտ օլան խանէտէ վէ-ֆաթ իյլէտի :

— Պուրատա քի մանասթըրտա ըահիպ թէնթիմի թանը-յան հիշ քիմանէ եօ՞գ մը :

— Պիր քիշի վար , էֆէնտիմ , օ տա պու կիւն պաշ ըա-հիպլիք մէմուրիյէթինտէ տիր . քէնտիսի զայէթ զէքի պիր ա-տէմ տիր . իսմի տէ ըահիպ Սիրիս տիր :

Կրէլիշ՝ մատամ Տիւբէնին իշին նէտէն իպարէթ օլտըղը-

նը անլայամամըջ օլտըղընա էմին պուլընտըղընտան , Բօղլէն իլէ պէրապէր օրատան մուֆարագաթ վէ Գարմէլ թարիգա- թը բահիպլէրինէ մէնսուպ օլան մանասթըրա մուվասէլէթ իյ- լէտի :

Մէրգուժ , չօճուղը Գլէմանս ֆուլընա թէսլիմ իթմիշ օ- լան գատընըն՝ բահիպ թէնթիմին կիւնահլարընը չըգարտըղը գատընլարտան պիրի օլտըղընա վէ Գլէմանսըն մէրգուժէյի անըն վասըթասըյլա թանըմըջ պուլընտըղընա արթըգ շիւպ- հէ իթմէմէքաէ իտի :

Փագաթ օ հալտէ միւշքիլաթ տահա զիյատէ պէօյիւ- մէքտէ իտի : Ձիրա էսրարը վագըայը հասպ էլ վագիֆէ քէթ- մէ մէճպուր պուլընան բահիպլէրին աղղընտան հիշ պիր մա- լիւմաթ ալամայաճաղը աշիքեար ըտը :

Մա մաֆիհ Կրէլիշ բահիպ Սիլիսին օտասընա կիրտի վէ քէնտիսինի միւմաիլէյհէ թանըթտըրտըգտան սօնրա , Բօղլէ- նի տախի թագաթիմ իյլէտի :

Փիւ հագըգա բահիպ Սիլիս զայէթ զէքի պիր ատէմէ պէնզէյօր ըտը :

Հագըգաթը հալի անլամագ իչիւն իքի թարիգ վար ըտը . եա՛ իշի թէմամըյլա մէյտանա չըգարմալը վէ եախօտ հիլէ- քեարլըգ իտէրէք բահիպին աղղընտան մալիւմաթ ալմաղա չալըմալը իտի :

Կրէլիշ պու սօնընճը թէտպիրի իսթիմալ իյլէտի . լաքին պիր աղ սօնրա վագթընը պիհուտէ եէրէ զայպ իթմէքտէ օլտըղընը կէօրէրէք , օրայա նէ՛ իչիւն կէլմիշ օլտըղընը սօղ- բուտան սօղբույա բահիպէ նագլ ու հիքեայէ իյլէտի :

Կրէլիշին եալան սէօյլէտիյի սըրատա բահիպ Սիրիս նէ՛ գատար սօղուգ վէ վագարլը կէօրիւնմիւշ իսէ , հագըգաթը հալի նագլ իթտիյի զէման տա օ գատար թէշվիգամիզ վէ խալիսանէ պիր թավը քէսպ իթմիշ տիր :

Նիհայէթ բահիպ վագարլը վէ խալիսանէ պիր սէտա ի- լէ .

— Սիգ իքի շէյ իչիւն պուրայա կէլիյօրսընըգ . էվվէլա սիգէ թէվտի իտիլմիշ օլան վագիֆէյի հիւսնիւ կիֆա իչիւն վէ

սանիլէն տէ պիր ճանինին ճէղաի սէզասընը վէրմէք վէ չա- լընմըջ օլան պիր չօճուղը՝ մէյուսիլէթ իչինտէ պուլընան ֆա- միլեասընա իյատէ իթմէք խուսուսընա խատիմ՝ օլմագ իչիւն : Պու պապտէ սիգէ մոււվէնէթ իթմէյէ հագըր ըմ . լաքին չիմ- տիլիք հիշ պիր շէյ պիլմէմ . - տէտի :

Կրէլիշ մէյուսիլէթի իյմա իտէր պիր հարէքէթտէ պու- լընտը . լաքին Բօղլէնին կէօղլէրինտէ պիր շուլէի մէսէրրէթ կէօրիւտիւ :

Բահիպ՝ Կրէլիշին սէպէպի մէյուսիլէթինի անլատը իսէ տէ , Բօղլէնին մէսէրրէթի նէտէն նէշէթ իթտիլինի անլայա- մատըղընտան , մէրգուժա խի ապէն .

— Պէնիմ պու պապտէքի ճէհալէթիմօնէն նի՛չիւն մէս- բուր օլտընըգ . - տէյի սօրտու :

Բօղլէն սէպէպի մէսէրրէթինի իյղահ իյլէտի վէ զէվճէ- սինին նէ՛ կիպի պիր իթիգատը մատէրանէ իլէ քիւչիւք էօք- սիւղիւ սագլայըպ պէօյիլթմէք արղուսընտա պուլընտըղընը պէյան իտինճէ , բահիպին չէհրէսինտէ պիր հէյէճանը ազիմ կէօրիւնէրէք .

— Ճէսո՛ւր գատընճըղազ . . . պէն պու իշ իլէ մէշղուլ օ- լաճաղըմ . էվվէթ , պիլ խասսա սիղին վէ զէվճէնիղին մէն- ֆաթթը իչիւն , պիր շէյ մէյտանա չըգարընճայա գատար չա- լըչաճաղըմ . Բարիստէ Վոթիրար սօգաղընտաքի մանասթըրը- մըգա պաղը պաղը կէլինիզ . պու իշէ տաիր պիր էմարէ պու- լաճագ օլուրսամ՝ սիգէ սէօյլէրիմ :

Կրէլիշ . - Տէմէք քի շիմտիլիք հիշ պիր շէյ պիլմէզսինիզ , էօյլէ՞ մի :

Բահիպ . - Խա՛յր , հաթթա թարիֆ իթտիլինիզ կիւզէլ գատըն տախի պուրայը օլմամալը տըր . մէմլէքէթին պիւթիւն ասըլգատէ թագըմը պիղիմ մանասթըրա կէլիպ կիթտիքլէրին- տէն , պու գատըն պուրայը օլմուշ օլսայըտը , քէնտիսինի հէր հալտէ թանըյաճագ իտիմ : Պու գատըն պիր Սբանեալը օլ- մալը տըր . բահիպ թէնթիմ անը քէնտի մէմլէքէթինտէ վէ եախօտ Պանեէր-տը-Պիկորտա թանըմըջ տըր :

Կրէլիշ . - Լաքին սիգ թարիգաթընըզա մէնսուպ օլան մա-

նասթըրլարա միւրաճաթլա , մալիւմաթը լազըմէյի ալապի-
լիրսինիզ զանն իտէրիմ :

Բահիպ . - Պագալըմ , պու տէտիլինիզի պիր թէճըրիւպէ
իտէճէյիմ . պունընլա պէրապէր , պու իշտէ մուհիմմ սէպէպ-
լէր վարըսա , հէր քէս ազզընը գաբայըպ հիշ պիր շէյ սէոյ-
լէմէյէճէքլէր տիր :

Կրէլիշ . - Պիր ճինայէթին ինթիգամընը ալմագ լազըմ
կէլսէ տախի , երնէ մի հիշ պիր շէյ սէոյլէմէյէճէքլէր :

Բահիպ . - Բահիպ թէոթիմ պիր ճինայէթէ իշթիրաբ
իթմիշ օլամազ . քէնտիսի սարլգատէ պիր ֆամիլեայա մէն-
սուպ օլտըգտան պաշգա , վագիֆէի բուհանիյէսինի տէ հիւս-
նիւ իյֆայա չալըշըր ըտը . պէն քէնտիսինն նէ գատար ալի-
ճէնապ պիր ատէմ օլտըզընը պիլիրիմ : Իհթիմալ քի պիր խա-
թայը էօրթմէյէ եարալըմ իթմիշ տիր . պու իսէ սըֆաթ վէ
մէմուրիյէթի բուհանիյէսի իճապաթընտան տըր :

Կրէլիշ . - Գապիլ տիր տէ քի մահիր պիր գատըն քէն-
տիսինի ալտաթմըշ տըր :

Բահիպ . - Ձանն իթմէմ . զիրա բահիպ թէոթիմին ֆէ-
թանէթ վէ զէքեալէթի բէք ֆէվգ էլ ատէ իտի . շայէտ
պէօյլէ պիր շէյ վուգու պուլընը ըսա պիլէ , Գլէմանս ֆուլըն
պունը սօնրալարը քէշֆ իթմիշ օլաճազընտան , քէնտիսինէ տէ
խապէր վէրմիշ տիր :

Բօզլէն . - Նէ տէմէք իսթէյօրսընըզ , բահիպ էֆէնտի :

Բահիպ . - Տէմէք իսթէյօրըմ քի , Գլէմանս ֆուլըն պիր
խաթա մահսուլը օլան էվլատընը քէնտիսինէ թէսլիմ իտէն
պիր վալիտէյի , պիր մագստտը թամաքեարանէյէ մէպնի պիր
ֆամիլեատան չօճուգ չալընը օլան պիր գատընտան ֆարգ ի-
տէպիլիր իտի : Իշթէ իշին հագըգաթընա քէսպի վուգուֆ ի-
տինճէ , անը իթիրաֆ բարազընա խապէր վէրմիշ օլտըզըն-
տան էմին իմ . պէն Գլէմանս ֆուլընը թանըր ըտըմ . զայէթ
տօղրու եիւրէքլի վէ սատէտիլ պիր գատըն ըտը :

Կրէլիշ . - Բէք էյի , լաքին բահիպ թէոթիմ իշին հա-
զըգաթընա վագըֆ օլունճա , մէճհուլէ գատընը էլէ վէրմիշ
օլամազ մը :

Բահիպ . - Խալլը , պու կիպի ղամնազըզլար պիր բահի-
պին սըֆաթը բուհանիյէսինէ եագըշմազ . պա խուսուս քի
բահիպ թէոթիմ վագիֆէի մուգատտէսէսինտէ զէրրէ գա-
տար գուսուր իթմէք իսթէմէզ իտի . շու գատար վար քի ,
էօլէճէյի սըրատա իշի մէսլէքտաշլարընտան պիրիսինէ աշմըշ
տըր . իշթէ պուրասընը անլայաճազըմ :

Կրէլիշ . - Պուրասընը անլայաճազ օլուրսանըզ , պիզէ
սէօյլէյէճէք միսինիզ :

Բահիպ . - (Խալիսանէ պիր շէհրէ իլէ .) էվվէթ . էկէր
իշին իշինտէ խրիսթիյանըզ շանընա վէ նամուսու հայսիյէթէ
խալէլ վէրէճէք պիր շէյ պուլունմագսա , սէօյլէյէճէյիմ :

Բահիպին պու սէօզիլ իւզէրինէ Կրէլիշ էմին օլարագ ա-
յաղա գալգտը վէ միւմալիլէյի թաագիմքեարանէ պիր սու-
րէթտէ սէլամլատըգտան սօնրա , օրատան մուֆարագաթա
հազըրլանտը : օղլէն իսէ գալպի բիւրհէյէճան օլտըզը հալ-
տէ , Կրէլիշին հարէքէթինէ իմթիսալ իյլէտի :

Լաքին Կրէլիշ սըրթընը անլէրէ շէվիրմիշ օլտըզը հալտէ
օտանըն գաբուսընա տօղրու կիթտիլի սըրատա , քէնտիսի բա-
հիպ Սիրիս իլէ սէրիէն պիր նազար թէաթի իյլէտի վէ հէյէ-
ճանը պիր սէտա իլէ .

— Բէճա իտէրիմ , բահիպ էֆէնտի , չալըշընըզ քի զէվ-
ճէմին էլինտէն չօճուզը ալմասընլար . . . զիրա զէվճէմ անը
բուհը կիպի սէվմէքտէ օլտըզընտան , էկէր անտէն այրըլա-
ճագ օլուրսա , քէտէրինտէն էօլէճէյինէ էմին իմ . - տէտի :

Պու սէօզ իւզէրինէ բահիպին կէօզլէրինտէ իքի գաթրէ
եաշ բէյտա օլարագ .

— Միւսթէրիհ օլուն , օղլում , պէն պու իշին պիր իզինի
պուլաճագ օլուրսամ , էվվէլա սիզ խապէր ալաճագսընըզ . -
ճէվապընը վէրտի :



6

ՄԱՐԻՆԻՆ ԻՖԱՏԱԹԸ

Բարիստէ թահգիգաթը մուգթաղիյէնին իճրասը էլան տէվամ իտիլիօր ըտը :

Ջապըթա միւտիրինն էօթէն Կրէլիշ հագգընտա դայէթ պէօյիւք պիր էմնիյէթի պուլընտըղընտան , Գարմէլ թարիգաթը մանասթըրընըն ըէիսի ըահիպ Սիրիսին վէրէճէյի մալիւմաթա պէքլէյէճէք ետրտէ , Կրէլիշի եէնիտէն Պանեէր-տը -Պիկորա , Գարմէլ թարիգաթընա մէնսուպ օլան խանէյէ կէօնտէրմիշ իտի :

Լաքին Կրէլիշ՝ մէղքիւր խանէտէ ըահիպ Սիրիս կիպի զէքի վէ թէվէճճիւհքեար պիր ատէմէ թէսատիւֆ իթմէտի :

Փիլ հագըգա քէնտիսինէ հիւանիւ գապուլիյէթ կէօսթէրիւտի վէ քէմալը նէղաքէթլէ ճէվապլար վէրիւտի . Լաքին սօրտըղը սիւալլէրէ գարշը սիւքիւթ իթմէյէ մէճպուրիյէթ պուլընտըղընտան , պու նէղաքէթ ըէք սօղուգ պիր թարգտա վուգու պուլտու : Նիհայէթ ալտըղը մալիւմաթ շունտան իպարէթ գալտը :

Բահիպ թէնթիմ վէֆաթ իթմիշ իտի . Լաքին մէճհուլէ գատընը թանըմըշ օլուպ օլմատըղը նամալիւմ իտի . ըահիպ թէնթիմ հասպ էլ վաղիֆէ պէօյլէ պիր գատընա էյիլիք իթմիշ օլապիլիւր իտի . Լաքին ֆէնա պիր իշէ իշթիրաք իթմիշ օլմասը հիշ պիր վագթ գապիլ տէյիլ իտի : Բահիպ թէնթիմին տօսթը վէ մահրէմի էսրարը պուլլունուպ պուլլունմատըղը խուսուսընա կէլինճէ , մանասթըր տէնիլէն մահալտէ խուսուսի տօսթըղար պուլլունմապ իտի :

Իշթէ պիշարէ Կրէլիշ պունտան պաշգա պիր մալիւմաթ ալամատը . հաթթա ֆիքրինի թէնվիր իտէճէք հիշ պիր հալ տախի կէօրէմէտի :

Մարսէլ Պարրէր մէճհուլէ գատընա թէմամըլա միւշապիհ պիր թասվիր եարմըշ օլտըղընտան , Կրէլիշ անը էվվէլա Պանեէր-տը-Պիկորտաքի ըահիպլէրէ վէ սօնրա տա Աթէնէ ազիմէթլէ ըահիպ Սիրիսէ վէ սաիրէյէ կէօսթէրտի . Լաքին հիշ քիմնէ քէնտի էֆքեարընը թէնվիր իտէճէք պիր մալիւմաթ վէրէմէտի :

Ա՛հ , էկէր Բօղլէն՝ արապա իլէ Գասթէլնօ ա՛Սղանտան կէլտիքլէրի սապահ , պիր լանտօ արապասընա ըաքիպ օլտըղը հալտէ Պուգըրի քէօրիւսիւնտէն կէշմիշ օլան գատընըն եանսղըն ագշամըսընտաքի մէճհուլէ գատըն օլտըղընը սէօյլէմիշ օլսայրտը , Կրէլիշ թէհարրիյաթը վագըասընը եալընըղ օրայա հասը իտէր վէ Մարսէլ Պարրէրին եարմըշ օլտըղը թասվիր սայէսինտէ , անըն իղինի պէլքի տէ պուլլուր ըտը :

Լաքին Բօղլէն՝ Կրէլիշին թէհարրիյաթ վէ թէտգիգաթընտան պիր նէթիճէ հասըլ օլմասընը իսթէմէղ իտի . չունքի Լօր քիւշիւք Մարիյի պիր մուհապպէթի ֆէվգ էլ ատէ իլէ սէվտիյի կիպի , քէնտիսի տէ՝ իճատ իթմիշ օլտըղը մաքինայը եարտըրմագ խուսուսընտա Մարինին համիսի օլան շախսը մէճհուլա կիւվէնմէքտէ օլտըղընտան , շայէտ Կրէլիշին թէհարրիյաթընտան պիր նէթիճէ հասըլ օլուրսա , չօճուգ էլտէն կիտէր վէ քէնտիլէրինին իւմիտլէրի տէ քեամիլէն պերհավա օլուր տէյի գօրգըյօր ըտը :

Մամաֆիհ կէրէք Լօրըն մուհապպէթի վէ կէրէք Բօղլէնին մէնֆաաթը իշիւն պաշգա պիր թէհիքէ տահա վար ըտը քի , օ տա՝ քիւշիւք Մարինին խասթալըգտան գուրթուլարագ հէր շէյի հիւքիւմէթէ խապէր վէրմէսի իհթիմալի իտի :

Փիլ հագըգա պու զէքի չօճուղըն աղղընտան ալընան պիր քէլիմէ՝ ճանինին իղինի պուլլմաղա վասըթա օլմամաղ մը իտի :

Ջապըթա միւտիրի հէր նէ գատար սապըրսըղըղա չօճուղըն սէօղ սէօյլէյէճէք հալէ կէլմէսինէ ինթիղար իթմէքտէ իտի իսէ տէ , պու արղուսընա նաիլ օլամայաճագ կիպի տէ իտի իսէ տէ , զիրա չօճուգ էվվէլի էմրտէ դայէթ թէհարրիւնիւյօր ըտը . զիրա չօճուգ էվվէլի էմրտէ դայէթ թէհարրիւնիւյօր պիր հիւմմայա տիւշար օլմուշ օլտըղընտան , էտնա պիր լիքի պիր հիւմմայա տիւշար օլմուշ օլտըղընտան , էտնա պիր հէյէճան՝ հէլաքընա սէպէպ օլապիլիւր իտի : Սօնրատան պու

հիւմմա եավաշ եավաշ միւնտէֆի օլմուշ իսէ տէ , սինիր հարէքէթի թէէսիրիլէ պազը զարիպ հալլէր զուհուրա կէլմէյէ պաշլամըշ ըտը :

Պիշարէ չօճուգ մաթպախըն մանղալընտաքի աթէշի վէ եախօտ լամպատաքի ըշըղը կէօրիւնճէ , հէման պայըլըր ըտը : Քէզալիք գաբու պիրտէն պիրէ գաբանընճա , ատէթին խարիճինտէ պիր բաթըրտը հասըլ օլունճա վէ պախուսուս էճնէպի պիր քիմսէ կէօրիւնճէ , եինէ այնը հալէ տիւշար օլուր ըտը :

Փագաթ Լօրը վալիտէսի կիպի սէվէր իտի : Պիշարէ Գլէմանսը տէրխաթըր իտէրէք , չօգ տէֆալար աղլար ըտը . լաքին բէք տէ օ գատար հէյէճան էսէրի կէօսթէրմէզ իտի :

Հաթթա պիր կիւն Բօզլէն վալիտէ Փուլոն հագգընտաքէնտիսինէ պահա իտինճէ , չօճուգ .

— Էվվէթ , բէք լութֆքեար պիր գատըն ըտը , լաքին պէնիմ վալիտէմ տէյիլ իտի . - տէտի :

Բօզլէն պու սէօղիւ իշիտինճէ , շաշըն շաշըն չօճուղըն եիւզիւնէ պագարագ .

— Պունը նէրէտէն պիլիյօրսըն , գըզըմ . - տէյի սօրտու : Չօճուղըն կիւզէլ մաի կէօղլէրի պիրտէն պիրէ եաշարտը , վէ ալչագ պիր սէտա իլէ .

— Պիլիբիմ , պէնիմ վալիտէմ տախի էօլմիւշ տիւր , լաքին վալիտէ Գլէմանս պէնիմ վալիտէմ տէյիլ իտի . - ճէվապընը վէրտի :

Լօր չօճուղըն եիւզիւնտէ բէյտա օլան սօլղունըղը կէօրիւնճէ գօրգարագ , սիւքիւթ իթմէսինի Բօզլէնէ պիր իշարէթլէ անլաթտը :

Պունըն իւզէրինէ Մարի թիթրէյէ թիթրէյէ այաղա գալգտը վէ իքի գօլունը Լօրըն պօյնընա տօլայարագ .

— Շիմտի պէնիմ վալիտէմ սէն սին . . . սէնի սէվէրիմ . . . վալիտէճիյիմ . . . սէնի սէվէրիմ . . . լաքին պէնի եանընտա սագլա . - տէտի :

Պատէհու թիթրէյէրէք վէ քէնտիսինի զայպ իտէճէք տէրէճէտէ տիւշարը տէհշէթ օլարագ , կիւզէլ պաշընը մանէվի

վալիտէսինին օմուղընա տայաթտը վէ եիւզիւ պալ մօմու կիպի պէմ պէյաղ օլտու :

Լօր իսէ անը աղուշը մուհապպէթինէ ալարագ , կէօղլէրինտէն սէլլէր կիպի եաշ ագմագտա օլտըղը հալտէ , հէյէճանը ազիմ իլէ .

— Ահ , էկէր սէնի պէնտէն ալաճագ օլուրլարսա , գապահաթ պէնտէ օլմայաճագ տըր . - տէմէքտէ իտի :

Օ կիւնտէն իթիպարէն Լօր՝ չօճուգ հագգընտաքի իհէթիմամ վէ իհէթիյաթընը պիր գաթ տահա արթըրտը . անըն եանընտան հիշ այրըլմաղ , քէնտիսինի հէր տիւրլիւ մուհապպէթ սէօղլէրիլէ թալթիֆ իտէր վէ տարպէի էճէլէ գարշը անը շէֆագաթ մատէրանէսիլլէ միւտաֆաա իթմէյէ շալըշըր ըտը :

Մէրգումէ՝ Մարինին վէլատէթի հագգընտա հիւքիւմէթին պազը էմարէլէր պուլապիլէճէյինի տիւշիւնտիւքճէ եիւեիւրէյի էզիլի իտի . գաբուճը մատամ Շարլըն օտասընա կէլմիշ օլան շախսը մէճհուլըն՝ կէճնտէրտիլի մէքթուպտա , չօճուղըն պիր էօլիւմ թէհիլիքէսինտէ պուլընտըղընը պէյան իթտիքտէն սօնրա , նագլը մէքեան իթմէլէրի լիւզումընը տա իխթար իթմիշ օլտըղընը ունութմամըշ իտի . լաքին պունըն իմքեանը օլմատըղընը կէօրմէքտէ իտի . զիրա բօլիս հէր ան պիր մալիւմաթ ալմաղա լիւզում կէօրէճէյինտէն , եինէ նէրէտէ օլտըզլարը զահիրէ չըգաճագ իտի :

Լօր հէյէճան վէ էնտիշէսինտէն կէճէլէրի ույումաղ ըտը : Պիշարէ գատըն՝ Մարինին տիւշմէնի օլտըղընը հըսս իթտիլի պու մէճհուլէ գատընըն խանէ ճիվարլարընտա պուլունուպ պուլունմատըղընը անլամագ իւզրէ հէր ագչամ Բօզլէնի խանէ ճիվարլարընա կէճնտէրիլ իտի :

Կիւնտիւզլէրի իսէ , պիր թագըմ պէհանէլէր պուլարագ պէլքի եիրմի տէֆա աշաղը էնէր վէ եիւրէյի թըքթըք վուրմագտա օլտըղը հալտէ հէր թարաֆա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա , եինէ տիվանէ կիպի եօգարը չըգար վէ Մարիլի Մօրիս իլէ պէրապէր կէօրիւնճէ , եիւրէյի րահաթ օլուր ըտը :

Մօրիս իսէ պու եէնի հէմիլիքէսինի ֆէվզ էլ ատէ սէվ-

տիյինտէն , վալիտէսինին անա կէօսթերտիյի մուհապպէթտէն գըսգանաճագ եհրտէ , սիննինին ֆէվզինտէ պիր զէքեալէթ- լէ վալիտէսինէ մուալէնէթ իտէր վէ պին տիւրիւ օյունլար վէ մասալլար իճատ իտէրէք , չօճուղը էյլէնտիրմէյէ չալըշըր րտը :

Ֆիլհազըգա չօճուղըն նէօպէթի ազար ազար միւնտէֆի օլտու . սօլղուն չէհրէսի եաւաչ եաւաչ տօլմաղա պաշլատըղը կիպի , գըրմըղը պիր գան տախի օ վագթա գատար պէյազ կիւլ րէնկինտէ օլան եանագլարընը պօյատը :

Նիհայէթ պիր կիւն չօճուգ՝ Լօր իլէ օտատա եալընըղ պուլունտըղընը կէօրէրէք , եանընա կիթտի վէ պիր զէման- տան պէրի բէք տիւչիւնճէլի կէօրիւնտիւլիւնտէն .

— Վալիտէճիյիմ , բէտէրիմին էվվէլքի կիւն սանա սէօյ- լէտիյի սէօղլէրի իչիթտիմ , պիր գաչ կիւնէ գատար իսթիճ- վապ իտիլէճէք հալտէ օլուպ օլմայաճաղըմը միւսթէնթիգ քէնտիսինէ սօրմուչ , տէյիլմի . - տէտի :

Լօր պու սէօղլէրի իչիտինճէ , պիրտէն պիրէ սարսըլտը : Չօճուգ պու սէօղլէրի սիննինին ֆէվզինտէ պիր զէքեալէթլէ սէօյլէմիչ իտի :

Մարի՝ Լօրըն սիւքիւթիւնիւ կէօրիւնճէ , սէօղիւնիւ տէ- վամ իլէ .

— Միւսթէնթիգ նիչիւն պէնի իսթիճվապ իտէճէք . - տէյի սօրտու :

Կէնճ գատըն պիր միւտտէթ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , նիհայէթ գարարը գաթիսինի վէրէրէք .

— Պէնի տինլէ , գըզըմ , սէնտէն հիչ պիր չէյ սագլա- մագ իսթէմէմ , լաքին սէօղլէրիմի պիր էյիճէ անլամաղա չա- լըլ . - տէտի :

Չօճուղըն հէնուզ սօլղուն օլան տուտագլարընտա լաթիֆ պիր թէպէսսիւմ կէօրիւնտիւ քի « Սէն միւսթէրիճ օլ , վա- լիտէճիյիմ » սէօղլէրիլէ թէրճէմէ օլունապիլի իտի :

Լօր չօճուղըն զէքեալէթիւնտէն էմին օլարագ , սէօղիւնիւ աէամ իլէ .

— Պիչարէ վալիտէ Գլէմանս պիր պասիթթիսիլիք վէ

եախօտ պիր գազա սէմէրէսի օլարագ զուհուրա կէլէն ա- թէշտէ եանըպ վէֆաթ իթտի . - տէտի :

Մարի պու սէօղ իւզէրինէ եէնիտէն սօլարագ թիթրէ- մէյէ պաշլատը , Լօր պու հալի կէօրիւնճէ , քէնտիսի տէ թիթրէյէրէք .

— Ֆէնալըգ տույույօրսըն , գըզըմ , պու շէյլէրտէն պահս իթմէնին հէնուզ վագթը տէյիլ տիր , շիմտի պու իչի գաբա- յալըմ , պաշգա վագթ անտէն պահս իտէրիգ . - տէտի :

Մարի . - Խա՛յր , վալիտէճիյիմ , պու խաթըրէ պէնիմ իւ- զէրիմտէ տախմա այնը թէէսիրի հասըլ իտէճէք տիր . լաքին պու տա կէչէր , պու շէյլէրտէն շիմտի պահս իթմէք լազըմ տըր . եօգսա , միւսթէնթիգէ նէ՝ ճէվապ վէրէճէյիմի նա՛սըլ անլայապիլիլիմ :

Լօր տիվանէ կիպի չօճուղը տէրագուչ իտէրէք վէ եանագ- լարընը պուսէլէրիլէ գաբլայարագ .

— Ա՛հ , սէվկիլի՛ եավրուճըգ , ֆիքրիմի նա՛սըլ տա էյի անլայօրսըն . - տէտի :

Մարի . - Էվվէթ , վալիտէճիյիմ , զիրա սէնտէն ասլա այրըլմագ իսթէմէմ :

— Էօյլէ իտէ պիլտիլին շէյլէրի պանա նագլ էթ , սօնրա- տան միւսթէնթիգէ նէ սէօյլէյէճէյիլի պէն սանա սէօյլէրիմ :

— Բէք էյի , վալիտէճիյիմ , իչթէ պիլտիլիմ շէյլէր շուն- տան իպարէթ տիր . եանըն ազշամըսը , վալիտէ Գլէմանս պէնի հէր վագթքի կիպի սաաթ տօգուզտա եաթըրմըլ վէ եաթագ օտասընըն գաբուսընը տա աչըգ պըրագմըլ րտը : Եաթագ օտասը քիւչիւք եէմէք օտասընըն արգասընտա , հավ- լի իւզէրինտէ օլտըղընը պիլիլիլի :

— Էվվէթ , գըզըմ , սօգաղա նագըր օլան պինանըն զէ- մին գաթը իւչ գըսմա պէօլիւնմիւլ իտի . էվվէլա սօգագ իւ- զէրինտէ տիւքքեան , օրթատա եէմէք օտասը վէ արգատա , հավլի իւզէրինտէ տէ եաթագ օտասը վագը րտը :

— Իչթէ նէ՛ գատար վագթտան պէրի ույուտըղըմը պիլմէմ , պիրտէն պիրէ շիտտէթլի պիր միւճատէլէ իչիտէրէք ույանտըմ . գուլագ վէրիպ տինլէտիմ . լաքին թանըմատըղըմ

պիր գատընըն հեմ էօֆքելի վէ հեմ թաթըր սէտասընը ի- շիթտիյիմտէն , եավաչ եավաչ այաղա գալգտըմ : Գատըն՝ վալիտէ Գլէմանսա « Սիղէ վերտիյիմ չօճուղը իյատէ իտէճէք- սինիզ , օ չօճուգ պէնիմ տիր » տէմէքտէ իտի . վալիտէ Գլէ- մանս իսէ « Խա՛յր , չօճուգ սիղին տէյիլ տիր , ծնուն ասըլ վա- լիտէսի էօլմիւշ տիւր , ըահիպ Թէոթիմ պունը պանա սէօյլէ- տի , չօճուղը սիղէ վերմէյէճէյիմ , քէնտիսինէ ֆէնալըգ իտէ- ճէքսինիզ » ճէվապընը վէրտի : Պունըն իւզէրինէ գատըն իլէ վալիտէ Գլէմանս արասընտա աթիտէքի սէօզլէր ճէրէյան իթտի .

« — Սիղ իսթէտիյինիզ գատար մուխալէֆէթ իտինիզ , պէն չօճուղը ալաճաղըմ :

« — Հատտինիզ վար ըսա , ալընըզ պագալըմ :

« — Ալա՛մազ մըյըմ :

« — Խա՛յր :

« — Նէտէ՛ն :

« — Զիրա պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունաճագ օ- լուրսանըզ , սիղի էլէ վէրէճէյիմ :

« — Քիմէ՞ , բօյիսէ՞ մի :

« — Հէմ բօյիսէ , հէմտէ տահա պաչգա քիմսէլէրէ :

« Պու սէօզլէրի իշիտինճէ , գօրգուճտան թիր թիր թիթ- րէյէրէք , ճամ գաբունըն բէրտէսինի ուսուլ իլէ գալտըր- տըմ վէ սէնտէն տահա ուզուն , էսմէր , սօլղուն չէհրէլի վէ գարա կէօզլիւ պիր գատըն կէօրտիւմ : Վալիտէ Գլէմանս վէ պու գատըն պիր մասա էօնիւնտէ օթուրմըլար ըտը . մասա իւզէրինտէ տէ պիր թագըմ պօշ շիշէլէր պուլունըյօր ըտը . գատըն պիրտէն պիրէ « Սուսատըմ » տէտի : Վալիտէ Գլէմանս տախի շիշէլէրտէն պիրիսինի ալարագ այաղա գալգտըգտա , գատըն « Խա՛յր , շարապ իսթէմէմ , շարապտան իյրէնիյօրըմ » տէտի :

« — Մէմլէքէթիմիզին պէյաղ շարապընտան իսթէմէ՞զ միսինիզ , եա պիր աղ էվվէլ պէյէնիյօր ըտընըզ :

« — Էվվէթ , ֆագաթ պու շարապ հարարէթիմի սէօն- տիւրմէյօր :

« — Եա նէ՞ իսթէրսինիզ :

« — Բոնճ իսթէրիմ :

« Վալիտէ Գլէմանս օճաղըն եանընտա պուլունան պիր տօլապը աչտը վէ իչինտէն պիր շիշէ ըագը իլէ շէքէրտանը , բոնճ քեասէսինի վէ պիր տէ լիմոն ալտըգտան սօնրա , կէթի- ըիպ մասանըն իւզէրինէ գօյտու :

« Գատըն բոնճը քէնտի էլիյլէ թէրթիպ իտէրէք .

« — Պիր գատէհ տէ սիղ իչմէ՞զ միսինիզ . - տէյի սօր- տու :

« Վալիտէ Գլէմանս . - Խա՛յր :

« — Նիչի՛ն :

« — Զիրա պէյաղ շարապ իչտիքտէն սօնրա , արթըգ պաչգա շէյէ իշիթիհամ գալմազ :

« — Ազաճըգ լիմոն գօյաճագ օլուրսամ :

« — Պօզուլուրում :

« — Խա՛յր , հիչ պիր շէյ օլմայաճաղընըզ սիղի թէէ- մին իտէրիմ :

« Պիչարէ վալիտէ Փուլոն նիհայէթ մուվաֆագաթ կէօս- թէրտի . զիրա տիւնեատա պիր գուսուրը վար ըսա , օ տա սէրխօշըղը իտի : »

Լօր . - Էվվէթ , գըզըմ , պիչարէ՛ գատըն . . . պունըն մալի քէնտիսինէ չօղա օթուրտու :

Մարի . - Էվվէթ , վալիտէճիյիմ :

Լօր . - Գատըն քէնտիսինի սէրխօշ իթտի , տէյի՛լ մի , գըզըմ :

Մարի . - Էվվէթ , անըն բոնճընը հազըրլատըգտան սօն- ըա , իչինէ իքի բարմագ ըագը գօյտու . պատէհու պիր տա- հա , պիր տահա , տէր իքէն , իշ ուզանտը . . . պիր շարեք սօնրա պիւթիւն շիշէ պիթմիշ իտի . օ զէման վալիտէ Գլէմանս մասանըն իւզէրինէ եըգըլտը վէ խըր խըր խըրլամաղա պաչ- լատը :

« Պունըն իւզէրինէ պէն եինէ թիթրէմէյէ պաչլատըմ վէ իսթէմէյէրէք պիր սէս չըգարտըմ : Պատէհու հավլի գաբու- սընը աչըպ օրատան գաչմագ իսթէտիմ . Լաքին եէրիմտէն գը-

մըլտայամայօր ըտըմ. զանն իտէրսին քի եերէ մըլտանմըշ գալմըշ ըտըմ: »

Լօր. - Պիչարէ՛ չօճուգ . . . սօնրա նէ՞ վագը օլտու :

Մարի. - Ձըգարտըղըմ սէս իւզէրինէ , գատըն էթրա-
ֆընա պագընտը . լաքին հիչ քիմսէյի կէօրէմէտիյինտէն ,
մասա իւզէրինտէքի լամպայը ալտը վէ օտայա կիրտի : Լաքին
պէնի եալըն այագ վէ չըր չըպլագ ճամ գաբունըն էօնիւնտէ
կէօրիւնճէ , չէհրէսի տէհչէթլի պիր թավր ալարագ . « Ա՛հ ,
քիւչիւք եըլան , պիզի տինլէյօր ըտըն հա՛ . . . նէ՞ վագթտան
պէրի օրատա իտին » տէյի հայգըրտը :

« Կէօղէրինտէ էօյլէ պիր բարըլթը կէօրիւլիւյօր ըտը քի,
գօրգուճ պիր գաթ տահա արթտը , վէ պէնի էօլտիւրէճէ-
յինէ գանի օլարագ , էօնիւնտէ տիզ չէօքտիւճ վէ էլլէրիմի
նիյագքեարանէ քէնտիտինէ ուզաթարագ .

« — Օ՛հ , մատամ . . . մատամ . . . պէնի էօլտիւրմէ-
յինիգ . . . Ալլահ աչգընա՛ օլտուն . . . պէնի էօլտիւրմէյի-
նիգ . - տէյի պաղըրտըմ :

« Գատըն իսէ հիչ ֆիւթուրընը պօզմայարագ վէ պանա
տօղըու պիր ատըմ աթարագ .

« — Էվվէթ , սէնի էօլտիւրմէյիմ քի , կէօրտիւլիւն վէ
իչիթտիյին շէյլէրի հեր քէսէ կիտիպ նագլ իտէսին , տէյի՛լ
մի . - տէտիքտէ .

« — Հիչ պիր շէյ տէմէմ , մատամ , եէմին իտէրիմ քի
հիչ պիր շէյ տէմէմ . - տէտիմ :

« Լաքին գատըն պու սէօղէրիմէ գուլագ վերմէյէրէք ,
պէնի թութտու վէ այագլարըմը , էլլէրիմի սըգը սըգըյա
պաղլամաղա պաչլատը . քէնաի քէնտինէ տէ .

« — Տիւքքեանը թութուչտըրտըղըմ կիպի , հեր շէյ
պիթէր . պու սերխօշ գատըն քէնտի տիւքքեանընը քէնտիսի
եագմըշ զանն իտէճէքլէր տիր . պու սուրէթլէ իքիսինտէն
տէ եագայը գուրթարմըշ օլուրըմ . - տէմէքտէ իտի :

« Պէնի պաղլայըպ պիթիւրտիքտէն սօնրա , եաթագ իւզէ-
րինէ աթտը վէ էլինտէքի լամպանըն շիչէսինի գալտըրարագ ,
ճամ գաբունըն բէրտէլէրինի թութուչտըրմաղա պաչլատը .

օնտան սօնրա նէ՛ վուգու պուլտըղընը պիլմէմ . քէնտիմի պիւս
պիւթիւն ղայպ իթտիմ : »

Լօր . - Եա՛ Րապպի . . . Եա՛ Րապպի . . . պու նէ՛ տէհ-
չէթլի շէյ . . . պու գատընը թէքրար կէօրտէն , թանըր մը-
սըն :

Մարի . - (Թիթրէյէրէք .) Էվվէթ , թանըրըմ :

— Վալիտէ Գլէմանս անըն իսմինի հիչ սէօյլէմէտի մի :

— Խա՛յր :

Լօր . - (Տիւչիւնէրէք .) Սէնի իսթիճվապ իտէճէք օլան
միւսթէնթիգէ պու շէյլէրի սէօյլէմէյէճէքսին :

— Օ հալտէ նէ՛ սէօյլէյէճէյիմ :

— Ույումըշ օլտըղընը վէ հիչ պիր շէյ կէօրէմէտիյինի
սէօյլէրսին :

— Բէք էյի , վալիտէճիյիմ :

— Սէնի նա՛օրլ պաղլատըղընը սօրունճա , նէ՛ ճէվապ
վէրէճէքսին :

— Պիլմէմ :

— Ույգունտա պունը հիչ տույմամըշ օլտըղընը սէօյլէրսին :

— Պաշ իւսթիւնէ , վալիտէճիյիմ :

— Եանըլմազսըն ա՛ :

— Միւսթէրիհ օլ :

Լօր . - (Եէնիտէն պիր էնտիչէյէ տիւչար օլարագ .) Գը-
լէմանս մուլոն պու գատընըն իսմինի հիչ եատ իթմէմիչ օլտը-
ղընա էմին մի սին :

Մարի . - Էվվէթ , էմին իմ :

— Մէմլէքէթլէրինտէն հիչ պահա իթմէտիլէր մի :

— Խա՛յր :

— Էյի տիւչիւն , Գասթէլուտան , Աթէնտէն , Գոնտոմտան
հիչ պահա իթմէտիլէր մի :

— Խա՛յր , հիչ պիրիսինտէն պահա իթմէտիլէր :

— Էյի տիւչիւն տէյօրըմ :

— Բէք էյի իսթըրըմտա տըր , վալիտէճիյիմ պունլար-
տան հիչ պահա իթմէտիլէր , եալընըղ սանա նագլ իթտիյիմ
շէյլէր իւզէրինէ գօնուչտըլար :

— Լաքին վախտէ Գլէմանս սէնին ասըլ վախտէնին էօլ-
միւշ օլտըղընը պէյան իթտիյինտէ, գատըն նէ՞ ճէվապ
վէրտի:

— Վիզ իսթէտիյինիզ գատար մուխալէֆէթ իտինիզ,
պէն չօճուղը ալաճաղըմ՝ սէօղլէրինտէն պաշգա պիր ճէվապ
վէրմէտի:

— Իչկիյի իչտիքլէրի վագթ, նէ՞ իւզէրինէ գօնուշըյօրլար
ըտը:

— Վախտէ Գլէմանսըն էֆըբարը կիթ կիտէ գարըշըյօր
վէ տիլի տէ աղըրլաշըյօր ըտը. սէրխօշըղը զէմանընտա նէ՞
եաբտըղընը պիլիւսին, բէք չօգ տէֆալար պու հալինի կէօր-
միւշսիւն տիւր:

— Էվվէթ, Լաքին պաղը ատէմլէր վար տըր քի սէրխօշ-
ըղլարընտա գօնուշըլար:

— Օ հէր ատէմ հագգընա տէյիլ տիր. . . վախտէ Գլէ-
մանս սէրխօշըղընտա հիչ պիր սէօղ սէօյլէմէզ իտի:

— Տօղրու տըր, մատամ քի հիչ պիր շէյ պիլմէյօրսըն,
նէ՞ հիւքիւմէթէ վէ նէ՞ տէ էօլէն գատընա քէօթիւլիւք իթ-
միշ օլմայաճագսըն. սէնին կէօրտիւլիւն շէյլէր՝ տիւքքեանը
աթէշէ վէրէն օ գատըն օլտըղը հագգընտա գանաաթ հասըլ
իթտիրէճէք տիր, հալ պու քի զաթէն շիմտիյէ գատար պու
գանաաթ հասըլ օլմուշ տըր: Խա՛յր, գըղըմ, խա՛յր, հիչ պիր
շէյ սէօյլէմէմէլիսին քի, միւմքին օլտըղը գատար չաբուգ
պու իշ գաբանսըն պիթսին:

— Բէք էյի, վախտէճիյիմ:

— Լաքին միւսթէնթիգ սէնին զիհնինի շաշըրթմագ իչիւն
տիւրլիւ տիւրլիւ սիւալլէր սօրաճագ տըր, խապէրին վա՛ր մը:

— Միւսթէրիհ օլ, վախտէճիյիմ, աղըրմտան զիյատէ
պիր սէօղ գաշըրմայաճաղըմ, չունքի պու սուրէթլէ սիզտէն
այըրլմագ իհթիմալի պէրթարաֆ օլաճագ տըր:

Լօր չօճուղըն զէքեավէթի թապիլիյէսինտէն միւթէհայեիր
օլարագ, անը եէնիտէն տէրաղուշ իթտի վէ պիր միւտտէթ-
ճիք պուսէ շագըրտընտան պաշգա պիր սէս իչիտիլմէտի:

Օ կիւնիւ Բօզլէն՝ Մարիյի իսթիճվապա մէմուր օլան միւս.

թէնթիգին օտասընա կիթտի վէ չօճուղըն նէօպէթի կէչմիշ օլ-
տըղընտան, եանղըն վագըասընտան մանէվի վախտէսինէ
պահս իթմիշ օլտըղընը խապէր վէրինճէ, միւսթէնթիգ:

— Եանղըն հագգընտա նէ՞ մալիւմաթը վար. - տէյի
սօրտու:

Բօզլէն. - Հիչ պիր մալիւմաթը եօգ տըր, միւսթէնթիգ
էֆէնտի, հիչ պիր շէյ տէրխաթըր իտէմէյօր:

— Խասթալըգ գուվվէի հաֆըգասընը ալթիւսթ իթմիշ
տիր. պիր միւտտէթ սօնրա պու շէյլէրի քեամիլէն տէրխա-
թըր իտէճէք տիր:

— Խա՛յր, միւսթէնթիգ էֆէնտի, խասթալըղը պիւս
պիւթիւն կէչմիշ տիր. Գլէմանս ֆուլընըն հէր վագթքի կիպի
քէնտիսինի սաաթ տօգուզտա եաթըրմըշ օլտըղընը վէ տիւք-
քեանըն իչէրիսինի գաբլայան տիւմանտան պօղուլմագ տէրէ-
ճէսինէ կէլտիյի սըրատա ույանմըշ օլտըղընը խապէր վէրիյօր:

— Մէճհուլէ գատընը կէ՛օրմէմիշ մի:

— Խա՛յր, կէօրմէմիշ:

— Էլլէրինի, այագլարընը պաղլատըղլարը զէման, ույ-
գուտան ույա՛նմամըշ մը:

— Խա՛յր, հիչ պիր շէյ տույմամըշ:

Բօզլէն պու սէօղլէրի սէօյլէտիյի զէման, եիւզիւնտէ սա-
տագաթ վէ իսթիգամէթ ալաիմի կէօրիւլիւյօր ըտը. զիրա
Լօր՝ Մարինին սէօյլէտիյի մահրէմանէ սէօղլէրտէն քէնտիսինէ
հիչ պահս իթմէմիշ իտի:

Միւսթէնթիգ պիր միւտտէթ ճիք տիւչիւնտիւքտէն սօնրա.

— Բէք էյի, պու կիւն չօճուղը կէօրմէլիյիմ, պուրայա
կէլէպիլիւր մի:

Բօզլէն. - Արապա իլէ օլուրսա, կէլէպիլիւր զանն իտէ-
րիմ:

— Բէք էյի, թամ սաաթ իքիտէ անը պուրայա կէթի-
րինիզ:

Բօզլէն « Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ՝ տէտիքտէն սօնրա,
տօս տօղրու էվէ կիթտի վէ միւսթէնթիգին չօճուղը կէօրմէք
իսթէտիյինի զէվճէսինէ պէյան իլլէտի:

Լօր՝ չօճուղա էվվելքի թէնպիհնէրինի թէքրարլատրգ-
տան սօնրա , Բօզլէն թարաֆրնտան կէթիբիլէն արապայա
րաքիպէն , իբիսի պիբիքտէ միւսթէնթիգին օտասընա աղի-
մէթ իթտիլէր :

Էքսէրիյա վուգու պուլտրղը իւզրէ , խարիճտէքի հաւա
չօճուղա տօգունաճագ եհրտէ , պիլաքս ֆէվգ էլ ատէ գուվ-
վէթլէնտիրմիշ իտի :

Միւսթէնթիգ քէնտիսինի խուսուսի պիր օտայա կէօ-
թիւրէրէք , պիր թագըմ թալթիֆքեարանէ սէօզլէր իլէ քէն-
տիսինի իսթիճվապ իլլէտի . Լաքին չօճուղ Լօրըն թէնպիհն իթ-
միշ օլտրղը սէօզլէրտէն զիյատէ պիր շէյ սէօլլէմէտիլինտէն ,
չար նաչար անը սալը վէրմէյէ մէճպուր օլտու :

Կէրէք միւսթիլէյին վէ կէրէք զապըթա միւտիրինին
իճրա իթտիքլէրի թէչէպպիւսաթը սաիրէ տախի հիշ պիր սէ-
մէրէ հասըլ իթմէտի :

Մարսէլ Պարրէրին խանէ հավլիսինտէ պուլմըշ օլտրղը
քիւչիւք ալթուն քէսէսի Բէ սօգաղընտաքի պէօյիւք միւճէվ-
հէրճիլէրտէն պիրի թարաֆրնտան թանըլտը վէ պու քէսէնին՝
տէնիզ պանեօսը մէվսիմինտէ մաղաղանըն Պիարիցտէ աչտրղը
քիւչիւք շուպէտէ սաթըլմըշ օլտրղը խապէր ալընտը . Լաքին
քիմէ՝ սաթըլմըշ օլտրղը մէճհուլ գալտը . զիրա միւֆրէտաթ
տէֆթէրինտէ հիշ պիր իսմ պուլունմայօր ըտը :

Շուպէ մէմուրը օ մէվսիմտէ պէլքի իբի պին տանէ պու
պիչիմտէ քէսէ սաթմըշ ըտը . կէչիճի միւշթէրիլէրին շէհրէլէ-
րինի այրը այրը տէրթաթըր իթմէսի գապիլ մի իտի :

Տիկէր ճիհէթտէն , Բարիստէ գօնագլարը օլան վէ Օրլէ-
ան տէմիր եօլու վասըթասըյլա Ֆրանսանըն ճէնուպի մէմլէ-
քէթլէրինէ կիթմէք իւզրէ խանէլէրինի թէրք իթմիշ պուլու-
նան ասըլգատէ վէ զէնկին ֆամիլեալար արասընտա պիր թահ-
գիգաթ իճրա իթմէք իսթէնիլտի . Լաքին իլք պահարըն իպ-
թիտալարը օլտրղընտան , օ գատար ֆամիլեա Բարիստէն կիթ-
միշլէր իտի քի , պու թէչէպպիւս տախի իմքեան խարիճինէ
չըգտը :

Իւշ հաֆթա սօնրա , պու իշ պիւս պիւթիւն սէօնմիւշ

վէ Լօր իլէ Բօզլէն տախի քիւչիւք Մարիյի ճան էվլատը մա-
գամընտա սագլամաղա մէէզուհիյէթ ալմըչլար ըտը :

Վալիտէ Ֆուլոնըն մահալլէտէ պուլունան ուֆագ թէ-
ֆէք վէրէսիլէլէրի վէ էմանէթ անպարընտա պուլունան պիր
գաչ Ֆըչը շարապըն պէտէլի՝ սանտրգտան չըգան տէօրթ եւզ
ֆրանք իլէ պէրապէր , մէրգումէնին պօրճլարընը էօտէմէյէ
քիֆայէթ իթմիշ իտի . հէր նէ գատար բէնտիսի հիշ պիր շէյ
թէրք իթմէմիշ իտի իսէ տէ , լէթաֆէթ վէ սաֆվէթի թապի-
աթը հէր քէսին գալպիտէ թաթըլը պիր խաթըրէ պըրագմըշ
ըտը :

Լօր վէ Բօզլէն պու իլին ալտրղը բէնկ վէ սուրէթտէն
ֆէվգ էլ ատէ մէմուլն օլտրագ , չօճուղըն եանան տիւք-
քեանը կէօրիւնճէ եինէ էվվելքի կիպի սինիլլէրի այաղա
գալգըպ պայըլմագտա օլտրղընը վէ սըհհէթ ու աֆիլլէթինին
իյատէսինէ մանի օլան շու ահվալը տաիմէտէն քէնտիսինի
գուրթարմագ իլին մէմլէքէթէ կիթմէքտէ օլտրգլարընը
մահալլէտէ իլան ու իչաա իթտիլէր վէ պիր գաչ կիւն սօնրա
տախի կէօչ հազըրըգլարը կէօրտիւլէր :

Գօմշու գատընլար կէօչ արապասընը կէօրտիւքլէրինտէ .
— Նէրէյէ կիտիյօրսընըզ , մատամ Բօզլէն . — տէյի սօր-
տուլար :

Լօր . - (Ֆիւթուրսըլըզլա .) Գօճամըն տօղմըշ օլտրղը
քիւչիւք շէհրէ կիտիյօրըզ :

— Բրօվանսա՝ մը :

— Էվվէ՛թ :

— Էյ օրատա նա՝սըլ կէչինէճէքսինիզ :

Լօր . - (Կիւլիւմսէյէրէք .) Ախրէն գօճամ քիւչիւք պիր
միրասա գօնտու . Բրօվանստա իսէ կէչինմէք իլին պէօյիւք
պիր շէյ լազըմ՝ տէյիլ տիր :

Գօմշու գատընլար տահա զիյատէ ըսրար կէօսթէրմէտիլէր :

Կէօչ արապասը օ մահալլէ արապալարընտան տէյիլ իտի .
խանէ խալգը Բօզլէնին անը մէվգիֆ ճիվարլարընտան կէ-
թիլթմիշ օլտրղը զանընա զահիպ օլտրագ , պու պապտէ հիշ
չիւպհէ իթմէտիլէր :

Օ կիւնիւ մատամ վարնէ մաքինաճըստան այրըտը : Մէրգումէ զէքի վէ ֆէթին պիր գատըն օլմագլա պէրապէր , Ֆոնթէն-օ-Րուա սօգաղընտաքի գօմչուլար կիպի , օ տա մու- ֆարագաթլարընա սէպէպ կէօսթէրիլէն մէվհում մաուալա ինանմըչ ըտը :

Լօր վէ Բօզլէն Ֆոնթէն-օ-Րուա սօգաղընտաքի խանէտէն չըգտըգտան սօնրա , Մոնմարթր թէբէսինտէ , Գլինեանդուր սօգաղընտա վագը էսկի վէ կէնիչ պիր խանէնին տէօրտիւն- ճիւ գաթընտա , քիւչիւք պիր տաիրէտէ եէրլէշտիլէր . պու տաիրէ բէք հավատար վէ բէք զըյատար պիր եէր իտի :

Էվվէլքի քիրաճըլար՝ քիւչիւք շահնիչին իւզէրինտէ տիւր- լիւ տիւրլիւ չիչէքլէրի հավի պիր սանտըգ պըրագմըչլար ըտը . օնտան սօնրա Հանրիէթ վալօրի նամընը ալմըչ օլան քիւչիւք Մարի պու տաիրէյի կէօրիւնճէ , մէսէրրէթինտէն մանէվի վալիտէսինին պօյնընա սարըլարագ .

— Ահ , վալիտէճիյիմ , պուրասը նէ գատար կիւզէլ տիր , քէնտիմի ճէննէթ իչինտէ զանն իտիյօրըմ . - տէտի :



7

ՍԱՍՏԷԹ ՎԷ ՅԵԼԱՔԷԹ

Տայը եէկէն Լըլօրէնլէր Բօզլէն իլէ Լօր հագգընտա մա- լիւմաթը լազըմէյի ալմըչլար վէ մալիւմաթը մէգքիւրէ բէք միւքէմմէլ օլտըղընտան , Բօզլէնին թէքլիֆ իթտիյի շարթլարը քեամիլէն գապուլ իթմիչլէր իտի :

Էվվէթ , պուռտան պէօլլէ Բօզլէնին իսմի ունուտուլարագ գարը գօճա Մ . վէ մատամ վալօրի թէսմիյէ իտիլէճէքլէր իտի . պու սուրէթլէ մատամ վարնէ քէնտիլէրինի թաճիզ ի-

տէմէյէճէք իտի . շայտ անլէրին պու եէնի վազիյէթինի քէչֆ իտէճէք օլտա պիլէ , քէնտիլէրի օրատա եբէյիճէ եէր- լէչմիչ օլաճագլարընտան , պու մահիր գատընըն ճագիպէլի սէօզլէրինին հիչ պիր թէէսիրի օլամայաճագ իտի :

Լըլօրէն ֆապրիգասը Օրտընէր սօգաղընտա , վէ քէնտի խանէլէրինտէն իքի ատըմ ուզագտա վագը իտի :

Բօզլէն՝ պաչ մաքինաճը վէ Լօր տախի՝ քէրկէֆ վէ սիւ- զէնի տէսթ կեահլարընա միւտիրէ սըֆաթըյլա մէգքիւր ֆապ- րիքայա կիրմիչլէր իտի : Պուռլարըն շիմտիրի իւճրէթլէրի մա- տամ վարնէնին ֆապրիգասընտաքի իւճրէթլէրտէն զիյատէ իտի :

Թաչընմագ վէ ֆապրիգայա եէրլէչմէք իչլէրի պիթտիք- տէն սօնրա , Լօր՝ Մարինին համիսի օլան շախսը մէճհուլա ա- թիտէքի մէքթուպը եազտը .

« ԷՖէնտիմ .

« Մէսէլէի մալիւմէ գաբանըպ խիթամ պուլտու : Չապ- թիյէ նազարէթի պու իչի մէյտանա չըգարմագ իւզրէ բէք չօգ չալըշտը իտէ տէ , հիչ պիր նէթիճէյէ տէսթրէս օլամա- տը . թէքրար պու իչ իլէ մէչղուլ օլաճագը իհթիմալտէն տէյիլ տիր :

« Մէքթուպընըզտա թավսիյէ իթմիչ օլտըղընը վէճհլէ , հէմ իգամէթ կեահլարը վէ հէմ տէ իսմիմիլի թէպտիլ իթ- տիք . գօճամըն վաթանը օլան Բրօվանսա կիթմէքտէ օլտըղը- մըզը պէհանէ իթթիխազ իտէրէք , Մոնմարթրտա , Գլինեան- դուր սօգաղընտա վագը 192 նիւմէրօլու խանէյէ նագըր մէքեան իլլէտիք :

« Ագչամլարը վէ եախօտ բագար կիւնլէրի պիլի օրատա պուլապիլիսինիզ . զիրա հաֆթանըն սաիր կիւնլէրի կէրէք պէն վէ կէրէք գօճամ Օրտընէր սօգաղընտա , տայը եէկէն Լըլօրէնլէրին ֆապրիգասընտա չալըշտըրը :

« Բուհըմ կիպի սէվտիյիմ Հանրիէթ վալօրիյի տախի օ- րատա կէօրէճէքսինիզ . քէնտիսի շիմտիրի էվիմիլին հավասը

վէ պիղիմ մուհապպէթ վէ շէֆազաթըմըզ թէէսիրիյէ պիւս պիւթիւն քէսպի սըհհէթ իթմիշ տիր :

« Իհթիրամաթը ֆաիզամըն լութֆէն գապուլինի րէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ :

« ԼՕՐ ՎԱԼՕՐԻ »

Մէքթուպըն իւզէրինէ տէ աթիտէրի սէօզէրի եազաը .

« ՄՕՍԻԷՕ Մ. Ֆ. Ս. »

« Բօսթախանէտէ գալմագ իւզրէ »

« Գլէրի սօգաղը, Բարիս »

Պու մէքթուպը կէճնտէրաիքտէն սօնրա , Լօր վէ Բօզլէն պէքլէտիլէր . Լօրըն արզուսը եէրինի պուլմըշ վէ չօճուգ քէնտի եանընտա գալմըշ օլտըղընտան , պու պապտէ բէք տէ օ գատար սապըրսըղըգ էսէրի կէօսթէրմէմէքտէ իտի . հալ պու քի Բօզլէն իճատքէրտէսի օլան մաքինայը եարտըրմագ իւմիտինի մահզա պու էճնէպիյէ հասը իթմիշ օլտըղընտան , զէվճէսի կիպի սապըրքեարըղգ կէօսթէրէմէյօր ըտը :

Մէրգուժ պիր կիւն մատամ վարնէյէ սէօյլէմիշ օլտըղը վէճհլէ , բէտէրինին խանէսինտէ օն պիր քիշի իտիլէր վէ քէնտիսի մէրգուժ պաղչէպանըն ալթընճը էվլատը իտի :

Պու քիւշիւք ֆամիլէա կիւնտէն կիւնէ իլէրի կիթմէքտէ իքէն , սալըն պիր խասթալըգ զուհուրըյլա Բօզլէնին պիւթիւն պիրատէրլէրի էճէլէ գուրպան կիթտի . վալիտէսի պու աճըյա տայանամայարագ էօլտիւ վէ բէտէրի իսէ օ վագթա գատար շէն վէ շէնլիքլի օլան խանէսինտէ եալընըզ գալտըղընտան , արթըգ հայաթտան օսանտը :

Պիչարէ ատէմ վագթ վագթ խանէսինտէն չըգըպ օվալարա կիտէր վէ արթըգ հիշ պիր շէյէ իսթէյի պուլընմատըղընտան , աղընտա գըսա պիր չուպուգ օլտըղը հալտէ , սէրսէրիյանէ կէզինի իտի :

Օ զէմանլար Բօզլէն հէնուզ չօճուգ օլտըղընտան , ավարա ավարա սօգագլարը տօլաչըր վէ իքիտէ պիրտէ տէմիր եօլու

մէվզ իֆինէ կիտէրէք , քէմալը սիւրաթլա վասըլ օլան գաթար լարը սէյը իտէր վէ անլէր իլէ Ֆրանսատան կէչմէք վէ եիւրիւմէքսիզին մէմլէքթլէրի տօլաչմագ խայալ գապիլինտէն պիր շէյ օլտըղընը քէնտի քէնտինէ տիւշիւնիւր իտի :

Պիր կիւն պիր մաքինաճըյա թէսատիւֆ իտէրէք , անըն Ֆրանսայա կիտէճէյինի անլայընճա .

— Պէնի տէ պէրապէր կէօթիւրիւր մի սինիզ . - տէյի սօրտու :

Մաքինաճը Բօզլէնին թալըր ճէսուրանէսինէ հայրան օլալագ :

— Էվվէթ , կէօթիւրիւրիւմ , լաքին իքի շարթ իլէ : Բօզլէն . - Նէ՞ կիպի :

— Էվվէլա բէտէրինին մուվաֆազաթընը թահսիլ իթմէլիսին . սանիյէն էլինտէ պիր իլիմ շահատէթնամէսի պուլոււնմալը :

Չօճուգ տիւշիւնմէյէ պաշլատը . բէտէրի քէնտիսինին նէ՛ եարտըղընը հիշ սօրուպ անլամատըղընտան , անըն մուվաֆազաթընը թահսիլ իթմէք գօլայ իտի . լաքին իլիմ շահատէթնամէսինի էլտէ իթմէք բէք միւշքիլ իտի . զիրա քէնտիսի օ վագթա գատար մէրթէպ եիւզիւ կէօրմէմիշ օլտըղընտան , օգուճագ պիլէ պիլմէզ իտի :

Պունընլա պէրապէր գաթը իւմիտ իթմէտի . իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն մէքթէպէ կիրտի վէ տիկէր պիրինին պիր գաշ սէնէ զարֆընտա էօյրէնէճէյի շէյլէրի պիր սէնէ զարֆընտա թահսիլ իթտի :

Օն տէօրթ եաչընտա իքէն , պիր մաքինաճը եանընա չըրագ կիրէրէք , անընլա պէրապէր պաչգա պիր մէմլէքթէ կիթտի :

Պէօյլէճէ ալթը եէտի սէնէ կէչտի : Պատէհու բէտէրի վէֆաթ իտէրէք , քէնտիսի տէ Բարիսէ կիթտի վէ օրատա թէէսիսի իգամէթիլէ , մաքինաճը սըֆաթըյլա պիր ֆապրիգայա կիրտի :

Քէնտիսինին իգամէթ իթտիյի խանէտէ , քէնտիսինտէն պիր գաշ եաշ քիւշիւք պիր իշճի գըզ վար ըտը :

Պու գըզ՝ շիմտիքի զեվճեսի Լօր Պասե օլուպ, օ վագթ վալիտեսիյէ պերապեր նանսիտէն եհնէ կէլմիշ իտի :

Վալիտեսի մատամ Պասե՝ իշլեմէճիլիքէ մէշղուլ օլուպ, ֆագաթ գօճասընըն ֆէնա մուամէլաթընտան նաշի իշի պիւս պիւթիւն պօղուլմիշ վէ գօճասը պու աճըյա տայանամայա-րագ վէֆաթ իթմիշ իտի :

Մատամ Պասե պու իքի ֆէլաքէթին թէէսիրիյէ խաս-թալանմըշ վէ մէտարը թէայեիւշլէրի պիւս պիւթիւն թիւ-քէնմիշ օլտըղընտան, աղածըգ քէնտիսին պուլոււնճա, գը-ղըյա պերապեր Բարիսէ կէլմիշ վէ օրատա քէրկէֆ վէ սիւ-զէնի իշլէրինէ պաշլամըշ ըտը . ֆագաթ տիւշար օլտըղը եիւ-րէք խասթալըղը պու սուրէթլէ պիր գաթ տահա արթտըղըն-տան, արա սըրա պայըլըպ գալըր վէ պու պայղընըրգ պաղը քէրրէ բէք ուղուն սիւրէր իտի :

Պիր ագշամ Բօզլէն կէճ վագթ օտասընա ալտէթ իտէր իքէն, քէնտի տաիրէսինին ալթընտա պուլոււնան քիւշիւք օ-տատա պօղուգ պօղուգ սէտալար իշիթտիյինտէն, հէման գուլագ վէրիպ աինլէտի վէ « Եէթիշին . . . եէթիշին . . . վալի-տէմ էօլիւյօր . . . վալիտէմ էօլիւյօր . . . » սէօզլէրինի տսւյտու :

Բօզլէն թապէն էյի եիւրէքլի օլտըղընտան, ալէլ աճէլէ աշաղը էնտի վէ օտա գաբուսընը աշըգ պուլտըղընտան, հէ-ման իշէրի կիրտի :

Լօրըն վալիտեսի՝ եաթագ խըտմէթինի կէօրէն պիր գա-նարէ իւզէրինտէ սէրիլմիշ եաթմըշ ըտը : Եանընտարի մասա իւզէրինտէ տէ պիր թագըմ շիշէլէր, պարտագլար, շէքէր բարշալարը վէ սաիրէ պուլոււնըյօր ըտը :

Կէնճ գըզ իսէ խասթայը գուճաղընա ալմիշ օլտըղը հալ-տէ, սօլղուն շէհրէսինի պուսէլէր իլէ գաբլամագտա իտի :

Բօզլէն պու հալի կէօրիւնճէ, հէյէճանը գալպինի քէթմ իտէմէյէրէք .

— Մատմուագէլ . . . սիղէ նէ՞ սուրէթլէ մուավէնէթ ի-տէպիլիրիմ . - տէտի :

Կէնճ գըզ մաքինաճընըն եիւզիւնէ միննէթտարանէ պիր նաղար աթֆ իտէրէք .

— Ա՛հ, թէշէքքիւր իտէրիմ, էվվէլա բէնճէրէյի աշընըզ վէ սօնրա եանըմա կէլինիզ . - տէտի :

Բօզլէն հէման բէնճէրէյի աշտը վէ եանընա կիթտիյին-տէ, գըզ .

— Բէք էյի, շիմտի պիշարէ վալիտէմի եէրէ եաթըրմագ իշիւն պանա մուավէնէթ իտինիզ . - տէտի :

Բօզլէն պու արղույա տա մուվաֆագաթ կէօսթէրտի վէ պիր աղ սօնրա, պու իքի կէնճլէրին իհթիմամ վէ զայրէթի սայէսինտէ, խասթա կէօզլէրինի աշտը . Լաքին Բօզլէնի գը-ղընըն եանընտա կէօրտիյիւնտէն տօլայը թէաճճիւպ իտէ-ճէք եէրտէ, հէնուզ սօղուգ օլան էլինի անա ուզաթարագ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, օղլում, սիղին սայէնիզտէ քէն-տիմի աղաճըգ պուլտըմ . - տէտի :

Պու սէօզլէր Բօզլէնին գալտինէ բէք զիյատէ թէէսիր իյէտի վէ օտատա կէօրիւլէն ինթիզամ վէ թէմիզլիք գալ-պինտէ զարիպ պիր հըսս ույանաըրտը :

Օնտան սօնրա սըգ սըգ անլէրին օտասընա կէլիպ կիթմէ-յէ պաշլաար վէ քէնտիլէրինէ պիր թագըմ ուֆագ թէֆէք խըտմէթլէր իյֆասընա ալըշար : Լօր տալի պուլարա մու-գապիլ մէրգուճըն չամաշըրլարընը եըգար վէ հէր տիւրիւ-էքաիլիքլէրինի իքմալ իթմէյէ չալըշըր ըտը :

Բօզլէն արթըգ պօշ վագթլարընը քեամիլէն անլէրէ հասը իթմէյէ պաշլատը վէ պիր կիւն պըրօսընըն իւզէրինտէ վա-թանընըն շիշէքլէրինէ միւշապիհ պիր տէմէթ շիշէք կէօրտիւ-յիւնտէն, գալպինտէ զայէթ լաթիֆ պիր թագըմ խայալլար ույանտը քի, պու խայալաթ արասընա մէմլէքէթինին վէ Լօրըն խաթըրէլէրի տէ գաբըշըյօր ըտը :

Շիմտի արթըգ հիշ պօշ եէրինէ բարա խարճ իթմէտի-յինտէն, վէ բաղար կիւնլէրի արգատաշլար իլէ պերապեր օ-յուն մահալլէրինէ կիթմէտիյինտէն, ագճէսի կիթտիքճէ արթմագտա իտի :

Պիր կիւն նէ՞ գատար բարասը պուլոււնաղընը Լօրա նագլ իտինճէ, Լօր .

— Պու ագճէյի ֆաիղէ եաթըրմալըսընըզ . - տէտի :

Բողլէն . - Փախիլէ եւթըրրպ տա նէ՞ եարաճաղըմ .
 Լօր . - Նէ՞ մի եարաճագսընըզ . . . իսթիգպալի տիւշիւն .
 մէյօրմըսընըզ :

Բողլէն . - Պէն էօլիւնճէյէ գատար չալըշմագ իսթէրիմ ,
 րահաթ իթմէքտէն նէֆրէթ իտէրիմ :

Լօր ազաճըզ գըզարտը վէ կիւղէլ մաի կէօղլէրինի եէրէ
 էյէրէք .

— Բէք էյի , իլէրիտէ թէշքիլ իտէճէյինիզ Ֆամիլեայը՝
 նէ եարաճագսընըզ . - տէտի :

Բողլէն պու սէօղլէրին մանէասընը տէր հալ անլատը վէ
 թա գալպկեահընտան շիտտէթի պիր տարպէյէ ուղրամըշ
 կիպի , հէյէճանը գալպ իլէ .

— Պու արզուճա նաիլ օլմագ միւմըին օլաճագ մը . -
 տէտի :

Լօր . - (Գէղալիք հէյէճան իլէ .) Հա՛նկը արզուճըզ-
 տան պահս իտիյօրսընըզ :

Բողլէն . - Պու Ֆամիլեայը պէնիմլէ պէրապէր թէշքիլ
 իթմէյէ մուվաֆագաթ իտէճէ՞ք մի սինիզ :

Լօր . - Հա՛յ հա՛յ , մա էլ մէճուունիյէ . . . սիզ նամու-
 րու պիր տէլիգանլը սընըզ . . . վալիտէմլէ կէօրիւշիւնիւզ , եիւ-
 ըէյիմ սիզին տիր :

Բողլէն մէսէրրէթինտէն կէօղլէրի տօլարագ , տէլի կիպի
 մատամ Պասէնին իւղէրինէ գօշտու վէ թիթրէք պիր սէտա իլէ .

— Վալիտէ՛ , վալիտէ՛ . . . գըզընըզ իսթէյօր . . . գապուլ
 իտիյօր . . . - տէյի պաղըրտը :

Գատըն . - Նէյի . . . :
 Բողլէն . - Սիզին էվլատընըզ օլմայը . . . :

Լօր . - Էվվէթ , Ֆագաթ պու գատար չաբուգ օլմագ ,
 ազաճըզ պէքլէմէք լաղըմ տըր :

Բողլէն : - Պէքլէմէ՞ք մի լաղըմ տըր . . . նի՛չիւն . . .
 սատաթ տինիլէն շէյին նատիր իւլ հուսուլ օլտըղընը տիւ-
 շիւնմէյօրմըսընըզ . . . :

Լօր . - Պէնի տինլէյինիզ , Բողլէն , պիր աղ էվվէլ ֆա-
 միլեա թէշքիլ իթմէքտէն պահս իտիյօր ըտընըզ . պէն էվ-

լէնտիքտէն սօնրա կիւղէլ չօճուգլարա մալիք օլաճաղըմ . պի-
 նաէն ալէյհ , հէր իքիմիզ տէ պու չօճուգլարըն իսթիգպալինի
 շիմտիտէն տիւշիւնմէյէ մէճպուրըզ : Պիր խասթալըզ վէ եա
 պըր իշսիզլիք զուհուրընտա տիւշարը Ֆագր ու զարուրէթ
 օլմայաճագ գատար բարա պիրիքտիրտիյինիզ զէման , էվլէնէ-
 ճէյիզ , Սիզին գազանճընըզ եէրինտէ տիր . իտարէ իլէ բարա
 արթըրարագ , պանա սահիպ օլմագ արզուճընտա պուլունտը-
 ղընըզը իսպաթ իթմէլիսինիզ :

Բողլէն մուվաֆագաթ իթմէյէ մէճպուր օլտու վէ օն-
 տան սօնրա պիւթիւն էօմիւնիւ Լօր վէ վալիտէսի նէզտին-
 տէ կէչիրմէյէ պաշլատը :

Գըշ մէվսիմի իպթիտալարընտա Լօր պիր կիւն Բողլէնի
 նէզտինէ չաղըրարագ .

— Սիզ զէքի պիր տէլիգանլը սընըզ , պէն սիզին եէրի-
 նիզտէ օլսայըտըմ , պաշգա պիր արզուտա պուլունուր ըտըմ .

- տէտի :
 Բողլէն . - Նէ՞ կիպի :

— Մալիւմաթլը պիր ատէմ օլմագ , սէնաաթըմը եալը-
 նըզ ամէլիյաթ իլէ պիլէճէք եէրտէ , անը էսասէն էօյրէնմէք
 իսթէր իտիմ :

— Պէն տէ պու արզուտայըմ , լաքին տէրս ալմանըն մա-
 ւը չօղա օթուրուր :

— Խա՛յր , ազշամլարը մէճճանէն տէ տէրս վար տըր :
 — Լամպա ալթընտա կէչիրտիյիմիզ ազշամլար նէ օլաճագ :

— Պէն սաաթ օն պիրէ գատար չալըշըրըմ . էվէ ավտէ-
 թինիզտէ , էօյրէնտիյինիզ շէյլէրի կէլիպ պանա թարիֆ իտէր
 վէ սօնրա կիտիպ եաթարսընըզ , օլմագ մը :

— Օլուր :
 Բողլէն հէր շէյտէ նիշանլըսընա իթաաթ իթտիյի կիպի ,
 պու խուսուտա տախի իթաաթտան կէրի տուրմատը վէ չօգ
 կէշմէքսիզին զէքեալէթի ֆէվզ էլ ատէսի սայէսինտէ , բէք
 չօգ թէրագգըյաթտա պուլունտը :

Իլք պահարըն իպթիտալարընտա , Լօրըն վալիտէսի՝ գը-
 ղընըն ֆէտաքեար վէ նամուսու պիր գօճայա գավուշաճա-

զընտան էին օլարագ վէֆաթ իյէտի . Բօզլէն պիշարէնին ճէնաղէսինի գալարթար վէ շէֆագաթը գալպի իւէ Լօրըն եէս ու մաթէմինի թախֆիֆէ չալըշարագ .

— Շիմտի տիւնեատա եալընըզ գալարընըզ , Լօր , զէլէն ճէմ օլմագ զէմանը հէնուզ կէլմէմիշ մի տիր . - տէտի :

Լօր . - Խա'յր , սիզի սէվէրիմ , Բօզլէն , պուըն պիլիը սի- նիզ . Լաքին սըհէթի վիւճուտիմ բէք զիյատէ զէտէլէնմիշ տիր . էկէր խասթալանաճագ օլուրսամ , չօճուզլարըմըզա հալիմիզ նէրէյէ կիտէր : Խա'յր , խա'յր , ազաճըգ տահա պէքլէմէլիյիզ . պու էօմիլուն տէ լէթաֆէթի եօգ մը տըր :

— Եա' խալզըն ազզընա աիւշէճէք օլուրսագ :

Լօր տիք տիք նիշանլըսընըն եիւզիւնէ պագտը վէ պու հալին իմքեան խարիճինտէ օլտըղընը պէյան իյէտի :

Փիլ հագըգա , մէրգումէ պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրի վալիտէսի իւէ պէրապէր մէղքիւր խանէտէ օթուրմագտա օլ- տըղընտան , նամուսընը լէքէտար իտէճէք հիշ պիր հարէ- քէթտէ պուլունմամըշ ըտը :

Լօր . - Սիզտէն պիր շէյ բէճա իտէճէյիմ . - տէտի :

Բօզլէն . - Էմրինիզէ մունթաղըր ըմ :

— Չալըշտըղընըզ ֆապրիգատա վէ եախօտ տիկէր ֆապրիգալարտան պիրիսինտէ պանա պիր եէր պուլմագ մըսընըզ :

— Քէրկէֆ իշէրի իշիւն միւ :

— Նէ' օլուրսա օլտուն , գապուլ իտէրիմ :

— Պու տէտիլինիզ գօլայ տըր , Լաքին ֆապրիգայա նի- շիւն կիրմէք իսթէյօրսընըզ :

— Տահա զիյատէ ազճէ գազանմագ իշիւն . շիմտի վա- լիտէմ էօլմիւշ օլտըղընտան , բէք չօգ պօշ վագթըմ վար տըր

— Բէք էյի , եարըն սիզին իշիւն գօճուշուրըմ :

Փիլ հագըգա , իրթէսի կիւնիւ Բօզլէն չալըշտըղը ֆապ- րիգանըն սահիպի Մ . Շօտօ իւէ կէօրիւշտիւ վէ մուճալէյն տախի Լօրը իշճի մագամընտա ֆապրիգայա ալմաղա մուվա- ֆագաթ կէօսթէրտի :

Իշէր բէք սըզլէթ օլտըղընտան , քէնտիսինի պիր տէսթ-

կեահտա իսթիխտամ իթտիլէր վէ հէր նէ գատար հէնուզ հիշ պիր ֆապրիգատա պուլունմամըշ ըտը ըսա տա , մէհա- րէթ վէ զէքեալէթի սայէսինտէ , ազ վագթ զարֆընտա ֆապ- րիգանըն է'ն իշէրիտէ իշճիլէրիտէն պիրի ատտ օլունտու :

Մէվսիմին ըէվաճը կէշինճէ , ֆապրիգաճը քէնտիսինէ եօլ վէրէճէք եէրտէ , տէսթկեահ միւտիրէսինին զայպու- պէթի էսնասընտա էթըաֆա նագարէթ իթմէք կիպի պիր մէմուրիյէթ տէ իհալէ իյէտի :

Պէօյլէճէ գըշ մէվսիմի կէշտի . Լօր կիւնտիւզլէրի ֆապ- րիգատա չալըշտըր վէ կէճէլէրի տէ քէկէֆ վէ սիւզէնի իշէրի իւէ մէշղուլ օլուր ըտը :

Պիր բազար կիւնիւ , միւս յաճէլ պիր իշ իշիւն Բօզլէնին էօնիւնտէ չալըշտըր իքէն , մէրգումըն քէմալը տըրգաթլա քէնտի եիւզիւնէ պագմագտա օլտըղընը կէօրաիւլիւնտէն , էնտիշէյէ տիւշէրէք .

— Լագըրտը սէօյլէմէյօրսընըզ , խասթա' մը սընըզ . - տէյի սօրտու :

Բօզլէն . - (Կիւլիւմնէյէրէք .) Խա'յր , գարիպէն նաիլ օլաճաղըմըզ սաատէթի տիւշիւնիւյօրըմտա , ծնըն իշիւն եիւ- զիւնիւզէ պագըյօրըմ . Լաքին հագըգաթը հալի սիզէ պէյան իտէյիմ :

— Սէօյլէյինիզ պագայըմ :

— Չօգտան պէրի տիր քի , սիզին չալըշտըղընըզ կէօրէ- րէք , չաբուգ իշէյէն պիր իշէմէ մաքինասըր իճատ իտիլէ- պիլէճէյինի քէնտի քէնտիմէ տիւշիւնիւյօր ըտըմ :

— Նէ' սէօյլէյօրսընըզ :

— Էվվէթ , Լաքին թէսավվուրըմը պուրատա պըրագմատըմ մաքինայը քէնտի էլիմլէ եաբմաղա պաշլատըմ :

— Սահի'ն մի . . . :

— Էվվէթ , շիմտի պու մաքինա հագըր տըր . հէր նէ գա- տար տահա նաթէմամ իսէ տէ , էքէյիճէ իւլէրի կիտիյօր :

— Շիմտիյէ գատար նի'շիւն պանա պիր շէյ սէօյլէմէ- տինիզ :

— Սիզի աբանսըզա կէթիլմէք իսթէյօր ըտըմ :

— Պիր էյիճէ մուվաֆֆազ օլտընը՞զ մը :

— Էվվէթ :

— Պու մաքինանըն նասըլ շէյ օլտըղընը պանա սէօյլէ յէպիլի՛ր միսինիզ :

— Հա՛յ հա՛յ :

Բօզլէն իճատքերտէսի օլան մաքինայը թէմամըլլա իյզան ու պէյան իյլէտի :

Լօր ֆէվզ էլ ատէ միւթէանճիպ օլտու . ֆիլ հազըզա նիչանլըսընըն զէքեավէթինտէն զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէ-միշ իտի իսէ տէ , պու զէքեավէթին խարիգիւլ ատէ պիր շէյ օլտըղընը շիմտի կէօրմէքտէ իտի . նիհայէթ քէնտիսի տէ մէր-գու՛մ գատար մէսրուր օլարագ .

— Տէմէք քի սիզին մաքինանըլլա պէմէլէր իւզէրինտէ պէօյիւք պիր ֆարգ կէօրիւլէճէք տիր . - տէտի :

Բօզլէն . - Օնա շիւպհէ եօլ , պիր գաշ այ զարֆընտա անճագ պիթէն պիր իշ պիր գաշ կիւն գարֆընտա պիթէճէք տիր :

— Եէնէ էօյլէ կիւզէ՛լ մի :

— Էվվէթ , իհթիմալ քի օ գատար գավի օլմայանագ , ֆագաթ տահա զիյատէ մունթագամէն իշլէնէճէք տիր :

— Պու մաքինայը կէօրէպիլի՛ր միյիմ :

— Պէնիմ օտամա չըգանագ օլուրսանըզ , կէօրէպիլիրսի-նիզ :

Լօր՝ նիչանլըսընըն իճատքերտէսինի կէօրմէյի շիտտէթլէ արզու իթմէքլէ պէրապէր , գըզարարագ .

— Պուրայա կէթիրէ՞մէզ միսինիզ . - տէտի :

Բօզլէն . - Խա՛յր , կէթիրէմէմ :

— Նիչիւն :

— Չունքի հէնուզ նաթէմամ պիր հալտէ տիր . էլիմէ նէ կէլտի իսէ օնուն իլէ եաբաըմ , մէսէլա պիր սանտալիէ-նին եարըսը , մասանըն պիր գըսմը , գարեօլամըն պիր գաշ տէմիրլէրի կիպի . . . պունլար միւճիզէ նէվինտէն պիր միւ-վագէնէ իլէ տուրըյօլլար . . . էկէր պունլարըն եէրինի տէ-յիշտիրէճէք օլուրսամ , օ գատար չալըչտըղըմ պօշա կիտէր :

— Էօյլէ իսէ չըգալըմ :

Հէր իբիսինին տէ եիւրէյի թըբ թըբ վուրմագտա իտի : Ֆիլ հազըզա պիր սանտալիէնին այագլարը իւզէրինտէ պիր մաքինա գուրուլմըշ ըտը . սըրա իլէ տիզիլմիշ իյնէլէր գու-մաշը տէլէճէք վէ գու՛մաշ մունթագամ պիր սուրէթտէ իշլէ-նէճէք իտի :

Բօզլէն մաքինանըն պաշընա կէչէրէք ազանըզ իշլէթ տիր-տի : Լօր մաքինանըն սուրէթի հարէքէթինի կէօրիւնճէ , մէ-սէրէթինտէն շաշըրարագ .

— Մհ , հազըզաթէն պու բէք ֆէվզ էլ ատէ պիր շէյ տիր , պունըն սայէսինտէ պէօյիւք պիր սէրվէթ գազանճագ-սընըզ . - տէտի :

Բօզլէն . - Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ , լաքին կէչէն ագշամ , մէճճանէն տէրս ալտըղըմըզ եէրէ ագըլը պիր ա-տէմ կէլտի վէ պիղէ պիր թագըմ թէշվիգաթամիզ սէօյլէր սէօյլէտի : Ղայէթլէ մուճիպի իսթիֆատէ օլան պու սէօյլէր արասընտա , պիր գաշ շէյ նագարը տըզգաթըմը ճէլպ իյլէ-տի :

— Նէ՞ կիպի :

— Պու զաթ՝ պիր թագըմ սէպէպլէրէ մէպինի իշճիլէրին հալի էֆէնտիլէրինին հալինտէն տահա էյի օլտըղընը վէ ի-ճատլար մուճիտլէրի իչիւն նատիրէն իսթիֆատէյէ մէյտան աշտըղընը պէյան իյլէտի :

— Պու իճատլարը քէնտիլէրինտէն չալտըզլարը իչիւն , տէյիլ՛ մի :

— Վէ եախօտ անլէրի իշլէթէճէք ագճէլէրի պուլունմա-տըղը իչիւն :

— Հալ պու քի սիզին իճատընըզ պէօյլէ օլմայանագ տըր ,

— Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսընըզ , սիզին նասիհաթլարընըզա նէ՛ տէրէճէ էհէմիլէթ վէրտիյիմի պիլիրսինիզ :

— Իքիմիզ տէ կէճէյի կիւնտիւղէ գաթարագ չալըչըրըզ վէ պու մաքինայը եաբմագ իչիւն լազըմ օլան ագճէյի թօբ-լամաղա զայրէթ իտէրիզ . բարայը պիրիքտիրինճէ , մաքինա-նըն միւլիթէլիֆ գըսըմլարընը այրը այրը եէրլէրտէ եաբտըրըր-

սընըզ վէ սօնրա քէնտի էլինիզլէ անլէրի թագըզ գուրարսը- նըզ: Սիզ մաքինաճը սընըզ, պու իշ սիզին իչիւն բէք գօլայ տըր, տէյի՛մի:

— Էվվէթ, հէմ պու սուրէթլէ իշ տէ ուզուն սիւրմէզ վէ պու մաքինա իչիւն բէք չօգ ագճէ սարֆ իթմէյէ մէճպուր օլմայըզ:

— Մաքինա իչիւն հայտէ էօյլէ օլսուն, լաքին ալաթ ու էտէվաթ, եէր, մօսթրա իչիւն գումաշ, իբէք վէ եիւն կիպի շէյլէր, պունլարը տիւշի՛ւնմէյօր մըսընըզ:

— Հագգընըզ վար, պունլար մաքինատան տահա զիյա- տէ մասրաֆըր շէյլէր տիր:

Պու սէօղիւ սէօյլէտիյի վագթ Բօզլէնին սէտասը մէյու- սիյէթինտէն թիթրէմէյէ պաշլամըջ օլտըղընտան, Լօր պիր- տէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրարը վէ եիւզիւնտէ ասա- րը զուրուր վէ մուզաֆֆէրիյէթ կէօրիւտիւյիւ հալտէ:

— Վա՛յ, Բօզլէն, պէօյլէ պիր նէթիճէյէ տէսթրէս օլ- տըղընըզ պիր սըրասա, գաթըր իւմի՛տ մի իտիյօրսընըզ. պէօյ- լէ պիր իճատ մուվաֆֆագ օլտըրգտան սօնրա, պիր գաշ սէնէ զիյատէ պէքլէմէնին նէ՛ հիւքմ ու թէէսիրի օլապի- լիր...: Ճէսուր օլունըզ, ճէսարէթտէն տիւշմէյիւնիզ... թէշ- քիլ իտէճէյիմիզ ֆամիլեա՝ սիզին սայէնիզտէ մէսուտ վէ սէ- ֆալէթ վէ զարուրէթտէն մասուն օլաճագ տըր:

— Օ հալտէ նիչիւն չար չարուգ էվլէնմէյէլիմ, պէն պունտան սօնրա սէնսիզ հիշ պիր շէյ եաբամամ, սէնտէն ուզագ գալտըգճա, քէնտիմի զայէթ զայըֆ պուլույօրմ վէ հէր տիւրլիւ մէյուսիյէթլէր էթրաֆըմը ալըյօր:

— Քէնտի քէնտինիզէ իֆթիրա իտիյօրսընըզ, սիզ ճէ- սուր վէ զէքեալէթլի պիր ատէմ սինիզ. սաատէթ վէ սէրվէ- թէ մահզա սիզին սայէնիզտէ մազհար օլաճաղըմտան էմին իմ:

— Լաքին պէնիմլէ հէման էվլէնմէյէ մուվաֆագաթ ի- տէրէք պու էմնիյէթինիզի իսպաթ իթմէլի սինիզ:

— Բէք էյի, պու արզունըզըր բէտտ իթմէմ. պիլ խաս- սա պու անտէ սէվիլմէյէ վէ մուալէնէթ կէօրմէյէ միւհթաճ սընըզ, սիզին զէվճէնիզ օլմաղա մուվաֆագաթ իտէրիմ:

— Ա՛հ, սահի՛հ մի սէօյլէյօրսընըզ, մէսէրրէթիմտէն չը- տըրաճաղըմ կէլիյօր: Լաքին նէ՛ վագթ:

Լօր. - (կիլինմիշ օլտըղը մաթէմ էլպիսէսինի կէօսթէ- րէք.) Սիզտէն իւշ այ միւստատէ իսթէրիմ, եէս ու մաթէմիմ ազաճըգ էսկիմէլի տիր:

Բօզլէն պու միւթալալայա գարչը պիր սէօզ սէօյլէմէտի: Լօր չալըշտըզը ֆապրիգատա, իշճի պաշըլըգ մէմուրիյէ- թինտէ պիւս պիւթիւն եէրլէշմիշ իտի:

Բօզլէն տախի կիւզէլ բարա գազանմագտա վէ հէր իքի- սի տէ իտարէ իլէ բարա արթըրմագտա իտիլէր:

Բօզլէն Լօր իլէ էվլէնէճէյինի կէրէք արգատաշլարընա վէ կէրէք էֆէնտիսինէ սէօյլէմիշ օլտըղընտան, հէր թարաֆ- տան թէպրիքլէր եաղմաղա պաշլատը:

Պէօյլէճէ հաֆթալար կէշմէքտէ իտի. Բօզլէն հէր տիւր- լիւ հազըրըզլարընը կէօրմէքտէ իքէն, պիր կիւն մէմլէքէ- թինտէն պիր մէքթուպ ալտը, պու մէքթուպ Բրովանս մու- գալէլաթ մուհարրիլի Մ. Պօնքէօր թարաֆընտան կէլիյօր րտը:

Բօզլէն չար չարուգ մէքթուպը օգուտըր վէ ագրապա- սընտան պիր ատէմին էօլմիւշ օլտըղընը վէ իսթիյար զէվճէ- սինի պագմագ շարթըլլա օլանճա սէրվէթինի, եանի ալթը պին ֆրանգ գատար պիր մէպլաղըր քէնտիսինէ պըրագմագ- տա պուլունտըղընը անլատը. պունըն իւզէրինէ մէսէրրէ- թինտէն շաշըրըզ գալարագ վէ պու մէպլաղըն մաքինայը եաբտըրմագ իչիւն իճապ իտէն ագճէնին եարըսը օլտըղընը տիւշիւնէրէք, պիր աթլայըշտա Լօրըն օտասընա կիթտի վէ քէքէլէյէրէք:

— Շու մէքթուպը օգույընըզ, ազիզէմ Լօր. - տէտի:

Լօր նիշանլըսընըն ուզաթտըղըր մէքթուպը ալտըր վէ միւ- թատըր վէճհ իւզրէ քէմալը սիւքիւնէթլէ օգուտըրգտան սօն- րա:

— Սիզի խաթըրընտան չըգարմամըջ օլտըղընտան տօլա- յը պու ալիճէնապ ատէմ բէք զիյատէ շայանը թէշէքքիւր տիւր. Լաքին քէնտիսի մա էթթէսիւֆ հայաթտա օլմատը-

ղընտան, քէնտիսինին սօն արդուսընը իյֆա իթմէք սուրէթիյ-
լէ տէյնի շիւքրանընըղը իյֆա իթմէլիսինիզ, եանի զէվճէսինի
պիզէ վալիտէ իթթիսազ իթմէլիյիզ. սիզ պու գատընը թա-
նըր մըսընըզ:

— Էվվէթ, թանըրըմ, ղայէտ չալըչգան վէ ճէսուը
պիր գատընճըղազ տըր. քէնտիսի վալիտէլին հալասը ըտը
վէ վազթըլա թըպգը վալիտէմէ պէնզէր իտի:

— Իսմինի պիլիբ միսինիզ:

— Էվվէթ, իսմի Պաթիսթին տիր. լաքին պիզ քէնտիսի-
նի հալա Պաթիսթին տէյի եատ իտէր իտիք. զիրա Բրօվանսա-
տա պիզ քէնտիմիզտէն բէք եաչը օլան խըսըմլարըմըղը տա-
յը, հալա տէյի թէսմիյէ իտէրիզ:

— Պագալըմ մէմէքէթինտէն չըգըպ տա պիզիմլէ եա-
չամագ իսթէյէճէք մի տիր:

— Շիւպհէսիզ, մուգավէլաթ մուհարրիբինին մէքթուպը
պունը աչիքեարէ պէյան իտիյօր:

— Քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եազմագ լազըմ տըր:

— Պու գահմէթի լութֆէն իթթիյար իտէր միսինիզ:

— Մա էլ մէմուռնիյէ:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, լաքին գարիպէն էվլէնէճէյիմի-
զի տէ եազմայը ունութմայընըզ:

— Միւսթէրիհ օլուն:

Լօր վատ իթտիյի մէքթուպը եազտը վէ Բօզլէնին թավ-
իյէսի իւզըն, գարիպէն էվլէնէճէքլէրինի տէ պէյան իյլէ-
տի: Պու մէքթուպըն ճէվապը կէճիքմէտի: Պաթիսթին մէք-
թուպընտա Բօզլէնէ վէ Լօրա թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնրա,
անլէրին թէքլիֆինի մա էլ մէմուռնիյէ գապուլ իթտիյինի վէ
քէնտիլէրինի էվլատը կիպի սէվէճէյինի պէյան վէ ազ զէ-
ման իչինտէ Բարիսէ կէլէճէյինի տէ իլավէ իթմէքտէ ի-
տի:

Իրթէսի բազար, Բօզլէն վէ Լօր պիր տաիրէ արամաղա
չըգտըլար վէ Փոնթէն-օ-Բուա սօգաղընտա, չալըչտըգլարը
ֆապրիգա գուրպլինտէ, մալիւմիւմիւզ օլան պէօյիւք խանէ
տէրունինտէ, իքի օտատան, պիր մաթպախտան վէ պիր տէ

իչ օտասընտան իպարէթ վէ սէնէվի իւչ եիւզ էլլի ֆրանգ
պէտէլի իճար իլէ պիր տաիրէ պուլտըլար:

Պու տաիրէ պիր թարաֆան հավիյէ վէ տիկէր թա-
րաֆտան ալչագ պինալարա նազըր դայէթ հավատար պիր
եէր օլտըղընտան, Լօր վէ Բօզլէն օրասընը բէք պէյէնտիլէր
վէ գարուճը գատընա օն պէչ ֆրանգ գատար պիր բէյ պը-
րագտըգտան սօնրա, իրթէսի կիւնիւ տէ թաչընտըլար. օն-
տան սօնրա, գարիպէն վուգու պուլաճագ րէսմի իզտիվաճ ի-
չիւն հազըրըզ կէօրմէյէ պաչլատըլար:

Պու իքի կէնճլէրին սուրէթի մայիչէթինճէ հիչ պիր թէ-
պէտտիւլ վուգուա կէլմէմիչ իտի:

Կիւնտիւզլէրի եինէ էվվէլքի կիպի ֆապրիգատա չալը-
չըրար վէ կէճէլէրի Լօրըն քիւչիւք օտասընա կէլիպ թաթըլը
թաթըլը կէօրիւչիւրէր իտի: Բօզլէն իսթիգպալտէ նաիլ օլա-
ճազը սաատէթ վէ սէրվէթի խայալ իթտիյինտէն, էվվէլքին-
տէն տահա զիյատէ պէչաչէթ վէ շաթարէթ քէսպ իթմիչ ի-
տի:

Նիհայէթ Պաթիսթին՝ րէսմի իզտիվաճըն վուգու պուլա-
ճազը կիւնտէն իքի կիւն էվվէլ Բարիսէ մուվասէլէթ իյլէտի:

Էչեա վէ մօպիլեատը քէնտիսինտէն էվվէլ վասըլ օլմուչ
օլտըղընտան, Փոնթէն-օ-Բուա սօգաղընտարի խանէտէ պիր
էյիճէ եէրլէչտիրիւմիչ իտի:

Պաթիսթին Բու գըսա պօյլու, զայրֆ վիւճուտըլու, էամէր
եիւզլիւ պիր գատըն օլուպ, չէհրէսի էբէյիճէ պուրուչմուչ
վէ ֆագաթ կէօզլէրինտէքի նուրը զէքեալէթ հէնուզ սէօն-
մէմիչ իտի:

Լօր վէ Բօզլէն քէնտիսինի սուրէթի մուչֆիգանէտէ գա-
պուլ իթտիլէր վէ հէր իքի թարաֆտան պիր թագըմ մու-
սաֆահալար թէաթի օլունտու. Լօրըն թավըր սաքինանէսի
գատընա բէք թէէսիր իթտիյինտէն, պիր շէֆագաթը մատէ-
րանէ իլէ անը գուճագլայարագ:

— Սիզի նէ՛ գատար սէվէճէյիմի պիլէմէզսինիզ, սէվկի-
ւլի գըզըմ, պէն պէտպախթ պիր գատըն ըմ, գօճամըն վէ-
ֆաթըլ եիւրէյիմտէքի եարալարը պիր գաթ տահա թագէ-
Ա.—9

լէնտիրտի , սիզին մուհապպէթինիզ պու եարալարա մէլէմ՝
օլաճագ տըր . - տէտի :

Րօզլէն՝ պու իթիթիյար գատընտա ֆամիլեասը ազասընը
անտըրաճագ պազը ասար վէ ալաիմ կէօրտիլիւնտէն , մէ-
սէրրէթինտէն աղլայարագ .

— Պիզ տէ սիզի օ նիսպէթտէ սէվէճէյիզ , հալաճըզըմ՝ ,
զիրա տիւնեատա սէվկիլի ֆամիլեամա վէքեալէթէն սիզտէն
պաչագա քիմսէմիզ գալմամըշ տըր . - տէտի :

Պաթիսթին օ կիւնտէն իթիպարէն էվ իչլէրիլէ մէշղուլ
օլմաղտ պաչատը վէ տիւլիւն եէմէքլէրինի տէ քէնտիսի բիչիւր-
մէք իսթէտի :

Նիհայէթ իզտիվաճ կիւնիւ կէլտի . եէմէք օտասը խըտ-
մէթինի կէօրէճէք օլան եաթագ օտասը պէօյիւք տէյիլ իտի
իսէ տէ , ազաճըգ սըգըշարագ , օն պէշ քիչի գատար օլան
շահիտլէր վէ տօսթլար օրատա բէք կիւզէլ սըղապիլտիլէր :

Հէր շէյ սուրէթի մունթազամատա ճէրէյան իթտի . պա
խուսուս բէք չօգ մասրաֆ իթիթիյարընա տա լիւզուճ կէօ-
րիւլմէտի . զիրա Պաթիսթին աշճըլըգտա մէհարէթի ֆէվզ էլ
ատէյէ մալիք իտի :

Իզտիվաճ ըէսմինին իւչիւնճիւ կիւնիւ , Րօզլէն վէ Լօր
եինէ էվվէլքի սուրէթի մայիշէթլէրինի էլէ ալտըլար :

Րօզլէն՝ զէվճէսի վէ Պաթիսթին արասընտա քէնտիսինի
բէք մէսուտ ատտ իթմէքտէ իտի :

Քէնտիսի տիւնեատա պիւս պիւթիւն պիքէս գալմըշ վէ
չօգ տէֆալար ֆապրիգատա պիր բարչա բէնիր էքմէք իլէ
վագթ կէչիրմէյէ մէճպուր պուլուճմըշ պիր պիչարէ իքէն ,
չիմտի հայաթընտա պէօյիւք պիր թէպէտտիւլ վուգուա կէլ-
միշ իտի :

Սաաթ օն պիր պուչուգտա , Սէն-Մօր սօգաղընտաքի
ֆապրիգալարըն իշճիլէրի գարընճա քիւմէսի կիպի տըշարը
տէօքիւլէրէք , վէ քիմիսի պագգալ տիւքքեանլարընա վի քի-
միսի տէ սիւտճիւ տիւքքեանլարընա երղըլարագ եէմէք եէ-
տիքլէրի սըրատա , քէնտիսի Լօր իլէ գօլ գօլա վէրէրէք քէ-
մալը մէսէրրէթլէ Փոնթէն-օ-Րուա սօգաղընա կիտէր վէ եէ-

մէք օտասընըն պիր քէօշէսինտէ , Պաթիսթինին սուֆրայը վէ
եէմէքլէրի հազըրլամըշ օլտըղընը մա էլ մահզուզիյէ միւշա-
հէտէ իտէր իտի :

Հէր նէ գատար պու եէմէքլէր չօգ պիր շէյ տէյիլ իտի
իսէ տէ , է՛ն ատի թաամլար պիլէ Պաթիսթինին բարմագլարը
ալթընտա պաչագա պիր լէզգէթ ալըր ըտը :

Լօր պու եէնի մայիշէթինին թէէսիրինի բէք չարուգ
հըսս իթտի . տահա հարարէթլի պիր գան տամարլարընտա
ճէվէլանէ պաչայըպ , սօյղուն չէհրէսի ազաճըգ գըրմըզըյա
պօյանտը . վիւճուտի եավաշ եավաշ տօլմաղա պաչատը վէ
համիլէ օլտըղը թէպէյեիւն իտինճէ , լօղուսալըգ աղըրլարը-
նա քէմալը ճէսարէթլէ թէհամիւլ իտէպիլէճէյի քէշֆ ի-
տիլտի :

Փիլ հագըգա պու քէշֆ բէք տօղրու չըգտը . վազը
համլ իտէճէյի սըրատա հէման հիշ մուղտարըպ օլմատը վէ
նուր թօբը կիպի կիւզէլ պիր էրքէք էվլատ տիւնեայա կէ-
թիրտի . պու չօճուգ Մօրիս իտի . Պաթիսթին անը պիզգաթ
քէնտիսի էմիլիք իլէ պէօյիւթմէք իսթէտի : Պու ճիհէթլէ Լօր՝
պիր գաշ կիւն սօնրա եինէ ֆապրիգատաքի իչինէ պաչատը :

Պունլար պիր սաատէթի ֆէվզ էլ ատէ իչինտէ իմրարը
էօմր իթմէքտէ իտիլէր . լաքին նէ՛ ֆաիտէ քի տիւնեատա
հիշ պիր սաատէթ տաիմ վէ գաիմ օլամագ :

Պիր գըշ մէվսիմինտէ իտի քի Պաթիսթին հէր նասըլսա
սօյուգ ալարագ , շիտտէթլի պիր հիւմմայա թութուլտու վէ
հէման եաթաղա տիւչէրէք բէք չօգ հէքիմէ կէօսթէրիլտի
իսէ տէ , տէրտինէ տէրման պուլմագ միւեէսսէր օլամատը :

Պիչարէ գատընճըղազ օն պէշ կիւն սօնրա , Լօր իլէ Րօզ-
լէնի թագտիս իտէրէք վէֆաթ իյլէտի :

Լօր եէնիտէն համիլէ օլուպ ֆագաթ պու տէֆաքի հա-
վիլէյի բէք մէշագգաթլը օլտըղընտան , Պաթիսթինին վէֆա-
թընտան տօլայը հըսս իթտիյի աճը սէպէպիլլէ սըհէթի
վիւճուտի պիւս պիւթիւն ալթիւսթ օլտու : Պունընլա պէրա-
պէր եինէ չալըշմասընը թաթիլ իթմէք իսթէմէտի :

Րօզլէն՝ քէնտիսինի մահիր պիր թապիպէ պագտըրմասը-

նը բէճա իտէր իտի իսէ տէ , Լօր՝ Պաթիսթինին խասթալըղը
 էսնասընտա քիւչիւք սէրվէթլէրի ըախնէտար օլմուչ օլտըղը-
 նը վէ պինաէն ալէյհ անը տօլտուրմագ լազըմ կէլէճէյինի
 պէյան իտէրէք , պու բէճալարա բէտտ իլէ ճէվապ վէրիւր վէ
 Բօզլէն տախի գէվճէսինէ օլան մուհապպէթի իլէ պէրապէր ,
 զիյատէ ըսրար իտէմէղ իտի : Զաթէն իճատքէրտէսի օլան
 մաքինայը եարտըրըպ մէյտանա չըգարմագ արզուսը պիր
 միւտտէթտէն պէրի զիհնինի բէք զիյատէ իչղալ իթտիլին
 տէն , սաիր պիլ ճիւմէ միւթալալար պու արզույա նիս-
 պէթլէ բէք տուն մէրթէպէտէ գալմագտա իտի :

Մ. Շօտօնըն ֆապրիգասընտա պիր թագըմ եէնի տէսթ-
 կեահլար տահա իլավէ իտիլմիչ օլտըղընտան , Լօր պիւթիւն
 կիւնիւնիւ մաքինալարըն գարչըսընտա կէչիրիւր վէ պու մա-
 քինալարըն սարսընթըսը մէրգուճէնին սին/րլէրինի այաղա
 գալտըրըր ըտը . լաքին պիչարէ գատըն պու իչքէնճէլէրէ քէ-
 մալը թէսլիմիյէթլէ կէօյիւս վէրիւր վէ անլէրտէն տօլայը Բօզ-
 լէնէ հիչ շիքեայէթտէ պուլունմագ ըտը :

Մա մաֆիհ պունլար քէնտիսինէ բէք զիյատէ թէէսիր իթ-
 միչ օլտըղընտան , լօղուսալըգ վագթը կէլինճէ , բէք ֆէվգ
 էլ ատէ իչքէնճէլէր արասընտա քիւչիւք պիր գըզ տիւնեայա
 կէլտի :

Գըզըն ատընա Պաթիսթին-Բօզ գօյտուլար . Լօր պու իչ-
 քէնճէլէրէ տայանապիլտի իսէ տէ , իւչ սէնէ միւթէմատիյէն
 խասթա եաթտը . պիչարէ գատըն օ գատար չալըչգան օլ-
 տըղը հալտէ , եաթագտա մըխլանմըչ գալմըչ օլտըղընտան ,
 հիչ պիր շէյ եարամամագտա իտի :

Լօր էյիլէչիպ եաթագտան գալգընճա , քիւչիւք Բօզ
 խասթալանտը վէ վիւճուտի կիւնտէն կիւնէ էրիմէյէ պաչլա-
 տը . պու խասթալըգ բէք չօգ սէնէլէր սիւրտիւ վէ իտարէ ի-
 լէ պիրիքտիրմիչ օլտըղլարը ագճէլէր քեամիլէն սարֆ իտիլ-
 տի իսէ տէ , չօճուղըն տէրտինէ հիչ պիր տէվա պուլունմա-
 տը :

Իչթէ Լօր՝ Գլէմանս Փուլոնըն գըզը գանն օլունան քիւ-
 չիւք Մարիյէ պու խասթալըգ էսնասընտա մուհապպէթ պաղ-

լամըչ ըտը . պիչարէ Բօզ վալիտէսինին գուճաղընտա բուհը-
 նը թէսլիմ իթտիլի սըրատա , Մարիյէ պագըպ թէպէսսիւմ իթ-
 միչ օլտըղընտան , Լօր՝ չօճուղըն բուհը պու թէպէսսիւմ իլէ
 Մարիյէ ինթիգալ իթմիչ օլտըղը իթիգատընա տիւչմիւչ վէ
 անըն հագգընտա հըսս իթտիլի մուհապպէթի մատէրանէ
 պունտան նէչէթ իլլէմիւչ իտի :

Տ

ՄԻՆՈՒ ՎԷ ՍՈՒՐԻՔԷԹ

Պալէստէ սէօյլէմիւչ օլտըղըմըզ վէճհլէ , Լօր վէ Բօզլէն՝
 Գլինեանգուր սօգաղընտաքի խանէտէ եէրլէչտիքտէն սօնրա ,
 Մարիին համսի օլան շախսը մէճհուլա եազտըզլարը մէք-
 թուպըն ճէվապընա պէրլէմէյէ պաչլատըլար :

Քէնտիլէրի տայը եէկէն Լըլօրէնլէրին ֆապրիգասընտա
 չալըչմագտա իտիլէր :

Հանրիէթ էվտէ հէր տիւրիւ խըտմէթլէրի կէօրիւր վէ
 Մօրիսէ սապահ գալվաթըսընը եէտիրտիքտէն սօնրա , հէր ի-
 քիսի տէ էլ էլէ վէրէրէք , գօլլարընտա կիւնտիւզ եէմէյինի
 հալի պիրէր սէբէտ պուլունտըղը հալտէ , Հանրիէթ ըահիպէ
 լէր մէքթէպինէ վէ Մօրիս տէ ումուժի մէքթէպէ կիտէրլէր
 իտի :

Չօգ կէչմէտէն մահալլէնին պիւթիւն տիւքքեանճը գա-
 տընլարը քէնտիլէրինի սէվմէյէ պաչլատըլար . զիրա հէր իքի-
 սի տէ ֆէվգ էլ ատէ կիւզէլ վէ սէվիմի իտիլէր :

Պունլար տախմա պիրիքտէ պուլունտըլար ըտը . հաթթա
 Մարի՝ էճնէպիլէր էօնիւնտէ Մօրիսի Բօզլէնին վէրալի Մինու

նամը յլա ետտ ի թտիյինտէն , քէնտիսինէ տէ Սուրիքէթ (քիւ-
չիւք ֆարէ) նամընը վէրմիչլէր իտի :

Լաքին պիր կիւն Սուրիքէթ եայլընըզ տըշարը չըգտը .
Մինու պէրապէր տէ յիւ իտի :

Պիչարէ չօճուգ երնէ էվվէլքի կիպի աճէլէ աճէլէ եիւ-
րիւմէքտէ իտի իսէ տէ , իրի մաի կէօզլէրի աղլամագտան գըպ
գըրմըզը օլմուչ ըտը :

Չօճուգ ախզ ու իթա ի թտիքլէրի պագգալ գարընըն
տիւքքեանը էօնիւնտէն կէչտիյի սըրատա , գատըն .

— Էվինիզտէ խասթա՞մը վար , նէ՞ վար , Սուրիքէթ . -
տէ յի սօրտու :

Մարի . - (Կէօզ եաչլարընը անճագ զապթ իտէրէք .) Էվ-
վէթ , մատամ , գարտաշըմ Մօրիս է յի տէ յիւ տիր :

— Զա՛վալը չօճուգ . . . տիւն պիր շէիսի եօզ ըտը , պիր-
տէն պիրէ նէ՞ օլտու :

— Պաչընըն աղըրսընտան տիւն կէճէ սապահա գատար
ույուլյամատը : Պու սապահ ազաճըգ ույգուլյա աալմըչ օլտը-
ղընտան , բէտէրիմ վէ վալիտէմ րահաթ օլարագ ֆապրիգա-
յա կիթտիլէր . Լաքին շիմտի հարարէթի արթմաղա պաչլա-
տը . վիւճուտի աթէչլէր իչինտէ եանըյօր , հիչ պիր եէրտէ
տուրամայօր :

— Վալիտէն վէ բէտէրին սաաթ գաչտա՞ էվէ կէլրլէր :

— Ագչամըն սաաթ եէտիսինտէ :

— Իչթէ օ ֆէնա , էկէր պիրատէրին հիւմմայա թուլթուլ-
մըչ ըսա , ագչամա գատար պէքլէմէյէ կէլմէզ . Պիր հէքիմ

չաղըրմալը տըր :

— Հէքի՞մ մի . . . ֆագաթ պէն հիչ պիր հէքիմ թանը-
մամ :

— Էանընտաքի րամի սօգաղընտա պիր հէքիմ վար տըր ,
քէնտիսի բէք քէրէմքեար պիր ատամճըղազ տըր . . . հայտէ
չար չաքուգ օրայա կիթ :

— Բէք է յի , մատամ , թէչէքքիւր իտէրիմ :

— Փագաթ նիչիւն վալիտէնէ կիտիպ խապէր վէրմէյօր-
սըն :

— Վալիտէմ խասթալըգտան եէնի չըգմըչ տըր , Մօրի-
սին խասթալանմըչ օլտըղընը քէնտիսինէ խապէր վէրէճէք օ-

լուրսամ , խասթալըղը եէնիտէն թէրէր տէ յի գօրգույօրմ :

Խա՛յր , խա՛յր , ագչամա գատար անը պէն պագաճաղըմ , վա-
լիտէմ ագչամա կէլէճէք օլուրսա , բէք տէ օ գատար միւքէտ-

տէր օլմազ :

— Սէն հագըգաթէն պիր մէլէք սին , գըզըմ . Պանա իհ-
թիյաճըն օլուրսա խապէր վէր , պէն տէ կէլրիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , մատամ :

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա , չօճուգ ալէլ աճէլէ
գատընըն իչարէթ ի թտիյի սօգաղա կիրտի վէ տօգթէօր Շօնի
նամընտա օլան պիր թապկպի ալըպ էվէ կէթիտի :

Թապիպ տահա գարունըն էչիյինտէ իքէն , Հանրիէթէ
խիթապէն .

— Վալիտէնիզ վէ բէտէրինիզ նէ՞րէտէ տիր , գըզըմ
տէ յի սօրտու :

Հանրիէթ . - Փապրիգատա տըրլար , էֆէնտիմ :

— Խասթա քի՞մ տիր :

— Պիրատէրիմ :

— Լաքին մուայէնէ էսնասընտա քի՞մ հազըր պուլունա-
ճագ , թալիմաթըմը քի՞մ ալաճագ տըր :

— Պէն , էֆէնտիմ :

Թապիպ չօճուղըն թավըր ճէսուրանէսինէ հայրան օլա-
րագ , տիք տիք եիւզինէ պագտը . Լաքին պիր ազ սօնրա ա-
նըն իրի մաի կէօզլէրի քէնտիսինի թէէմին ի թտիյինտէն , լա-
թիֆ պիր սէտա իլէ .

— Բէք է յի , գըզըմ , պիրատէրինիզի պանա կէօթէրի-
նիզ . - տէտի :

Մարի թապիպի ալըպ եէմէք օտասը արգասընտա վա-
գը քիւչիւք վէ ֆագաթ հավատար պիր օտայա կէօթիւրտալ
վէ Մօրիսին եաթաղընը կէօթէրէրէք .

— Իչթէ , տօգթօր էֆէնտի , պիրատէրիմ օրատա տըր ,
քէնտիսի տալիմա եէմէք օտասընտա վէ պէն տէ պուրատա
եաթարըզ . Լաքին պու սապահ խասթա օլտըղընը կէօրիւնճէ ,

պէնիմ օտամտա տահա ըահաթ օլաճաղընը միւլահազա իտերէք պուրայա կէթիրտիմ . - տէտի :

Թապիպ՝ պու սէօղլէրտէն պիր գաթ տահա հայրէթի արթարագ Մօրիսին եաթաղընա եագլաշտը վէ անը քէմալը տըրգգաթլա մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա .

— Սէօյլէ պագալըմ, օղլում, նէրէն աղըրյօր . տէյի սօրտու :

Չօճուգ եերինտէն գըմըլտամաուր : Բէք զիյատէ կիւճիւրլէ նէֆէս ալապիւմէքտէ իտի :

Թապիպ Մօրիսին էլինի թութարագ նապղընը մուայէնէ իտինճէ , գաշարընը չաթարագ , քէմալը էնտիշէ իլէ :

— Նէրէն աղըրյօր , օղլում, սէօյլէ պագայըմ . - տէյի թէքրարլատը :

Մօրիս . - (Պօղուգ պիր սէտա իլէ .) Պաշըմ աղըրյօր :

— Պօղաղըն տա աղըրյօր մը :

— Պօղաղըմ շիմտիյէ գատար աղըրմայօր ըտը . լաքին պիր սաաթտան պէրի տիր քի պօղուլույօրըմ, նէֆէսիմ քէսիլիյօր :

Պու սէօղիւ սէօյլէյէրէք , Մօրիս պօղուգ պօղուգ էօքսիւրմէյէ պաշլատը :

Թապիպ հէման Հանրիէթէ թէվէճճիւհլէ , պիր կիւմիւշ գաշըրգ իլէ պիր տէ մօմ կէթիրմէսինի էմը իլլէտի :

Հանրիէթ հէման տըշարը չըրգտը վէ պիր սանիյէ գարֆընտա մաթլուպ օլան շէյլէրի կէթիրտի . Թապիպ պոււնլաւը ալտըրգտան սօնրա , թէքրար Մօրիսին եանընա եագլաշարագ .

— Սըրթ իւսթիւ եաթ , օղլում, աղղընը տա աչ , գօրգմա , սանա պիր շէյ եաբմայաճաղըմ , եալընը պօղաղընը մուայէնէ իտէճէյիմ . - տէտի :

Լաքին Մօրիս եինէ պօղուգ պօղուգ էօքսիւրմէյէ պաշլատըղընտան , թապիպ պիղղարուրէ մուայէնէսինի գաթ իթմէյէ մէճպուր օլտու վէ եիւզիւ պէմ պէյազ քէսիւմիշ օլան Հանրիէթէ խիթապէն .

— Հօգգա գալէմիսիզ վա՛ր մը , գըղըմ . - տէյի սօրտու :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , վար տըր , կէթիրէյիմ մի :

— Նէրէտէ տիր :

— Էօթէքի օտատա տըր :

— Պէն օրայա կէլիրիմ :

Թապիպ Հանրիէթին տէլալէթիլլէ եէմէք օտասընա կիթտի վէ քիւշիւք պիր մասանըն պաշընա կէշէրէք , պիր գաշ սաթըրտան իպարէթ պիր ըէշէթա եագտը . պատէհու պուրէշէթայը Հանրիէթէ ուզաթարագ .

— Գիւսթին սօգաղընտաքի էճգաճըյը թանը՛ր մըսընըզ , գըղըմ , - տէյի սօրտու :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , թանըրըմ :

— Էօյլէ իսէ չար չաբուգ կիտիպ պու ըէշէթայը եաբտըրընըզ վէ եինէ չաբուգ ալտէթ իտինիզ . պէնիմ պուրատա օլտըրըմը վէ ըէշէթանըն եաբըլմասընա պէքլէմէքտէ պուլունտըրըմը տա սէօյլէյիսիզ :

Հանրիէթ պու սէօղլէրի իշիտինճէ , գալպինի պէօյիւք պիր էնտիշէ իսթիլա իտերէք վէ եաշարմըշ կէօղլէրինի թապիպին եիւզիւնէ տիքէրէք :

— Տէմէք քի պիրատերիմ քէք խասթա տըր , էօյլէ՛ մի , սօգթօր էֆէնտի . - տէտի :

Թապիպին գալպինտէ պիր հըսըր շէֆագաթ հասըլ օլտու վէ չօճուղը քէմալը մուհապպէթլէ տէրաղուշ իտերէք .

— Խայր , մինի մինի գըղըմ , բէք խասթա տէյիլ տիր , խասթա օլտա պիլէ , քէնտիսինի տըրգգաթլըճա պագաճագսընըզ , տէյի՛ւմի :

Հանրիէթ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

— Էօյլէ իսէ էմին օլուն , պիրատերինիզի էյի իտէճէյիզ :

Հանրիէթ պու սէօղլէրտէն էմին օլարագ հէման Գիւսթին սօգաղընտաքի էճգախանէյէ կիթտի վէ ըէշէթայը չար չաբուգ եաբտըրարագ եինէ խանէյէ ալտէթ իլլէտի . թապիպ իսէ անըն ղայպուպէթի էսնասընտա ալէաթը ճէրրահիյէ գութուսընը չըրգարմըշ վէ ուզուն վէ եումուշագ պալէնա քէ-

միջերի ուճընտա ճէվիզ պէօյիւքիւյիւնտէ եուվարլագ սիւն- կէրլէր եաբմը ըտը :

Մէրգում՝ չօճուղըն պու գատար չարուգ կիտիպ կէլտի- յինի կէօրիւնճէ , բէք զիյատէ թէաճճիւպ իտէրէք :

— Նէ՛ գատար չարուգ կէլտինիզ , գըզըմ՝ . - տէտի :
Հանրիէթ . - էվվէթ , էֆէնտիմ , էճգաճը էյի պիր ա- տէմ օլտըղընտան , պէնի չօգ պէքլէթմէք իսթէմէտի :

— Բէք էյի , շիմտի պանա պիր չուգուր թապագ , պիր ազ սու վէ պիր տէ պարտագ կէթիրինիզ :

Չօճուգ չար չարուգ մաթլուպ օլան շէյլէրի կէթիրտի . թապիպ իլաճ շիշէլէրինտէն պիրիսինի չուգուր թապաղըն ի- չինէ պօշալթտը վէ իչինէ ազաճըգ տա սու գաթտըգտան սօն- րա , սիւնկէրլէրտէն պիրիսինի իչինէ պաթըրարագ :

— Եանըմա կէլինիզ , գըզըմ՝ , պանա եարտըմ՝ իտէճէք- սինիզ . - տէտի :

Չօճուղըն եիւզիւ սարարաը իսէ տէ , եինէ ճէսարէթինէ խալէլ վէրմէյէրէք , հէման թապիպին եանընա կիթտի վէ միւմաիլէյհէ եարտըմ՝ իթմէյէ հազըրլանտը :

Թապիպ մօմը վէ չուգուր թապաղը չօճուղըն էլինէ վէր- տիքտէն սօնրա , Մօրիսին եանընա եագլաշարագ :

— Աղղընը աչ , օղլում , գօրգմա , հիչ պիր շէյ տույմա- յաճագսըն . - տէտի :

Մօրիս աղղընը աչտը վէ Հանրիէթ էլինտէքի մօմըն ըշը- ղընը Մօրիսին պօղաղընը թէնվիր իտէպիլէճէք սուրէթտէ ի- տարէ իթտի վէ թապիպ տախի չօճուղըն պօղաղընա էլինտէ- քի սիւնկէրին ուճընտաքի իլաճը սիւրմէյէ պաշլատը :

Թապիպ պու ամէլիյաթը պիթիրտիքտէն սօնրա , եինէ անրիէթէ խիթապէն .

— Իշթէ պու իշ պիթտի , գըզըմ՝ , սիզ շիմտի պիրատէ- ըրինիզի էյի պագաճագսընըզ , անը զայէթ սըճագ սագլայա- ճագսընըզ . շու շիշէտէ պուլունան գըրմըզը իլաճ իլէ տէ եա- ըրմ՝ սաաթտա պիր կարկարա իթտիրէճէքսինիզ :

Հանրիէթ . - Բէք էյի , էֆէնտիմ :
— Եանըմայասընըզ հա՛ :

— Խայր , էֆէնտիմ , սիզ միւսթէրիհ օլուն :

— Սու իսթէյէճէք օլուրսա , քէնտիսինէ չօգ իլիմօնու վէ ֆագաթ ազ շէքերի իմօնաթա վէ եախօտ ազաճըգ ֆրէնկ իւզիւմիւ շուրուպը վէրինիզ . քէնտիսինի բէք հարա- րէթլի կէօրէճէք օլուրսանըզ , պաճագլարը իւզէրինէ հար- տալ լաբասը գօյունըզ , հարտալ լաբասը նա՛սըլ եաբըլըր , պիլի՛ր միսինիզ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , պիր գաչ քէրրէ վալիտէմէ գօյ- մուշըմ՝ :

— Վալիտէնիզ սաաթ գաչտա՛ ավտէթ իտէր :

— Ագչամըն սաաթ եէտիսինտէ :

— Էօյլէ իսէ պէն օ վագթ եինէ կէլիրիմ :

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա , տօգթօր Շօմի օրա- տան շէքիլտի կիթտի :

Լօր խանէյէ ավտէթինտէ , Հանրիէթի մէրտիվէն իւզէ- րինտէ պուլտու :

Մէրգումէ չօճուղըն սարարմը շէհրէսինի կէօրիւնճէ , սարսըլարագ .

— Եա՛ Բապպի . . . պու նէ՛ րէնկ տիր , գըզըմ՝ , Մօրիս խասթալանտը՛ մը , նէ՛ օլտու . - տէտի :

Հանրիէթ հէման մանէվի վալիտէսինին պօյնընա սարը- լարագ .

— Էվվէթ , պու սապահ սէնին ազիմէթինտէն սօնրա տահա զիյատէ խասթալանտը . լաքին շիմտի ազաճըգ էյի տիր :

Լօր . - Նի՛չիւն կէլիպ պանա խապէր վէրմէտին :

— Սէնին տէ խասթալըղընա սէպէպ օլուրըմ տէյի գօրգ- տում :

— Եա նէ՛ եաբտըն :

— Մահալլէմիզտէքի պագգալ գատըն պիր հէքիմ չա- ղըրմայը պանա թավսիյէ իյլէտի :

— Սէն տէ կէթիրտին մի :

— Էվվէթ , կէթիրտիմ , հէքիմ էվվէլա Մօրիսի մուայէ- նէ իթտի վէ պիր գաչ սաթըրտան իպարէթ պիր րէչէթա :

հազարգտան սօնրա, պու ըէչէթայը եաբարմագ իւզըէ պէ-
նի Գիւթին սօգաղընտաքի էճզաճըյա կէօնտէրտի . պէն տէ
չար չաբուգ կիտիպ էճզալարը եաբարտում վէ ավտէթիմտէ,
հէքիմ՝ շիչէլէրտէն պիւրիսինի չուգուր պիւր թապաղա պօ-
չալթտը վէ եուլարլագ պիւր սիւնկէր վասըթասըյա պու ի-
լաճը Մօրիսին պօղապընա սիւրմէյէ պաչատը . պատէհու
գըրմըզը պիւր իլաճ իլէ եարմ սասթտա պիւր քէնտիսինէ
կարկարա իթտիւրմէյի թավիլիէ իտէրէք, գալգտը կիթտի .
պէն տէ հէքիմին տէտիլի կիպի հարէքէթ իթտիմ :

Լօրըն կէօղլէրի տօլարագ վէ իքի գօլուընը անա ուզա-
թարագ .

— Ս՛հ, սէվկիլի՛ մէլէք . . . պէնի գուճագլա, սէն պէ-
նիմ խաղինէմ սին . - տէտի :

Հանրիէթ հէման Լօրըն գուճաղընա աթըլտը վէ գուլա-
ղընտան աչաղը .

— Լաքին էսէֆ իթմէ, վալիտէճիլիմ, շիմտի հէքիմ եի-
նէ կէլէճէք տիր . Մօրիսի էյի իտէճէյինի պանա վատ իթտի .
- տէտի :

Փիւ հագըգա Մ. Շօնի պիւր միւտտէթ սօնրա եինէ կէլտի
վէ չօճուղը եէնիտէն մուայէնէ իտիպ տէ թէնպիհաթը վա-
գըասընըն քիւչիւք գըզ թարաֆընտան իճմամըյա իճրա ի-
տիլմիշ օլտըղընը կէօրիւնճէ, Լօրա թէվէճճիւհէ .

— Պու չօճուգ խարիգ իւլ ատէ պիւր շէյ տիր, մատամ,
պիրատէրինի սիգտէն էյի պագմըշ տէնիլէպիլի . - տէտի :

Պու սըրատա Բօղլէն տախի ավտէթ իթմիշ օլտըղընտան,
Մօրիսի պու հալտէ կէօրտիլիւնտէն տօլայը մէյուս օլա-
րագ .

— Չօճուգ նա՛սըլ տըր, տօգթօր էֆէնտի . - տէյի սօր-
տու :

Թապիպ . - Խասթա տըր :
Լօր . - Եա՛ Բապպի . . . էվլատըմ մա՛հվ մը օլաճագ
տըր . . . :

Թապիպ . - Խա՛յր, մատամ, Լաքին գալպինի ի թէսքին
իտինիլ, խիւննագ կիպի պիւր շէյ օլմուշ տըր, սիղէ վէրտի .

յիմ թէնպիհաթը թէմամըյա իճրա իտէճէյ օլուրսանըզ
քէնտիսինի էվլէլ Սլլահ գուլթարըրըզ :

Լօր . - Սահի՛հ մի, տօգթօր . . . :

Թապիպ . - Մէմուլ իտէրիմ :

Բօղլէն հագըգաթի հալի անլամագ իսթէտիլինտէն,
թապիպէ ըէֆագաթ իթմէք պէհանէօիլէ, անընլա պէրա-
պէր տըչարը չըգտը վէ աչաղը ինտիքլէրինտէ, եավաչ սէ-
տա իլէ .

— Տօքթօր, պիւր ազ էվլէլ սէօյլէտիլինիլ սէօզ սահի՛հ
մի տիր, օղլումըն խասթալըղը խիւննագ մը տըր . - տէյի
սօրտու :

Թապիպ . - (Փիւթուրընը պօղմայարագ .) էվլէթ,
խիւննագ տըր, Լաքին պաչգա շէյէ տէօնէպիլիլ :

Բօղլէն . - Եա՛ Բապպի . . . :

— Օ՛նէ եա՛ . . . զէվճէնիլ գատար տա մը ճէսարէթ
կէօսթէրէմէյօրսընըզ :

— Լաքին, տօքթօր, խասթա օլան էվլատըմ տըր, ճի-
կէրբարէմ տիր . . . : Ս՛հ, տէմէք քի պիչարէ չօճուգ էօլէ-
ճէք տիր, էօյլէ՛ մի :

— Խա՛յր :

— Օ հալտէ հագըգաթի հալի պանա սէօյլէյինիլ,

— Թէհամիւլ իտէպիլէճէք միսինիլ :

— էվլէթ, պէն պիւր էրքէյիմ, իլք տարպէյէ պէն տիւ-
չար օլմալըյըմ քի, պիչարէ զէվճէմ անըն թէէսիրիլէ էօլ-
մէպին : Սէօյլէյինիլ, տօգթօր, քէտէր վէ մէյուսիլէթիմէ
ղալէպէ իթմէյէ չալըչաճաղըմ :

— Բէք էյի, շու արալըգ օրթալըգտա բէք չօգ գուշ-
պօղան վար տըր . օղլուըղըն խիւննագը պու տէհչէթլի
խասթալըղա տէօնէր աէյի գօրգույօրըմ :

— Եա՛ Բապպի . . . Եա՛ Բապպի . . . :

— Իւզէրինտէ կէօրիւլէն հարարէթ օ գատար շէտիտ տիր
քի, պու հարարէթ եալընըզ գուշ պօղան խասթալըղընտա
կէօրիւլիւր . պուընընլա պէրապէր չօճուղըն նաթուրասը բէք
սաղլամ տըր : էկէր սիւքիւնէթ վէ իթիտալընըզ մուհաֆա-

զա իտէճէք օլուրսանըզ, քէնտիսինի գուրթարմաղա հէնուզ իւմիտիմ վար տըր: Պէն եարըն սապահ եինէ կէլիրիմ:

Պու սէօզիւ միւթէագըզ, թապիպ Բօզլէնի սէլամլայըզ օրատան մուֆարագաթ իյլէտի:

Չօճուգ օ կէճէյի բէք ֆէնա կէչիրտի. հարարէթի կիթ-տիրճէ արթմագտա իտի:

Լօր էվլատընա նազարէթ իթմէք իւզրէ եաթմագ իս-թէմէտի. ֆագաթ շանրիէթ մէրգումէնին իպրամլարը իւզէ-րինէ, Մօրիսին պէրմիւթատ եաթտըզը օտատա եաթտը:

Բօզլէն իսէ եօրղունըզա մաղուպ օլարագ պիր իսկէմէ իւզէրինտէ ույույագալըզ ըտը:

Սաաթ իթիյէ տօզրու, Լօր պիրտէն պիրէ պիր էլին քէն-տիսինի եավաշճա տիւրթմէքտէ օլտըզընը հըսս իլէ, հէման արգասընա տէճնտիւ վէ շանրիէթի պէյազ պիր կէճէլիք կէօմէք կիլինմիշ օլտըզը հալտէ եանընտա տուրմագտա օլ-տըզընը կէօրտիւ. պունըն իւզէրինէ ատէթա իւրքէրէք:

— Նէ իսթէյօրսըն, գըզըմ, պու վագթ եաթագտան նիչիւն գալգտըն. — տէյի սօրտու:

Շանրիէթ. — Մօրիսին պօղազընա իլաճ սիւրմէք վագթը կէլմիշ տիր, վալիտէճիյիմ, սանա եարարմ իտէյիմ մի, իս-թէր միսին:

Լօր. — (Հէյէճանը գալպ իլէ.) Էվվէթ, գըզըմ, լա-քին իլաճը սէն սիւրէճէքսին, պէն սանա եարարմ իտէճէ-յիմ:

Շանրիէթ հէման եար եալընըզ Մօրիսին իլաճընը սիւր-տիւ վէ սապահա գատար Լօր իլէ պէրապէր ույանըզ գալտը:

Պէօյլէճէ իթի իւշ կիւն կէչտի, խասթալըզըն էճիւ քէս-տիրիւմիշ զանն օլունըյօր ըտը:

Թապիպ իւշիւնճիւ կիւնիւն ագչամըսը եինէ կէլտի վէ չօճուղը մուայէնէ իթտիրքտէն սօնրա:

— Խասթամըզ աղաճըզ էյի տիր, լաքին հարարէթ վէ նէօպէթ իւսթիւնտէն կիթմէյօր. պու իսէ թապիի պիր շէյ տէյիւ տիր: Պու կէճէ բէք զիյատէ տըզգաթ իտիւիլ թավսիյէ իթտիյիմ իլաճլարը ունութմայընըզ. — տէտի:

Միլ հագըզա, օ կէճէ, սաաթ իւշ գարարլարընտա, չօ-ճուգ պիրտէն պիրէ եաթաղը իչինտէ գալգըպ օթուրտը վէ եիւզիւ գըպ գըրմըզը քէսիւմիշ վէ տուտագլարը մօրարմըզ օլտըզը հալտէ, կէօզլէրինի չանագ չանագ աչարագ:

— Պօղուլըյօրըմ . . . վալիտէճիյիմ . . . պօղուլըյօրըմ. — տէյի պաղըրտը:

Պատէհու պօղուգ պօղուգ վէ տէրին տէրին էօքսիւրմէյէ պաշատը:

Պիչարէ չօճուգ արթըգ նէֆէս ալամայօր վէ ճէհէննէմ աղապընա տիւշար օլմուշ կիպի եաթաղը իչինտէ գըվըմ գըվըմ կէլիյօր ըտը. արա սըրա տախի սօլույարագ վէ եիւ-րէք բարալայաճագ պիր սուրէթտէ ֆիրեազ իտէրէք:

— Վալիտէճիյիմ . . . վալիտէճիյիմ . . . էօլիւյօրըմ . . . պօղուլըյօրըմ . . . պանա պիր ազ հավա վէրին. — տէյի թէքրարլամագտա իտի:

Շաֆագ աթար աթմազ, Բօզլէն հէման սօգաղա տիւշ-տիւ վէ տօգթօր Շօնինին խանէսինէ կիտէրէք քէնտիսինի ա-լըպ կէլտի:

Թապիպ օտա գաբուսընտան իչէրի կիրիպ տէ չօճուղըն էօքսիւրտիւլիւնիւ իչիտինճէ, պէնզի պէթի աթարագ:

— Իշթէ պէն տէ պունտան գօրգույօր ըտըմ. — տէտի: Բօզլէն. — (Մէյուսանէ.) Գուշ պօղան տըր, տէյիլմի, տօգթօր:

Թապիպ. — Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի սէօզիւնիւզիւ թաստի-գէ մէճպուր ըմ:

Բօզլէն. — Քէնտիսինի գուրթարմանըն պիր շարէսի եօ՞գ մը տըր:

Թապիպ. — Տահա վագթ վար իթէն, շար շաբուգ ամէ-լիյաթը ճէրրահիյէ իճրա իթմէլի տիր:

Լօր. — Ամէլիյաթը ճէրրահիյէ մի . . . օ՛հ, խա՛յր, խա՛յր, օղուլըն պօղազընը աէլմէյէ հիշ պիր վագթ միւսատէ իտէ-մէմ:

Թապիպ. — Տէմէք քի պօղուլուպ էօլմէսինի կէօրմէյի տահա զիյատէ թէրճիհ իտիյօրընըզ, էօյլէ՞ մի:

Հօր. - Եա՛ Բապայի . . . Եա՛ Բապայի . . . պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ ուղրամագ իչինն նէ՞ կիւնահ իչլէմիչիմ :

Պիչարէ գատրն հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագտա իտի : Հանրիէթ անրն աղլայրչընը իչիտիննէ , գօշուպ կէլէրէք :

— Վալիտէճիչիմ՝ պիչարէ վալիտէճիչիմ . . . սօգթօրըն եարաճաղը իչէ մուխայէֆէթ իթմէ . . . սէն իսթէրսէն օտա- նա չէքիլ . պէն եանընտա տուրուպ քէնտիսինէ եարաղմ իտէ- րիմ . - տէտի :

Թապիպ չօճուղը մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա .

— Չաբուգ , շու գարթըմը ալըպ իւզէրինտէ իսիմլէրի եազըլմըլ օլան թապիպլէրին խանէսինէ կիտինիզ , պէն տիւն քէնտիլէրինէ իչի խապէր վէրմիչիմ տիր , պու գարթը կէօ- րէճէք օլուրլարսա , չար չաբուգ կէլիրլէր . - տէտի :

Բօզլէն ալէլ անէլէ սօգաղա չըգարագ իչարէթ օլունան թապիպլէրին խանէսինէ կիթտի :

Եիրմի տագըգա սօնրա , թապիպլէրտէն պիրի կէլտի . ֆագաթ տիկէրի խանէսինտէ պուլընմատըլընտան , վէ ան- ճագ էօյլէ վագթընտա ալտէթ իտէճէլինտէն , կէլէմէյէ- ճէյի անլաչըլտը :

Տօգթօր Շօնի կէլէն թապիպի չօճուղըն եանընա կէօ- թիւրէրէք .

— Պէքլէյէճէք վագթըմըլ եօգ , ամէլիյաթը չար չա- բուգ եարըպ պիթիրմէլիլիզ . - տէտի :

— Իքիմիզ պու իչի պաշա չըգարամայըլ , պիր պաշգա- սը տահա լազըմ տըր :

Շօնի . - (Հանրիէթի կէօթէրէրէք .) Պու չօճուգ պիզէ եարաղմ իտէպիլիր :

— Էյլէնիյօրմըսընըլ . . . :

— Խա՛յր , էյլէնէճէք վա՛գթ մը եա . . . պու չօճուգ հէր նէ գատար սիննէն քիւչիւք պիր շէյ իսէ տէ , ազլէն վէ գալ- պէն դայէթ պէօյիւք տիւր . շիմտի ատամ ինթիխապ իթմէ- նին վագթը տէյիլ տիր , պիր խասթանըն հալինէ պագը- նըլ :

Ձիւ հագըգա Մօրիս խայլը զահմէթլէ նէֆէս ալապիւ-

մէքտէ , տուտագլարը կիթտիքճէ մօրարմագտա վէ թէր տանէլէրի եիւզիւնիւ գարլամագտա իտի :

Ամէլիյաթը ճէրրահիյէ ուզուն սիւրմէտի . իչպու ամէլի- յաթ օ տէրէճէ մէհարէթլէ իճրա օլունտը քի , աչըլան տէ- լիքտէ անճագ պիր գաչ տամլա գան կէօրիւլտիւ : Տօգթօր Շօնի ամէլիյաթը մէզքիւրէյի պիթիրտիքտէն սօնրա , բարմա- զընը տէլիլին իչինէ սօգտու վէ ուճը խաֆիֆճէ էյիլմիչ գըսա պիր կիւմիւչ պօրու կէլիրտի :

Պատէհու , եիւզիւ պալ մօմը ըէնկիլիի ալմըլ օլան Բօզ- լէնէ տէօնէրէք .

— Պագսանըլ ա՛ , մօսիէօ Վալօրի , աղաճըգ պուրայա կէլինիզ , պօրույը թէմիզլէմէնին եօլունը սիզէ կէօթէրմէլի- յիմ . - տէտի :

Բօզլէն թագաթը պէչէր ֆէվզինտէ պիր դայրէթ իճրա իտէրէք , եաթաղա եագլաշտը վէ թապիպ չօճուղը կէօթէ- րէրէք .

— Իչթէ ամէլիյաթ խիթամ պուլտու , արթըգ չօճուղըն ահլալը սըհիլիյէսինտէն էմին օլապիլիրսինիզ : Պագընըլ , օղ- լունըլ ըահաթ ըահաթ նէֆէս ալըյօր , եիւզիւնիւն ըէնկի թէպէտտիւլ իտիյօր . շիմտի եինէ օ կիւլիւնճ գօրգույա տիւ- չար օլաճագ մըսընըլ :

Բօզլէն . Մ՛հ , աֆիլընըլ տիլէրիմ , սօգթօր էֆէնտի , լա- քին էվատըմըն գըմըլտամագսըզըն ույուամագտա օլաջղընը կէօրմէք էնտիչէպախչ օլույօր . . . :

Թապիպ . - Իչթէ պիզ տէ սիզի անըն ահլալը սըհիլիյէ- սի հագըրնտա թէէմին իտիյօրըլ . . . պինաէն ալէյհ հէյէ- ճանը գալպիլիզի թէսքին իտինիզ վէ էրքէքիլք վապիֆէնի- զի ունութմայընըլ . . . եօգսա թալիմաթը լազըմէյի քիմէ վէ- րէպիլիրիզ . . . :

Հանրիէթ . - Պանա , սօգթօր էֆէնտի , պանա :

Թապիպ . - Հա՛ , էվվէթ , թիզի ունուարյօր ըարմ , գը- ղըմ , աղաճըգ իլէրի կէլինիզ , իքինճի պօրունըն նա՛սըլ թէ- միզլէնէճէյիլի վէ սօնրա եինէ նա՛սըլ թագըլաճագընը սիզէ կէօթէրէրէյիմ :

Թամ պու սրբատա , գաբու պիրաէն պիրէ աչըլտը վէ
Լօր քէմալը ճէսարէթլէ իչէրի կիրէրէք , տօղթօր Շօնիյէ խի-
թապէն .

— Տօղթօր , շիմտիյէ գատար կէօսթէրտիյիմ գօրդադ-
լըգտան տօլայք պէնի մազուր կէօրիւնիւզ : Պիր ազ էվվէ
էվլատըմ իւզէրինտէ իճրա իտիլէն ամէլիյաթտա հազըր պու-
լունաճագ օլսայըտըմ , ըզտըրապըմտան էօլէճէք իտիմ . Լա-
քին շիմտի գօճամա սէօյլէտիյինիզ սէօզլէրի իչիտինճէ , գուվ-
վէթ վէ ճէսարէթիմի եէնիտէն պուլտում . . . պունտան պէօյ-
լէ արթըգ կէվչէքիք կէօսթէրմէյէճէյիմ . . . վէրէճէյինիզ
տէրսի պէն էօյրէնմէք իսթէրիմ . - տէտի :

Թապիպ մագամը իհթիրամտա էյիլտիքտէն սօնրա .

— Բէք էյի , մատամ , աղաճըգ իլէրի կէլինիզ , մատամ
քի գօճանըզա սէօյլէտիյիմ սէօզլէրի իչիթտինիզ , օղլունը-
զըն թէհլիքէյի սավուշտըրմըջ օլտըղընր տա պիլիւրսինիզ տէ-
մէք օլուր :

Լօր . - էվվէթ , պիլիւրիմ . . . :

Թապիպ . - էօյլէ իսէ պէնի տինլէյինիզ , եաբաճաղընըզ
չէյ բէք գօլայ տըր . պու պիրինճի պօրու եէրինտէն հիչ գը-
մըլտամայաճագ տըր . չօճուղըն թէբրէնմէսի իլէ եաբատան
տըշարը չըգմամասընա տա տըգգաթ իթմէլիտինիզ . Լաքին
պու իքինճի պօրու սըգ սըգ նաղարը տըգգաթտան կէչիրի-
լիպ թէմիզլէմէլի տիր քի , խըրթլաղըն աչըգ օլան զըամը
անը կէլիպ գաբամասըն , անլա՛յօր մըսընըզ :

Լօր . - էվվէթ :

Թապիպ . - Պունընլա պէրապէր պէն իքի սաաթա գա-
տար եինէ կէլիւրիմ վէ պու ամէլիյաթը սիզին էօնիւնիւզտէ
եաբարըմ քի , պիր եանլըջըրգ օլմասըն :

Լօր . - Թէչէքքիւր իտէրիմ :

Թապիպ . - Շու թէնպիհլէրիմի տէ Թլինլէյին , պուրատա
հավա տաիմա այնը իթիտալ իւզրէ պուլունմալը վէ սօղուգ
օլմամալը տըր . պու բէք զիյատէ տըգգաթ օլունաճագ պիր
նօղթա տըր . զիրա եարըգ օլան պօղաղտան ագ ճիյէրի իւ-
ֆիւնէթ բէյտա իտէպիլիւր :

Բօղլէն . - Պէն պու կիւն պիր ըուզկեար սիբէրի սաթըն
ալըրըմ :

Թապիպ . - Բէք ալէա օլուր , գաբունըն իւզէրինէ տէ
գալըն պիր բէրտէ ասսանըզ , Ֆէնա օլմազ :

— Բէք էյի , էֆէնտիմ :

Թապիպլէրին արթըգ եաբաճագ պիր իչէրի գալմամըջ
օլտըղընտան , Լօրը վէ Բօղլէնի սէլամլատըգտան սօնրա , չէ-
քիլիպ կիթտիլէր :

Օ կիւնիւ , ազչամը վէ իրթէսի սապահը հէր շէյ շա-
յանը հայրէթ պիր սուրէթտէ ճէրէյան իթտի :

Լօր էվլատընըն շիֆաեապ օլաճաղընը միւլահագա իտէ-
րէք , զիյատէսիլլէ քէսպի գուվվէթ իթմէքտէ վէ չօճուգ հագ-
զընտա սարֆ իթտիյի իհթիմամ վէ զայրէթի պիր գաթ տա-
հա արթըրմագտա իտի :

Իրթէսի կիւնիւն ազչամը , չօճուգտա պիրտէն պիրէ պիր
թէպէտտիւլ հուսուլէ կէլտի : Թէնէֆֆիւսիւ եէնիտէն կիւճ-
լէյմէյէ պաչլամըջ ըտը :

Բօղլէն վէ Լօր եէնիտէն էնտիչէյէ տիւչէրէք , պօղազըն-
տաքի իքինճի պօրուրը քէմալը իթինա իլէ թէմիզլէտիլէր
լաքին պունըն հիչ պիր թէէսիրի կէօրիւլէմէտի : Չօճուգ էվ-
վէլքի հայինտէ տէվամ իտիյօր ըտը :

Պունըն իւզէրինէ Բօղլէն տէրհալ տօղթօրըն էվլինէ կի-
տէրէք վէ չօճուղըն շու թէպէտտիւլի նակէհանիսինի թարիֆ
իտէրէք , ալըպ կէթիրտի :

Թապիպ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէյէրէք , տէրհալ չօճու-
ղըն եաթաղընա եագլաշտը վէ տուտագլարընը պօրունըն աղ-
զընա տայաթարագ , քէմալը շիտտէթլէ նէֆէս ալմաղա պաշ-
լատը :

Մէրգում պաչընը գալտըրընճա , պիր թատըն իչինէ պէ-
յաղա մաիլ վէ գան իլէ գարըջըգ պիր շէյ թիւքիւրմէյէ
պաչլատը . պու շէյ պօրունըն աղզընա թըգանմըջ ինճէ պիր
զար ըտը . պատէհու օտատա պուլունանղարա իթթապէն .

— Չարուգ , պանա աղաճըգ ափտ Ֆէնիգ իլէ պիր
պարտագ սու կէթիրինիզ . - տէտի :

Հանրիէթ հէման տըշարը չըգըպ մաթըուպ օլան շէյլէրի կէթիրտի :

Լօր՝ թապիպին եիւզիւնտէքի սօլղունըղը կէօրիւնճէ, ա- տէթա իւրքէրէք :

— Լաքին, սօգթօր էֆէնտի, սիղ հայաթընըղը թէհլի- քէյէ գօյօրսընըղ, պու ամէլիյաթըն նէթիճէսի սիղճէ մուզիըր օլաճաղընը հիչ տիւշիւնմէղ միսինիղ. — տէտի :

Թապիպ . — Հայաթըմը թէհլիքէյէ գօյաճագ նէ վար . . . պիղ տաիմա իհթիյաթըլա իչ կէօրիւրիւղ :

Լօր . — Լաքին խասթախանէլէրտէ խըտմէթ իտէն թա- պիպլէր պու սուրէթլէ չօգ տէֆա էօլիւյօրլար . . . :

Թապիպ . — Նէ՛ չարէ, մատամ . . . ասքէր մուհարէպէլէ- րէ գարչը կէօյիւս վէրիը, բօլիս մէմուրը՝ իւղէրինտէ պին աիւրլիւ սիւահը պուլունան գաթիլին իւղէրինէ աթըլըր, պիղ տէ սէնաաթըմըղ իճապընճա խասթալըղ իլէ կէօյիւս կէօյիւ- սէ տէօյիւշիւրիւղ : Պու խասթալըղա գուրպան կիտէճէք օ- լուրսագ, պահթըմըղա . . . պու շէյլէր վազիֆէմիղ իճապըն- տան տըր : Լաքին շիմաի պիղ քէնտի իշիմիղէ պագալըմ, չօ- ճուգ էյի տիր, պօրունըն աղըննա ինճէ պիր զար թըգանմըշ ըտը, զարը չըգարտըմ, թէհլիքէյի սավուշարրտը :

Լօր . — Տահա պաչգա զարլար բէյտա օլամաղ մը :

Թապիպ . — Չանն իթմէմ, ֆագաթ պունընլա պերապէր կէճէնին պիր գըսմընա գատար պուրատա գալաճաղըմ. պու տահա զիյատէ մուվաֆըղը իհթիյաթ տըր :

Փիլ հագըղա չօճուգտա հիչ պիր ֆէնալըգ հալի կէօ- րիւմէտի վէ սօգթօր Շօնի կէճէնին պիր գըսմընա գատար օրատա գալտըգտան սօնրա, չօճուղըն տէրին տէրին ույու- մագտա օլտըղընը միւշահէտէ իտէրէք, օրատան մուֆարաթաթ իլէտի :

Իրթէսի կիւնիւ չօճուղըն հալի բէք էյի իտի . հաթթա ագչամ իւղէրի օ գատար քէսպի սիւքիւնէթ իլէտի քի, Լօր վէ Բօղլէն մէսէրրէթլէրինտէն աղլայարագ .

— Գուրթուլտու . . . պիր գաչ կիւնէ գատար անը այագ- տա կէօրէպիլէճէյիղ . — տէմէյէ պաշլատըլար :

Օ կիւնիւ Բօղլէն ֆապրիգատա բէք եօրուլըշ վէ իւք կէճէսի տէ կէօղիւնէ հիչ ույղու կիրմէմիշ օլտըղընտան, ար- թըգ պու հալէ տայանամայըպ կիթտի եաթար :

Լօր վէ Հանրիէթ իսէ եաթմայըպ չօճուղըն եանընտա պէքլէտիլէր :

Մօրիս պիր արալըգ պաշընը եօգարը գալտըրըպ մէլէք- լէրէ մախուս պիր թավըր մասուճանէ իլէ վալիտէսինէ վէ մանէվի հէմշիրէսինէ թէպէսսիւմ իլէտի . եիւզիւ սօլղուն օլ- մագլա պէրապէր, ասարը սիւքիւնէթ վէ սաատէթի հավի իտի :

Հանրիէթ անըն մինի մինի էլլէրինի թուլթարագ վէ քէ- մալը իշթիյաթըլա էօրէրէք :

— Սէվկիլի Մինուճ, սէն խասթա օլտըղըն իշիւն մահալ- լէտէ սօլաշմագտան մահրուճ գալըլըմ. չաբուգ էյի օլ քի եինէ պիրլիքտէ տըշարը չըգալըմ. սէն պէրապէր պուլուն- մատըգճա, պէն հիչ պիր եէրէ կիտէմէմ. Սուրիքէթ Մինու- սըղ հիչ պիր շէյ եաբամաղ . — տէտի :

Լօր վէ Հանրիէթ չօճուղըն եանընտա պիր միւտտէթ տա- հա սուրտըգտան սօնրա, անըն մըշըլ մըշըլ ույուտըղընը կէօ- րէրէք, քէնտիլէրի տէ կիտիպ եաթարլար :

Լաքին սաաթ իքիլէ սօղրու, Հանրիէթ պիրտէն պիրէ ույանտը վէ Մօրիսին օտաաընտա պիր սէս իշիթտի . գուլագ վէրիպ տինլէտի վէ պիր աղ սօնրա պիր ճիսմին եէրէ եու- վարլանտըղընը տա տույտու :

Պունըն իւղէրինէ չօճուղըն եիւրէյի հօրլամաղա պաշլա- յըպ, հէման ալէլ աճէլէ եաթաղընտան գալգտը վէ իւսթիւ- նիւ կիլինմէյի պիլէ խաթըրընա կէթիրմէքօիղին, սօղրու Մօ- րիսին օտաաընա գօշտու :

Մօրիս եաթաղը իշինտէ ճան շէքիլիօր կիպի խըրըլտա- մագտա իտի . Լօր տախի օտանըն օրթասընտա պայըլըշ գալ- մըշ ըտը :

Հանրիէթ պու մէնզարէյի կէօրիւնճէ, թիը թիը թիթ- րէմէյէ պաշլայարագ .

— Ա՛հ, եա՛ Բապպի . . . պէսպէլի պօրունըն աղըննա

պաշտօն պիր զար տահա թըգանմըշ. - տէտի վէ հիշ պիր սէս չըգարմայարագ վէ իշի Բօզլէնէ տէ խապէր վէրմէյէրէք, պիրատէրինին եանընա շիթապ իյլէտի :

Պիր չարեք սօնրա, Լօր՝ պայղընլըղընտան այըլարագ եէրտէն գալգաըղընտա, մասա իւղէրինտէ պուլընան քիւ. չիւք լամպանըն ըշըղըլա զարիպ պիր մէնզարէ կէօրտիւ :

Հանրիէթ՝ չօճուղըն եաթաղը իւղէրինէ էյիւմիշ օլաըղը հալտէ, տօգթօր Շօնինին եարմըշ օլաըղը կիպի տուտագլա. ընը պօրուըն աղղընա տայաթմըշ, օլանճա գուլվէթիյլէ նէ. ֆէս ալմագտա իտի :

Չօճուղ պօրուըն իչինտէն պէյաղա մաիլ վէ գան իլէ գարըշըգ պիր զար չըգարըպ թասըն իչինէ աթմըշ ըտը . լա. քին Մօրիս էվլէլքի հալինտէն գուրթուլամատըղընտան, Հան. ըիէթ աիկէր պիր զար տահա պուլընտըղը միւլահաղասընա մէպնի, եէնիտէն նէֆէս ալմագա պաշլամըշ ըտը :

Լօր տիվանէ կիպի Հանրիէթին եանընա դօշարագ .
— Ա՛հ, սէնին եարտըղընը պէն եարմայըլըմ՝ գըղըմ՝ պէն ֆէնա վալիտէ իմիշիմ . . . պէն ալչագ ըմըշըմ . . . էվլա. տըմա, ճիկէրբարէմէ հայաթ վէրմէք իչիւն, հայաթըմը թէհ. լիքէյէ գօյմագա ըիզա կէօսթէրմէլի իտիմ . - տէյի հայգըր. տը :

Հանրիէթ հարէքէթի գահրամանանէսինտէ տէվամ ի. տէրէք, սիւքիւթ իթմէսինէ պիր իշարէթլէ անլաթտը . լա. քին Լօր պունա էհէմիյէթ վէրմէյէրէք .

— Խա՛յր, պէրիյէ կէլ, ըհճա իտէրիմ . . . իսթէմէմ քի տէվամ իտէսին . . . պաշլմա պիր ֆէլաքէթ տահա կէլէճէք օլուրսա, պէն նէ՛ եարարըմ . . . սէօղլիւմիւ տինլէ, գըղըմ՝ պէրիյէ կէլ :

Հանրիէթ մանէվի վալիտէսինէ իթաաթ իյլէտի . լաքին պէրիյէ կէլտիյի գէման, կէօղլէրինտէ պիր նուըր զաֆէր կէօ. ըրիւիւյօր ըտը . չուըրի պօրուըն աղղընտա թըգանմըշ օլան տիկէր զարը տա չըգարմըշ ըտը :

Մօրիսին թէնէֆֆիւսիւ եէնիտէն քէսպի սիւքիւնէթ իյ. լէմիշ իտի :

Լօր՝ ճան էվլատընըն շու ճէսարէթի գահրամանանէսինի թագտիր իտէճէք հիշ պիր սէօղ պուլամատըղընտան, անըն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ .

— Ա՛հ, գուրթուլտո՛ւ . . . Մինում գուրթուլտու . . . լա. քին հայաթընը սանա պօրճուլ տըր, սէվկիլի գըղըմ՝ սէն օլ. մասայըտըն, պու տէֆա գուրթուլամայաճագտը . - տէյիպ ընչգըրա ընչգըրա աղլամայա պաշլատը :

Հանրիէթ՝ Լօրըն հէյէճանը գալպինի թէսքին իթտիք. տէն սօնրա, թապիպին եարտըղը կիպի աղղընը ասիտ ֆէնիգ վէ սու իլէ եըգատը :

Ֆիլ հագըգա Մօրիս՝ չօճուղըն ճէսարէթի ֆէվգ էլ ա. տէսի սայէսինտէ բէնչէի մէվթտէն գուրթուլմըշ ըտը :

Օնտան սօնրա կիւն կիւնէ էյիւէշմէյէ վէ եինէ էսկի հալինի պուլմագա պաշլատը : Նիհայէթ ճէնապը Հագգ պի. չարէ վալիտէնին ըղաըրապաթընա մէրհամէթ իթմէքտէ իտի :

Հաթթա պիր այ կէշմէմիշ իքէն, Մինու վէ Սուրիգէթ էվլէլքի կիպի էլ էլէ վէրէրէք, գօլլարընտա պիրէր սէբէտ պուլընտըղը հալտէ մէքթէպէ կիթմէյէ պաշլատըլար . մա. հալլէ սաքինլէրի պու իքի եավրուճըղըն աթվար ու հարէ. քեաթընա հայրան օլարագ, բէտէր վէ վալիտէլէրինէ մութ. լու օգուլմագտա իտիլէր :

Լօրըն Հանրիէթ հագգընտաքի մուհապէթի մատերա. նէսի տէրէճէի նիհայէտէ թէգայիւտ իթմիշ իտի . զիրա Հան. ըիէթ՝ եալընըղ էօլէն գըղ էվլատընըն ըէֆիգէ վէ մուհիպ. պէսի տէյիլ, եէկեանէ սէմէրէի ֆուատը օլան Մօրիսինին գուրթարըճըսը իտի . . . :



9

Բ է Տ է Ր (1)

Գրչ մէվսիմինտէ պիր ազչամ, Բօզլէնին իշթիհասը միւթատտան զիյատէ աչըմըչ վէ էքմէք տախի եէմէ յին խիթամընտան էվվէլ թիւքէնմիշ օլտըղընտան, Հանրիէթ էքմէք ալմագ իւզրէ տըչարը չըգտը իսէ տէ, հէր վագթքի կիպի չարուգ ալտէթ իտէճէք եէրտէ, խայլը միւտտէթ կէճիքտի:

Լօր՝ չօճուղըն պու գատար կէճիքմէսինտէն վէսվէսէյէ վարարագ, կեահ բէնճէրէտէն աչաղը էյիլիր վէ զիֆիրի գարանըգ արասընտա կէլէն կէչէնլէրի սէչմէյէ չալըչըր վէ կեահ տախի գուլաղընը թէթիքտէ թուլթարագ, մէրտիվէն իւզէրինտէ հասըլ օլան է՛ն ճիւզի սէտալարը պիւէ տինլէր իտի. նիհայէթ էնտիչէ վէ վէսվէսէսի օ տէրէճէյէ վարտըքի, արթըգ քէնտիսինի թուլթամայարագ.

— Բէճա իտէրիմ, Բօզլէն, կիթ պագ չօճուգ նէ՞ օլտու. քէնտիսի չէվիգ վէ աթիգ պիր չօճուգ տըր, տըչարըչա չըգ-

(1) Աճիգանէ թէրճէմէսինէ իպթիտար իթմիշ օլտըղըմըգ իչպու հիքեայէի նէֆիտէ՝ սաիր պիր չօգ բօմանլար կիպի էօյլէ պիր թագըմ դարաիպի ահվալի վէ տէհչէթիլի վէ գանլը ճինայէթլէրի հավի օլմաստըղ իչիւն միւլթէրէմ գարիլէրիմիզ ատի պիր մասալ նէվինտէն ատտ իթմէմէլի տիրլէր. հիքեայէմիզի սէրթասէր օգուտըգլարընտա տախի անլայաճագլարը վէճհլէ, իչպու հիքեայէտէ ճէրէյան իտէն մէնգարէլէրին էքսէրիսի՝ հէր կիւն խանէլէրիմիզտէ վէ Փամիլեալարըմըգ արտսընտա վուգուա կէլէն ահվալ վէ մէնգարէլէրի անտըրմագտա օլուպ, պէօյլէ սըրֆ Ֆամիլեաճա օլան հիքեայէլէրին միւթալաասընտան պիլխասաս բէտէրլէր վէ վալիտէլէր նէ՛ տէրէճէլէրէ գատար մահզուգ վէ միւսթէֆիտ օլաճագլարը տէրքեար պուլոււնմաղա, իչպու հիքեայէմիզի տախի քէմալը տըգգաթ վէ իթինա իլէ օգուլալարընը աճիգանէ թափսիչէ իտէրիգ. ՄԻԻԹԻՐՃԻՄ

տըղընտա, հիչ պիր եէրտէ տուրմայըպ տէրհալ ալտէթ իտէր իտի. պաչընա մուլթաղ պիր շէյ կէլիշ տիր. - տէտի: Բօզլէն չօճուղը արամագ իւզրէ սօգաղա չըգաճաղը սըրատա, տախիէնին գարուսը պիրտէն պիրէ աչըլըպ թէքըրար գարանտը:

Պունըն իւզէրինէ Լօր օթուրտըղը եէրտէն գալգարագ. — Սէ՛ն մի սին, Հանրիէ՛թ. - տէյի սօրտու:

Չօճուգ « էվվէլթ, վալիտէճիլիմ » ճէվապընը վէրմէքլէ պէրապէր, էքմէք գօլթուղընտա օլտըղը հալտէ, օտա գարուսընտա նիւմայան օլտու:

Տախիա կիւլ բէնկինտէ օլան տիլրուպա չէհրէսի բէք զիյատէ սարարմըչ վէ կիւղէլ մաի կէօղլէրի էթրաֆընտա սիյահ պիր չըղկը հասըլ օլմուշ ըտը:

Լօր չօճուղըն սօլլունլըղընը կէօրիւնճէ, էնտիչէյէ տիւչար օլարագ.

— Նէ՛րէտէ գալտըն, գըղըմ, պաչընա պիր ֆէլաքէ՛թ մի կէլտի. - տէյի սօրտու:

Հանրիէթ. - Խա՛յր, վալիտէճիլիմ, հիչ պիր շէյ օլմատըմ:

Լօր. - Տօղրու սէօյլէ:

Հանրիէթ պիր բարմաղընը աուտագլարը իւզէրինէ գօյարագ, զայէթ հալաչ սէտա իլէ.

— Շիմտի վագթը տէյիլ, վալիտէճիլիմ, եալընըգ գալաճագ օլուրտագ, հէր շէյի սանա նագլ իտէրիմ:

Լօր. - Տէմէք րի պիր շէյ վար տըր:

Հանրիէթ. - էվվէլթ, լաքին շիմտի սէօյլէյէմէմ:

Նիհայէթ Բօզլէն վէ Մօրիս կիտիպ եաթտըլար. Լօր Հանրիէթ իլէ եալընըգ գալընճա, սապըրսըղըգլա.

— Իշթէ շիմտի եալընըգ պուլտընըօրըգ, գըղըմ, պիր աղ էվվէլ սէօյլէմէք իսթէմէտիլին շէյի շիմտի սէօյլէյէպիլիրսին. - տէտի:

Հանրիէթ. - Բէտէրիմ հաթտը՞ մը:

— էվվէլթ, հաթտը:

— Ուլո՛ւյօր մը . . . :

— Էվվէթ :

— Պիզի իշիտէ՞մէզ մի :

— Չանն իթմէմ, լաքին պու գատար իհթիյաթըն մա-
նէասը նէ :

— Չունքի սանա սէօյլէյէճէյիմ շէյտէն պաշգասընըն
խապէրտար օլմայաճաղընը վաա իթմիշիմ :

— Աճայի՛ պ . . . սէօյլէ պագալըմ :

— Քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէքսին , տէյի՛լ մի ,
վալիտէճիյիմ :

— Խա՛յր :

— Սէօղիւն սէ՞օղ միւ :

— Էվվէթ , սէօղիւմ սէօղ տիւր :

— Օ հալտէ եիւրէյիմ բահաթ օլտու . շիմտի պէնի տին-
լէ , վալիտէճիյիմ . էքմէք ալմագ իշիւն խանէտէն տըշարը
չըգտըղըմ սըրատա , զայէթ բապըթալը պիր ատէմ կէօր-
տիւմ քի , տուրմըջ օլտըղը տիվար ալթընտան այրըլարագ
արգամ սըրա կէլմէյէ պաշլատը : Պու ատէմ սօգագ ֆէնէր-
լէրինտէն պիրի ալթընտան կէշաիյի սըրատա , հէման կէօղ-
լէրիմի գալտըրըպ քէնտիսինի տըգգաթլըճա մուայէնէ իյլէ-
տիմ :

— Պու ատէմի իլը տէֆա՞ մը կէօրիւյօր ըտըն :

— Չանն իթմէմ, պու կիւնլէրտէ , Մօրիս իլէ տըշարը
չըգտըղըմ սըրատա վէ եախօտ մէքթէպտէն ալտէթ իտէր իքէն
պու ատէմի չօգ տէֆալար կէօրմիւշիւմ տէյի զանն իտիյօրըմ :

— Պու ատէմ նա՞սըլ ատէմ տիր :

— Ուզուն պօյլու , շիրին չէհրէլի , թաթըլ պագըլը պիր
ատէմ տիր . . . լաքին չէհրէսինէ պագըլսա , խասթա օլտըղը
անլաշըլապիլի :

— Սէնինլէ գօնուշտո՞ւ մը :

— Պու ազլամ գօնուշտու , ֆագաթ պաշգա վագթլար
գօնուշմաղ ըտը :

— Նէ՞ տէտի :

— Ազաճըգ սապըրըլ օ՛լ, վալիտէճիյիմ, հէր շէյի նագլ
իտէճէյիմ: Նէ՞ տէյօր ըտըմ :

— Տիվար ալթընտան այրըլարագ արգան սըրա կէլմէյէ
պաշլամըլ :

— Էվվէթ , արգամ սըրա կէլմէյէ պաշլատը . լաքին զարիպ
տէյի՛լ մի , քէնտիսինտէն հիչ գօրգմայօր ըտըմ : Կէօղլէրինտէ
էօյլէ պիր լէթաֆէթ վէ եիւղիւնտէ էօյլէ պիր էսէրի մահ-
ղունիյէթ կէօրիւլիյօր ըտը քի , կիտիպ քէնտիսինէ թէսէլլի
վէրմէք արզուսընա տիւշաիւմ : Էքմէքճի տիւքքեանընտան
չըգտըղըմ սըրատա , եավաշ եավաշ պանա եագլաշտը վէ լա-
թիֆ պիր սէտա իլէ :

« — Սիղ քիւշիւք Հանրիէթ վալօրի՛ մի սինիզ , գըղըմ .
- տէյի սօրտու :

« Պէն տէ հիչ ֆիւթուրըմը պօղմայարագ .

« — Էվվէթ , էֆէնտիմ . - ճէվապընը վէրտիմ :

« Մէրգում պէնիմ կէօսթէրտիյիմ էսէրի մէթանէթ վէ
ճէսարէթտէն եիւրէք ալարագ , թէքրար սիւալէ պաշլա-
յըպ :

« — Պիշարէ Գլէմանս Ծուլնըն պէօյիւթտիւլի , գըղ սի՛զ
մի սինիզ . - տէյի թէքրարլատը :

Լօր թէաճճիւպի իյմա իտէր պիր հարէքէթտէ պուլունս
տըղընտան , քիւշիւք գըղ պունը ֆարգ իտէրէք .

— Թէաճճիւպ իտիյօրըն , տէյի՛լ մի , վալիտէճիյիմ :

Լօր . - Էվվէթ թէաճճիւպ իտիյօրըմ , լաքին սէօղիւնիւ
տէվամ էթ :

Հանրիէթ . - Պունըն իւղէրինէ , ինքեար իթմէյի խաթ-
ըմա պիլէ կէթիրմէյէրէք սատէճէ պաշլմը էյտիմ :

— Նէ՞ ճէվապ վէրտի :

— Շիտտէթլի պիր հէյէճանա տիւշար օլմուշ կիպի կէօ-
րիւնտիւ վէ կէօղլէրինտէն նար տանէսի կիպի եաշլար ազմաղա
պաշլատը . պատէհու « Էվլատըմ , միւսատէ իտինիզ տէ սի-
ղի պիր քէրրէ գուճագլայայըմ » տէյէրէք վէ ճէվապըմա
պէրլէմէյէրէք , պէնի գուճաղընա ալտը վէ աղլայա աղլայա
պէնի էօքմէյէ պաշլատը :

Լօրըն չէհրէսինտէ ֆէվգ էլ ատէ սօլղունըլգ հասըլ օլ-
մուշ ըտը :

Չօճուգ պիչարէ գատընըն հէյէճանը աղիմինի կէօրմէ-
յէրէբ .

— Ս՛հ , վալիտէճիյիմ , պու մէճհուլ ատէմին գօլլարը
արասընտա վէ պուսէլէրի ալթընտա նէլէր հըսս իթտիյիմի
թաղտիր իտէմէզսին :

Լօր . - Նէ՛ հըսս իթտին , գըզըմ :

— Օ՛հ , խարիգ իւլ ատէ պիր շէյ . . . պու պուսէլէրի
բէք լաթիֆ վէ բէք հարարէթլի պուլույօր վէ մութէմատի-
յէն անըն գօլլարը արասընտա պուլունմագ իսթէյօր ըտըմ :

— Տէմէք քի պէնի ունութտըն , էօյլէ մի , խայըն գըզ :

— Օ՛հ , աւլա , սէն վալիտէմ սին , սէն հէր քէսէ ֆա-
իգ սին . . . :

Լօր՝ Հանրիէթին օխշայըշլարը իւէ պիր միւտտէթտէն
պէրու պաղըրընը եագմագտա օլան աթէշի հասէտի ունու-
տարագ .

— Հէբսի պու գատա՛ր մը , գըզըմ . - տէյու սօրտի :

Հանրիէթ . - Խա՛յր , պաշգա պիր շէյ տահա վար տըր :

— Նէ՛ վար :

— Պու մէճհուլ ատէմ պէնիմէ պէրապիր խանէ գա-
բուսընա գատար կէլտի վէ պէնտէն այրըլաճաղը սըրատա
« Պու միւլագաթըմըզը հիշ քիմսէյէ սէօյլէմէ , գըզըմ » տէ-
յինճէ , պէն տէ « Հիշ քիմսէյէ սէօյլէմէմ , լաքին վալիտէմ
միւսթէսնա տըր , անտէն հիշ պիր շէյ սագլայամամ » տէտիմ :

— Աֆէրի՛ն , գըզըմ , նէ՛ ճէվապ վէրտի :

— « Բէք էյի , հէր շէյի վալիտէնէ սէօյլէյէպիլիրտին ,
լաքին վալիտէն հիշ քիմսէյէ պիր շէյ աշմամալը տըր » ճէ-
վապընը վէրտի : Պէն տէ սէնին նամընա եէմին իթտիմ . պու-
նըն իւզէրինէ « Զաթէն քէնտիսինէ վաա իթմիշ օլտըղըմ
վէճհլէ , պիր գաշ կիւնտէն քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլէճէ-
յիմ » տէտի :

Լօր՝ պու մուհավէրէնին տահա պաշլանղըճընտա իքէն ,
Հանրիէթ իւէ գօնուշմուշ օլան էճնէպիսին՝ եանղընըն իթթէ-
սի կիւնիւ Փանթէն-օ-Րուս սօգաղընտաքի խանէյէ կէլմիշ օ-
լան շախտը մէճհուլ օլտըղընա գանաաթ հասըլ իյլէմիշ իտի :

Չօճուղըն սօն սէօղլէրինի իշիտինճէ , պու գանաաթը պիւս
պիւթիւն թագվիյէթ պուլաու :

Հանրիէթ պիր միւտտէթճիք սիւքիւթ իթտիքտէն սօն .
րա .

— Վալիտէճիյիմ , պու ատէմ պանա պիր շէյ տէ վէր-
տի . - տէտի :

Լօր . - Նէ՛ վէրտի :

— Պէնտէն այրըլաճաղը սըրատա , պօյնըմա պիր գօր-
տօն կէշիրտի վէ « Պունը հիշ քիմսէյէ կէօսթէրմէքսիզին
սագլայըվէր , պու սանա այիտ տիր » տէտի :

Պու սէօղլէրի սէօյլէյէրէք , Հանրիէթ պօյնուստան քիւ-
շիւք պիր գօրտօն չըգարտը . պու գօրտօնըն ուճուստա ալ-
թունտան մամուլ վէ էբէյիճէ պէօյիւք պիր մէտալէօն պու-
լունըյօր ըտը :

Լօր պու մէտալէօնը կէօղտէն կէշիրտիքտէն սօնրա .

— Իշինտէ նէ՛ վար , գըզըմ . - տէյի սօրտու :

Հանրիէթ . - Պիլմէյօրըմ , վալիտէճիյիմ , իշինէ պագմա-
ղա վագթ պուլամատըմ . - ճէվապընը վէրտի :

Լօր՝ մէտալէօնը պիր գաշ եէրտէն սըգըշտըրտը վէ պիր
գաշ քէրրէ չէվիրտի իտէ տէ , իքի բարչասընը եէքտիկէրին-
տէն այըրմագա մուլաֆֆագ օլամատը :

Մէրգումէ անը աշմագտան ֆէրաղէթ իթմէք իւզէրէ ի-
քէն , Հանրիէթին նաղիք բարմագլարը թէսատիւֆէն մէտալ-
էօնըն օրթասընտա պուլունան պիր շիշէյէ տօգունմաղլա .

— Պու շիշէք եէրինտէն օյնայօր , վալիտէճիյիմ . - տէտի :

Լօր մէտալէօնը էլինէ ալարագ , մէգքիւր շիշէք իւզէրի-
նէ գուլվէթիճէ պաստը . պունըն իւզէրինէ մէտալէօնըն
քէնարընտաքի ինճէ օյուգ եավաշ եավաշ կէնիշլէնմէյէ
պաշլատըղընտան , Լօր խաֆիֆճէ պիր տէֆա տահա պասըն-
ճա մէտալէօն աշըլտը վէ գումրալ սաշը , տիւպէր շէհրէլի ,
մաի կէօղլիւ զայէթ կէնճ պիր գատընըն թասվիրի զուհուր
էյլէտի :

Պունըն իւզէրինէ Լօր՝ հայրէթ վէ թէաճճիւպի իյմա ի-
տէր պիր սէտա ըզհար իյլէտի . զիրա պու տիւպէր գատըն

Հանրիէթին թասվիրի միւճէսսէմի իտի . հաթթա « Պու սէնին վալիտէն տիր . . . » սէօղլէրինի տէ սէօյլէմէյէ տասվրանտը իսէ տէ , վալիտէլէրէ մախսուս պիր գըսգ անճըզ սաիգասըյլա անըն . քէնտիսինտէն պաշգա վալիտէսի պուլունմասընը իսթէմէտիյինտէն , մէզըլըր սէօղլէր տուտագլարընտա գալտը վէ սատէճէ .

— Պու միւճէվհէրի թագընմագ իսթէր միսին , գըզըմ . - տէյի սօրտու :

Հանրիէթ . - Սէն պիլիրսին , վալիտէճիյիմ :

— Պու մէտալեօն ղայէթ գըյմէթ տար պիր շէյ տիր , պօյնընտա թաշըյաճագ օլուրսան , օլապիլիր քի ղայպ իտէրսին :

Հանրիէթ պիր թավըր սաֆտիլանէ վէ լաթիֆանէ իլէ մէտալեօնը Լօրա ուղաթարագ .

— Էօյլէ իսէ սագլա , վալիտէճիյիմ , պանա ալիտ օլան շէյ սանա տա ալիտ տիր . - տէտի :

Լօր չօճուղըն պու սէօղլէրինտէն միւթէսսիր օլարագ անը գուճաղընա ալտը վէ եանագլարընը քէմուը իշթիյագլա էօրէրէք .

— Գըզըմ . . . սէվկիլի գըզըմ . . . պէնի տալմա սէվէճէքսին , տէյիլ մի . - տէտի :

Հանրիէթ վագարը վէ պիֆիլթուրանէ պիր շէհրէ իլէ .

— Էվվէթ , վալիտէճիյիմ , հէմ էվվէլտէն զիյատէ սէվէճէյիմ . - ճէվապընը վէրտի :

Պու վագըանըն ճէրէյանընտան պիր գաշ հաֆթա սօնրա , Լօր վէ Բօղլէն պիր բաղար կիւնիւ թէֆէրրիւճէ չըգմայը գարարլաշտըրտըլար :

Մօրիս՝ տիւչար օլտըզը խասթալըգտան պէրու հէնուղ աղաճըզ տէրմանսըզ պուլունըյօր ըտը . հէր նէ գատար իշթիհասը աչըլմըչ ըսա տա , տօղթօր Շօնի չօճուղըն աղաճըզ հավա տըմաղա միւհթամճ օլտըզընը սէօյլէմիշ իտի :

Պինաէն ալէյհ , պիր բաղար կիւնիւ Լօր վէ Բօղլէն սապահլայըն էրքէն գալգտըլար վէ կիւնտիւղ եէմէյի իչիւն լաղըմ օլան շէյլէրի հաղըրլատըգտան սօնրա , չօճուղար իլէ պիլիքտէ Էսթ մէվգիֆինէ կիտիպ Պոնտիյէ աղիմէթ իթտի .

լէր վէ օրանըն էն կիւղէլ օրմանլարընտան պիրնէ կիտէրէք , պիւթիւն կիւնիւ շէվգ ու մէսէրրէթ իչինաէ կէչիրտիլէր :

Պու թէֆէրրիւճաէ Մօրիս իլէ Հանրիէթին հալինի կէօրմէլի իտի . տիւպէր եավրուճըզլար մէսէրրէթլէրինտէն քիւչիւք գուզուլար կիպի չայըրլար իւղէրինտէ գօշուշմագտա վէ հէնուղ աչըլմըչ օլան չիչէքլէրի թօրլայըպ պուքէթ եարմագտա իտիլէր :

Նիհայէթ վագթ ագչամ օլտու վէ ալտէթ իտէճէքլէրի սըրատա , Մօրիս .

— Օ պիր բաղար տա կէլէճէք միյիղ , վալիտէճիյիմ . - տէյի սօրտու :

Լօր տալի չօճուղար կիպի պու թէֆէրրիւճաէն մահղուղ օլմուշ պուլընտըղընտան .

— Էվվէթ , օղլում , հէր բաղար կէլէճէյիղ , լաքին ուսլու տուրմալըսըն վէ պիւթիւն հաֆթա ղայրէթ իտիպ չալըշմալըսըն . - ճէվապընը վէրտի :

Պունլար Գլինեանգուր սօգաղընտաքի խանէլէրինէ վասըլ օլտըզլարընտա , գարուճը գատըն Լօրը պիր թարաֆա ալարագ .

— Մատամ վալօրի , պու կիւն իքի տէֆա ղայէթ ըապըթալը պիր էֆէնտի կէլտի վէ սիղին պուրատա օլուպ օլմատըղընըզը սօրտը . պէն տէ պուրատա օլմատըղընըզը ճէվապէն սէօյլէտիյիմտէ , պու ագչամ , սաաթ սէքիղ պուչուգտան տօգուղա գատար եինէ կէլէճէյինի պէյան իյլէտի : Չօճուղարըն քէնտիսինի կէօրմէլէրինի իսթէմէյօր . պու ճիհէթլէ անլէրի էրքէնտէն եաթըրմանըզը ըէճա իյլէտի :

Լօր պու սէօղլէրի իշիտինճէ , քէնտի քէնտինէ « Մատամ Շարլըն օտասընա կէլէն ատէմ տիր » տէտի վէ չօճուղը քէնտիսինտէն ալաճաղը միւլահաղասըյլա աղաճըզ պէնղի աթտը իսէ տէ քէնտիսինի հէման թօրլայըպ .

— Թէչէքըլըր իտէրիմ , մատամ Սրօհն , սաաթ սէքիղ պուչուգտա չօճուղարըն եաթմըչ օլաճագլարընը պու էֆէնտիյէ սէօյլէյէպիլիրսինիղ . - տէտի վէ պատէհու քէնտի օտասընա չըգտը :

Բողէն անըն չէ՛հրէսինտէքի թէղայեիւրտէն միւթէածնուայ
օլարագ .

— Եինէ նէ՞ն վար , Լօր . - տէյի սօրտու :

Լօր . - Սէօյէմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօրըմ , չօճուգլարըն
էճնիւնտէ աղզընտան պիր շէյ գաչըրըրսըն տէյի գօրգույօ-
րըմ :

— Խա՛յր , հիչ պիր շէյ սէօյէմէմ , էմին օլ :

— Հէրիֆ կէլէճէք :

— Հա՞նկը հէրիֆ :

— Քէնտիսինէ մէքթուպ եազտըղըմ հէրիֆ :

— Սահի՞հ մի սէօյէյօրսըն :

— Էվվէթ :

Բողէն մէսէրրէթինտէն գըպ գըրմըզը օլարագ վէ կէօզ-
լէրի բարլամաղա պաշլայըպ Լօրը տէրաղուչ իտէրէք .

— Ա՛հ , սէվկիլի գատընճըղաղ , նիհայէթ սէրվէթ ու
սամանա նաիլ օլաճաղըղ . - տէտի :

Լօր . - Նէտէ՞ն . . . :

— Պու ատէմին՝ մաքինայը եաբտըրմագ իչիւն լազըմ օ-
լան մէպլաղը վէրէճէյինտէն էմին իմ . . . զիրա պիղէ բէք
չօգ էյիլիքլէր իտէճէյինի մէքթուպընտա պէյան իթմիչ իտի :

— Եա՛ չօճուղը պիղտէն ալաճագ օլուրսա :

— Օ հալտէ անը սագլայըպ գայըրմըչ օլտըղըմըգտան
տօլայը խաթըրըմըզը խօչ իտէճէք տիր :

Լօր . - (Պէնդի ուչարագ .) Լաքին պէն ծնտան այրըլա-
մամ , Բողէն , իչիտիյօրմըսըն . . . ուճընտա բարա օլտուն օլ-
մասըն , պէն ծնտան այրըլմագ իսթէմէմ . . . արթըգ օ պէ-
նիմ մալիմ օլմուչ տըր :

Բողէն անըն գալպինի հէյէճանա ուղրատաճաղընտան
գօրգարագ .

— Պուտալա՛ , նէ՞ գօրգույօրսըն . . . սէն պու չօճուղը
սագլամայը նէ՛ գատար արղու իտիյօրսան , օ տա անը պի-
ղիմ եանըմըգտա պըրագմայը օ՛ գատար արղու իտէր . էկէր
պէօյէ օլմամըչ օլսայըտը , շիմտիյէ գատար չօգտան անը պիղ-
տէն ալմըչ ըտը . - տէտի :

Բողէնին պու կիպի թէէմինաթըյլա պէրապէր , Լօրըն
եիւրէյի պիր տիւրիւ րահաթ օյմատը վէ շախսը մէճհուլըն
վիւրուտինէ պիր հէյէճանը աղիմ իլէ պէքլէմէյէ պաշլատը :

Հանրիէթ եաթաճաղը սըրատա վալիտէսինի գուճագ-
լամաղա կէլտիյինտէն , Լօր անը մէճնուճանէ պիր մուհապ-
պէթլէ կէօյսիւնէ պասարագ .

— Պէնի տաիմա սէվէճէքսին , տէյիլ մի , գըզըմ . - տէս
յի սօրտու :

Չօճուգ այնը վագարլա ճէվապ վէրէրէք .

— Էվվէթ , վալիտէճիյիմ , հէմ հէր վագըթտան զիյատէ
սէվէճէյիմ . - տէտի վէ պատէհու թաթըր պիր թէպէսսիւմ
իլէ .

— Նի՛չիւն տաիմա պու սիւալի սօրույօրսըն , վալիտէ-
ճիյիմ . սէն պէնի տահա աղ սէվմէյէ մուգթէտի՛ր միսին . -
տէյի սօրտուգտա , Լօր .

— Ա՛հ , պէն մուղայիրի օլարագ սէնի բէք սէվէրիմ . -
ճէվապընը վէրտի :

Սաաթ տօգուգ րատտէլէրինտէ , տաիրէ գաբուսը եա-
վաչճա վուրուլտու :

Բողէն մէսէրրէթլէ գաբուլը աչմայա կիթտիյի սըրատա ,
Լօր պալ մօմու ըէնկիլի ալարագ պայըլմագ տէրէճէսինէ
կէլիչ իտի :

Սաչարընըն հէր պիր թէլինտէն սօղուգ սօղուգ թէրլէր
ագմագտա օլուպ , քէնտի քէնտինէ .

— Իչթէ մուհիմմ տագըգա կէլտի , պիր աղ սօնրա ի-
չին նէ՛ ըէնկ ալաճաղը պէլի օլաճագ տըր . - տէմէքտէ իտի :

Պիր գաչ տագըգա սօնրա Բողէն կէլէն ատէմի իչէրի
կիրտիրտի . պու ատէմին եիւղիւ ֆէվդ էլ ատէ սօլղուն օ-
լուպ , Հանրիէթին սէօյէտիյի վէճհլէ , շիտտէթլի պիր խաս-
թալըղա միւպթէլա օլտըղը կէօրիւմէքտէ իտի : Սըրթը ա-
գաճըգ էյիլիչ վէ սագալը պէյաղլանմըչ օլտըղընա նագա-
րէն , հայաթընըն իսթամընա վասըլ օլմուչ զանն օլունուր
ըտը :

Սիմասընտա շիֆասը նագապիլ պիր խասթալըգ էսէրի
Ա—11

պուլունմագլա պերապեր, քիպարանէ պիր հալ ու թավր վէ ճալիպի թէվէճճիւհ օլաճագ պիր լէթաֆէթի մախսուսէ մէվ- ճուտ իտի. կէօզլէրինտէ իսէ էյիլիք վէ տօղրուլըգ էսէրի կէօրիւլմէքտէ իտի:

Մէրգում՝ Լօրըն պայղըն հալինի կէօրիւնճէ, պիրտէն պիրէ սարսըլտը վէ պու հալին սէպէպի նէ օլտըղընը սօրմագ իսթէյօր ըմըշ կիպի տիք տիք մէրգումէնին եիւզիւնէ պագ- տը. Լօր իսէ արթըգ հէյէճանընը զապթ իտէմէյէրէք:

— Ա՛հ, քիւչիւք գըզ իչիւն կէլիյօրսընըզ, տէյի՛լ մի. — տէյի սօրտու:

Շախսը մէճհուլ մագամը իհթիրամտա էյիլտի վէ վա- գարը պիր թավր իլէ.

— Էվվէթ, մատամ, Հանրիէթ գըզընըզ իչիւն կէլիյօ- րըմ. — ճէվապընը վէրտի:

Լօր պու սէօզլէրին մանէասընը պիրտէն պիրէ տէրք ի- տէմէտիյինտէն, պիր գաթ տահա հէյէճան իլէ.

— Սնը պէնտէն ալաճագսընըզ, տէյի՛լ մի. — տէտի:

Պիչարէ գատընճըզազ արթըգ նէֆէս ալամայաճագ հա- լէ կէլմիշ իտի:

Շախսը մէճհուլ քէմալը տըգգաթլա Լօրըն եիւզիւնէ պագտը վէ զայըֆ շէհրէսինտէ պիր ըրիգաթը ֆէվգ էլ ատէ էսէրի կէօրիւլէրէք, քէզալիք հէյէճան իլէ.

— Սիզ քէրէմքեար վէ շէֆագաթը պիր վալիտէ իքէն, անը նի՛չիւն սիզտէն ալայըմ, պու սիւալի նի՛չիւն սօրըյօրսը- նըզ. — տէտի:

Լօր. — Ա՛հ, Բօզլէն . . . չօճուղը պիղէ պըրագըյօր . . . սաատէթ վէ մէսէրրէթիմ շիմտի թամամ օլտու . . . էվվէթ, շիմտի տիւնեատա պէնտէն մէսուտ, պէնտէն պախթիյար հիչ քիմսէ օլամագ . . .

— Էվվէթ, անը սիզին եանընըզտա պըրագաճագըմ. հաթթա սիզին կիպի պիր ֆամիլեայա թէսատիւֆ իթտիյիմ տէն տօլայը ձէնապը Հագգա թէչէքքիւր իտէրիմ. տիւնեա- տա հիչ քիմսէսի պուլունմայան պիր էօքսիւզճըզազ հագ- գընտա գալպիւնիզտէ պէօյլէ պիր մուհապպէթի մատերանէ

հասըլ իթտիյինտէն տօլայը ձէնապը Հագգա շիւքիւլէր օլ- տուն:

Լօր. — Վա՛յ, պու չօճուղըն տիւնեատա հիչ քիմսէսի եօ՞գ մը . . .

— Խայր, մատամ:

Լօր. — Վալիտէսի նէ՞ օլտու:

Շախսը մէճհուլ. — (Կէօզլէրի եաշ իլէ տօլարագ.) Էօլ- տիւ, մատամ:

Լօր. — Բէտէրի:

Շախսը մէճհուլ. — (Ողաճըգ թէրէտտիւտ իտէրէք.)

Օ տա էօլտիւ:

Լօր. — Տէմէք քի չօճուղը պիղտէն հիչ քիմսէ ալմայա- ճագ տըր, էօյլէ՞ մի:

— Խա՛յր, լաքին պիր շարթ իլէ:

Լօր. — Նէ՞ կիպի:

— Սիզ անը ապըլ գըզընըզ մագամընտա թութաճագ սընըզ, Գլէմանս Ծուլոն հագգընտա վէ եախօտ սիզին կէչմիշ էօմիւնիւզտէն հիչ պահս իթմէյէճէքսիւնիզ, էվվէլճէ թաշը- մագտա օլտըղընըզ Բօզլէն իսմինի պիւս պիւթիւն ունութ- տըրմայա չալըչաճագ սընըզ:

Լօր. — Ա՛հ, էկէր հէքսի պու գատար ըսա, իճրասը բէք գօլայ տըր:

— Գլէմանս Ծուլոնտան չօճուղար տա պահս իթմէմէլի տիրէր:

Լօր. — Պու պապտէ շանրիէթէ քէֆալէթ իտէպիլիրիմ. լաքին Մօրիսէ աղաճըգ մուգայեէտ օլմագ լիւզումը տէր- քեար տըր. պունընլա պերապէր անըն տախի կէչմիշ էօմիւ- միւզտէն պահս իթմէյէճէյինէ էմին օլապիլիրսինիզ:

— Բէք էյի:

Լօր. — Սիզ իլք տէֆա կէօնտէրտիյինիզ մէթուպտա, չօճուղը պիր էօլիւմ թէհլիքէսի թէհտիտ իթմէքտէ օլտըղընը պէյան իթմիշ իտիւնիզ . . . պու թէհլիքէ էլան պագը՞ մը տըր:

Պու սիւալ իւղէրինէ շախսը մէճհուլըն տուտագլարը

թիթրէմէյէ պաշլատը . լաքին եինէ հէյէճանընը զապթա մուվաֆֆազ օլարագ .

— Էվվէթ , պու թէհլիքէ էլան պագը տըր . - ճէվապընը վէրտի :

Լօր տէհչէթի էյմա իտէր պիր նիտա ըզհար իտէրէք .

— Էօյլէ իսէ Փրանսատան կիթմէք լազըմ տըր . - տէտի :

Րօզլէն օ վագթա գատար սիւքիւթ իթմիշ իքէն , պու սըրատա հէման սէօզէ միւտախէլէ իտիպ .

— Պու տէտիլին միւշքիլ պիր շէյ տիր , Լօր , Փրանսատան կիթմէք լազըմ տըր տէյօրսըն ամմա , նէրէյէ կիտէպիլիբիզ :

Լօր . - Էկէր լազըմ ըսա , Ոմէրիգայա գատար կիտէպիլիբիզ . կիտիլէճէք եէրին նէ՞ էհէմմիլէթի օլապիլիբ , էլվէրիբ քի գըզըմ թէհլիքէտէն սալիմ օլսուն :

Մէրգուճէ « գըզըմ » քէլիմէսինի էօյլէ պիր մուհապպէթի շէտիտէ իլէ սէօյլէմիշ իտի քի , շախսը մէճհուլ եէնիտէն թիթրէտի վէ կէօզլէրինտէ պիր նուրը սաատէթ բէյտա օլարագ , քէնտի քէնտինէ «նէ՞ ճէսուր գատըն . . . » տէտիքտէն սօնրա , եիւքսէք սէտա իլէ .

— Պու թէհլիքէ՝ սիղին հարէքէթի իհթիլթքեարանէնիզ սայէսինտէ շիմտի ազալմըշ տըր . չօճուղա քէօթիլիւք իթմէք իսթէյէն քիմնէ՝ անըն իղինի զայպ իթմիշ տիր . հաթթա պէն էօյլէ զանն իտէրիմ քի , քէնտիսի անըն տիւմանտան պօղուլուպ էօլմիւշ օլտըղը զէհապընտա պուլունըյօր . քէնտիսինի տաիմա պու իթիգատտա պուլունտըրմագ իչիւն , իհթիլթ վէ պասիրէթի արթըրմալըսընը . պու իսէ բէք գօլայ տըր . էվվէլա Հանրիէթին Գլէմանս Փուլուն թարաֆընտան պէօյիւտիւլմիւշ գըզ օլտըղընը վէ սանիլէն՝ էվվէլճէ Փուն . թէն-օ-Րուա սօգաղընտաքի խանէտէ իգամէթ իթմիշ օլտըղընըզը հիշ քիմնէյէ պէլի իթմէմէլիսինիզ :

Լօր . - Պու վագիֆէտէ գուսուր իթմէմէյէ չալըչաճաղըզ , էֆէնտիմ :

— Բէք էյի , պէն տէ պու սէօղիւնիւզէ էմիլիլէթ իտէ-

րիմ , մատամ . էվվէլճէ կէօնտէրտիլիմ մէքթուպտա սիղի կէօրմէյէ կէլէճէյիմի վէ սիղէ էյիլիք իտէճէյիմի տէ պէյան իթմիշ իտիմ : իշթէ պու կիւն պու վատըրը թութմագ իչիւն կէլիյօրըմ : Հանրիէթ պիր էօքսիւզտիւր . սէղ անը էօյլէ պիր ուլուվիլը ճէնապ իլէ եանընըզա ալտընըզ քի , պու հարէքէթիինիզ պէնի ֆէվզ էլատէ միւթէէսսիր իթտի վէ պու ագչամ պուրատա կէօրտիլիւմ վէ իշիթտիլիմ շէյլէր անըն հագընտա նէ՞ գատար շէֆագաթ վէ մուհապպէթիինիզ պուլունտըղընը նազարըմտա իսպաթ էյլէտի :

Լօր . - Ահ , էֆէնտիմ , պիղիմ Հանրիէթ հագընտաքի մուհապպէթ վէ շէֆագաթըմըզ բէք թապիի պիր սէպէպտէն նէշէթ իտիյօր . զիրա պու սէվկիլի չօճուգ՝ էօլէն գըզըմըն խասթալըղը էսնասընտա հէր կիւն կէլիպ քէնտիսինի էյլէնտիլիբ իտի :

— Էվվէթ , Հանրիէթին տէ մուհապպէթի սիղինքինէ միւսավի տիր . պինաէն ալէյհ՝ պու հարէքէթի խայրխահանէնիզ սէպէպիլլէ նաիլի սաատէթ օլմանըզ մուվաֆըզը ատալէթ տիր . չօճուգ սիղէ պիր պարը սագլի օլաճագ եէրտէ , սիղին նաիլի սէրվէթ օլմանըզա պարի օլաճագ տըր :

Պու սէօղ իւզէրինէ Րօզլէնի կէօզլէրի բարլամաղա պաշլատը . լաքին Լօր պունա իթիրագ իտէրէք .

— Պէն չօճուղըն պիղէ պօրճու գալմասընը տահա զիյատէ թէրճիհ իտէրիմ . - տէտի :

Շախսը մէճհուլ պու սէօզէ գարչը խաֆիֆճէ կիւլիւմ սէտիքտէն սօնրա .

— Սիզ վալիտէլիք վագիֆէնիղի օ գատար ճիւտի պիր շէյ ատտ իտիյօրսընըզ քի , պու սէօզլէրի սէօյլէմէնիզ թապիի տիր . լաքին պէն սիղին վագիֆէնիղի պէօյլէ անլամամ . - տէտի :

Պատէհու ճէպինտէն պէօյիւք պիր ճըզտան չըգարըպ աշտը վէ իչինտէն թօբուլ իլէ եէքտիկէրինէ թուլտըրըմըզ պէշ բաքէթ պանգա գաիմէսի ալտըգտան սօնրա , մասա իւզէրինտէ սըրալայըպ .

— Իշթէ սիղէ էլի պին ֆրանգ , պու բաքէթլէրին հէր

պիրի պինէր ֆրանգըզ օնար գաիմէյի հավի տիր . պու մէպ-
լաղ՝ իճատ իթմիշ օլտըղընըզ մաքինայը եաբտըրմագ վէ
ֆապրիգա թէէսիս իթմէք իշիւն տիւր . սիզ զէքի , քեարկիւ-
զար վէ իտարէճի ատէմլէր օլտըղընըզտան , պու մէպլաղ սի-
զին էլինիզտէ պէօյիւք պիր սէրվէթ հալինի ալաճագ տըր . -
տէտի :

Բօզլէն պու սէօղլէրի իշիտինճէ , թէաճճիւպի էյմա իտէր
պիր հարէքէթտէ պուլունարագ .

— Վա՛յ , պէնիմ պիր մաքինա իճատ իթտիյիմի նէրէտէն
պիլիյօրսընըզ . - տէյի սօրտու :

Շախսը մէճհուլ . - Սիզէ այիտ օլան շէյլէրին քեաֆֆէսի-
նի պիլիրիմ , էֆէնտիմ . չօճուղըն պապասը վէ անասը օլա-
ճագ օլան քիմսէլէր հագգընտա մուֆասսալ մալիւմաթ ալ-
մաղա մէճպուր տէյի՛մ մի իտիմ : էվվէթ , սիզին պիր մաքինա
իճատ իթմիշ օլտըղընըզը վէ պու մաքինա սայէսինտէ նաիլի
սէրվէթ վէ սաատէթ օլաճաղընըզը վէ ֆագաթ անը եաբ-
տըրմագ իշիւն սէրմայէնիզ պուլունմատըղընը խապէր ալտըմ .
իշթէ պու սէրմայէյի սիզէ վէրիյօրմ . պունա մուգապիլ սիզ-
տէն պիր գաշ շէյ թալէպ իտէճէյիմ :

Բօզլէն . - Սէօյլէյինիզ , էֆէնտիմ , սէօյլէյինիզ :

— էվվէլա իսթէրիմ քի չօճուլգ պու իշտէն հասըլ օլա-
ճագ թիճարէթէ հիսսէտար օլտուն . էկէր իլէրիտէ անը օղ-
լունըզլա էվլէնտիրմէք իսթէյէճէք օլուրսանըզ , թէէսիս ի-
տէճէյինիզ ֆապրիգա պու սուրէթլէ անլէրին մալի օլաճագ
տըր . էկէր պու իզտիվաճ վուգու պուլմայաճագ օլուրսա ,
Հանրիէթին՝ պու սէրմայէ իլէ իսթիհասալ օլունաճագ սէրվէ-
թին եարըսընա սահիպ օլաճաղընա տաիր նամուսընըզ իւզէ-
րինէ սէօղ վէրմէլիսինիզ :

Լօր . - Սէօղ վէրիրիզ , էֆէնտիմ . գըզըմ Հանրիէթ գալ-
պիմիզին եարըսընա մալիք օլաղը կիպի , սէրվէթիմիզին տէ
եարըսընա մալիք օլաճագ տըր :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , շիմտի տիկէր մէսէլէյէ կէչէ-
լիմ : Քէնտիսինի էվլատընըզ կիպի պէօյիւթիւնիւզ , մա-
տամ , պա խուսուս նամուսուլու պիր գըզ օլմասընա սարֆը

ղայրէթ իտինիզ , քէնտիսինի սօնընա գատար սէվինիզ , գիրա
վալիտէսի մէզարը իշինտէն մահզուզ օլաճագ վէ սիզի թագ-
տիս իտէճէք տիր :

Լօր . - Միւսթէրիհ օլուն , էֆէնտիմ , բէտէրի տէ էօլ-
միւշ տիւր տէտինիզ , տէյի՛մ մի :

— էվվէթ , պիշարէ տտէմ բէք չօգ ըզտըրապ չէքտի ,
տէրտ վէ էլէմ նիհայէթ վէֆաթընա սէպէպ օլտու :

Լօր . - Եալընըզ տէրտ վէ էլէ՛մ մի :

Շախսը մէճհուլ եինէ սարսըլտը վէ եիւզիւնտէքի սօլ-
ղունըզ պիր գաթ տահա արթարագ էվվէթ , մատամ . . . »
տէտիքտէն սօնրա այաղա գալգաղ . պունըն իւզէրինէ Լօր .

— Պիզէ սէօյլէյէճէք վէ եախօտ պիզտէն տիլէյէճէք
պիր շէյինիզ գալմատը մը . - տէյի սօրտու :

Շախսը մէճհուլըն շէհրէսինտէ պիր թէրէտտիւտի ֆէվգ
էլ ատէ էսէրի կէօրիւլտիւ վէ պատէհու .

— Սիզէ սէօյլէյէճէք պիր շէյիմ գալմատը . լաքին սիզ-
տէն տիլէյէճէք պիր շէյիմ վար տըր . - տէտի :

Լօր . - Սէօյլէյինիզ , էֆէնտիմ , չէքինմէյինիզ , սիզի
տինլէյէն պիր վալիտէ տիր :

Կէնճ գատընըն սէտասը օ գատար լաթիֆ իտի քի ,
շախսը մէճհուլ նիհայէթ թէրէտտիւտինէ զալէպէ իտէրէք .

— Հանրիէթի կէօրմէք իսթէր իտիմ . - տէտի :

Լօրըն կէօղլէրինտէ պիր նուրը զաֆէր բարլատը վէ լամ-
պայը հէման մասանըն իւզէրինտէն ալըպ .

— Կէլինիզ , էֆէնտիմ , կէլինիզ . - տէտիքտէն սօնրա ,
օրատա գալմասընը Բօզլէնէ պիր իշարէթլէ անլաթտը , վէ
քէնտիսի շախսը մէճհուլ իլէ պէրապէր տըշարը չըգաղ .
Բօզլէն իսէ մէրգուլըն վէրմիշ օլտըզը էլլի պին ֆրանգ իլէ
իսթիգալատէ նաիլ օլաճագլարը սէրվէթի ճէսիմէյի խա-
յալ իթմէքտէ իտի :

Մէրգուլմ՝ գաիմէ բաքէթլէրինին մէվզու պուլունարըզ
մասա եանընտա օթուրմըզ պահըր խայալաթա տալտըզը սը-
րատա , Լօր շախսը մէճհուլ իլէ պէրապէր Հանրիէթին եա-
թագ օտասընա կիրտի :

Չօճուգ երևզիւնիւ գարույա սողրու չէվիրմիչ օլտըղը հալտէ, պիր թավրը մէլէքեանէ իլէ ույոււմագտա իտի: Պաշընը կիւլ ըէնկիւնտէ օլան թօմպուլ գօլլարընտան պիրի իւզէրինէ տայաթմըլ վէ սըրմա կիպի սարը սաշլարը տա կէլիշի կիւզէլ էթրաֆընա եայըլմըլ ըտը:

Ուզուն քիրբիքէրի արա սըրա խաֆիֆ խաֆիֆ սալլանըյօր վէ եարը աշըգ օլան բէմպէ տուտագլարընտան տա հարարէթլի պիր նէֆէս չըգըյօր ըտը:

Լօրըն էլինտէ պուլունան լամպանըն ըշըղը չօճուղըն թա երևզիւնէ աքս իթմիչ օլտըղընտան, լէթաֆէթի սիմասընը վէ հալավէթի աթվարընը մէյտանա չըգարմագտա իտի:

Շախսը մէճհուլ չօճուղըն շու հայինի կէօրիւննէ, գալպինի պէօյիւք պիր հէյէճան իսթիլա իյէտի:

Սէօնիւք տուտագլարը քէմալը շիտտէթլէ թիթրէմէյէ վէ գայըֆ եանագլարընտա սօղուգ սօղուգ թէրլէր պիրիքմէյէ պաշլատը. պաճագլարընըն վիւճուտիւնի գալտըրաճագ գուվլէթի պուլընմատըղը հըսս օլունըյօր ըտը:

Լօր չօճուղը ույանտըրմայաճագ տէրէճէտէ եավաշ սէտա իլէ:

— Պէօյլէ պիր մէլէյի էօբմէք իսթէմէղ միսինիզ. — տէտի:

Մէրգում չօճուղըն եաթաղը իւզէրինէ էյիլտի վէ կիւլընկ չէհրէսինէ մուշֆիգանէ պիր պուսէ գօնտուրտու:

Պատէհու պիրտէն պիրէ տիզ չէօքէրէք, պաշընը եօրղանլար իչինտէ կիզլէտի վէ ընչգըրա ընչգըրա աղլայարագ:

— Օհ, աֆվ էյլէ... աֆվ էյլէ... պէն սէֆիլ պիր ատէմ իմ. — տէյի քէքէլէտի:

Նիհայէթ հէյէճանը գալպի սիւքիւնէթ պուլմաղլա, թէքրար այաղա գալգտը վէ Լօրըն էլինի մագամը թէչէքքիւրտէ սըգարագ:

— Քէնտիսինի սէվինիզ, մատամ, էօլմիւշ օլանլար իչիւն տախի սէվինիզ. — տէտի:

Լօր քէնտիսինի զապթա չալըշըյօր կիպի կէօրիւնէրէք:

— Էֆէնտիմ, սիզէ պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ, պու սէօղ

հէր նէ գատար գալպիմի բարչա բարչա իթմէքտէ իսէ տէ, վիճտանըմ վէ վազիֆէմ անը սէօյլէմէյէ պէնի մէճպուր իտիյօր:

— Սէօյլէյինիզ, մատամ, նէ տէրէճէ սահիպի գալպ վէ վիճտան օլտըղընըղը պիլիբիմ:

— Սէտանըգա, երևզիւնիւզէ վէ հարէքեաթընըղա նազարէն, սիզտէ պէօյիւք պիր քէտէր պուլունտըղը անլաշըլըյօր: Պու քէտէր իհիթիմալ քի ֆէնա պիր հարէքէթտէ պուլընտըղընտան նէչէթ իտիյօր: Լաքին պու սէօղլէրիմի պիր թէքտիր մագամընտա գապուլ իթմէյինիզ... պէօյլէ պիր թէքտիրտէ պուլունմաղա հիչ հագգըմ եօգ տըր. զիրա սիզին քիմ օլտըղընըղը պիլմէմ: Պունտան պաշգա, հայաթ տէնիլէն շէյ օ գատար գարըղը պիր շէյ տիր քի, պաշգալարընըն հարէքեաթը նէտէն նէչէթ իթմէքտէ օլտըղընը պիլմէքսիզին, անլէրի մուհաքէմէ իթմէք ապէս տիր: Մա մաֆիհ եաբըլան ֆէնալըղը թամիր իթմէյէ հէնուզ վագթ վար ըսա, թէրէտտիւտ իթմէմէլիսինիզ:

— Սհ, սիզ պիլմէքսինիզ... սիզ պիլմէքսինիզ...:

— Էկէր պու չօճուղը պէնտէն ալաճագ օլուրսանըղ, քէտէրիմտէն էօլիւրիւմ. պունընլա պէրապէր էկէր անը պէնտէն ալմագլա պու ֆէնալըղը թամիր իտէպիլիբսէնիզ, ալընըղ...:

— Պու ֆէնալըղը թամիր իթմէք արթըգ միւմքին տէյիլ տիր. նէ գատար զայըֆ վէ խասթա օլտըղըմը կէօրմէյօր մըսընըղ. գուվլէթ վէ սըհհէթիմ եէրինտէ օլտըղը վագթ պունը եաբամատըմ տա, պու կիւն հայաթըմըն խիթամընա վասըլ օլտըղըմ հալտէ նաճըլ եաբապիլիբիմ:

Մէրգում պու սէօղիւ սէօյլէյէրէք, գօլլարընը մէյուսանէ պիր սուրէթտէ աշաղը սարգտը:

Լաքին պիր աղ սօնրա Հանրիէթին իւզէրինէ էյիլտի վէ եանագլարընը պիր տէֆա տահա պուս իթտիքտէն սօնրա եէնիտէն աղլամայա պաշլայարագ:

— Սհ, էթրաֆընտա պուլունան էսրար բէրտէսինի պիր կիւն եըրթըպ աչաճագ օլուրսան, պանա լանէթ իթմէ...

զիրա իթտիյիմ ճինայեթէ մուգապիլ բէք չօգ տէրա ու միհնէթ չէքտիմ . - տէտի :

Պատէհու օտա գարուսընա տօղրու իլէրիլէտի իսէ տէ , Լօր հէման արգասընտան կիտէրէք .

— Բէճա իտէրիմ , էֆէնտիմ . . . սըրր սագլամագ իոււսուսընտա պանա իթիմատ իտէպիլիրսինիզ . . . իլէրիտէ չօճուգ իչիւն պանա սէօյլէյէճէք , պանա թէվտի իտէճէք պիր շէյինիզ եօ՞գ մր . - տէտի :

Շախսը մէճհուլ գատընըն կէօսթէրտիյի էսէրի մէրագտան միւթէէսսիր օլարագ , թէրէտտիւտ իլլէտիյինտէն , Լօր սէօղիւնիւ շու եօլտա տէվամ իլլէտի .

— Պէնիմ Հանրիէթ հագգընտաքի մուհապպէթիմ պուսըրըր մէյտանա չըգարմայաճաղըմա պիր տէլիլ տիր . զիրա անը դայպ իտէճէյիմտէն գօրգարըմ . . . պանա թէվտի իտէճէյինիզ էսրարը եալընըզ պէն պիլէճէյիմ , պու պապտէ էվլատըմ նամընա եէմին իտէրիմ : Պիր կիւն չօճուգ քէնտիսինին քիմ օլտըղընը սօրաճագ օլուրսա , քէնտիսինէ նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ . . . քէնտիսի դայէթ դէքի պիր չօճուգ տըր , իլէրիտէ տէ տօղրու վէ նամուսընար պիր գըզ օլաճագ տըր . քէնտիսինի իհաթա իտէն էսրարտան տօլայը վալիտէսինէ Լանէթ իթմէսինի իսթէրմիսինիզ :

— Օհ , սալա . . . վալիտէսի ազիզ պիր գատըն ըտը :

— Լաքին Հանրիէթ իսպաթսըզ պուենա ինանմայաճագ վէ սիզին պիր ազիզ տիր տէտիյինիզ գատընըն պիր գուսուր իչլէմիշ օլտըղը զանընա զահիպ օլաճագ տըր :

— Օհ , սալա , օ գատըն պիկիւնահ վէ լէքէսիզ պիր գատըն տըր . . . :

— Տէմէք քի Հանրիէթ մէշրու պիր սուրէթտէ տօղմուշ տըր , էօյլէ՞ մի :

— Էվվէթ :

— Սուրէթի վէլատէթինի անլայապիլի՞ր միյիմ :

Շախսը մէճհուլըն երգիւնտէ եէնիտէն պիր էնտիշէ ասարը կէօրիւլտիւ իսէ տէ , նիհայէթ գարարը գաթիսինի վէրէրէք .

— Հագգընըզտա նէ գատար հիւրմէթ վէ ըիայէթիմ պուլուենտըղընը պիլիրսինիզ , մատամ . պէնտէն թալէպ իթտիյինիզ շէյի եարաճաղըմ , արզու իթտիյինիզ մալիւմաթը սիզէ վէրէճէյիմ . - տէտի :

Լօր . - Պէն տէ պու էմնիյէթինիզի սուի իսթիմալ իթմէյէճէյիմ :

— Օլ պապտէ էմնիյէթիմ պէրքէմալ տըր . Լաքին պու էսրար պէօյլէ գարու էօնիւնտէ վէ եախօտ մէրտիվէն պաշընտա սէօյլէնիլէմէզ . պու կիւնլէրտէ եէնիտէն կէլիրիմ վէ հէր շէյի սիզէ նագլ իտէրիմ . Լաքին հանկը կիւն կէլէճէյիմի սիզէ էվվէլտէն իշար իտէրիմ քի , սիզ տէ գօճանըզը պիր եէրէ կէճնտէրէսինիզ . զիրա էսրարը վագըայը եալընըզ սիզ պիլմէլիսինիզ վէ անլէրի գալպիսինիզն էն տէրին պիր նօղթաւսընտա սագլամալըսընըզ :

— Պէն տէ արզուենըզ վէճհլէ հարէքէթ իտէճէյիմ :

— Էվվէթ , զիրա էսրարը վագըայը մէյտանա չըգարաճագ օլուրսանըզ , ղէքեալվէթ վէ իհթիյաթընըզ իլէ պէրապէր , Հանրիէթի էօլտիւրմէյի եէմին իթմիշ օլան տիւշմէնէ գարչը արթըզ ուղրայմաղա միւգթէտիր օլամագսընըզ . պու տիւշմէն չօճուղըն պէրհայաթ օլտըղընը պիլէճէք օլուրսա , անը էօլտիւրէճէյի մուհագգագ տըր :

Լօր պու սէօղլէրի իչիտինճէ , իլիքլէրինէ գատար թիթրէտի . շախսը մէճհուլ պու տէֆա գարույը աշմըշ օլտըղընտան .

— Ոլլահա ըմարլատըզ , մատամ , ինչալլահ եագընտա եինէ կէօրիւշիւրիւզ . - տէյէրէք , մէրտիվէնլէրտէն աշաղը էնտի :

Պիչարէ գատըն մէրգումըն նապէտիտ օլտըղընը կէօրիւնճէ , արգասընտան գօշարագ իսմինի սօրմագ արզուսընտա պուլուենտը . զիրա պու ատէմի պիր տահա կէօրմէյէճէյինի պիր հըսսը տէրուենի քէնտիսինէ իսթար իթմէքտէ իտի . Լաքին Բօղլէն օ սըրատա քէնտիսինի չաղըրամագլա , թէրէտտիւտաթընա իսթամ վէրտի :

Մէրգուլմ՝ մէսէրրէթինտէն սէրխօշ կիպի պիր շէյ օլմուշ

օլտրղընտան, չախսը մէճհուլըն էօթէքի օտատա նէ՛ եարմըչ օլտրղընը զէվճէսինէ սօրմայը խաթըրընա պիլէ կէթիրմէտի վէ եալընըզ իլէրիտէ նաիլ օլաճագլարը սաատէթ վէ սէր-վէթտէն պահս իյլէտի :

Մէրգում իրթէսի կիւնտէն իթիպարէն իճատ իթմիչ օլտրղը մաքինայը եաբտըրմագ իչլէրիյլէ մէշղուլ օլաճագ վէ Լօր տախի Լըլորէն ֆապրիգասընա կիտէրէք, արթըզ օրատա իչլէմէյէճէքլէրինի գօճասը նամընա պէյան իթտիքտէն սօնրա, պիր ֆապրիգա արաշտըրմաղա պաշլայաճագ իտի :

Մէրգումէ՛ քէնտիսինէ մախսուս օլան զէքեավէթիյլէ իհ-թիմալ քի ալէաթը լազըմէսի հազըր պիր ֆապրիգա պուլա-ճագ վէ պու սուրէթլէ, եէրլէշմէք իչիւն մուգթաղի օլան մէսարըֆաթըն նըսֆընտան զիյատէսի թէսարրուֆ իտիլմիչ օլաճագ իտի :

Րօզլէն պու կիպի միւլահազալար իլէ վագթ կէչիրտիյի սըրատա, Լօր տախի քէնտի քէնտինէ .

— Պու առէմին քիմ օլտրղընը սօրմատըրըմտան տօլայը պէօյիւք պիր խաթա իչլէտիմ . . . քէնտիսի Հանրիէթին պա-պասը տըր . . . պու չօճուղըն մէշրու օլտրղընը տա սէօյլէտի, օ հալտէ նէ՛ կիպի պիր ճինայէթլէ անը թէրք իթմիչ օլա-պիլիւր . . . իսմինի էօյրէնմիչ օլտայըտըմ, պու էսրարը մէյտա-նա չըգարմաղա պէլքի մուվաֆֆագ օլուր բտըմ. զիրա քէն-տիսինի պիր տահա կէօրմէյէճէյիմի պիր հըսսը տէրունի պա-նա խապէր վէրիյօր . = տէմէքտէ իտի :



10

ՎԱԼԻՏԵ ՎԵ՛ԳԸԶ

Լօր վէ Րօզլէն՝ էլլի պին ֆրանգա գավուշտըգտան սօն-րա, մաքինայը եաբտըրմագ իչլէրիյլէ մէշղուլ օլմաղա պաշ-լատըլար :

Րօզլէնին թէրթիպ իթտիյի վէճհլէ, Լօր Լըլորէնլէրին ֆապրիգասընա կիթմիչ վէ տայը եէկէն Լըլորէնլէրի կէօրէ-րէք, քէնտիլէրինէ ուզագ պիր ագրապատան պիր միրաս ին-թիգալ իթտիյինի վէ պու իրաս սայէսինտէ պունտան պէօյ-լէ քէնտի պաշլարընա իչ կէօրէճէքլէրինի պէյան իթտիքտէն սօնրա, արթըզ քէնտի ֆապրիգալարընտա իչլէյէմէյէճէքլէ-րինի պիլտիրմիչ իտի :

Լըլորէնլէր Րօզլէնի վէ Լօրը պիր սէնէտէն պէրու իչ պաշընտա կէօրմիւչ վէ անլէրին մէհարէթ վէ զէքեավէթինի թագտիր իթմիչ օլտըզլարընտան .

— Պու եէնի գարարընըզ սիզէ էյի իսէ տէ, պիզէ ֆէ-նա տըր. զիրա պիզ ֆապրիգամըղըն է՛ն չալըչգան իչճիլէրին-տէն իքիսինտէն մահրում օլույօրըզ. լաքին պու տիւնեատա հէր քէս քէնտի քեարընա պագար. Բարիս կէնիչ տիր. մու-վաֆֆագ օլմաղա զայրէթ իտինիզ, Ալլահ եարտըմճը օլսուն . = տէմիչլէր իտի :

Րօզլէն էվվէլճէ գարարլաշտըրմըչ օլտըղը վէճհլէ, եա-բըլաճագ մաքինանըն պիր գըմմընը պիր եէրէ վէ տիկէր գըմմընը տա պաշգա եէրէ սըբարըչ իթտի. պու գըմմար եա-բըլըպ պիթտիյինտէ, Րօզլէն անլէրի քէնտի էլիլէ թագըպ տիւղէլթէճէք իտի :

Նիհայէթ պիր չօգ թէճրիւպէլէրտէն սօնրա, մաքինանըն պիւթիւն բարչալարը եաբըլըպ թագըլտը վէ պիր բազար սա-պահը, պու միւնասէպէթլէ իսթիճար իտիլմիչ պիր տիւք-

քեան տէրունինտէ մաքինա՝ արդու իտիլտիյի վէճհէ իշէ-
մէյէ պաշատը :

Լօր իքի երևզ գատար իյնէյէ իբլիք կէչիրմէքտէ վէ
Րօզլէն տախի մաքինանըն էօնիւնտէ օթուրմը վէ գուճաշ-
լարը պիր էյիճէ կէրմիշ օլտըղը հալտէ , պիր թարափտան
իբէքլէրի սըրասընա գօյմագտա վէ տիկէր թարափտան տա ,
հէմ այագ վէ հէմ տէ էլ իլէ իշէյէն տէմիրլէր վասըթա-
սըյլա մաքինայը իշէթմէքտէ իտի :

Պիր սաաթ գատար սօնրա , պու իլք թէճրիւպէնին սէ-
մէրէսի օլարագ , գուճաշլարտան պիրի սատէ վէ ֆագաթ
ղայէթ մուճթագամ սուրէթտէ իշէնիպ մէյտանա չըգտը :

Րօզլէն վէ Լօր պու մուվաֆֆագիյէթի կէօրիւնճէ , մէ-
սէրրէթլէրինտէն հէյէճանա կէլէրէք , եէքտիկէրինին գու-
ճաղընա աթըլտըլար :

Եարըլան մաքինա իւմիտ օլունան նէթիճէյի հասըլ ի-
տէպիլէճէք իտի : Ֆագաթ պունընլա պերապէր , հէնուզ հէր
շէյ խիթամ պուլմամըլ ըտը : Ֆագրիգայը թէէսիր իթմէք
իշիւն պիր եէր իսթիճար իթմէք վէ տահա սաիր պիս թա-
գըմ շէյլէր սաթըն ալմագ լաղըմ կէլիյօր ըտը . զիրա քէն-
տիլէրի՝ մատամ վարնէնին վէ Լըլօրէնլէրին ֆագրիգասըն-
տա օլտըղը կիպի , տիւյմէ վէ շէրիտ կիպի շէյլէր տէ եար-
մագ նիյէթինտէ իտիլէր :

Պիր կիւն Րօզլէնին տօսթլարընտան պիրի՝ Սէպաթօրօլ
պուլվարընըն է՛ն զէնկին ֆագրիգաճըլարընտան պիրինին
ֆագրիգասընը թէրք իթմիշ օլտըղընը վէ Պէլվիլտէ միւթէ-
սարըրֆ օլտըղը արսալար իւզէրինտէ տիկէր պիր ֆագրիգա
ինշա իթմէք նիյէթինտէ պուլունտըղընը սէօյլէտի :

Լօր պու սէօզլէրի իշիտինճէ , տէրհալ իշար օլունան մա-
հալէ կիտէրէք , պօշանմըլ օլան ֆագրիգայը կէօղտէն կէչիր-
տի իսէ տէ , քէնտի իշէրինէ ույմայաճաղընը անլատը . զիրա
մէգըլիւր ֆագրիգա զայէթ էսկի օլտըղընտան , թամիր իշիւն
կիտէճէք մէսարըրֆ բէք քիւլիլիյէթի օլաճագ իտի :

Մէրգուճէ Բարիսին պիր ուճընտան օ պիրինէ գատար
տօլաշմըլ օլտըղընտան , Անֆէր սօգաղընտա , չօճուգլար ֆա-

գըրխանէսինին գարշըսընտա վագը պէօյիւք պիր պինանըն գա-
րուսը իւզէրինտէ իրի պիր եաֆթա կէօրտիւ քի , պու եաֆ-
թատա աթիտէքի սէօզլէր եազըլմըլ ըտը .

ԵՆԿԵԱՆԷ ՖԸՐՍԱԹ

ԼԷՎԱԶԸՄԱԹԸ ՍԱԻՐԷ ԻԼԷ ՊԵՐԱՊԵՐ ԻՐԻԱԼԸԳ ՖԱՊՐԻԳԱ

Լօր պու սէօզլէրի օգուլընճա , հէման իշէրի կիրտի վէ
ֆագրիգանըն հէր թարաֆընը տօլաշարագ կէօզլէրի գամաշ-
մաղա պաշատը . ֆիլհագըրգա մէմուլըն զայրը պիր ֆըլրսաթ
գարշըսընտա պուլունըյօր ըտը :

Պիր ինկիլիզ շիրքէթի՝ մատէն տիւյմէ իմալի իշիւն օրա-
սընը ֆագրիգա սուրէթինէ իֆրագ իթմիշ իտի իսէ տէ , իշ-
ճիլիլին պէհալը օլմասը սէպէպիլլէ պու թէշէպպիւսիւնիւ ի-
լէրիյէ կէօթիւրէմէմիշ վէ պինանըն սահիպիլլէ օլան հիսապը-
նը գարամագ իւզրէ , մէվճուտ օլան ալէաթ ու էտէվաթընը
օրատա պըրագմըլ իտի :

Ալէաթը մէգըլիւրէ արասընտա պիր տէ պուխար մաքի-
նասը պուլունտըղընտան , մատէն վէ շինի տիւյմէլէր եարմագ
իսթէնիլտիլի հալտէ , պու մաքինա բէք կիւզէլ իշէ եարայա-
պիլիւր իտի :

Ֆագրիգանըն եանընտա տա պիր զէմին գաթընտան ի-
պարէթ քիւշիւք պիր քէօշկ պուլունտըղընտան , էթրաֆըն-
տաքի կէնիշ պաղշէսյլէ զայէթ կիւզէլ պիր իգամէթկեահ
օլապիլիւր իտի :

Ֆագրիգա սահիպի մալինին խայլը միւտտէթ պօշ գալ-
մասընտան օսանմըլ օլմասըյլա , պէտէլի իճարէսինի էնտիրէ-
րէք , ֆագրիգայը վէ քէօշկիւ սէնէվի տէօրթ պին ֆրանգ
մուգապիլինտէ վէրմէյէ մուվաֆագաթ կէօսթէրտի :

Անֆէր սօգաղը՝ Անթիէն սօգաղընտան , Բուասոնիէր
վարըշընտան , վէլ հասըլ թիւճճար եաթաղը օլան եէրլէր-
տէն ազաճըր ուզագ իտի իսէ տէ , իշպու ֆագրիգա հէր
վէճհ իլէ մուվաֆըրը մասլահաթ օլտըղընտան , Լօր օրասընը

Իսթիմար իթմէքտէ հիչ թէրէտտիւտ իթմէտի վէ սէքիզ կիւն սօնրա , իճար մուգավէլէնամէսի իմզա օլունտըղը կիպի , ալ- թը այլըզ տա բէշին վէրիւտի վէ իչէմէ մաքինասը մէղքիւր ֆապրիգանըն էն կիւզէլ պիր մահալինէ եէրլէշտիրիւտի :

Պունտան պաշգա , լազըմ օլան իշճիլէր տախի թուլթըլ մըշ օլտըղընտան , չօգ կէշմէքսիզին պաշըճա էօրնէքլէր հազըր իտիւտի վէ պիր սապահ Բօզլէն ֆապրիգատան չըգա- րագ մաղաղալարը կէզմէյէ պաշլատը :

Կիթտիյի եէրլէրտէ քէնտիսինի թանըմաղլար ըտը . լա- քին կէօսթէրտիյի ֆիյաթլար օ գատար ուճուզ վէ էօրնէք- լէր օ գատար միւքէմմէլ իտի քի , Բարիսին էն պէօյիւք մա- ղաղալարը վէ էն պաշըճա դօմիսիօնճըլարը քէնտիսինէ բէք չօգ սըբարըշ վէրտիլէր :

Պիր գաշ կիւն սօնրա , պու սըբարըշլար հազըր օլունճա , Լօր իլէ Բօզլէն թաթըլը պիր հէյէճանա տիւշար օլտըլար . զիրա մուվաֆֆադիյէթ արթըզ ինքեար օլունմայաճագ բատ- տէյէ կէլմիշ իտի :

Օ կիւնիւ Լօր՝ Հանրիէթի գուճաղընա ալտը վէ շէֆագա- թը մատերանէսի իլէ եիւզլէրինի էօրէրէք .

— Ա՛հ , մինի մինի գըրլանղըճ , պիզիմ ֆագըրթանէմիզին բէնճէրէսինտէ եուվա եաբարագ պիզէ սաատէթ վէ իգպալ կէթիրտին , սէվլտիյին գատար պէրթուտար օլասըն . — տէ- տի :

Մա մաֆիհ իշէ մուպաշէրէթ իթմէք քեաֆի տէյիլ իտի . շիմտի մօտա ազընթըսընա գարշը ուղրաշմագ , միւշթէրիլէ- րին սըբարըշլարընը վազթընտա եէթիշտիրմէք , բէգա- պէթ վէ եախօտ թագլիտ թէհիլքէլէրինէ կէօյիւս վէրմէք , վէլ հասըլ պէօյլէ իշէրէ թէշէպպիւս իտէն քիմնէլէրին էթ- րաֆընտա միւթէմատիյէն պաշ կէօսթէրէն էնկէլլէրի տէֆ իթմէյէ չալըշմագ լազըմ կէլիյօր ըտը :

Պու ճիհէթլէ , գատընտա պիր գաթ տահա ղայրէթ վէ ճէսարէթ էսէրի հասըլ օլտու :

Մէրգուլմէ՝ ֆապրիգա տէֆթէրլէրինի թուլթմագ , սան- տըզ հիսապաթընա պաղմագ վէ լազըմ կէլէն եէրլէրէ մէք-

թուպ եաղմագ կիպի մէշաղիլտէն պաշգա , իշճի գատընլարը- նա մախսուս օլան տէսթկեահլարա նաղարէթ իթմէք վազի- ֆէսինի տախի տէրէօհտէ իյլէմիշ իտի . Բօզլէն իսէ հէր սա- պահ տըշարը չըգըպ պիթէն սըբարըշլարը կէօթիւրիւր վէ ավտէթինտէ մաքինալարա վէ տէսթկեահլարտաքի իշճիլէրէ նաղարէթ իտէր իտի :

Պունլար կիւն կիւնէ իշէրինի իլէրի կէօթիւրմէքտէ ի- տիլէր . զիրա Բօզլէն հէր տիւրիւ թարիֆին ֆէվզինտէ պիր մէհարէթ վէ զէքեավէթ իսթիմալ իտէր վէ Լօր իսէ կիւն- տիւզքի օն իքի սաաթընը տէֆթէրլէրի եաղմագ վէ գատըն- լար տէսթկեահլարընա նաղարէթ իթմէքլէ կէշիրիւր իտի :

Շիմտի անլէրին խանէսինտէ սաատէթ վէ իգպալ հիւքմ իտիյօր ըտը :

Մա մաֆիհ Լօրըն գալպինտէ էլան պիր ըզտըրապ էսէ- րի մէվճուտ ըտը :

Հանրիէթին տօղմասը հագըընտաքի էսրարը քէնտիսինէ սէօյլէյէճէք օլան շախսը մէճհուլ հէնուզ կէլմէմիշ իտի . . . աճապա էօլմիւշ միւ իտի . . . :

Պիշարէ գատընճըղազ խայլը միւտտէթ մէրգուլմըն վիւ- րուտինէ պէքլէտի . ֆապրիգայա պիր էճնէպի կէլիւր կէլմէզ , պիւթիւն վիւճուտիլլէ թիթրէր վէ եիւզիւնիւն բէնկի հէման տէյիշիր իտի :

Լաքին վագթ կէշտիքճէ , շախսը մէճհուլ տախի կէօ- րիւնմէտիյինտէն , պունլար հէք խիթամ պուլտու :

Մօրիս՝ Բարիսին էն միւքէմմէլ մէքթէպլէրինտէն օլան Լոնիւլը-կրան մէքթէպլինէ կիրմիշ իտի : Հանրիէթ իսէ կիւն կիւնէ պէօյիւմէքտէ օլտըղընտան , անը կէճէլի կիւնտիւզլիւ պիր մէքթէպէ գօյմագ լազըմ կէլիյօր ըտը :

Ձէքի չօճուզ՝ սէնէլէրին միւրուրըյլա պէրապէր , կէշմիշ էօմրիւնիւն հիչ պիր նօգթասընը ունութմամըշ ըտը . լաքին անտէն տալա պահս իթմէզ իտի :

Մահալլէտէ իսէ , պու կիւզէլ վէ ղայրէթլի չօճուղըն Լօր իլէ Բօզլէնին էվլատը օլմատըղընա հիչ քիմնէ շիւպհէ իթ- մէմէքտէ իտի : Մօրիս իսէ՝ պիրատէրլիք վազիֆէսինի օ տէրէ-

ճէ ճիտտի պիր սուրեթտէ իյֆա իթմէքտէ իտի քի , մահալ-
լէ սաքինլէրինին շու գանաաթը պիր գաթ տահա թագվի-
յէթ պուլմուշ ըտը :

Պէօլլէճէ սէնէլէր կէշտի վէ Հանրիէթ օն իքի վէ Մօրիս
տախի օն ալթը եաշլարընա գատէմ պաստըլար :

Պիր կիւն Լօր՝ Վոժիրար սօգաղընտան կէշէր էքէն , ա-
պա գաթթանլը , լաթիֆ չէհրէլի վէ պէյազ սաշլը պիր բա-
հիպ կէօրտիւ քի , Գարմէլ թարիգաթը բահիպլէրինէ մէն-
սուպ օլան մանասթըր գաբուսընը չալմագտա իտի . պունըն
իւզէրինէ Բօլլէնին՝ Աժէնտէքի Գարմէլ թարիգաթը բահիպ-
լէրինէ վուգուը ղիյարէթի հագգընտա վագթըլլա նագլ իթ-
միշ օլտըղը շէյլէր խաթըրընա կէլտի :

Բահիպ Սիրիս՝ գօճասընա վատ իթմիշ օլտըղը վէճհլէ ,
քիւշիւք էօքսիւզիւն էսրարը իլէ մէշղուլ օլմուշ մը իտի :

Բօլլէն քէնտինին նէղտինտէն մուֆարագաթ իթտիլի
սըրատա .

— Պաղը պաղը Վոժիրար սօգաղընտաքի մանասթըրըմը-
զա կէլինիզ . պէլքի օրատա պուլուսուրըմտա սիզէ պաղը
խապէրլէր վէրիւրիմ . - տէմիշ իտի :

Հալ պու քի Բօլլէն՝ օ վագթա գատար Ֆապրիգա իշ-
լէրիլէ մէշղուլ օլմուշ օլտըղընտան , Վոժիրար սօգաղընտա-
քի մանասթըրա կիթմէք գապիլ օլամամըշ ըտը : Պուսուսլա
պէրապէր , բահիպ Սիրիս հիշ պիր շէյ քէշֆ իթմէմիշ օլմալը
իտի . զիրա պիր շէյ քէշֆ իթմիշ օլտայըտը , վատընը թու-
թարագ քէնտիլէրինէ մէքթուպ եազաճաղը տէրքեար ըտը :

Լօր շու վէճհլէ միւլահագա իթմէքլէ պէրապէր , բա-
հիպին իշէրի կիրմիշ օլտըղը մանասթըրա տօղրու պիր գաշ
ատըմ աթտը վէ բարմագլըգլը գաբուսընտաքի շանը չալ-
տըգտան սօնրա , գաբուլը աշան բահիպէ .

— Բահիպ Սիրիս պուրատա՝ մը . - տէյի սօրտու :

Բահիպ մէրգումէյի եօգարտան աշաղըյա գատար պիր
էյիճէ սիւզտիւքտէն սօնրա .

— Շիմտի իշէրի կիրտի , մատամ , իսմինիզի սէօլլէր մի-
սինիզ :

— Մատամ Վալօրի :

Բահիպ « Իշէրի պույուրուն , մատամ » տէտիքտէն սօնրա,
Լօրը հագըգաթէն մանասթըրլարա մախսուս պիր սատէլիքլէ
տէօլէնմիշ պէօյիւք պիր օտայա կիրտիրտի . պու օտանըն
բէնճէրէլէրի պիր պաղչէյէ նաղըր օլուպ , իշպու պաղչէտէ
իսէ պիր գաշ պէյազ մանթօլու բահիպլէր եօգարը աշաղը
կէզինմէքտէ իտիլէր :

Օտանըն քիրէճ իլէ պատանա իտիլմիշ օլան տիվարլարը
իւզէրինտէ եալընըզ պէօյիւք պիր Հազրէթի իսա բէսմի պու-
լունըյօր ըտը . պիր գաշ սաման իսկէմլէ տէ օտանըն էթրա-
ֆընտա սըրալանմըշ ըտը :

Լօր թագրիպէն եարըմ սաաթ գատար պէքլէտիքտէն
սօնրա , նիհայէթ խաֆիֆ պիր այագ սէտասը իշիթտի վէ պիր
ազ սօնրա բահիպ Սիրիս իշէրի կիրտի :

Միւմաիլէյի էլան Բօլլէնին վագթըլլա թարիֆ իթմիշ օլ-
տըղը հալտէ պուլունըյօր ըտը :

Մէրգումէ բահիպին թաթլը պագըշընտան էմին օլարագ ,
իլք տէֆա սէօզէ պաշլայըպ .

— Պապաճըղըմ , պուստան պիր գաշ սէնէ մուգատտէմ ,
ղայէթ նազիք պիր իշ իլէ մէշղուլ օլաճաղընըզը գօճամա
վատ իթմիշ սինիզ . - տէտի :

Բահիպ Սիրիս ազաճըզ միւլահագատան սօնրա , թաթլը
պիր սէտա իլէ .

— Գօճանըղըն իսմի նէ՞ տիր , գըղըմ . - տէյի սօրտու :
Լօր . - Բօլլէն Վալօրի տիր , պապաճըղըմ . - ճէվապընը
վէրտի :

Բահիպ պու ճէվապ իւզէրինէ պիրտէն պիրէ թիթրէտի
վէ տահա ղիյատէ աըզգաթլա Լօրըն եիւզիւնէ պագարագ .

— Գօճանըզ Աժէնտէ պէնի կէօրմէյէ կէլմիշ իտի , տէ-
յիլ մի . - տէտի :

Լօր . - էվվէթ , Գլէմանս Թուլոնըն պէօյիւթտիլիւ էօք-
սիւզիւն քէնտիսինէ քիմլէր թարաֆընտան թէսլիմ իտիլմիշ
օլտըղընը անլամագ իշիւն կէլմիշ իտի :

— Խաթըրըմտա տըր , գըղըմ . հաթթա օ վագթ պու

չօճուղը ալըպ պէօյիւթմէք արզուսընտա իտինիզ :

— Պու արզուսմա նախլ օլտուսմ, պապաճըղըմ :

— Չօճուզ հալէա եանընըղտա՞ մը : տըր :

— Էվվէթ , եանըմտա տըր . շիմտի արթըզ պիւս պիւս .
թիւն պէնիմ մալիմ օլմուչ տըր . քէնտիսինի բուհըմ կիպի
սէվիյօրըմ : Պոււնընլա պէրապէր վէլատէթինին էսրարընը ան-
լամագ վազիֆէմ իճապընտան տըր :

— Պու էսրարը՝ չօճուղըն՝ մէնֆաաթը իչիւն միւ , Եօգ-
սա սիզին մէնֆաաթընը իչիւն միւ անլամագ իսթէյօրսընըզ :

— Չօճուղըն մէնֆաաթը իչիւն . . . պէն պու իչին ու-
նուտըլմասընտան պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ . . . զիրա վալի-
տէլիք սըֆաթընը իհրազ իթմէյէ վէ սօնունա գատար անը
եանըմտա սագլամաղա անճագ պու սայէտէ մուվաֆֆագ օ-
լաճաղըմ :

— Օնա շիւպհէ Եօգ :

— Իչթէ պէնի գըզըմտան այըրապիւէճէքլէրի միւլահա-
զասըլա տիւչար օլտըղըմ էնտիչէ վէ ըզտըրապա պիր նէ-
թիճէ վէրմէք իչիւն պուրայա կէլիյօրըմ . զիրա սիզէ միւրա-
ճաաթ իթմէք վազիֆէմ իճապընտան օլտըղընը հըսս իթտիմ :

— Բէք էյի , գըզըմ , գօճանըղա վատ իթմիչ օլտըղըմ
վէճհլէ , պու իչ իլէ մէշղուլ օլտուսմ . Բահիպ թէոթիմ էօլ-
մէզտէն էվվէլ պու իչի տիկէր պիր րահիպէ թէվտի իթմիչ
մի տիր , տէյիլ մի տիր . . . սիզ պուրասընը անլամագ իսթէ-
յօր ըտընըզ , տէյիլ մի :

— Էվվէթ , պապաճըղըմ , պիր շէյ պուլտընը՞զ մը :

— Պուլմագ իւզրէ իմ զանն իտէրիմ :

— Ա՛հ , նէ՞ մալիւմաթ ալապիլտինիզ :

— Բէք ազ մալիւմաթ ալապիլտիմ . րահիպ թէոթիմին
մահրէմի էսրարը օլան րահիպ Օնօրանըն ազղընտան գաչըր-
տըղը պիր գաչ սէօզտէն , միւմաիլէյհին րահիպ թէոթիմ
թարաֆընտան պիր վազիֆէ տէրէօհտէ իթմիչ օլտըղընը
թախմին իտէպիլտիմ :

— Պու վազիֆէ գըզըմա տալի՞ր մի տիր :

— Շիմտիլիք գաթի պիր սէօզ սէօյլէյէմէմ , ֆագաթ

րահիպ Օնօրա՝ Գլէմանս Ֆուլունըն Գասթէնօ տ՝Օզանտան չըգ-
տըգտան սօնրա նէ՞ օլմուչ վէ նէ՛րէտէ իգամէթ իթմիչ օլ-
տըղընը պիր գաչ տէֆալար թահգիգ իթմիչ :

— Եա՛ Բապպի , արթըզ շիւպհէ գալմատը , րահիպ Օ-
նօրա մութլագ պիր շէյ պիլմէլի տիր : Քէնտիսինի նէ՛րէտէ պու-
լունուր , պապաճըղըմ : Քէնտիսինի կէօրէպիլի՞ր միլիմ :

— Խա՛յր , գըզըմ , կէօրէմէզ սինիզ :

— Նի՛չիւն կէօրէմէմ . Հանրիէթէ թէալիլիգի պուլունան
շէյլէրի երնէ քէնտի մէնֆաաթը իչիւն անլամաղա մէճպուր
ըմ : Պիզ ֆագըր տտէմլէր իզ . սայ ու զայրէթիմիզ սայէսինտէ
իհթիմալ քի իլէրիտէ նախլ սէրվէթ օլուրըզ . լաքին նէ՛ օլուր-
սա օլտուն , սօնրատան կէօրմէ իշճիլէր հալինտէն չըգամայըզ .
հալ պու քի պու չօճուղըն ֆամիլեասը ասըլգատէ քիմնէլէր
օլմայը վէ պիզիմ ասլա նախլ օլամայաճաղըմըզ պիր մէվզըի
ալիտէ պուլընմալը տըրլար :

— Օրատա չօճուզ տահա՞ զիյատէ մի մէսուտ օլաճագ
տըր :

— Պիլմէյօրըմ , պէօյլէ շէյլէրտէ թէճըրիւպէմ Եօգ տուր-
անճագ պէնիմ իթիգատըմ շու տըր քի , սաատէթ տէնիլէն
շէյ ինսանըն սէվիլտիյի եէրտէ պուլունուր :

— Չօճուզ գա՛չ եաչընտա տըր :

— Օն իքի :

— Տահա քիւչիւք իմիչ , պու եաչտա պիր չօճուզ քէնտի
պաչընա պիր գարար վէրէմէզ :

— Եանըլըյօրսընըզ , պապաճըղըմ , Հանրիէթ պիր իս-
թիանա տըր : Սինի քէմալէ վարմըչ պիր գատըն գատար տի-
րայէթ վէ զէքեապլէթի վար տըր :

— Քէնտիսինի կէճէլի կիւնտիւզլիւ պիր մէքթէպէ գօյ-
տընը՞զ մը :

— Խա՛յր , հէնուզ գօյմատըմ :

— Նիչի՛ւն :

— Անտէն այըրլմաղա պիր տիւրլիւ գարար վէրէմէյօ-
րըմ :

— Սիզին կիպի ճէսուր պիր գատըն պէօյլէ զաաֆը

գալա կէօսթերմէմէլի տիր . պու չօճուղըն պէօլիւք պիր ֆա-
միլեայա մէնսուպ օլտըղընը զանն իտիյօրսընըզ, ֆիէվզ էլ ա-
տէ պիր զէքեալէթի պուլունտըղընը պէյան իտիյօրսընըզ,
քէնտիսինի նիչիւն թէրպիյէ իթմէյէ չալըչմայօրսընըզ:

— Հագգընըզ վար, պապաճըղըմ, եարընտան թէզի
եօզ, գըզըմ Բարիսին էն միւքէմմէլ մէքթէպլէրինտէն պի-
րինէ կիրէճէք տիր:

Պու սէօզիւ սէօյլէյէրէք, Լօր այաղա գալգառ վէ օրա-
տան չըգըպ կիտէճէյի սըրատա:

— Շիմտի պէնի պիր էյիճէ թանըտընըզ, տէյիլ մի,
պապաճըղըմ, րահիպ Օնօրայը կէօրմէքլիյիմէ արթըզ միւսաա-
տէ իտէր միսինիզ. - տէտի:

Րահիպ պու սիւալ իւզէրինէ կիւլիւմսէյէրէք:

— Քէնտիսինի կէօրէմէյէճէյինիզի պիր ազ էվվէլ սէօյ-
լէտիմ իսէ, պու սէօզիւմ պէնիմ միւսաատէմ օլմատըղը ի-
չիւն տէյիլ, րահիպ Օնօրանըն պուրատա պուլունմատըղը ի-
չիւն իտի:

— Եա նէրէտէ տիր:

— Ճէնուպի Ամէրիգատա:

— Օրատա մէմուրիյէթի նէ տիր:

— Ինճիլի Շէրիֆի էօյրէթմէք, մանասթըրլար թէէսիս
իթմէք վէ քիլիսէլէր եարմագլա մէշղուլ տըր:

— Նէ վագթ ավտէթ իտէճէք:

— Պիլմէմ, լաքին ինթիմալ քի ամիրլէրիմիզ քէնտիսինի
եէնիտէն Բարիսէ ճէլպ իթտիրիւլէր. էկէր պէօյլէ պիր շէյ
վուգու պուլաճագ օլուրսա, սիզէ խապէր վէրիբիմ վէ քէն-
տիսինտէն մալիւմաթ ալըրսընըզ:

— Օ վագթա գատար կէլիպ սիզի կէօրմէքլիյիմէ միւսաա-
տէ իտէր միսինիզ:

— Հայ հայ, սիզին իչիւն էլիմտէն կէլտիյի գատար չա-
լըչաճաղըմը թէքրար վատ իտէրիմ:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, Ալլահա ըմարլատըզ, պապա-
ճըղըմ:

— Սաատէթլէ, գըզըմ:

Լօր րահիպի սէլամլայարագ, մանասթըրտան տըշարը
չըգտը: Լաքին ֆապրիգայա ավտէթ իթտիյի սըրատա, պիր
մէշղուլիյէթի զիհիյէսի պուլունտըղը ավթարընտան անլաշը-
լըյօր ըտը:

Վագրա չօճուգ հագգընտա պիր կէօնէ էնտիչէսի եօղ
ըտը. լաքին րահիպ Սիրիսին թավսիյէսի վէճհ իւզրէ, Հանրի-
էթտէն այրըլմագ վէ անը կէճէլի կիւնտիւզլիւ պիր մէքթէ-
պէ գօյմագ լազըմ կէլիյօր ըտը:

Պու այրըլըզ քէնտիսինէ բէք զիյատէ քէտէր վէ էլէմի
մուճիպ օլմագտա իտի իսէ տէ, մահգա չօճուղըն մէնֆաաթը
իչիւն պու զաաֆը գալպինէ զալէպէ իթմէք իզթիզա իյլէ-
տիյինտէն, ազչամ եէմէք եէնտիքտէն սօնրա, Րօզլէն, Հան-
րիէթ վէ Մօրիս պիր օտատա պուլունընճա, Լօր սէօզէ պաշ-
լայըպ:

— Պու կիւն պէօլիւք պիր գարար իթթիլսագ իթտիմ. -
տէտի:

Մօրիս. - Նէ գարար, վալիտէճիյիմ:

Լօր. - Սուրիգէթ արթըզ պէօյիտիւ, օն իքի եաշընտա
տըր. արթըզ թահսիլ իլէ մէշղուլ օլմալը վէ րապըթալը պիր
գըզըն պուլունաճաղը ավթար ու հարէքեաթը էօյրէնմէլի
տիր:

Հանրիէթ պու սէօզլէրի իչիտինճէ, պիրտէն պիրէ սա-
րարտը. լաքին եէրինտէն գըմըլտամատը վէ կէօզլէրի եըլտըզ
կիպի բարլամաղա պաշլատը:

Րօզլէն թէտճճիւպլէ զէվճէսինին եիւզիւնէ պագարագ:

— Տէմէք քի քէնտիսինի կէճէլի կիւնտիւզլիւ պիր մէք-
թէպէ գօյմագ իսթէյօրսըն, էօյլէ մի. - տէտի:

Լօր. - Էվվէթ, էյի օլմալ մը:

Րօզլէն. - Բէք էյի օլուր, քէնտիսի զէքի վէ ազըլը
պիր գըզ տըր, պիզ տէ քէնտիսիյլէ իֆթիլսար իտէրիզ:

Հանրիէթ. - (Պիրտէն պիրէ սէօզէ գարըչարագ.) վա-
լիտէճիյիմ, սէվիլմէք վէ մէսուտ օլմագ իչիւն սէնտէն զիյա-
տէ պիր շէյ էօյրէնմէյէ վէ սէնտէն էյի ավթար ու հարէ-
քեաթա մալիք օլմաղա միհթաճ մըյըմ:

Մօրիս . - Միւհթամ մը յըմ տա սէօ՞ղմիւ , սէն քէնտինի վալիտէմիղէ նիսպէթ իտէպիլի՞ր միսին :

Հանրիէթ . - Նիշիւն իտէմէմ :

Մօրիս . - Վալիտէ վալիտէ տիր , քէնտիսի օլտըգճա մալիւմաթ սահիպի տիր . լաքին անըն կէօրտիւլիւ թէրպիյէ սէնին կէօրէճէյին թէրպիյէ իլէ գըյաս օլունամազ :

Հանրիէթ . - Ֆիքրինի անլայամայօրըմ :

Լօր . - Պիհուտէ եերէ ըպրար իթմէ , գըզըմ , Մօրիսին հագգը վար տըր . սէն սիթթին սէնէ պէօյլէ գալաճագ տէյիւսին . իլէրիտէ սանա ըպըթալը պիր գօճա պուլմաղա մէճպուր օլաճաղըզ . կէրէք գօճանըն վէ կէրէք պիզիմ եիւզիմիւզիւ ագ չըգարմագ իչիւն , միւմքին օլտըզը գատար իւքէմմէլ պիր թէրպիյէ կէօրմէքիլիյին լազըմ տըր :

Հանրիէթ պու սէօղլէրէ գարչը ճէվապ վէրէճէք պիր սէօզ պուլամատը . Լօր իսէ անըն սիւքիւթիւնիւ մուվաֆագաթ մագամընտա թութարագ .

— Մէքթէպ լէվազըմաթըն հազըր տըր . բազար իրթէսի կիւնիւ սէնի նոթանտաքի գըզլար մէքթէպինէ կէօթիւրէճէյիմ . - տէտի :

Հանրիէթ ճէվապ վէրմէտի վէ մէքթէպէ կիտէճէյի կիւնէ գատար էվվէլքի հալինտէ տէվամ կէօսթէրտի :

Բազար իրթէսի սապահը էրքէնճէ գալգտը վէ ֆապրիգանըն պիւթիւն տէսթկեահլարընը տօլաչարագ , սէվտիյի իչճի գատընլարընը պիրէր պիրէր էօբտիւ :

Պատէհու ֆապրիգանըն հէր պիր քէօչէ պուճաղընը գուվվէի հաֆըզասընտա հէքք իթմէք իսթէյօր ըմը կիպի պիւթիւն օտալարը կէզտի վէ Մօրիս վէ Բօզլէնին պօյնընա սարըլըպ խայլը միւտտէթ պու հալտէ գալտը :

Փապրիգա իչճիլէրինտէն պիրի՞ մէքթէպ լէվազըմաթընը հալի օլան սանտըզը գաբու էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ օլան արապանըն իւզէրինէ վազ իթտի :

Լօր՝ Հանրիէթ իլէ պէրապէր կիտէճէյինտէն , չօճուզըն հէյէճանը գալպինէ նիհայէթ վէրմէք իւզրէ .

— Արթըգ էլ վէրիւ , գըզըմ , հայտէ կիտէլիմ . - տէտի :

Պիչարէ չօճուգ՝ զահիրի հալտէ տուրդուն կէօրիւնմէքլէ պէրապէր , հավիլի կէչտիյի սըրատա սերիսօչ կիպի սալանմաղա պաչլատը վէ ֆապրիգանըն քէօրէյի Միթանըն միւթատը վէճհլէ արգասը սըրա կէլմէքտէ օլտըզընը կէօրիւնճէ , արթըգ մէթանէթ վէ սիւքիւնէթիւնի զայպ իտէրէք վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղայարագ .

— Հայտէ կիթ , սէվկիլի քէօրէյիմ . . . պիզի պիր պիրիմիզտէն այըրըյօրլար . . . արթըգ կիտէճէյիմ . - տէտի :

Բօզլէն տախի չօճուգ կիպի հէյէճանա կէլէրէք վէ քէզալիք աղայարագ .

— Սէնի կէօրմէյէ կէլէճէյիզ , գըզըմ , արա սըրա Միթայը տա կէթիւրէճէյիզ . լաքին ըճա իտէրիմ , ուսլու տուր վէ տէրսլէրինէ էյիճէ չալը . - տէտի :

Պատէհու Լօր իլէ Հանրիէթ արապայա օթուրտըլար վէ արապա նոթանտաքի գըզլար մէքթէպինէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու :

Բօզլէնին տօսթլարընտան պիրի գըզընը մէզքիւր մէքթէպէ վէրմիչ իտի : Լօր՝ գըզըն վալիտէսիլլէ պէրապէր պիր գաչ տէֆալար անը կէօրմէյէ կիթմիչ վէ մէքթէպի պիրինճի տէրէճէտէ պուլմըչ իտի :

Արապա մէքթէպէ վասըլ օլընճա , Լօր՝ Հանրիէթ իլէ պէրապէր մէքթէպ միւտիրէսի մատամ Շօմօնըն օտասընա չըգտը վէ Հանրիէթին զէքեալլէթի ֆէվգ էլ ատէսինտէն պահս իլէ քէնտիսինի էյի պագմալարընը թավսիյէ վէ հէր բազար կիւնիւ անը կէօրմէյէ կէլէճէքլէրինի պէյան իլլէտի :

Չօճուգ վալիտէսինտէն այրըլտըզը սըրատա իթիտալընը հիչ զայպ իթմէտի վէ մատամ Շօմօն՝ օրատան խօչնուտ օլաճաղընը վէ ճանը հիչ սըգըլմայաճաղընը իսպաթ իթմէք իւզրէ , քէնտիսինի պաղչէտէ վէ մէքթէպտէքի տէրս օտալարընտա կէզտիրտի վէ ագչամ իւզէրի , հէման քէնտիսիլլէ եաչտաչ օլան իքի գըզա թէսլիմ իլլէտի :

Իրթէսի կիւնիւ Հանրիէթ տէրսէ պաչլատը վէ մէքթէպին էն ուսլու վէ էն միւթի շակիրտանընտան պիրի օլտու :

Մա մաֆիհն ալտըլը տէրսլէրի ունուտըր վէ վազիֆէլէրինի անլայամազ ըտը :

Գուվվէի հաֆըզասը եօ՞գ մը իտի . . . կէօզլէրինտէքի շուլէի զէքեավէթ սէօնմիւշ մի իտի :

Մատամ Ծօմօն սէքիզ կիւն միւթէմատիյէն պու մէսէլէ իլէ մէշուլ օլտու . զիրա Հանրիէթ կէօզլէրինի քիթապլա- ընտան այըրմամազլա պէրապէր , հիշ պիր շէյ էօյրէնմէյօր , հիշ պիր շէյ խաթըրընտա թուլթամայօր ըտը :

Իլթէսի բազար , Լօր , Բօզլէն վէ Մօրիս շօճուղը կէօրմէ- յէ կէլտիքլէրինտէ , անը տիվանխանէտէ կէօրէմէտիլէր : Մա- տամ Ծօմօն շօճուղըն սապահտան պէրի պիր քէյֆսիզլիլի պուլընտըղընը վէ պու ճիհէթլէ եաթագտան շըգամատըղը- նը սէօյլէտի :

Լօր պիր թագըմ թաթլը իւմիտլէրլէ կէլմիշ իքէն , մէքթէպ միւտիրէսինին պու սէօզլէրինի իշիտինճէ , եըլտը- ըրմտան վուրուլմըշճասընա պէմ պէյազ օլարագ .

— Գըզըմ բէք խասթա օլմալը . . . հըսսը տէրունիմ պունը պանա խապէր վէրիյօր . . . նի՛չիւն պանա խապէր կէօն- տէրմէտինիզ . - տէտի :

Մատամ Ծօմօն . - Մատամ , սիզի թէէմին իտէրիմ քի մատմուազէլ Հանրիէթ կէլտիլինտէն պէրի բէֆիգէլէրիլէ պէրապէր հէր տէրստէ հազըր պուլընըյօր ըտը . տիւն ազ- շամ եաթաղընա կիրտիլի զէման , եօրղուն օլտըղընը սէօյլէ- միշ . պու սապահ հարարէթի պուլընտըղընը թահգիգ իթ- տիմ . լաքին պունը սիզէ իշար իթմէք իսթէմէտիմ . զիրա պու կիւն կէլէճէյիսիզի պիլտիլիմտէն , սիզի էնտիշէ վէ ըզտըրա- պա տիւշար իթմէյէ լիւզում կէօրմէտիմ :

Լօր . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , լաքին էվլատըմը շիմտի կէօրմէք իսթէրիմ :

Մատամ Ծօմօն . - Բէք էյի , լուլթֆէն արգամ սըրա կէլինիզ :

Լօր , Բօզլէն վէ Մօրիս՝ մէքթէպ միւտիրէսինին տէլալէ- թիլլէ Հանրիէթին պուլընտըղը օտայա կիթտիլէր :

Չօճուգ զայէթ հավատար պիր օտայա նագլ իտիլմիշ ի-

տի : Եիւզիւնիւն բէնկի սօլմըշ վէ կէօզլէրի բար բար բարլա- մագտա պուլընմըշ ըտը :

Լօր անըն մինի մինի չէհրէսինտէ մէշհուտ օլան էսէրի քէտէր վէ մէյուսիյէթի կէօրիւնճէ , հագըգաթը հալի տէր- հալ անլատը վէ աղլայա աղլայա մատամ Ծօմօնա խիթապէն .

— Սէքիզ կիւնտէն պէրի հիշ ճանը սըգըլտը՞ մը , պի- զի իսթէտի՞ մի , ֆապրիգատան այրըլմըշ օլտըղընտան տօլա- յը ըզհարը թէէսսիւֆ իթտի՞ մի . - տէյի սօրտու :

Մատամ Ծօմօն . - Խա՛յր , մատամ , բէֆիգէլէրինտէն հիշ պիրիսինէ սիզտէն պահա իթմէտի : Իսթիրահաթ վագթլա- ընտա օյնայըպ էյլէնտի : Քէմալը իշթիհա իլէ եէմէք եէտի : Վագըա ազաճըգ մահգուն կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , պու մահգունիլէթ զիյատէ պիր շէյ օլմատըղընտան , պունը սու- ըթթի մայիշէթիինին թէպէտտիլինէ համլ իթտիք . զիրա պու կիպի հալլէր եէնի կէլէն շակիրտանըն էքսէրիսինտէ զուհու- ըրա կէլիր իսէ տէ , չօգ կէշմէքսիզին միւնտէֆի օլուր :

Բօզլէն ընչգըրա ընչգըրա աղլամագտա իտի : Մօրիս իսէ հէմիլիէսինին սօլղուն էլլէրինի քէնտի էլլէրի իշինէ ալմըշ էօր- մէքտէ վէ գուլաղընտան աշաղը .

— Գալգ , Սուրիքէթ , գալգ , հէրիմիզ տէ պուրատա- յըղ . Միթա պիլէ աշաղըտա սէնի պէքլէյօր . - տէմէքտէ ի- տի :

Լաքին Հանրիէթ հիշ պիր շէյ կէօրմէյօր վէ հիշ պիր շէյ իշիթմէյօր ըտը : Պիր ազ սօնրա Լօր մէթանէթլի պիր թավը իլէ .

— Գըզըմ պիզտէն այրըլմըշ օլտըղընտան տօլայը խաս- թալանմըշ . . . էօլմէք տէրէճէսինէ կէլմիշ . - տէտի :

Մատամ Ծօմօն . - Միւպալաղա իտիյօրսընըզ , մատամ , գըզընըզ հիւմմա վէ եախօտ գըզամուգ օլապլիլը , լաքին էօլմէք տէրէճէսինէ կէլմիշ օլամազ :

Լօր . - Հէքիմ կէթիրտինիզ մի :

Մատամ Ծօմօն . - Խա՛յր , մատամ , հէքիմ կէթիրթմէք իշիւն սիզին կէլմէնիզ պէքլէտիք . ֆագաթ հէքիմին էվի եա- գընտա տըր : Իսթէ՛ր միսինիզ , կէթիրթտիրէյի՞մ մի :

Լօր . - Էվվէթ , մատամ , միւսքին օլտըղը գատար չաբուգ կէլտին :

Մէքթէպ միւտիրէսի հէման տըշարը չըգտը վէ հէքիմի չաղըմաղա կիթտի :

Լօր իսէ չօճուղը տիղլէրի իւղէրինէ ալտը վէ հէնուղ ալթը եաչընտա իմիշ կիպի եիւղլէրինի էօրմէյէ պաչլատը . պունըն իւղէրինէ չօճուգ սայըգլամաղա պաչլայարագ .

— Ա՛հ , եալընը՛ գալտըմ . . . եալընը՛ գալտըմ . . . Լաքին նէ՛ չարէ , վալիտէմ պէօյլէ իսթէյօր . . . - տէտի :

Լօր պու սէօղլէրի իշիտինճէ , քէշֆինին տօղրու օլտըղընը անլայարագ .

— Մ՛հ , պէօյլէ օլտըղընա էմին իտիմ . . . քէնտիսինի եէնիտէն ֆապրիգայա կէօթիւրմէլի . . . պուրատա գալըրսա էօլէճէք տիր : Մէրագ իթմէ , մինի մինի գըղըմ՛ , սէնի սէվէրիզ , արթըգ պունտան սօնրա պիղտէն այրըմայաճագսըն . - տէտի :

Նիհայէթ թապիպ կէլտի : Մատամ Ծօմօն՝ չօճուղըն խասթալըղը գըզամուգ օլապիլէճէյինի եօլտա սէօյլէմիշ իտի : Լօր իսէ գըզընըն խասթալըղը նէտէն իլէրի կէլտիլինի իյզան իլլէտի :

Թապիպ « Պագալըմ » տէյերէք , Հանրիէթին եաթաղընա եագլաչտը վէ քէմալը տըգգաթլա պօղաղընը մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա .

— Չօճուղըն պու թարաֆտան պիր շէյսի եօգ տըր , վիւճուտինտէ տըշարը վէրմիշ պիր եէր վա՛ր մը , մատամ . - տէյի սօրտու :

Լօր . - Խա՛յր , տօգթօր , պէն հիչ պիր շէյ կէօրմէտիմ . - ճէվապընը վէրտի :

Թապիպ պիղզաթ էմին օլմագ իւղրէ չօճուղըն վիւճուտինի տէ մուայէնէ իթմէք իսթէյերէք , Լօրըն մուավէնէթիլլէ անըն տիլպէր վիւճուտինի սօյունտըրտը վէ կէօյսիւնիւ , օմուզ պաչլարընը , քիւչիւք թօմպուլ գօլլարընը վէ սաիր եէրլէրինի մուայէնէ իյլէտի իսէ տէ , հիչ պիր եէրինտէ պիր խասթալըգ էսէրի կէօրէմէտիլինտէն , Լօրա թէվէճճիւհլէ .

— Գըզընըղ թէհլիքէսիզ խանէնիզէ նագլ օլունապիլիր , մատամ . Լաքին տահա զիյատէ իհթիյաթ իշիւն , քէնտիսինի պիր էյիճէ էօրթիւնիւզ , իտէճէյի եօլճուլըգ քէնտիսինէ էյիլիլի մուճիպ օլաճագ տըր զանն իտէրիմ . - տէտի :

Մա մաֆիհ թապիպին սէօղիւ չըգմատը : Չօճուգ խանէյէ կէօթիւրիւլինճէ , նէօպէթի պիր գաթ տահա արթտը վէ սայըգլամասը էվվէլքի կիպի տէվամ իթտի : Օ զէման չօճուգ՝ քէնտիլէրինտէն այրըմըլ օլտըղընտան տօլայը նէ՛ տէրէճէ մէյուս վէ միւքէտտէր օլտըղընը սէօյլէտի :

Լօր չօճուղըն շու իֆատէսի իւղէրինէ , անը գուճաղընա ալարագ .

— Ա՛հ , արթըգ պունտան պէօյլէ պիղտէն այրըմայաճագսըն , մուհապպէթիմիզ սէնի շիֆաեապ իտէճէք տիր . - տէտի :

Փիլ հագըգա Հանրիէթ էյիլլէշտի վէ եէնիտէն ֆապրիգա իշճիլէրինին էյլլէնճէսի օլտու :

Լօր արթըգ անը մէքթէպէ կէօնտէրմէյէճէյինտէն , քէնտիսինէ էվտէ տէրս վէրտիրմէք իւղրէ խօճալար թայեին իթմէյի գարարլաչտըրտը , Հանրիէթ՝ Լօրըն շու գարարընը տույընճա , մէսէրրէթլէ .

— Ա՛հ , նէ՛ գատար քէրէմքեար սըն , վալիտէճիյիմ , պէն սիղտէն այրըլընճա , հիչ պիր շէյ էօյրէնէմէմ . սիղին եանընըզտա օլունճա , հէր շէյտէն մահղուզ օլուրըմ . . . պու թարը իլլէ տէրս ալարագ նէ գատար թէրագգը իտէճէյիմի կէօրէճէքսին : Պունտան պաչգա , պուրատա իշ տէ կէօրէպիլիլիմ . սէնին մէշղուլ օլտըղըն սըրատա , տէսթկեահլարա նագարէթ իտէրիմ . հաթթա պագը քէրրէ տէսթկեահլարտա տախի չալըշըրըմ :

— Լաքին պու հալ տէվամ իթմէմէլի տիր , գըղըմ , սէն պիլ խաստա կէրի գալմըլ օլան թալիմ ու թէրպիլէնէ չալըմալըսըն :

— Էվվէթ , սապահլարը տէրսիմէ չալըշաճաղըմ , էօյլէտէն սօնրա , ֆապրիգատա իշ կէօրէճէյիմ . գըղընըղ՝ ֆապրիգա ումուրընը էօյրէնմէքտէն վէ հէր քէսին չալըշտըղը իշ

իշթիրաք իթմէքտէն մէն՝ իթմէք պիհուտէ տիր :

— Լաքին Մօրիս Ֆապրիգա իչէրիլէ մէշղուլ օլու՛յօր մը :

— Մօրիս պաշգա , պէն պաշգա :

Լօր պու սէօզէրին մանէասընը անլայարագ , արթըգ ըսրար իթմէտի վէ գարարը վէճհ իւզրէ , քէնտիսինէ խօճալար թային իթտիլինտէն , չանրիէթ տէրս ալմաղա պաշլատը :

11

ՐՕՂԷՆԻՆ ՂՈՒՐՈՒՐԸ

Րօզլէն Վալօրինին իչէմէ , շէրիտ վէ տիւյմէ Ֆապրիգա-սը կիւնտէն կիւնէ իչէրի կիթմէքտէ վէ սերվէթի տախի անընլա պէրապէր թէգայիւտ իթմէքտէ իտի :

Րօզլէն բիյացանըն է՛ն գուրնազ սըմասըլարընտան պիրի օլմուշ ըտը : Հիչ քիմսէ անըն գատար սըբարըշ ալամայօր վէ հիչ քիմսէ մօտանըն իճապ իթտիրտիլի շէյլէրի անըն կիպի չաբուգ մէյտանա կէթիրէմէյօր ըտը :

Շիմտի պուխար մաքինալարը՝ եալընըգ տիւյմէ մէնկէնէլէրինի տէյիլ , իչէմէ վէ շէրիտ մաքինալարընը տախի իչէթմէքտէ իտի : Չուսքի Րօզլէն եալընըգ պիր մաքինա իճատըյլա իքթիֆա իթմէյիպ , տահա զիյատէ չարուգ իչէյէն սաիր մաքինալար տախի վիւճուտէ կէթիրմիշ իտի :

Քէնտիսի Լիօնա վէ Չուրիցերիայա գատար սէյահէթ իթմիշ վէ օրալարտա ճարի օլան մուխթէլիֆ ուսուլարը էօյրէնէրէք , քէնտի զէքեավէթի թապիլիէսի սայէսինտէ , անլէրտէն բէք չօգ իսթիֆատէ իլլէմիշ իտի :

Հաթթա պիր սէնէ բարլագ իչէմէլէր պարիտ օլուպ եէրինէ բէնկեարէնկ իչէմէլէր կէշտիլինտէն , Րօզլէն կէրէք թիւլ

վէ կէրէք գատիֆէ իւզէրինէ իչէր պիր մաքինա տահա իճատ իթմիշ վէ պու սայէտէ եիւզտէ եէթմիշ պէշ գատար իշճիլիք հագգը գազանմըշ ըտը :

Ֆագաթ Րօզլէնին մէհարէթի է՛ն զիյատէ խամ մահսուլաթ սաթըն ալմագտա կէօրիլիւր իտի :

Մէրգում իբէք վէ եա գումաշ թաճիրլէրինին մուղալագատա պուլունտըղլարընը խապէր ա ընճա , հէման քէնտիլէրինէ միւրաճաթ իտէր վէ Ֆապրիգասընտա հէր շէյ բէշինէն թէէտիլէ իտիլտիլինտէն , ճիւզի պիր մէպլաղ իլէ բէք չօգ էմթիա սաթըն ալըր ըտը : Պու մէհարէթ վէ զէքեավէթ իլէ պէրապէր , իթիպար վէ իսթիգամէթի տէ միւսէլլէմ իտի . պու ճիհէթլէ Ֆապրիգասընըն իամ ու շէօհրէթի հէր թարաֆա աքսէնտաղ օլմուշ ըտը :

Հաթթա պու իտարէի մահիրանէ սայէսինտէ օ գատար ճէսիմ թիճարէթլէր հասըլ օլմուշ ըտը քի , Րօզլէն Ֆապրիգանըն եէրինի սաթըն ալտըգտան սօնրա , զէվճէսինին թավ-սիլէսի իլէ պաղչէտէ պիր խանէ ինչա իթմէք իսթէտի :

Պաղչէ զայէթ պէօյիւք օլտըղընտան , քիւչիւք քէօչկ եէրինէ եօնմա թաշընտան պէօյիւք վէ կիւզէլ պիր խանէ ինչա իթտիրտի վէ պատէհու անը շաշատան արի վէ Ֆագաթ քէմալը իհթիմամ իլէ տէօչէթտի :

Լաքին պու եէնի վէ միւքէլլէֆ խանէնին է՛ն կիւզէլ մօպիւեասը , է՛ն նատիտէ էլմասը քիւչիւք Հանրիէթ օլուպ , մէրգումէ պէօյիւյէ պէօյիւյէ կիւզէլ , զարիֆ վէ նագիք պիր գըզըզաղ օլմուշ ըտը : է՛ն ճիւզի հարէքեաթը պիր լէթաֆէթի ազիմէյի հավի իտի :

Տէսթկեահլար արասընտան կէշտիլի սըրատա , էօյլէ պիր թավըր նագիքեանէ թագընըր ըտը քի , հէր քէսին էնզարը հայրէթինի քէնտիսի իւզէրինէ ճէլպ իտէր իտի :

Քէնտիսի Ֆապրիգատա պուլունընճա , իշճիլէր արասընտա հիչ պիր միւնաղաա թէքէվիւն իթմէղ իտի . անլէրի տաիրէի ինթիգամա կիրտիրմէք իչիւն , իրի մաի կէօզլէրինի գալտըրմագ քիֆայէթ իտէր իտի :

Մօրիս՝ Լուի-լը-կրան մէքթէպիւնտէ բարլագ պիր սուրէթ-

տէ իբմալը թահսիլ իթմիշ վէ նէ իշ իլէ մէշղուլ օլաճաղը մէսէլէսի գարը գօճա պէ, իննտէ պիր խայլը միւճատէլաթա զէմին աշմըշ ըտը :

Լօր՝ օղլունըն ֆապրիգա իշլէրիլէ մէշղուլ օլմասընը իսթէտիլինտէն , Մօրիսին ուլում վէ ֆունունտա մալիւմաթ վէ մէլէքէսի զիյատէ օլտըղընը վէ պիր ֆապրիգանըն վէ եա պիր թիւճճար մաղազասընըն մուամէլաթը խարիճիլէսինի իյֆատա եինէ օ ֆապրիգա վէ եա մաղազա սահիպինին օղլու գուլանըմասը էօթէտէն պերու պիր գաիտէ հիւքմինէ կիրգուլանըմասը էօթէտէն պերու պիր գաիտէ հիւքմինէ կիրմիշ օլտըղընտան , քէնտիսի եէրինէ սէյասէթլէ ումուր ու խուսուսլարընա քէսպի վուգուֆ իթմէսի տահա զիյատէ մուվաֆըզը մասլահաթ օլաճաղընը սէօյլէր վէ ֆագաթ Բօզլէն պու սէօզլէրէ գարը իթիրաղ իտիպ , թահսիլ վէ թէրպիլէսի ուղուրընտա պու գատար ագճէ սարֆ իթմիշ օլտըղը օղլունը պէօյլէ ատի պիր մէմուրիլէթէ թային իթմէք վիճտանընա մուղայիր օլտըղընը պէյան իտէր իտի :

Հաթթա մէրգում՝ պիր թիճարէթ մէմուրիլէթինին ատի պիր շէյ օլտըղընը Մօրիսին էօնիւնտէ օ գատար սէօյլէտի քի , մէրգում տէլիգանը՝ օ վագթա գատար թիճարէթ իշլէրինէ մէյլ ու իթիտատ կէօսթէրմիշ իքէն , ծնտան սօնրա օ կիպի իշլէրտէն նէֆրէթ իթմէյէ պաշլատը վէ պինահն ալէյհ պիր կիւն վալիտէսինէ :

— Պէն Սէն-Սիրտէքի ասքեր մէքթէպինէ կիրէճէյիմ՝ վալիտէճիյիմ . - տէտի :

Վալիտէսի օղլունըն պէօյլէ պիր արզուտա պուլունաճաղընը հիշ մէմուլ իթմէտիլինտէն , թէաճճիւպլէ :

— Նէ՞ սէօյլէյօրսըն , օղլում , սէնին ասքերիլէ իսթիտատ վէ գապիլիլէթին եօգ տըր . - տէտիքտէ , Մօրիս :

— Պիւլաքս բէք զիյատէ գապիլիլէթ վէ իսթիտատըմ վար տըր . - ճէվապընը վէրտի :

Լօր . - Շիմտիլէ գատար նիշիւն պիգէ սէօյլէմէտին : Մօրիս . - Բէտէրիմ պիլիւր իտի :

Փիլ հագըգա Բօզլէն՝ Մօրիսին մէքթէպի ասքերիլէ կիրմէք արզուսընտա պուլունտըղընը պիլիւր իտի . օղլունըն ժէ-

նէրպլ օլաճաղընը խայալ իթտիքճէ , մէսէրրէթինտէն քէնտիսինի թութամայօր ըտը . զիրա քէնտի զիւիւմիւնճէ , Մօրիս՝ աթվարը նազիքեանէսի , զէքեալէթի ֆէվգ էլ ատէսի վէ սէրվէթի ճէսիմէսի իլէ ժէնէրալտան պաշգա պիր շէյ օլամազ ըտը :

Իշթէ Լօր՝ խայալ իթտիլի մուհասէպաթտա սէվկիլի օղլունըն գուրշունլար իլէ վուրուլտըղընը վէ սիւվարի ասքերլէրի թարաֆընտան այագլար ալթընտա շիյնէնտիլինի կէօրտիւլ սըրատա , Բօզլէն տալի պիր զուրուրը բէտէրանէ սաիգասըյլա քէնտի քէնտինէ :

— Օղլում ժէնէրալ՝ օլաճազ . . . ժէնէրալ Վալօրի նամըյլա եատ իտիլէճէք . . . նէ՞ սատտէթ . . . - տէյի մըրըլտամագտա իտի :

Լօր օղլունըն պու արզուսընա մուվաֆագաթ իթմէք իսթմէտի : Խայր , օղլու հիշ պիր վագթա ասքեր օլմայաճազ իտի : Գըլըճլարա գուրպան վէրմէք իշիւն միւ օղլունը օ տէրէճէյէ կէթիրմիշ իտի :

Մօրիս վալիտէսինին գալպինի թէէմին իթմէք իւզրէ .

— Լաքին , վալիտէճիլիմ , պու գատար ատամ ասքեր օլույօրսա , էօլիւյօր մը . . . մուհարէպէ զուհուր իտէճէք օլուրսա , տիկերլէրի իւզերինէ պիր թէֆէվիւրգ կէօսթէրէրէք զապըթ օլաճաղըմ . - տէր իտի :

Լաքին Լօր պու սէպէպլէրէ գուլագ ասմազ ըտը . հաթթա էկէր Հանրիլէթ իշէ միւտախէլէ իթմէմիշ օլսայըտը , պէլքի միւէպպէտէն մուվաֆագաթընը թահսիլ իտէմէյէճէքլէր իտի :

Մէրգումէ պիր թագըմ սէպէպլէր տէրմիյան իտէրէք , նիհայէթ վալիտէսինի գանտըրտը վէ պու միւժտէյի Մօրիսէ վէրինճէ , Մօրիս սէվինճիւնտէն չըլտըրաճազ հալէ կէլէրէք վէ հէմշիրէսինի մուշֆիգանէ կէօյսիւնէ պասարագ .

— Ա՛հ , պու արզումա սէնին սայէնտէ նաիլ օլույօրըմ , հէմշիրէճիլիմ , պու լութֆընը ասլա ունութմայաճաղըմ . - տէտի :

Պիր գաշ կիւն սօնրա , Մօրիս՝ Սէն-Սիրտէքի ասքեր մէք-

Թէպիսնէ տուխուլ իթտի . լաքին հէր բազար կիւնիւ Մ'ոնբար- նաս տէմիր եօլու գաթարը իլէ ֆապրիգայա կէլիր իտի :

Սիմասը՝ կիլինտիյի էլպիսէի աքէրիյէ ալթընտա պիր գաթ տահա նազարրուպա վէ սէվիմիլի պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի :

Մոնբարնաս մէվգիֆինտէն ֆապրիգայա կէլինճէյէ գա- տար , եօլու իւզէրինտէ հէր հալտէ պիր շիշէքճի գատընա թէսատիւֆ իթտիյինտէն , անըն նազարկեահը ամմէյէ վազ իթտիյի շիշէքէրտէն վալիտէսի վէ հէմշիրէսի իշիւն պիր գաշ տէմէթ սաթըն ալըր վէ ֆապրիգայա կէլտիյինտէ , կիւլ տէ- մէթլէրինի վալիտէսինին գուճաղընա աթտըր սըրատա , ղա- յէթ քիւշիւք պիր պուքէթ տախի կէնճ գըզըն կէօյսիւնէ եէր- լէշտիրիր իտի :

Հանրիէթ օ էսնատէ ֆէվգ էլատէ հէյէճանա կէլէրէք , անճագ պիր իքի սէօզ սէօյլէմէյէ մուվաֆֆագ օլուր վէ ֆա- գաթ մէրգումըն պու հարէքէթինէ գարշը հէման տա գայտ- սըզ կիպի կէօրիւնիւր իտի :

Լաքին Մօրիս՝ էլինի օ սըրատա Հանրիէթին կէօյսիւ իւզէրինէ գօյաճագ օլսայըտը , եիւրէք չարբընթըլարընըն շիտ- տէթինտէն իւրքիւպ գալաճագ իտի . էկէր պու մասում գալ- պի գաբլայան գուճաղը գալտըրաճագ օլսայըտը , իլք բազար կիւնիւնիւն կիւլ պուքէթինի սարարմըշ վէ ֆագաթ քէմալը իթինա իլէ աիւրիւմիւշ օլտըրը հալտէ պուլաճագ իտի :

Փիլ հագըգա , կէնճ գըզըն մուհապպէթի պիրատէրանէ- սի սէնէտէն սէնէյէ վէ կիւնտէն կիւնէ պիր սէվտաի շէտի- տէ թէհալվիւլ իթմիշ վէ ֆագաթ Մօրիս քէնտիսինտէ պէօյ- լէ պիր տույոլու ույանտըզընը հըսս իթմէմիշ իտի :

Անըն հիւսնիւ ճէմալի քէնտիսի իւզէրինտէ հիշ պիր թէէ- սիր հասըլ իտէմէմիշ իտի :

Մա մաֆիհ մէրգումէյի բուհը կիպի սէվէր վէ ֆագաթ քէնտիսինէ մահղա պիր հէմշիրէ նազարըլա պագար ըտը :

Պիր բազար կիւնիւ Մօրիս աքէր մէքթէպիստէն եալը- նըզ կէլմէյիպ , տօսթլարընտան պիրիսինի տէ պէրապէր կէ- թիրտի վէ մէրգումը բէտէրինէ թագաթիմ իտէրէք .

— Պագաճըզըմ , գոնթ Լուի տ'Ասթարագը սիզէ թագ- տիմ իտէրիմ . գոնթ՝ պէնիմ է'ն սատըգ տօսթլարըմտան պի- րի տիր . քէնտիսի Արմանեագ բրէնսլէրինին վէ Փուա գոնթ- լարընըն ահֆատընտան տըր . իսթէտիյի հալտէ , տիւգ տը Գանտալ իւնվանընը թագընմաղա հագգը վար տըր . - տէ- տի :

Բօզլէն՝ պիր բրէնսին , պիր տիւգիւն , պիր գոնթըն քէն- տի խանէսինի թէշրիֆէ թէնէզղիւլ իթմիշ օլտըզընը իշիտին- ճէ , պիւթիւն էֆքեարը գարըշտը վէ պիր թավըր թէվազու- քեարանէ իլէ .

— Տիւգ հագրէթլէրինին ֆագըրխանէյի թէշրիֆէ բազ- պէթ պույուրմալարը պէնճէ պատիի շէրէֆ ու իֆթիխար տըր . - տէտի :

Պու տէլիգանլընըն ազիմէթինտէն սօնրա , Լօր գօճասընը թէքտիրէ պաշլայարագ .

— Պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիյին սէօզլէրի պէյէնտի'ն մի , Բօզլէն . օ տէլիգանլըյա պու գատար թէվազու կէօսթէրմէնին մանէասը՝ նէ . . . սէն կիթտիքճէ ազլընը ղայպ իտիյօրսըն . . . սէն պու կիպի գոնթլարտան , բրէնսլէրտէն պին գաթ պէօ- յիւք սիւն . . . սէն հիշ պիր շէյտէն՝ պէօյիւք պիր սէրվէթէ նաիլ օլտուն . հալ պու քի ծնլար քիմ պիլիր նէ՝ կիպի վասը- թալարլա պու իւնվանլարա մազհար օլմուշլար տըր . - տէ- տի :

Փիլ հագըգա կէնճ գոնթ հագգընտա Մօրիսին նագլ իթտիյի շէյլէրտէն պաշգա մալիւմաթ եօղ ըտը :

Օնտան սօնրա մէրգում՝ Մօրիս իլէ սըգ սըգ կէլմէյէ պաշլատը . հաթթա անլէրին խանէսի՝ ֆամիլեասընըն մահալը վէլատէթի օլան Գանտալ գօնաղընտան պին գաթ տահա կիւզէլ օլտըզընը ֆըրսաթ տիւշտիւքճէ սէօյլէմէքտէն կէրի տուրմազ ըտը :

Պիր բազար կիւնիւ Լուի տ'Ասթարագ եինէ պու սէօզլէ- րի սէօյլէտիյինտէ , Լօր .

— Ֆամիլեանըզըն մահալը վէլատէթի օլան պու գօնագ էլան սիզին էլինիգտէ՝ մի տիր . - տէյի սօրտու :

Տէլիգանլը տէրինտէն պիր ահ իտերէք վէ մահզունանէ պիր թավր ալարագ .

— Խայր , մատամ , իխթիլալը քէպիր զէմանընտա ֆա- միլեամըզ զէվալ պուլմաղա պաշլատը . թէմմուզ այընտա հիւքիւմէթի միւնֆէրիտէ ուսուլի թէէսիս իտիլինճէ , ֆամիլ- եամըզ պիւս պիւթիւն ինգըրագ պուլտու : Եվվէլճէ գրալլա- րա մախսուս պիր սէրվէթիմիզ պուլուունուր իքէն , շիմտի շան- ւը պիր իսմ իլէ լէքէսիզ պիր ասալէթտէն պաշգա պիր շէ- յիմիզ եօգ տուր . - տէտի :

Պիր կիւն Լօր՝ Բօզլէնի մախֆիճէ պիր օտայա կէօթիւրէ- րէք .

— Պու տէլիգանլընըն հալինտէն հիշ պիր շէյ քէշֆ իթ- մէյօր մըսըն . - տէյի սօրտու :

Բօզլէն . - Նէ՞ կիպի :

— Գըզըմըզ զանն իթտիյի Հանրիէթին ճէհէզիլլէ թէճ- տիտի սէրվէթ իթմէք իսթէյօր զանն իտերիմ :

— Ա՛հ , օ կիւն նէ՞ վագթ կէլէճէք . . . գըզըմըզ տիւ- շէս տը Գանտալ օլաճագ . . . պունըն նէ գատար մուճիպի իֆթիխար պիր շէյ օլտըղընը տիւշիճնմէյօր մըսըն :

— Քիմին իչիւն :

— Պիրիմ իչիւն . . . պիզ քէնտի վալիտէսի վէ բէտերի օլտըղըմըզ ճիհէթլէ , պու իֆթիխար էվվէլա պիզէ այիտ տիր :

— Խայր , պէնիմ արզում պաշգա տըր . պէն անըն հա- գըզաթէն վալիտէսի օլմագ վէ պու կիւն ալէագասը օլմայա- րագ թաշըտըղը Հանրիէթ Վալօրի իսմինին իւզէրինտէ պիւս պիւթիւն միւհքէմլէշմէսինի կէօրմէք իսթէրիմ :

Բօզլէն օմուզլարընը գալտըրտը վէ զէվճէսինին էֆքեա- րընա գարշը իթիրագ իթմէտի . լաքին էֆքեարը մէզբիւրէ քէնտի էֆքեարընըն քիւլլիլէն մուզայիլի իտի :

Յիւ հագըգա , Բօզլէնին սաատէթինի իքմալ իտէճէք պիր շէյ վար ըսա , օ տա՛ ասըլգատէլէր զիւմրէսինէ կիր- մէք , պէօյիւք պիր իւնվան թագընմագ վէ պէօյիւք պիր Գօ- նագ թէէսիս իթմէք մատտէսի իտի :

Վագըրա քէնտիսինին բրէնս , մարքի , գոնթ , տիւզ կիպի

իւնվանլարը հաիզ օլմայաճաղընը պիլիր իտի իսէ տէ , հիշ օլմաղա էվլատլարը քէնտիսինի ասըլգատէկեան ալէմինէ իտիալ իտէպիլէճէքլէրինի իւմիտ իթմէքտէ իտի :

Ձէվճէսինին խայալ իթտիյի վէճհլէ , Հանրիէթ իլէ Մօ- րիսի քէնտիլէրի արասընտա էվլէնտիրէճէք եէրտէ , կէնճ գըզըն գոնթէս տ՛Ասթարագ օլմասընը վէ Մօրիսին տախի պիր բրէնսէս իլէ թէքէվվիւճ իթմէսինի տահա զիյատէ մուվաֆը- գը մասլահաթ կէօրմէքտէ իտի :

Պիր կիւն , Լուի տ՛Ասթարագ՝ Լօր իլէ եալընըզճա միւ- ւագաթ իթտիյի սըրատա .

— Մատամ , մատմուզէլ Հանրիէթ Վալօրինին հիւսնիւ- ճէմալ վէ իսմէթինտէն , հալամըն գըզը մարքիզ Տիան տ՛Ար- ժէլէ պահս իթտիմ : Քէնտիսի տէ գըզընըզը կէօրմէք արզու- սընտա պուլուունուր . պինտէն ալէյհ հանկը կիւն էվտէ պու- ւունաճաղընըզը պէնտէնիզէ սէօյլէմէնիզի ըէճա իտիյօր . - տէտի :

Լօր . - (Թէաճճիւպլէ .) Մարքիզ տ՛Արժէլ քի՛մ օլու- յօր , պէն շիմտիյէ գատար պէօյլէ պիր իտիմ իչիթմէմիշիմ տիր :

— Նասըլ , Մօրիս սիզէ անտէն պահս իթմէտի մի :

— Խայր , Մօրիս անը թանը՛ր մը :

— Էվվէթ , իքի այտան պերի տիր քի մէքթէպտէն չըգ- տըղը կիւնլէր անըն խանէսինէ կիտիյօր :

— Աճայի՛ պ , սահի՛հ մի սէօյլէյօրսընըզ :

— Էվվէթ , մարքիզ տ՛Արժէլին սիզէ պիր վիզիթա վէր- մէսինէ միւսատէ իթմէզ միսինիզ :

— Շիմտիլիք հիշ պիր շէյ սէօյլէյէմէմ , էվվէլա քի՛մ օլտըղընը սէօյլէմէլիսինիզ :

— Բէտէրիմին եէկէնլէրինտէն պիրի տիր :

— Հաիզ օլտըղը մէվգը՛ :

— Մարքիզ տ՛Արժէլ հէր քէսճէ մալիւմ պիր գատըն տըր : Թավր ու հարէքէթի հէր քէսին հայրէթ վէ հիւրմէթի- նի ճէլպ իթտիյինտէն , քիպար ալէմինտէ լէքէսիզ պիր իս- մի վար տըր : Քէնտիսի հէնուզ կէնճ շաղընտա իքէն ագրա-

պասընտան օլան մարքի տ'Արժէլ իւէ էվէնմիշ տիր մարքի տ'Արժէլ՝ պիր կէօյիւս խասթալըղը իւէ եիրմի եաշընտա վէֆաթ իտէն պիր գատընտան տուլ գալմըլ վէ անտէն անճագ պիր գաշ այլըգ պիր գըզ չօճուղը օլմուշ ըտը : Հալամըն գըզը պու չօճուղըն վալիտէսի օլտու վէ անը պէօյիւթտիր . հաթթա շիմտի անը օ գատար սէվէր քի , ասըլ գըզը օլմատըղընը պիւէ ունութմըլ տըր :

Լօր . - (Պիրտէն պիրէ մէրագա տիւշէրէք .) Պու չօճուգ շիմտի գա՛շ եաշընտա տըր :

— Մն սէքիզ :

— Էլան մարքիզ իւէ պէրապէր մի տիր :

— Էվվէթ , քէնտիսի տախի մատմուաղէլ Հանրիէթ կիպի կիւզէլ վէ ճագիպէլի տիր : Սիզ իւէ մարքիզ տ'Արժէլ պիր պիրինիգի թանըլըպ սէվտիյինիզ սըրատա , մատմուաղէլ Հանրիէթ իւէ մատմուաղէլ Ինէ տախի եէքտիկէրէ տօսթ օլաճագլար տըր :

Լօր սարսըլտը : Գէնտիսի կիպի պիր էօքսիւզըղազը ալըպ պէօյիւթմիւշ օլան պու գատըն հագգընտա գալպինտէ տէրէճէսիզ պիր թէվէճճիւհ հասըլ օլմուշ ըտը :

Լուի տ'Ասթարագ սէօգիւնտէ տէվամ իւէ .

— Մատամ , սիզին վէ տիւպեր գըզընըզ հագգընտա մարքիզ տ'Արժէլէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր քէնտիսինէ օ գատար թէէսիր իթտի քի , սիզի հեր հալտէ թանըմագ արզուսընտա պուլունտը . - տէտի :

Մէրգում « տիւպեր » քէլիմէսինի էօյլէ պիր թավը իւէ սէօյլէմիշ իտի քի , Լօր թէքրար սարսըլտը վէ եէնիտէն շիւպհէ վէ էմնիյէթսիզլիյէ տիւշմիւշ օլտըղընտան .

— Պագսանըզ ա' , մօսիէօյ մատամ մարքիզ տ'Արժէլին հագգըմտա իպրազ իթտիյի հըսսիյաթը լութֆքեարանէյէ արզը թէշէքքիւր իթմէքլէ պէրապէր , պու պապտէ տիւշիւնմէք իչիւն պանա աղաճըգ միւսատտէ վէրմէլէրինի ըճա իտէրիմ . - տէտի :

Լուի տ'Ասթարագ . - Տիւշիւնմէյէ նէ՞ հաճէթ . . . սիզին

կիպի տիրայէթլի պիր գատընըն տիւշիւնմէյէ իհթիյաճը օլամագ :

— Թէճրիւպէ պանա չօգ շէյ էօյրէթտի . պիլիսինիզ քի պիզիմ կիպի թիճարէթլէ մէշղուլ օլանլար՝ կէրէք մաթալարընը վէ կէրէք էմնիյէթլէրինի ճիտտի մալիւմաթ ալմատըգճա վէրմէզլէր :

— Իշթէ պու մալիւմաթը պէն սիզէ վէրիյօրըմ :

— Պու գատարլա իքթիֆա իտէմէյիզ , պիզէ պիր գաշ քիշինին թաստիգի լազըմ տըր :

Կէնճ գոնթ հագարէթամիզ պիր թավը իւէ կիւլիւմանտի . Լօր իսէ քէնտի քէնտինէ .

— Նա՛սըլ օլուպ տա Մօրիս պու տէլիգանլը իւէ տօսթլուգ բէյտա իթմիշ . պու տէլիգանլը մութլագա պաշըմըղա պիր ֆէլաքէթ կէթիւրէճէք տիր . - տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԼՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

This is a copy of the original
 manuscript of the first volume of
 the history of the city of New York
 from its first settlement in 1624
 to the year 1789. It is written
 in the hand of the author, John
 Smith, and is in the possession
 of the City of New York.
 The original manuscript is in
 the possession of the City of
 New York, and is in the
 possession of the City of New
 York.

NEW YORK: PRINTED BY...

Handwritten text, possibly "D. ..."

ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0542351

